Euroopa Komisjon

Üldine aruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta

2007

Brüssel • Luxembourg, 2008

Euroopa Komisjon võttis *„Üldise aruande Euroopa Liidu tegevuse kohta – 2007“* vastu 25. jaanuaril 2008 dokumendi SEK(2007) 1000 lõppvariandina.

„Europe *Direct*“ on teenistus, mis aitab leida vastused Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele

Tasuta infotelefon: (*)

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid helistamist 00 800 numbritele või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate Internetist Europa serverist (http://europa.eu).

Kataloogimisandmed on esitatud väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2008

ISBN 978-92-79-07104-1

© Euroopa ühendused, 2008
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PABERILE

Euroopa Komisjoni presidendilt Euroopa Parlamendi presidendile

Austatud härra president

Mul on au esitada Teile *Euroopa Liidu 2007. aasta tegevuse üldaruanne*, mille on komisjon võtnud vastu ja avaldanud vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 212 ja Euratomi asutamislepingu artiklile 125. [1]

Lugupidamisega

Brüssel, 12. veebruar 2008

José Manuel Barroso
president

[1] Vastavalt 22. jaanuari 1972. aasta ühinemisaktis sisalduvale ühenduse põllumajandushindade kinnitamise süsteemile edastab komisjon lähemal ajal parlamendile aruande Euroopa Liidu põllumajandusolukorra kohta. Peale selle valmistab komisjon vastavalt 1971. aasta 7. juunil parlamendi ees võetud kohustusele ette ka aastaaruande konkurentsipoliitika kohta.

Sisukord

LUGEJALE 9

SISSEJUHATUS 11

I PEATÜKK. ÜLDINE POLIITIKARAAMISTIK 19

Valitsemistava ja parem õigusloome 19
Parem õigusloome 19
Halduskulude vähendamine 21
Subsidiaarsus ja proportsionaalsus 22
Läbipaistvus 23
Institutsioonidevaheline koostöö 24
Valitsemistava 25

Teabevahetusstrateegia 26

Euroopa tulevik 27
Berliini deklaratsioon 27
Aluslepingute reformimine 28
Kodanikukeskne tegevuskava 30

II PEATÜKK. HEAOLU 33

Majandus- ja sotsiaalkeskkond 33
Lissaboni strateegia: partnerlus majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks 33
Säästva arengu strateegia 35
Makromajanduslik raamistik 37
Maksukorraldus 40
Konkurents 43

Heaolu eeltingimused 48
Siseturu läbivaatamine ja edasiarendamine 48
Innovatsioon ja ettevõtluspoliitika 56
Võtmesektorite konkurentsivõime 63
Teadusuuringud 63
Infoühiskond ja meedia 68
Haridus ja väljaõpe 73
Transport 77
Energeetika 85
Tööjõu liikuvus 90

III PEATÜKK. SOLIDAARSUS 91

Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine 91
Piirkondlik mõõde ja Ühtekuuluvusfond 91
Sotsiaalne mõõde 93
Demograafilise olukorraga seotud küsimused 100

Solidaarsus tulevaste põlvkondadega ja loodusvarade majandamine 102
Keskkond 102
Põllumajandus ja maaelu areng 109
Kalandus ja merestrateegia 115

Ühiste väärtuste edendamine Euroopa Liidus 120
Põhiõiguste kaitse ja diskrimineerimisvastane võitlus 120
Kultuur 122
Noored, kodanikuaktiivsus ja sport 122

IV PEATÜKK. JULGEOLEKU JA VABADUSE TAGAMINE 125

Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala 125
Haagi programmi elluviimine 125
Euroopa õigusruum 126
Politsei- ja tollikoostöö 127
Terrorismi-, kuritegevuse- ja uimastivastane võitlus 128
Välispiiride haldamine ja sisseränne 131

Riskijuhtimine 136
Rahvatervis 136
Tarbijakaitse 138

Toiduohutus, taimetervis, loomatervis ning heaolu 139
Transpordiohutus ja -turvalisus 141
Energia varustuskindlus ja rajatiste ohutus 142
Kodanikukaitse ja Euroopa Liidu Solidaarsusfond 143
Euroopa Liidu finantshuvide kaitse 144

V PEATÜKK. EUROOPA RAHVUSVAHELISE PARTNERINA 147

Suhted naaberriikidega 147
Laienemisprotsess ja ühinemiseelne strateegia 147
Euroopa naabruspoliitika 156
Suhted Venemaaga 162

Euroopa Liidu koht maailmamajanduses 164
Rahvusvaheline kaubandus 164
Tolliliit 168
Atlandi-ülesed suhted 170
Suhted teiste tööstusriikide ja suure sissetulekuga riikidega 171
Suhted areneva majandusega riikidega 173
Suhted rahvusvaheliste organisatsioonidega 173

Rahvusvaheline solidaarsus 175
Ühiste väärtuste kaitsmine ja edendamine väljaspool Euroopa Liitu 175
Arengupoliitika 177
Humanitaarabi 183
Piirkondlikud strateegiad 187

Panus ülemaailmse julgeoleku tagamisse 199
Ühine välis- ja julgeolekupoliitika 199
Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsestrateegia ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika 207
Lähis-Ida rahuprotsess 211
Ülesehitusprotsess (Afganistan, Iraak) 213

Mitmepoolne koostöö 215
Koostöö Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga 215
Euroopa Nõukogu 216
Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon 216
Maailmapank ja piirkondlikud arengupangad 217

VI PEATÜKK. INSTITUTSIOONIDE JA ASUTUSTE TEGEVUS 219
Euroopa Parlament 219
Euroopa Ombudsman 229
Nõukogu ja Euroopa Ülemkogu 229
Komisjon 231
Euroopa Kohus ja muud kohtud 233
Kontrollikoda 236
Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 237
Regioonide Komitee 238
Euroopa Keskpank 240
Euroopa Investeerimispank 242
Asutused 243
Seadusandlik tegevus 243

VII PEATÜKK. EELARVE JA FINANTSTEGEVUS 247
2007. aasta eelarve täitmine 247
2008. aasta eelarve ettevalmistamine 247
Eelarve läbivaatamine 248
Finantsmäärus 248
Omavahendid 249
Üldeelarve raames tagatud laenutehingud 250
Audit ja sisekontroll 250

INSTITUTSIOONIDE JA ASUTUSTE NIMEKIRI 251

EUROOPA LIIDU DETSENTRALISEERITUD ASUTUSED 253

LISAD 255

Lugejale

Üldaruande eesmärk ja tähtsus Euroopa Liidu tegevusest teavitamisel

Parema *loetavuse* tagamiseks keskendutakse üldaruandes olulistele küsimustele, mis hõlmavad üldiseid suundumisi, põhimeetmeid (sh õigusakte) ja aasta jooksul teostatud poliitikat. See metoodika tuleneb otseselt vajadusest võtta igakülgselt arvesse kodanike käsutuses olevat ja paljusid teabeallikaid hõlmavat *Euroopa Liidu tegevust kajastavat teabesüsteemi*. Nendest teabeallikatest võiks nimetada järgmisi:

- veebileht *Europa,* kus on kättesaadav mitmekülgne teave. See Euroopa Liidu portaal (http://europa.eu/index_et.htm) hõlmab rubriike *„Tegevus"*, *„Institutsioonid"*, *„Dokumendid"* ja *„Teenused"* (*statistika, raamatukogu, kontaktandmed jne*), mis võimaldavad kasutaja esitatud kriteeriumidest lähtuvalt otsingut täpsustada;
- Euroopa Liidu institutsioonide (näiteks komisjoni peadirektoraatide) *andmebaasid,* mida korrapäraselt ajakohastatakse, ja institutsioonidevälised teabeallikad. Viidad nii Europa veebilehele kui ka kõnealustele andmebaasidele on avaldatud üldaruande iga jao lõpus rubriigis *„Kasulikud viidad"*;
- üks parimaid allikaid on *Euroopa Liidu bülletään, mis kajastab päevakajalisi sündmusi reaalajas.* Bülletään ilmub ainult *elektrooniliselt (http://europa.eu/bulletin/et/welcome.htm)* ning käsitleb regulaarselt kogu ühenduse tegevust, sisaldab otseviitasid ametlikele tekstidele ja on dünaamiliselt ühendatud vastavate andmebaasidega ja teabega. Enne kui teave esitatakse *igakuises ülevaates,* tehakse see võimalikult kiiresti Internetis kättesaadavaks. See võimaldab tutvuda kõikide konkreetse kuu jooksul võetud meetmetega niipea, kui need avaldatakse. Seega *täiendab bülletään olulisel määral üldaruannet,* millele ta on ühtlasi ka teabeallikaks. Lugeja jaoks, kes soovib saada kas ülevaadet või otsida täpsemat teavet Euroopa Liidu tegevuse kohta teatavas valdkonnas, on teabeallikate selline vastastikune täiendavus olulise tähtsusega.

Selline süsteem võimaldab vähendada üldaruande mahtu, sest üksikasjalikku teavet ei pea seal enam kajastama. Aruanne on nüüd pigem kokkuvõte, mis vastab paremini tema kahetisele eesmärgile: *esitada ülevaade Euroopa Liidu tegevusest ja tutvustada tegevuse olulisemaid suundi*.

Sissejuhatus

2007. aastal sai täis 2004. aastal tööd alustanud Euroopa Parlamendi ja komisjoni koosseisu pool tööaega. Nii minevikku kui tulevikku silmas pidades oli see ajalooliselt ja poliitiliselt tähtis aasta.

Ühelt poolt tähistati Euroopa Majandusühendusele ja Euroopa Aatomienergiaühendusele aluse pannud Rooma lepingute 50. aastapäeva. Erinevalt Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamise lepingust, mille kehtivusaja lõppemine 50. aastapäeval oli Pariisis sõlmitud lepinguga ette nähtud, toimivad kaks eespool nimetatud ühendust suures osas algsel kujul edasi, kuigi alates 1957. aastast on lepingute teksti Euroopa Liidu ja Euroopa Ühenduse arengust lähtuvalt mitmel korral muudetud. Selleks et 50. aastapäeva pidulikult tähistada, kirjutasid Euroopa Parlamendi president, nõukogu eesistuja ning komisjoni president 25. märtsil alla Berliini deklaratsioonile, milles kinnitatakse, et Euroopa Liit peab tähtsaks selliseid ühiseid väärtusi nagu põhiõigused, rahu ja vabadus, demokraatia ja õigusriik, õiglus ja solidaarsus. Mitu liikmesriiki jäädvustasid sündmuse ka kaheeurose mälestusmündi käibele laskmisega.

Teiselt poolt seati 2007. aastal tuleviku jaoks uus teetähis, kui 13. detsembril kirjutati Lissabonis alla reformilepingule. Sellega muudeti Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut, millest sai Euroopa Liidu toimimise leping. Kuigi erinevalt 2004. aastal välja töötatud lepinguprojektist ei teeni uus leping põhiseaduse loomise eesmärki, soovitakse Lissaboni lepinguga luua 27 liikmesriigiga ELi jaoks tõhusam institutsiooniline struktuur ja suurendada ELi demokraatlikku õiguspärasust. See väljendub näiteks ELi ja tema liikmesriikide pädevuse määratluses, ühise välis- ja julgeolekupoliitika erisustes ning liikmesriikide parlamentide rollis. Lisaks hõlmab leping Euroopa Liidu kodanike põhiõiguste hartat, millele on alla kirjutanud Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon. Tuleb rõhutada, et kummalgi 2007. aastal ELi eesistujana tegutsenud riigil oli aluslepingute reformimisel keskne koht. Saksamaa eesistumise ajal töötas Euroopa Ülemkogu tema algatusel välja väga üksikasjaliku eelnõu juulis tööd alustanud valitsustevahelise konverentsi mandaadi kohta. Konverentsi tehniline töö kestis oktoobrini, mil eesistuja ülesanded üle võtnud

Portugali eestvedamisel saavutati poliitiline kokkulepe. Ungari oli esimene liikmesriik, kes reformilepingu ratifitseeris, tehes seda vaid mõni päev pärast lepingule allakirjutamist. Euroopa Ülemkogu on avaldanud soovi, et kogu ratifitseerimisprotsess viidaks lõpule enne 2009. aasta juunit, mil toimuvad Euroopa Parlamendi valimised.

Lissaboni lepingu allakirjutamine parandab laienenud liidu tegutsemisvõimet ja on seda olulisem, et 1. jaanuaril 2007 ühinesid Euroopa Liiduga ka Bulgaaria ja Rumeenia. Uute piiridega Euroopa Liit on ligi kümme aastat tagasi käivitunud protsessi tulemus, mis sai alguse Kesk- ja Ida-Euroopa riikide sooviavaldusest ELiga ühineda. Laienemisega on kaasnenud ELi välispiiri nihkumine ja uue merepiiri teke ning seda arvesse võttes soovitas komisjon aprillis edendada piirkondlikku koostööd Musta mere sünergia raames. See on täiendav samm Euroopa naabruspoliitika raames, mis lisandub 2006. aastal loodud Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendi käivitamisele ning komisjoni esitatud uutele suunistele naabruspoliitika tugevdamiseks lähitulevikus.

Pidades silmas uusi laienemisi, jätkati ühinemisläbirääkimisi kandidaatriikidega ja tihendati sidemeid võimalike uute kandidaatriikidega. Komisjoni 6. novembri teatises analüüsiti laiemalt 2007.-2008. aasta tähtsamaid eesmärke. Lähtudes 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel vastu võetud uuest laienemiskonsensusest, töötas komisjon seega üldjoontes välja strateegia nende eesmärkide saavutamiseks, eriti avaliku võimu tugevdamise ning haldus- ja kohtureformi osas.

2007. aastal toimus mitmeid laienemisi ka Euroopa Liidu sees. 1. jaanuaril ühines euroalaga Sloveenia ja nüüd on ühisraha käibel 13 liikmesriigis. Ettevalmistusi on tehtud selleks, et alates 1. jaanuarist 2008 võiksid euroalaga ühineda Küpros ja Malta, samal ajal kui euro kurss on teiste valuutadega võrreldes olnud kogu aasta jooksul väga kõrge. Isikute vaba liikumise valdkonnas toimus laienemine 21. detsembril, kui sisepiirita Schengeni alasse kuuluvatele liikmesriikidele lisandus veel üheksa liikmesriiki. Euroopa Liidu 22 liikmesriigis saab nüüdsest reisida ilma passikontrolli läbimata.

* * *

2007. aastal keskendus Euroopa Liit oma tegevuses kolmele tähtsamale küsimusele.

Esiteks väljendas Euroopa Liit selget tahet asuda juhtpositsioonile võitluses kliimamuutustest tulenevate probleemidega. See näitab, et ta jagab oma kodanike muret planeedi tuleviku pärast. Jaanuaris esitas komisjon tegevuskava aastani 2020 ja ka pikemaks ajavahemikuks. Seejärel on tegevuskava, millel on täpselt määratletud eesmärk – püüelda sinnapoole, et kliima ei soojeneks rohkem kui 2 °C –, toetanud ka ühenduse muud institutsioonid. Juunis avaldatud rohelises raamatus kirjeldas komisjon ELi võimalusi Euroopa kohandamiseks kliimamuutustega. Samal eesmärgil soovitas komisjon septembris luua ülemaailmse kliimamuutuste liidu, kuhu kuuluvad Euroopa Liit ja vaesed arengumaad.

Teiseks pöörati 2007. aastal erilist tähelepanu Euroopa energiapoliitika edendamisele, et laiendada eelmiste aastate jooksul tehtud algatusi. 10. jaanuari teatises pani komisjon ette integreeritud lähenemisviisi, mis ühendaks Euroopa energiapoliitika loomise julgete eesmärkidega kliimamuutuste vastase võitluse vallas. Saksamaa eesistumisel toimunud Euroopa Ülemkogu kevadisel kohtumisel kiideti see lähenemisviis heaks. Juunis võõrustas Saksamaa ka G8 tippkohtumist, kus toetati samuti jõuliselt samme kliimamuutustest tulenevate probleemide lahendamiseks. Et aidata kaasa Euroopa energiapoliitika väljatöötamisele, võttis komisjon lisaks septembris vastu ettepanekute paketi elektri ja gaasi siseturu lõpuleviimiseks ning esitas novembris Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava (SET-kava), et anda teadusuuringute ja taastuvenergia kaudu oma panus vähese süsihappegaasiheitega tuleviku tarbeks.

Kolmanda olulise valdkonnana on jätkuvalt Euroopa Liidu huviorbiidis üleilmastumine. Oktoobris toimunud mitteametlikul koosolekul esitas komisjon teatisega „Euroopa huvi: globaliseerumisajastu edukas läbimine" selle küsimuse arutamiseks ELi riigipeadele ja valitsusjuhtidele. Sama mure väljendas detsembris Euroopa Ülemkogu, kes võttis vastu ELi deklaratsiooni üleilmastumise kohta. Deklaratsioonis rõhutatakse eriti seda, et EL peab püüdma üleilmastumist suunata vastavalt oma ühistele väärtustele ja põhimõtetele, nii et sellest oleks kasu kõikidele tema kodanikele. 2007. aastal võeti vastu ka esimesed otsused väljamaksete tegemise kohta 2006. aastal loodud Euroopa üleilmastumisega kohanemise fondist, mille eesmärk on aidata ettevõtte asukohavahetuse tõttu töö kaotanud töötajatel uuesti tööturule integreeruda.

Kuid just üleilmastumisega seotud probleemidele lahenduste otsimise käigus sai 2005. aastal taaskäivitatud Lissaboni strateegia 2007. aastal uut hoogu. Kui piirduda vaid mõne konkreetse näitega, siis tuleks eriti rõhutada komisjoni tegevust majanduskasvu ja tööhõivet toetava Lissaboni strateegia sidumisel selliste eesmärkidega nagu 21. sajandil vajalike e-oskuste edendamine, Euroopa teadusruumi süvendamine ja laiendamine ning paindlikkuse ja turvalisuse põhimõtete rakendamine. Detsembris esitas komisjon Lissaboni strateegia vahehindamise raames järgmise etapi suunised ja programmi ajavahemikuks 2008–2010.

Märkimisväärne on ka asjaolu, et mitmete institutsioonide nägemuses on väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete poliitika muutunud uuendatud Lissaboni partnerluse oluliseks osaks. VKEde tähtsat rolli on rõhutatud ka komisjoni 4. oktoobri vahearuandes. Asjaolu, et ettevõtjatele, eriti kõige väiksematele neist, pööratakse suurt tähelepanu, väljendub ka viimastel aastatel ELi tehtud jõupingutustes parandada õigusloomet. 2007. aastal oli ELi institutsioonide erilise tähelepanu all ettevõtjate halduskoormuse vähendamine. Juba jaanuaris esitas komisjon asjakohase tegevuskava, mille eesmärk on vähendada 2012. aastaks ELi kehtivate õigusaktide täitmisega kaasnevaid kulusid 25% võrra. Nõukogu ja Euroopa Ülemkogu on algatust igati toetanud. Lisaks alustas 2007. aasta alguses tööd sõltumatu mõju hindamise komitee, mis allub otse komisjoni presidendile. Aasta jooksul hindas komitee sajakonna

komisjoni algatuse mõju, et tõsta nende kvaliteeti ja hõlbustada õigusloomealast arutelu. Samuti täitis komitee sihikindlalt oma mitmeaastast ühenduse õigustiku lihtsustamise programmi.

Üldisemas plaanis võttis Euroopa Ülemkogu detsembris otsustavalt sihi aastatele 2020–2030 ja lõi sõltumatu töörühma, mida juhib endine Hispaania valitsusjuht Felipe González. Rühma ülesanne on ennetada pikemas perspektiivis ELi väljakutseid ja tulla nendega edukalt toime. Oma töös lähtub rühm Berliini deklaratsioonis (vt eespool) loetletud väljakutsetest ning ta on kutsutud osutama olulistele küsimustele ja suundumustele, millega ELil võib olla vaja tegeleda, ning esitama sobivaid lahendusi. Oma aruteludes järgib rühm Lissaboni lepinguga loodud raamistikku.

* * *

Lisaks kõnealustele olulistele küsimustele pöörati 2007. aastal suurt tähelepanu ka Euroopa Liidu sise- ja välispoliitikaga seotud muudele valdkondadele.

Nagu 2006. aastal lubatud, vaadati põhjalikult läbi mitmed eri valdkondadega seotud küsimused, et võtta arvesse ELi kodanike ootusi. Näiteks koostas komisjon kevadel toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise raames kokkuvõtte olukorrast sotsiaalvaldkonnas ning esitas uued suunised ühisturu korraldamiseks. Nende kahe ülevaate konkreetse tulemusena esitas komisjon 20. novembril kaks uut algatust: esiteks teatise „21. sajandi Euroopa ühtne turg", milles pakutakse välja meetmed ühtse turu kohandamiseks ja millele on lisatud üldhuviteenuseid käsitlev dokument, ning teiseks teatise „Võimalused, juurdepääs ja solidaarsus: uus sotsiaalne visioon 21. sajandi Euroopast", milles rõhutatakse eelkõige vajadust investeerida sellistesse valdkondadesse nagu noored, kultuur ja liikuvus, mis kuuluvad enamjaolt liikmesriikide pädevusse. 20. novembril avaldas komisjon veel ühe teatise, millega valmistatakse ette ühise põllumajanduspoliitika läbivaatamist ja pannakse alus vastavale tulevikku suunatud arutelule. Septembris võttis komisjon ette ulatusliku konsulteerimise, et algatada eelarvereformi käsitlev avalik arutelu. 2007.–2013. aasta finantsraamistikus kajastusid esimesed konkreetsed kohustused, mis olid seotud eelkõige teadusuuringute ja õiguskaitsega ning majandusliku ja sotsiaalse sidususega. Institutsioonidevahelise viljaka koostöö tulemusena vaadati finantsraamistik detsembris uuesti läbi, et võtta arvesse saavutatud kokkulepet, mille kohaselt rahastatakse ühenduse vahenditest ülemaailmse satelliitnavigatsioonisüsteemi Euroopa programmi (EGNOS-Galileo), et tagada Euroopa tähtsa tehnoloogiaprogrammi elujõulisus.

Sisepoliitikas 2007. aastal saavutatud edu on seotud peamiselt kahe valdkonnaga:

- esiteks ühise turu ülesehitamise jätkamine, millest annavad tunnistust sellised komisjoni algatused nagu kaupade siseturu edendamine, mis on Euroopa konkurentsivõime alus, ühtse raamistiku kehtestamine toodete turustamiseks, kolmanda raudteepaketi vastuvõtmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt

ning õigusaktide ettepanekud, mille eesmärk on elektri ja gaasi siseturu lõpuleviimine;

- ning teiseks elukvaliteediga seotud uued lähenemisviisid ja tegevus. Seda sümboliseerisid eredalt otsus kuulutada 2007. aasta Euroopa aastaks „Võrdsed võimalused kõigile“ ning Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti käivitamine. Julgeolekuvaldkonnas tegi komisjon novembris ettepaneku mitmete meetmete võtmiseks, et võidelda tõhusamalt terrorismi vastu. Puu- ja juurviljasektoris algatatud reformid on jätk 2003. aasta algatustele, mille eesmärk on tugevdada Euroopa põllumajanduse konkurentsivõimet ja muuta põllumajandus keskkonnahoidlikumaks. Reformid võimaldavad lahendada ka tervishoiuga seotud probleeme, ärgitades tarbima tervislikke tooteid. Poliitikavaldkondade vahelistele seostele, näiteks demograafia ja tehnilise progressi vahelisele seosele, viitab selgelt ka juuni keskel esitatud komisjoni dokument „Väärikas vananemine infoühiskonnas”, tegevuskava, mis hõlmab vananemise ning info- ja sidetehnoloogia küsimusi. Elukvaliteediga seotud küsimusi hõlmab ka ühenduse tarbijakaitsestrateegia aastateks 2007–2013, millel on kolm eesmärki: tarbijate teadlikkuse arendamine, nende heaolu suurendamine ja tõhus kaitsmine. Soov tarbijaid kaitsta andis tõuke uuendusliku meetme rakendamiseks: 27. juunil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse, milles käsitletakse rändlust üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes. Määrusega kehtestatakse teenusele ühtne tariif, et kõnealuste võrkude kasutajad ei peaks ühendusesisestel reisidel ei helistamisel ega ka kõnede vastuvõtmisel maksma ülemäärast hinda.

Välissuhete valdkonnas võttis Euroopa Liit 2007. aastal ette mitmeid samme, mis vastasid tema eesmärgile olla rahvusvahelisel tasandil arvestatav partner.

Tippkohtumiste korraldamine nii tööstusriikide kui ka kiiresti areneva majandusega riikidega, näiteks USA, Jaapani, Venemaa, Hiina või Indiaga, on välissuhetes hästi juurdunud tava, mis võimaldab saada ülevaadet kahepoolsetest suhetest, arutada erinevaid seisukohti tähtsates rahvusvahelistes küsimustes ning sõlmida poliitilisi, majanduslikke või tehnilisi kokkuleppeid. Juunis Saksamaa eesistumisel korraldatud G8 tippkohtumisel sai alguse Heiligendammi protsess, mis loob uue dialoogivormi suhtlemiseks eri riikide, eelkõige Hiina ja Indiaga. Juulis toimus ülemaailmse strateegilise partnerluse raames esimene tippkohtumine Brasiiliaga.

Diplomaatiliste vahendite, kohapealsete eriesinduste ning politsei- ja rahuvalvemissioonide kaudu jälgib Euroopa Liit jätkuvalt tähelepanelikult olukorda sellistes ohualdistes riikides ja piirkondades nagu Afganistan, Iraak, Iraan, Kosovo, Liibanon, Myanmar, Pakistan, Sudaan, Tšaad ja Lähis-Ida. Mitu korda on ELi vaatlejaid kutsutud eri mandritele valimiste vaatlusmissioonidele.

Välissuhetes väärivad esiletõstmist kaks suunda, kus areng oli 2007. aastal eriti silmatorkav: ühelt poolt konkurentsivõimelise ja avatud Euroopa ning teiselt poolt solidaarse Euroopa edendamine.

Konkurentsivõimelise ja avatud Euroopa edendamise peamine eesmärk oli leida asjakohasele sisepoliitikale vastav välispoliitiline väljund. Näiteks sõlmiti aprillis lennutranspordi valdkonnas Ameerika Ühendriikidega oluline, nn avatud õhuruumi leping. Vastavalt kõnealusele lepingule, mis on esimene omasuguste seas ning mille sarnaseid sõlmitakse tulevikus ka teiste riikidega, võivad Euroopa Liidu ja USA lennuettevõtjad korraldada edaspidi regulaarseid lennureise mis tahes USA ja Euroopa lennuvälja vahel. Sama kord kehtib ka lastilendude puhul. Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamise raames tehti jõupingutusi, et töötada välja üldine lähenemisviis rändeküsimustele, mis on seotud Euroopa Liidust idas ja kagus paiknevate piirkondadega, ning luua liikuvuspartnerlus ELi ja kolmandate riikide vahel. Aasta lõpus sõlmiti mitme Ida-Euroopa ja Lääne-Balkani riigiga lepingud, milles käsitletakse lühiajaliste viisade väljastamist ja ebaseaduslikult välisriigis viibivate isikute tagasivõtmist. Väliskaubanduse valdkonnas tegi komisjon aprillis Lissaboni strateegiast lähtuva ettepaneku luua tugevdatud partnerlus, et tagada Euroopa Liidu eksportijatele parem juurdepääs välisturgudele.

Euroopa solidaarsuse edendamine leidis väljundi uute laiaulatuslike partnerlussidemete loomises ning olemasolevate taastamises maailma eri piirkondadega. 2007. aastal tähistati üha tiheneva koostöö 30. aastapäeva Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) riikidega ning käivitati partnerlus Kesk-Aasiaga. Detsembris Lissabonis toimunud ELi-Aafrika tippkohtumisel kasutati juhust, et uuendada strateegilist partnerlust Aafrika riikidega. Humanitaarabi valdkonnas oli 2007. aastal oluliseks sündmuseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt alla kirjutatud Euroopa konsensuse deklaratsioon, milles kinnitatakse humanitaarabi põhimõtetest ja headest tavadest kinnipidamist ning mille eesmärk on koordineeritud lähenemisviisi edendamine, nii et Euroopa Liidu panus rahvusvahelisse humanitaarabi andmisesse oleks maksimaalne. Algatus viitab ühtse lähenemisviisi taotlemisele suhetes arenguriikidega, sest 2005. aastal sõlmisid ELi kolm institutsiooni juba Euroopa konsensuse deklaratsiooni arengupoliitika valdkonnas.

* * *

Nii erinevad, tähtsad ja isegi keerulised kui Euroopa Liidu tegevusvaldkonnad ka tunduvad, ei saa neid 50 aastat pärast aluslepingute sõlmimist käsitleda lahus kõikide ELi ülesehitamisel osalenute panusest, olenemata sellest, kas tegemist on meetmete algatajatega või nendest kasu saajatega. Seepärast oli eelnevatel aastatel kavandatud või rakendatud algatuste valguses institutsioonide 2007. aasta tegevuse üks põhieesmärke tagada, et sidusrühmad peaksid ELi poliitikat enda omaks. Korraldati mitu avalikku arutelu, mis hõlmasid teemasid alates ELi laienemisest ning lõpetades pere- ja rändepoliitikaga. Näiteks selleks, et töötada välja Euroopa merepoliitika, koostas komisjon oktoobris kokkuvõtte 2006. aastal algatatud arutelu kohta, mis hõlmas rohkem kui 250 ürituse käigus esitatud rohkem kui 500 ettepanekut, ning esitas nende põhjal uue merestrateegia ettepaneku. Oktoobris määratles komisjon ka üldisemalt partnerluse tingimused teabevahetuse valdkonnas. Eesmärk on parandada

kodanike juurdepääsu teabele, suurendada nende teadlikkust ühenduse poliitikast Euroopa, riigi ja kohalikul tasandil ning kaasata neid pidevasse dialoogi Euroopa küsimustes. See algatus näib seda asjakohasem, et usaldus Euroopa institutsioonide vastu tõusis 2007. aastal Eurobaromeetri küsitluste põhjal märkimisväärselt, saavutades 80. aastate taseme. Kirjeldatud teguviis, mida järgivad omal moel kõik institutsioonid, on oluline pöördepunkt eespool mainitud osaluspoliitika tegelikul rakendamisel Euroopa ülesehitamisprotsessis. Kõnealune teguviis on eriline just Lissaboni lepingu ratifitseerimise valguses. See leping on kavandatud kui uus lähtepunkt Euroopa Liidu jaoks, mida toetavad eelneva 50 aasta saavutused, kuid mis on samal ajal suunatud otsustavalt tulevikku.

I peatükk

Üldine poliitikaraamistik

1. jagu

Valitsemistava ja parem õigusloome

Taust

2005. aastal andis õigusloome parandamisele uut hoogu sellesisulise poliitilise eesmärgi lisamine Lissaboni kasvu- ja tööhõivestrateegiasse. Komisjon vaatas uuesti läbi 2002. aastal õigusliku raamistiku parandamiseks käivitatud tegevuskava ning määratles mitmed uued tegevuspõhimõtted, et muuta edasised sammud konkreetsemaks. Algatuse edu sõltub siiski sellest, kuidas õigusloomes osalevad Euroopa Liidu institutsioonid ning liikmesriigid seatud eesmärke täidavad. Õigusloome parandamine on nende ühine vastutus. 2006. aastal tegi komisjon strateegilise analüüsi juba saavutatud tulemuste ja probleemide kohta, mis vajavad lahendamist, et selles valdkonnas edasi liikuda. Komisjon tugevdas ka olemasolevat kontrollimehhanismi, luues mõjuhindamise komitee, mis tegutseb komisjoni presidendi alluvuses.

Parem õigusloome

Terves Euroopas ajakohase, töövõimelise ja tõhusa õigusloomekultuuri väljatöötamise strateegia raames viimastel aastatel saavutatud edu on jätkunud 2007. aastal. Komisjonil on olnud võimalik õppida kogemustest, mis on saadud õigusloome parandamiseks võetud meetmetest, ja seeläbi täpsustada oma edasist lähenemisviisi ning vastata Euroopa kodanike ja ettevõtjate ootustele seoses lihtsa ja tõhusa õigusloomekeskkonnaga.

2007. aasta tegevusprioriteedid olid lihtsustamiskava rakendamine, mõjuhinnangu kvaliteedi kontrollimine, ühenduse õiguse järgimise parandamine ja halduskoormuse vähendamiseks ambitsioonika strateegia algatamine.

Tegevuspõhimõtete kavandamine

2007. aastal tõhustati vahendeid, mille eesmärk on tagada õigusaktide kõrge kvaliteet. Valmistati ette uued komisjoni algatused, kasutades selleks integreeritud mõjuhindamist ning huvirühmade ja ekspertidega konsulteerimist. Tööle hakkas *mõjuhindamise komitee,* kelle ülesanne on tagada komisjoni mõju hindamiste kvaliteeditugi ja -kontroll. 2007. aastal esitas komitee komisjoni esitatud algatustele lisatud mõjuhinnangute kohta 112 arvamust. Lisaks tehti komisjoni mõjuhinnangute kohta ka välishindamine, mille alusel koostati tegevuskava komisjoni mõjuhinnangute tegemist käsitlevate suuniste läbivaatamiseks, pidades samal ajal kinni subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttest.

Seepärast hinnati komisjoni 2007. aasta õigusloome- ja tööprogrammi raames esitatud strateegiliste ja esmatähtsate algatuste mõju. Nimetatud algatuste ettevalmistamisel konsulteeriti üldsusega, et anda kodanikele ja kõikidele huvirühmadele võimalus osaleda ühenduse eri valdkondade poliitika ja programmide väljatöötamisel.

Ühenduse poliitika väljatöötamiseks, järelevalve teostamiseks ja hindamiseks on vaja usaldusväärset ja ühtset statistikat ELi majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnaalase olukorra kohta nii riiklikul kui ka piirkondlikul tasandil. Selleks võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 11. detsembril vastu otsuse ühenduse statistikaprogrammi kohta ajavahemikuks 2008–2012 ([1]).

Kehtivate õigusaktide ajakohastamine

Komisjoni ambitsioonika *lihtsustamiskava* ajakohastamine on edenenud hästi. Mitmeaastase kava eesmärk on vähendada ettevõtjate ja kodanike halduskoormust ning selle elluviimise raames esitas komisjon 2007. aastal 44 uut lihtsustamisalgatust. Olulisi lihtsustamisalgatusi tehti mitmes poliitikavaldkonnas, eelkõige põllumajandust, keskkonda, tööturgu ja tooteid käsitlevates õigusaktides. Ettevõtteid ja kodanikke mõjutavad otse eelkõige ühenduse kindlustusõiguse (Solventsus II) ([2]) läbivaatamine ja „GSMi direktiivi" ([3]) kehtetuks tunnistamine.

Õigustiku mahu vähendamiseks ning ühenduse õigusele juurdepääsu parandamiseks ja selle õiguse rakendamise tõhustamiseks esitas komisjon mitu algatust, et rakendada oma kodifitseerimise näidiskava, kuhu kaasati 2006. aastal ka uued ametlikud keeled. Komisjon on tühistanud ja tunnistanud vananenuks ühenduse mitmed juba aegunud õigusaktid. Õigustiku konsolideeritud osad avaldati EUR-Lexi veebisaidil. Konsolideeritud tekstid avaldatakse järg-järgult kõikides ametlikes keeltes.

([1]) Otsus nr 1578/2007/EÜ (ELT L 344, 28.12.2007).
([2]) Vt käesoleva aruande II peatüki 2. jao punkt „Ühtse turu läbivaatamine".
([3]) Vt käesoleva aruande II peatüki 2. jao punkt „Infoühiskond ja meedia".

Olles 2006. aastal läbi vaadanud õigusaktide ettepanekud, mille komisjon oli 2004. aastal vastu võtnud ja seadusandjale esitanud, võttis komisjon nendest ettepanekutest 10 tagasi. Samuti integreeris komisjon niisuguse iga-aastase ettepanekute tagasivõtmise oma 2008. aasta õigusloome ja tööprogrammi.

Ühenduse õiguse rakendamine

5. septembri teatises pealkirjaga *„Tulemuslik Euroopa – ühenduse õiguse kohaldamine"* ([1]) kehtestas komisjon poliitika, millega tagada ühenduse õiguse nõuetekohane kohaldamine, võttes meetmed selleks, et:

- hoida ära õigusrikkumised, integreerides õigusaktide ettepanekute ettevalmistamisse paremini ülevõtmise ja kohaldamise aspektid;
- koostada koos liikmesriikidega katseprojekt uue töömeetodi väljatöötamiseks, et leida konstruktiivseid ja kiireid lahendusi kodanike ja ettevõtjate tõstatatud probleemidele;
- parandada komisjoni töömeetodeid, näiteks seades esmatähtsaks rikkumismenetluste juhtimise ja langetades rikkumismenetlustes varasemast rohkem otsuseid;
- muuta üldsuse jaoks läbipaistvamaks rikkumismenetluste eri etapid komisjoni töös ning direktiivide ülevõtmine liikmesriikides ning ülevõtmismeetmete artiklite ja direktiivi sätete vaheliste vastavustabelite edastamine.

Komisjon võttis endale kohustuse muuta oma iga-aastast aruannet ühenduse õiguse kohaldamise järelevalve kohta, et saada oma prioriteetidest ja kavandatud meetmetest strateegilisem ülevaade.

Halduskulude vähendamine

24. jaanuaril tutvustas komisjon *tegevuskava,* ([2]) mille eesmärgiks on vähendada 2012. aastaks ettevõtetele Euroopa Liidu kehtivatest õigusaktidest tulenevat halduskoormust 25%. Liidu tegevuskavas keskendutakse 13 valdkonnale, kus halduskoormus tundub olevat kõige suurem. Ülevaate koostamist nendest valdkondadest alustati 2007. aasta suvel ja see peaks jõudma lõpule 2008. aasta lõpuks. Samal ajal esitas komisjon ettepanekuid õigusaktide kohta ja rakendusmeetmete eelnõusid, et vähendada halduskoormust lühiajaliselt. 2007. aastal võeti kümme *kiirmeedet,* millega võib saavutada märkimisväärseid tulemusi, muutmata samal ajal oluliselt kehtivaid õigusakte.

([1]) KOM(2007) 502 (ELT C 4, 9.1.2008).
([2]) KOM(2007) 23 (ELT C 138, 22.6.2007).

Märtsis võttis Euroopa Ülemkogu nimetatud halduskoormust vähendava tegevuskava positiivselt vastu, rõhutades, et 2006. aastal õiguskeskkonna parandamisel saavutatud tulemustega võib rahule jääda. Ta kutsus liikmesriike üles määrama kindlaks eesmärgid, kuidas vähendada riigisisestest õigusaktidest tulenevat halduskoormust. Samuti kutsus ta komisjoni üles korrapäraselt ajakohastama oma lihtsustamiskava ja nõukogu pöörama sellesisulistele ettepanekutele erilist tähelepanu. Euroopa Parlament väljendas oma toetust tegevuskavale 10. juuli resolutsioonis.

Pärast ettevõtete statistilise koormuse vähendamist käsitlevat teatist ([1]) võttis komisjon 19. juulil vastu ettepaneku Euroopa ettevõtlus- ja kaubandusstatistika kaasajastamise programmi (MEETS) kohta ([2]). Programmil MEETS on järgmised eesmärgid:

- töötada välja eesmärgiks seatavad näitajad ja vaadata läbi prioriteedid;
- luua ettevõtlusega seotud statistika ühtlustatud raamistik;
- toetada andmekogumise tõhusamaks muutmist;
- ajakohastada ja lihtsustada liikmesriikide vahelise kaubavahetuse statistikat (Intrastat).

31. augustil otsustas komisjon luua halduskoormust käsitleva sõltumatute huvirühmade *kõrgetasemelise töörühma*. Komisjon määras selle rühma tööd juhtima endise Baieri liidumaa peaministri Edmund Stoiberi.

21. septembril avas komisjon ametlikult halduskoormuse vähendamist käsitleva *konsulteerimisteenuse Internetis* ([3]). Selle uue saidi kaudu saavad ettevõtete juhid teha ettepanekuid halduskoormuse vähendamiseks.

Subsidiaarsus ja proportsionaalsus

6. juunil ([4]) võttis komisjon vastu 14. aastaaruande *„Parem õigusloome"* vastavalt *subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamist* käsitleva protokolli artiklile 9. Peegeldades Euroopa Liidu soovi pöörata suuremat tähelepanu õigusloome kvaliteedile, eelkõige ühenduse õigusaktide kvaliteedi ja nende kättesaadavuse parandamisele, loetleb komisjon oma peamised ülesanded: mõjuhindamiste ja nende kasutamise kvaliteedi parandamine õigusaktide ettevalmistamisel ja vastuvõtmisel, edusammude tegemine halduskulude mõõtmisel ja ebavajaliku kõrvaldamine Euroopa ja riiklikest õigusaktidest.

([1]) KOM(2006) 693 (ELT C 78, 11.4.2007).
([2]) KOM(2007) 433 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/index_et.htm.
([4]) KOM(2007) 286 (ELT C 191, 17.8.2007).

Lisaks jätkas komisjon jõupingutusi, et mõjuhindamiste ja seletuskirjade kaudu paremini selgitada, kuidas kavandatavad meetmed on subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas.

Läbipaistvus

21. märtsil [1] tutvustas komisjon *Euroopa läbipaistvuse algatust* käsitleva rohelise raamatu [2] raames käivitatud avaliku konsulteerimise tulemusi. Huvide esindamise ja surverühmade puhul kavatseb komisjon kasutada Interneti-põhise konsulteerimise vabatahtlikku registrit ja standardvormi. Register peaks avatama 2008. aasta kevadel. Komisjon soovib karmistada enda algatatud avalike konsulteerimiste suhtes kehtivaid miinimumnõudeid, koolitades oma töötajaid piisavalt, jagades paremini häid tavasid talituste vahel ja ühtlustades rohkem nimetatud konsulteerimisi. Ühenduse vahenditest abi saajate nimede avaldamisega seoses leiab komisjon, et sätete lisamine vastavatesse õigusaktidesse on alles esimene samm paratamatult keerukas protsessis, millele tuleb läheneda järk-järgult.

Euroopa läbipaistvuse algatust käsitlev roheline raamat sai Regioonide Komitee veebruariistungil [3] positiivse vastuvõtu osaliseks. Komitee kutsus komisjoni siiski üles algatusse rohkem kaasama kohalikke ja piirkondlikke aspekte.

18. aprillil algatas komisjon *avaliku arutelu* ja võttis vastu *rohelise raamatu* [4] määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Ühenduse institutsioonide valduses olevatele dokumentidele) rakendamise kohta [5]. Pärast kokkuvõtte tegemist rakendamise kohta konsulteerib komisjon üldsusega sellistes küsimustes nagu avalike registrite parandamine ja suurema hulga dokumentide kättesaadavaks tegemine Internetis; dokumentidele üldsuse juurdepääsu eeskirjade ühtlustamine keskkonnainfole juurdepääsu käsitlevate erieeskirjadega, mis on kehtestatud Århusi konventsioonis; tasakaalu selgitamine ühelt poolt läbipaistvuse ning teiselt poolt isikuandmekaitse ning majandus- ja kaubandushuvide kaitse vahel.

Nõukogu võttis 23. aprillil vastu *aastaaruande* määruse (EÜ) nr 1049/2001 rakendamise kohta. Aruandes märgitakse, et põhilepingutes ja nimetatud määruses nõukogule püstitatud eesmärgid saavutati 2006. aastal.

---

(1) KOM(2007) 127 (ELT C 181, 3.8.2007).
(2) KOM(2006) 194 (ELT C 151, 29.6.2006).
(3) ELT C 146, 30.6.2007.
(4) KOM(2007) 185 (ELT C 181, 3.8.2007).
(5) EÜT L 145, 31.5.2001.

Institutsioonidevaheline koostöö

30. juunil [1] avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni *kaasotsustamismenetluse praktilist korda* käsitlev *ühine deklaratsioon*. Selles selgitatakse kaasotsustamismenetluse töömeetodeid ja nende järgimise praktilist korda menetluse igas etapis. Ühine deklaratsioon täiendab institutsioonidevahelist kokkulepet parema õigusloome kohta ja eelkõige selle kaasotsustamismenetlust käsitlevaid sätteid [2]. Võetud kohustuste täitmiseks kohaldavad institutsioonid läbipaistvuse, vastutuse ja tõhususe põhimõtteid. Erilist tähelepanu peaksid institutsioonid sealjuures pöörama õigusaktide lihtsustamist käsitlevate ettepanekutega seotud edusammudele, järgides samal ajal ühenduse õigustikku. Lisaks rõhutavad kolm institutsiooni kolmepoolsete kohtumiste (nn trialoogid) asjakohasust. See süsteem on tõestanud oma elujõulisust ja paindlikkust.

Ajavahemikus juunist septembrini võttis Euroopa Parlament vastu mitu paremat õigusloomet käsitlevat resolutsiooni, milles ta toetab komisjoni *parema õigusloome* protsessi. Euroopa Parlament ühineb komisjoni tegevuskava eesmärkidega, millega püütakse *vähendada halduskoormust,* ja kinnitab, et tuleb võtta kiireloomulisi meetmeid ja luua nimetatud kava elluviimiseks sõltumatu ekspertrühm. Euroopa Parlament tervitab jõupingutusi, mida komisjon teeb *lihtsustamise* valdkonnas ühenduse õigustiku kodifitseerimise tõhustamiseks, ja leiab, et liikmesriigid peavad võtma lihtsustamiskavaga samaaegselt meetmeid oma riigi tasandil. Euroopa Parlament soovitab sõlmida *institutsioonidevahelise kokkuleppe kõikide lihtsustamismeetmete kiirendatud töömeetodi kohta*. Samuti rõhutab ta, kui oluline on mõjuhindamissüsteem, mida komisjon kasutab õigusaktide kvaliteedi tagamiseks. Ta palub komisjonil hinnata enne 2008. aasta lõppu *mõjuhindamise komitee hindamismenetluste lisaväärtust* ja kutsub teda üles töötama sel eesmärgil välja näitajad, võttes aluseks rahvusvaheliste organisatsioonide ja liikmesriikide kogemused. Samuti kutsub Euroopa Parlament komisjoni üles konsulteerima parlamendiga enne *soovituslike õigusaktide* vastuvõtmist ja tagama, et pidevalt hinnatakse ühisreguleerimise ja isereguleerimise tulemuslikkust.

Komisjon tervitas Euroopa Parlamendi toetust ja tuletas meelde, et konkreetsete tulemuste saavutamine ei ole võimalik ilma institutsioonide ja liikmesriikide vahelise ühise vastutuseta. Komisjon märgib, et Euroopa Parlament muutis oma sisekorda, et kohandada sisemenetlusi ühenduse õiguse lihtsustamisnõuetega.

---

(1) ELT C 145, 30.6.2007.
(2) ELT C 321, 31.12.2003.

Valitsemistava

27. juunil [1] tegi komisjon ettepaneku muuta *määrust (EÜ) nr 2004/2003 Euroopa tasandi erakondi reguleerivate määruste ja erakondade rahastamise eeskirjade kohta* [2]. Ettepaneku eesmärk on muu hulgas: kohandada Euroopa tasandil erakondade rahastamise eeskirju, pakkudes neile suuremat paindlikkust oma aastaeelarvete haldamisel; kehtestada Euroopa tasandi erakondadega seotud Euroopa poliitiliste sihtasutuste loomise ja rahastamise sätted ning võimaldada Euroopa erakondadel kasutada ühenduse eelarve assigneeringuid Euroopa Parlamendi valimistega seotud kampaaniate rahastamiseks. Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid selle määruse vastu 18. detsembril [3].

Komisjon võttis 16. oktoobril vastu ettepaneku [4], mille eesmärk on vaadata läbi Euroopa statistikat käsitlev kehtiv õiguslik alusraamistik, et kohandada seda tegeliku olukorraga nii, et see haakuks edasise arengu ja tulevaste probleemidega. Algatuse eesmärk on tõhustada ja täiendada *statistika haldamist*. Samuti jätkasid 2007. aastal erinevad institutsioonid tööd selles suunas, et moodustada Euroopa statistika haldamise nõuandekogu [5] ja luua ühenduse statistilise teabe poliitika Euroopa nõuandekomitee [6].

Kasulikud viidad

- Parem õigusloome:
  http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_et.htm
- Mõju hindamine:
  http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm
- Kodanikuühiskond:
  http://ec.europa.eu/civil_society/index_fr.htm
- EUR-Lex:
  http://eur-lex.europa.eu/et/index.htm
- Halduskoormuse vähendamine:
  http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/index_et.htm

(1) KOM(2007) 364 (ELT C 246, 20.10.2007).
(2) ELT L 297, 15.11.2003.
(3) Määrus (EÜ) nr 1524/2007 (ELT L 343, 27.12.2007).
(4) KOM(2007) 625 (ELT C 9, 15.1.2008).
(5) KOM(2006) 599 (ELT C 332, 30.12.2006).
(6) KOM(2006) 653 (ELT C 78, 11.4.2007).

2. jagu

Teabevahetusstrateegia

Olles teadlikud vajadusest kodanikke rohkem Euroopa poliitilisse ellu kaasata, mis on muutunud eriti ilmseks Euroopa tulevikku käsitlevate arutelude käigus, on Euroopa Liidu institutsioonid seadnud endale eesmärgiks tugevdada *suhtlust kodanikega.* Komisjon on seetõttu lisanud teabevahetuse oma strateegiliste eesmärkide hulka.

3. oktoobril [1] soovitas komisjon rakendada teabevahetuse valdkonnas partnerlust, suurendades ühtsust ja sünergiat liikmesriikide ja eri institutsioonide tegevuse vahel. Eesmärk on parandada kodanike juurdepääsu teabele, suurendada nende arusaamist ühenduse poliitika mõjust üleeuroopalisel, riiklikul ja kohalikul tasandil ning kaasata nad pidevasse dialoogi Euroopa asjade üle. Selleks soovitab komisjon kaasata teabevahetusvahenditena liikmesriikide haridussüsteemid ja Euroopa erakonnad, mille roll on ergutada ja struktureerida avalikku arutelu ELi asjade üle.

Komisjoni teatises on esitatud järgmised konkreetsed ettepanekud:

- koostada institutsioonidevaheline kokkulepe, et luua sobiv raamistik parema koostöö tegemiseks ELi teabevahetusprotsessis, arvestades samal ajal ELi institutsioonide ja liikmesriikide sõltumatust;
- seada sisse vabatahtlik juhtimispartnerlus liikmesriikidega, kes seda soovivad;
- luua Euroopa avalike ruumide võrk esindustes;
- määratleda kooliharidusse need elemendid, kus ühistegevus ELi tasandil võiks liikmesriike toetada;
- arendada edasi Eurobaromeetrit;
- rakendada katselisi teabevõrke.

Et tugevdada otsest suhtlust kodanikega, on komisjon sisse seadnud oma esindustes liikmesriikides *keelelise mitmekesisusega tegelevad kohapealsed osakonnad,* mis esitavad Euroopa Liidu sõnumeid selges ja kõigile arusaadavas keeles, kohandades teavet kohalike olude ja vajadustega.

Komisjoni üldine teabevahetusstrateegia hõlmab eelkõige sisemist haru, mis on määratletud komisjoni 4. juulil vastuvõetud teatises, [2] milles tunnustatakse *komisjonisisese teabevahetuse ja personali kaasamise tähtsust,* et tagada komisjonile märkimisväärseid eeliseid avalikkusega suhtlemisel. Personaliga suhtlemisel on esmatähtis roll, et töötajad oleksid hästi informeeritud ja saaksid vajalikku tuge suhtlemiseks kodanike ja sidusrühmadega. Lisaks on teatise eesmärk tugevdada seost

[1] KOM(2007) 568 (ELT C 9, 15.1.2008).
[2] SEK(2007) 912.

komisjonisisese ja -välise teabevahetuse vahel, et need oleksid omavahel kooskõlas ja teineteist vastastikku tugevdaksid. Selles esitatakse komisjoni tasandi tegevuskava, et parandada veelgi sisest teabevahetuse ja personali kaasamist, ja selgitatakse nende töötajate volitusi ja tugiraamistikku, kelle tööülesanded hõlmavad avalikkusega suhtlemist.

Kasulikud viidad

- Teabevahetuse peadirektoraat (Euroopa Komisjon): http://ec.europa.eu/dgs/communication/index_fr.htm
- Teave Euroopa Liidu kohta ja kontaktandmed: http://europa.eu/geninfo/info/index_et.htm

3. jagu

Euroopa tulevik

Berliini deklaratsioon

25. märtsil kirjutasid Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni presidendid ning nõukogu eesistuja alla *Berliini deklaratsioonile,* tähistades sel moel 1957. aastal sõlmitud Rooma lepingu 50. aastapäeva.

Pidulikus deklaratsioonis rõhutatakse Euroopa ühendamise tähtsust rahu ja õitsengu tagamisel ning selle mõju ühtekuuluvustunde loomisele ja vastuolude ületamisele. Deklaratsioonis kinnitatakse, et Euroopa Liidu tegevus on kodanikukeskne ning lähtub sellistest ühistest väärtustest nagu põhiõigused, rahu ja vabadus, demokraatia ja õigusriik, vastastikune lugupidamine ja vastutus, heaolu ja turvalisus, sallivus ja osalus ning õiglus ja solidaarsus. Lisaks on esile toodud Euroopa Liidu rolli kaitsta liikmesriikide identiteeti ja erinevaid tavasid ning liidule iseloomulikku keelte, kultuuride ja piirkondade mitmekesisust.

Deklaratsiooni autorid on veendunud, et Euroopa Liit võimaldab lahendada paljusid piiriüleseid probleeme. Dokumendis tuuakse Euroopa Liitu eeskujuks kui näidet sellest, kuidas ühendada majanduslik edu sotsiaalse solidaarsusega, ning tunnustatakse ühisturu loomist ja euro kasutuselevõttu, mis on võimaldanud vastu seista majanduse globaliseerumise tugevnevale survele. Deklaratsioonis rõhutatakse, et majandusarengu, tööhõive ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tagatiseks on ELi kodanike teadmised ja oskused. Euroopa Liidu ees seisvate ülesannete hulgas nimetatakse deklaratsioonis võitlust terrorismi ja kuritegevusega, konfliktide rahumeelset lahen-

damist, majandusarengu toetamist maailmas, edusamme energiapoliitika valdkonnas ja kliimakaitset.

Lisaks kinnitavad deklaratsioonile alla kirjutanud Euroopa Liidu juhid, et Euroopa Liidu kujundamisel toetutakse ka edaspidi avatuse põhimõttele ja liikmesriikide soovile oma arengut ühtlustada ning et Euroopa poliitikat kohandatakse vastavalt olukorra muutumisele. Nende eesmärk on ajakohastada Euroopa Liidu ühiseid aluseid enne 2009. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi.

Üldisemas plaanis võttis Euroopa Ülemkogu detsembris otsustavalt sihi aastatele 2020–2030 ja lõi sõltumatu töörühma, mida juhib endine Hispaania valitsusjuht Felipe González. Rühma ülesanne on ennetada pikemas perspektiivis ELi väljakutseid ja tulla nendega edukalt toime. Oma töös lähtub rühm Berliini deklaratsioonis loetletud väljakutsetest ning ta on kutsutud osutama olulistele küsimustele ja suundumustele, millega ELil võib olla vaja tegeleda, ning esitama sobivaid lahendusi. Oma aruteludes järgib rühm Lissaboni lepinguga loodud raamistikku.

Aluslepingute reformimine

Taust

Euroopa Liidu liikmesriikide valitsusjuhid kirjutasid 29. oktoobril 2004 Roomas alla põhiseaduse lepingule, mis esitati seejärel liikmesriikidele ratifitseerimiseks vastavalt iga riigi põhiseaduslikele menetlustele. Pärast seda, kui põhiseaduse leping oli 2005. aastal Prantsusmaal ja Madalmaades toimunud rahvahääletusel saanud negatiivse hinnangu, kuulutati 2005. aasta juunis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel välja järelemõtlemisaeg, et algatada laialdane arutelu Euroopa tulevikuga seotud teemadel. Oktoobris 2005 esitles komisjon D-kava (demokraatia, dialoog ja debatt Euroopa tulevikuga seotud teemadel), milles ta soovitas uusi lähenemisviise kodanike kaasamiseks, et ühenduse poliitika muutuks nende jaoks arusaadavamaks ja et nad võtaksid selle paremini omaks. Mõistes Euroopa Liidu ja aluslepingute reformimise vajadust ning toetudes saavutatud tulemustele, alustati pärast arutelu- ja järelemõtlemisperioodi läbirääkimisi, et sõlmida uus leping, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut.

2005. aastal aeglustus Euroopa Liidu reform Prantsusmaal ja Madalmaades toimunud rahvahääletusel Euroopa põhiseaduse lepingule antud negatiivse hinnangu tõttu ning 2006. aasta oli peamiselt pühendatud aruteludele Euroopa tulevikuga seotud teemadel, kuid 2007. aastal toimus otsustav pööre. Kesksele kohale tõusis valitsustevaheline konverents, kes sai ülesandeks koostada ELi toimimise leping, millega muudetaks kehtivaid lepinguid.

Juba enne valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumist oli tehtud mõningaid ettevalmistusi: Saksamaa kui eesistujariik esitas oma aruande Euroopa Ülemkogule, 6. juunil avaldas Regioonide Komitee arvamuse Euroopa Liidu reformiprotsessi

taasalgatamise kohta [1] ja 7. juunil avaldas Euroopa Parlament resolutsiooni Euroopa Liidu põhiseadusliku protsessi tegevuskava kohta.

21. ja 22. juunil toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel otsustati kutsuda kokku valitsustevaheline konverents. Ülemkogu kohtumisel kutsuti Portugali kui eesistujariiki üles, et ta koostaks lepingu eelnõu ja esitaks selle valitsustevahelisele konverentsile kohe, kui viimane tööd alustab. Ülemkogu järelduste lisas avaldati kohtumisel koostatud valitsustevahelise konverentsi volituste üksikasjalik eelnõu, milles esitati üdised märkused ja muudatuste ettepanekud Euroopa Liidu lepingu ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu kohta. Selleks et uus leping saaks ratifitseeritud enne 2009. aastal toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi, pidi valitsustevaheline konverents koostama eelnõu võimalikult kiiresti, nii et see valmiks igal juhul enne 2007. aasta lõppu.

10. juulil võttis komisjon vastu arvamuse teatise kohta, mis käsitles valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumist [2]. Arvamuses arutles komisjon, mil viisil vastaks uus leping praegu Euroopa Liidu ees seisvatele probleemidele. Komisjon tervitas valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumist, avaldas täielikku toetust Euroopa Ülemkogu määratletud volitustele ja lubas anda oma panuse konverentsi õnnestumiseks.

Euroopa Parlament andis 11. juuli resolutsioonis soodsa hinnangu valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumisele ja tunnustas Saksamaa kui eesistujariigi tehtud jõupingutusi. Euroopa Parlament tervitas üksikasjalikku ja ranget ajakava valitsustevahelise konverentsi läbiviimiseks ning kutsus liikmesriike üles mitte taganema kohustustest, mis nad Euroopa Ülemkogu kohtumisel endale võtsid. Parlament jättis endale õiguse teha valitsustevahelisele konverentsile selle tegevuse käigus konkreetseid ettepanekuid konverentsi volitustega hõlmatud valdkondades ja teatas, et vastab selleks ettenähtud aja jooksul Euroopa Ülemkogu üleskutsele käsitleda oma koosseisuga seotud muudatusi.

Pärast 16. juulil vastu võetud nõukogu pooldavat arvamust avati 23. juulil Brüsselis ametlikult valitsustevaheline konverents. Nõukogu rõhutas, et valitsustevaheline konverents tegutseb vastavalt talle Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järeldustes antud volitustele. Koosolekul osalesid Euroopa Liidu 27 liikmesriigi välisministrid, Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso ja kolm Euroopa Parlamendi esindajat.

Liikmesriikide õigusekspertidest ning komisjoni ja Euroopa Parlamendi esindajatest koosnev töörühm arutas juulist kuni oktoobrini nõukogu eesistuja esitatud ELi toimimise lepingu eelnõu.

---

(1) ELT C 197, 24.8.2007.
(2) KOM(2007) 412 (ELT C 246, 20.10.2007).

Välisministrid kohtusid 7. ja 8. septembril Portugalis Viana do Castelos ja 15. oktoobril Luxembourgis, et teha kokkuvõte valitsustevahelise konverentsi raames peetud läbirääkimistest.

Konverentsi lõppedes sõlmiti 18. oktoobril Lissabonis toimunud valitsusjuhtide ja riigipeade kohtumisel kokkulepe lepingu suhtes, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Ühenduse asutamislepingut.

Kõnealusele lepingule kirjutati alla Lissabonis Dos Jerónimose kloostris 13. detsembril. Ürituse auks võtsid sõna Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso, Euroopa Parlamendi president Hans-Gert Pöttering ja Euroopa Ülemkogu eesistuja José Sócrates. Mõlemad presidendid ja eesistuja osalesid päev varem ka Strasbourgis Euroopa Parlamendis põhiõiguste hartale [1] allakirjutamise ja selle väljakuulutamise ametlikul tseremoonial.

Edasi peavad kõik 27 liikmesriiki ratifitseerima Lissaboni lepingu vastavalt oma põhiseaduslikele nõuetele. 17. detsembril ratifitseeris lepingu esimese liikmesriigina Ungari.

Lissaboni leping peaks jõustuma 1. jaanuaril 2009.

Kodanikukeskne tegevuskava

Taust

Pärast 2005. aastal algatatud Euroopa tulevikku käsitleva arutelu esimest etappi esitas komisjon 2006. aasta mais kodanikukeskse tegevuskava [2]. Selleks et vastata Euroopa kodanike ootustele ja taastada nende toetus Euroopa Liidule, esitati tegevuskavas praktiliste meetmete hulgas ettepanek vaadata põhjalikult läbi olukord ühisturul ja koostada üksikasjalik ülevaade Euroopa ühiskonna tegelikkuse kohta. 2006. aasta juunis kiitis Euroopa Ülemkogu kõnealuse lähenemisviisi heaks.

20. novembril võttis komisjon vastu *kodanikukeskse tegevuskava* ühtsete meetmete raamistiku [3]. Raamistik, mille keskseteks teemadeks on sotsiaalvaldkond ja keskkonnakaitse, toetub laialdasele arutelule ning on järg 2004. aasta valgele raamatule üldhuvi teenuste kohta [4] ja 2006. aasta teatisele üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste kohta [5].

(1) ELT C 303, 14.12.2007.
(2) KOM(2006) 211 (ELT C 176, 28.7.2006).
(3) KOM(2007) 724, KOM(2007) 725 ja KOM(2007) 726.
(4) KOM(2004) 374.
(5) KOM(2006) 177 (ELT C 151, 29.6.2006).

Ühtse turu läbivaatamist ja Euroopa ühiskonna hindamist on käsitletud vastavalt käesoleva aruande II peatüki 2. jaos ning III peatüki 1. jaos.

Laiema dialoogi edendamiseks kodanikega korraldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. ja 28. oktoobril *Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi,* millel osalesid kodanikuühiskonna, ELi institutsioonide ning liikmesriikide majandus- ja sotsiaalkomiteede esindajad. Arutelu käsitles demokraatlikku õiguspärasust, kodanikuühiskonna osalust, kodanike õigusi ja Euroopa Liidu poliitikat ELi toimimise lepingu eelnõu vaatenurgast.

8. ja 9. novembril korraldas Euroopa Parlament esimese *kodanike koosoleku,* millel osalesid Euroopa Liidu institutsioonide ja kodanikuühiskonna esindajad, et arutada Euroopa tulevikuga seotud küsimusi. Viis töörühma arutlesid järgmistel teemadel: Euroopa Liidu eesmärgid, uued õigused ja vahendid, välissuhted ning institutsioonide ja kodanikuühiskonna vahelised suhted.

Kasulikud viidad

- Euroopa Liidu 50. aastapäev:
  http://europa.eu/50/index_et.htm
- Berliini deklaratsioon:
  http://ec.europa.eu/news/eu_explained/070326_1_et.htm
  http://europa.eu/50/docs/berlin_declaration_et.pdf
- 2007. aasta valitsustevaheline konverents:
  http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=1297&lang=et
- ELi toimimise lepingu eelnõu:
  http://consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=et&id=1317
- Lissaboni leping:
  http://europa.eu/lisbon_treaty/index_et.htm
- Kodanikekeskne tegevuskava:
  http://ec.europa.eu/citizens_agenda/index_et.htm
- Kodanike Agoraa:
  http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?language=ET&id=66

II peatükk

Heaolu

1. jagu

Majandus- ja sotsiaalkeskkond

Lissaboni strateegia: partnerlus majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks

Taust

Lissaboni strateegia 2005. aasta prioriteetide valikul keskenduti taas töökohtade loomisele ja majanduskasvule, milleks rakendatakse veelgi enam liikmesriikide ja ühenduse vahendeid strateegia kolmes mõõtmes – majanduslikus, sotsiaalses ja keskkonnamõõtmes –, et paremini ära kasutada üleilmastumise ja säästva arengu üldisel taustal tekkivat sünergiat.

Liikmesriigid edastasid komisjonile oma riiklikud reformikavad ning komisjon alustas 2006. aastal nende põhjalikku hindamist, et edendada viljakat mõttevahetust ilmnenud puuduste kõrvaldamiseks võetavate meetmete kavandamiseks. Lisaks sellele analüüsis komisjon strateegia rakendamisel saavutatud edusamme nii ühenduse kui ka liikmesriikide tasandil ning esitas konkreetsed ettepanekud strateegia jätkamiseks.

Euroopa Parlament tervitas oma 14. veebruari resolutsioonis, mis käsitleb Lissaboni strateegia ideid seoses 2007. aasta kevadise Euroopa Ülemkogu kohtumisega ([1]), komisjoni ja liikmesriikide vahel kokkulepitud meetmeid Lissaboni strateegia edukaks elluviimiseks. Parlament märgib, et see on Euroopa vastus üleilmastumisest tingitud probleemidele. Kuid siiski rõhutab ta, et selle strateegia elluviimiseks on vaja piisavaid ühenduse eelarvest sihtotstarbel eraldatud rahalisi vahendeid, mis praegu puuduvad.

([1]) ELT C 287 E, 29.11.2007.

Pärast seda, kui liikmesriigid esitasid oma esimesed tegevusaruanded oma riiklike reformikavade elluviimise kohta, võttis nõukogu 27. veebruaril vastu dokumendi, milles ta tõstatab strateegiaga seotud võtmeküsimused. Nõukogu kutsub üles kasutama täielikult ära majanduskasvu tingimusi, mis on mitmete viimaste aastate soodsaimad, et jätkata struktuurireforme vastavalt majanduspoliitika üldsuunistele, sealhulgas iga riigi erisoovitustele.

Euroopa Ülemkogu märkis oma 8. ja 9. märtsi kohtumisel, et Lissaboni strateegia hakkab vilja kandma ning et Euroopa majanduskasvu tuleb ära kasutada reformide tugevdamiseks. Ta kutsub komisjoni üles esitama 2007. aasta sügiseks vahearuande ettepanekute kohta seoses majanduskasvu ja tööhõive koondsuunistega aastateks 2008–2011. Euroopa Ülemkogu rõhutab ka 8. märtsi kolmepoolse sotsiaalpartnerite tippkohtumise järeldusi seoses sotsiaalpartnerite olulise rolliga aidata jätkuvalt aktiivselt kaasa Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisele. 2007. aastal ajavahemikuks 2007–2013 vastu võetud ühtekuuluvuspoliitika programmid aitavad samuti kõigi partnerluses osalejate abil kaasa majanduskasvu ja tööhõive eesmärgi saavutamisele linnades ja piirkondades ([1]).

Komisjon võttis 3. oktoobril vastu teatise *„Euroopa huvi: edukas toimetulek üleilmastumise ajajärgul – Komisjoni panus riigipeade ja valitsusjuhtide oktoobrikuu kohtumisse"* ([2]). Kõnealuses strateegilises aruandes hinnatakse Lissaboni uuendatud strateegia rakendamist ja tehakse ettepanekud järgmiseks kolmeaastaseks etapiks: eelkõige uued integreeritud suunised, riigikohased soovitused ning ühenduse Lissaboni uuendatud kava. 18. ja 19. oktoobril toimunud Euroopa Ülemkogu mitteametlikul kohtumisel saavutati kõnealuse teatise põhjal laialdane üksmeel komisjoni lähenemisviisi suhtes seoses Lissaboni strateegia järgmise etapiga, mis võetakse vastu 2008. aasta kevadel. Euroopa Ülemkogu omalt poolt avaldas oma 14. detsembri kohtumisel toetust komisjoni strateegilisele aruandele. Ta võttis vastu ka ELi deklaratsiooni üleilmastumise kohta, milles rõhutatakse eriti seda, et EL peab püüdma üleilmastumist suunata vastavalt oma ühistele väärtustele ja põhimõtetele, nii et sellest oleks kasu kõikidele tema kodanikele.

Nõukogu võttis 13. novembril vastu järeldused *„Lissaboni strateegia: uus kolmeaastane etapp"* ning 5. ja 6. detsembri istungil järeldused Euroopa tööhõivestrateegia tulevaste arengute kohta Lissaboni strateegia uue etapi kontekstis.

Komisjon võttis 11. detsembril vastu teatise *„Strateegiline aruanne majanduskasvu ja tööhõivet käsitleva uuendatud Lissaboni strateegia kohta: uue etapi käivitamine (2008–2010)"* ([3]). Kõnealuses teatises esitatakse vahekokkuvõte Lissaboni uuendatud strateegia kohta ja sellega tehakse ettevalmistusi 2008. aasta kevadiseks Euroopa Ülemkogu kohtumiseks seoses uue etapi käivitamisega.

([1]) Vt käesoleva aruande III peatüki 1. jao punkt „Piirkondlik mõõde ja Ühtekuuluvusfond".
([2]) KOM(2007) 581 (ELT C 4, 9.1.2008).
([3]) KOM(2007) 803.

Samal päeval võttis komisjon vastu teatise *„Ettepanek ühenduse Lissaboni kava kohta aastateks 2008–2010"* ([1]). Ettepanek hõlmab mitmeid ambitsioonikaid, kuid reaalselt teostatavaid meetmeid, mis tuleks saavutada ühenduse tasandil aastaks 2010. Ühenduse uuendatud Lissaboni kava ettepaneku aluseks on integreeritud suunised ning kava toetub 2006. aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul määratletud neljale prioriteetsele valdkonnale.

Säästva arengu strateegia

Taust

Samal ajal kui 2005. aastal taaskäivitati Lissaboni strateegia partnerlusstrateegiana majanduskasvu ja tööhõive edendamiseks, määratles Euroopa Ülemkogu põhimõtted, millest Euroopa peaks lähtuma säästva arengu suunas liikudes. Nende põhimõtetega rõhutatakse majanduslikku heaolu, mis põhineb uuenduslikul ja keskkonnatõhusal majandusel, keskkonna kvaliteedi kaitsmisel ja parandamisel ning võrdsete võimaluste ja sotsiaalse ühtekuuluvuse edendamisel solidaarselt kogu ülejäänud maailmaga.

Nõukogu võttis 2006. aasta juunis vastu uue säästva arengu strateegia. Uus strateegia, mis on suunatud laienenud Euroopa Liidule ning on loodud olukorras, kus ülemaailmse solidaarsuse saavutamine on väga vajalik, on seadnud eesmärgiks lahendada seitse prioriteetset ülesannet, mis seisavad Euroopa ees säästva arengu teel püsimiseks ning majandusliku heaolu praeguse taseme säilitamiseks: kliimamuutused ja puhas energia, säästev transport, säästev tarbimine ja tootmine, loodusressursside säilitamine ja haldamine, rahva tervis, sotsiaalne kaasatus, demograafia ja ränne ning ülemaailmne vaesus.

Komisjon esitas 22. oktoobril oma esimese aruande uuendatud säästva arengu strateegia kohta ([2]). Aruandes analüüsitakse seitsme põhieesmärgi nimel tegutsemisel saavutatud tulemusi ning märgitakse, millised poliitilised algatused Euroopa ja liikmesriikide tasandil on aidanud kaasa nende tulemuste saavutamisele.

Aruandes on näidatud, et kohapeal saavutatud tulemused on suhteliselt tagasihoidlikud, kuid poliitikaalgatuste areng on lootustandvam ja peaks andma lähiaastatel ka tulemusi kohapeal. Olukord annab alust aruteludeks vajaduse üle kohandada poliitikaalgatuste suunda või kiirust, et pikas perspektiivis täpsustada eesmärke ja selgitada sihte. Komisjon kinnitab, et 2006. aastal määratud prioriteedid on endiselt päevakorral, kuid tuleb jätkata jõupingutusi strateegia rakendamiseks kõigis valdkondades, pannes erilist rõhku kliimamuutustele ja puhtale energiale.

([1]) KOM(2007) 804.
([2]) KOM(2007) 642.

Kliimamuutused ja *puhas energia* on 2007. aastal muutunud peamisteks prioriteetideks liidu ja liikmesriikide tasandil. Aruandes on märgitud, et on vaja teha jätkuvaid jõupingutusi, et saavutada määratud eesmärgid kokkulepitud tähtaegadeks. Selles valdkonnas on ELis astutud märkimisväärseid tulevikku suunatud poliitilisi samme, millest olulisim on märtsis [1] Euroopa Ülemkogu vastu võetud kliimamuutuste ja energia uus integreeritud poliitika, mis sätestab ambitsioonikad siduvad eesmärgid aastaks 2020 kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise, taastuvenergia ja biokütuste osas. Muud algatused hõlmavad tööd süsiniku sidumise ja ladustamise alal. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja jätkuvat tähelepanu pöörata ühenduse heitkogustega kauplemise süsteemi nõuetekohasele rakendamisele, taastuvenergia ja biokütuste säästva kasutamise propageerimisele ning kliimamuutustega kohanemise strateegiate ja kavade väljatöötamisele.

Tulemused *transpordi* valdkonnas on saasteainete heidete vähendamise positiivseks näiteks, kuigi kasvuhoonegaaside heitkogused kasvavad jätkuvalt. Arengus keskkonnahoidlike transpordiliikide suunas võib täheldada teatavat mahajäämust ning tulemused on liikmesriikide lõikes erinevad. Maanteeliiklus ja maanteede ummistumine on samuti jätkuvalt kasvav.

Säästva tootmise ja *tarbimise* vallas teavitab üha enam ettevõtjaid keskkonnatõhususe alal saavutatud tulemustest ning turul kasvab kiiresti säästvate toodete ja teenuste hulk.

Teatavate loodusressursside säilitamine ja haldamine on muret tekitavad küsimused, eelkõige bioloogilise mitmekesisuse kadumine, kuigi näitajad viitavad stabiilsusele või loodusressursside ülemaailmse kasutamise kergele vähenemisele, mis on saavutatud tänu ressursside tõhusamale kasutamisele ja eelkõige metsade majandamise parandamisele ja jäätmete tekkimise vähendamisele.

Rahvatervise valdkonnas on areng positiivne ja kuigi mitmes riigis on *sotsiaalne kaasatus ja integratsioon* endiselt olulised probleemid, väheneb tööpuudus kõigis riikides.

Suuri edusamme on tehtud ka arenguabi kvaliteedis ja ülemaailmse *vaesuse vastu võitlemisel*. Kuid surve keskkonnale on endiselt suur, eriti seoses põhiressursside kättesaadavusega.

Seitsme prioriteetse ülesande puhul on tehtud edusamme järgmistes valdkonnaülestes poliitikates: haridus ja koolitus, teadus- ja arendustegevus, majanduslikud ja rahastamisvahendid, teabevahetus, huvirühmade aktiivne kaasamine ja edusammude mitmekordistamine, rakendamine ja tulemuste jälgimine. Siiski on vaja edasist rakendamist kohapeal, et tagada ülesannete suunatus ja kooskõla kõigis poliitikavaldkondades.

---

[1] Vt käesoleva peatüki 2. jao punkt „Energeetika" ja III peatüki 2. jao punkt „Keskkond".

Makromajanduslik raamistik

Üldpõhimõtted

Euroopa Parlament kutsus oma 15. veebruaril Euroopa majandusolukorra kohta vastuvõetud resolutsioonis pealkirjaga *„Ettevalmistav raport 2007. aasta majanduspoliitika üldsuuniste kohta"* (1) üles ära kasutama paranenud majanduskliimat ja riigi rahanduse olukorra paranemist, et tagada püsiv ja kvalitatiivne areng majanduskasvu edendamiseks ja töökohtade loomiseks. Resolutsioonis käsitletakse põhjalikumalt, kuidas liikmesriigid on soodsates majandustingimustes rakendanud integreeritud suuniseid, ning antakse mitmeid soovitusi nende läbivaatamiseks 2008. aastal.

Nõukogu andis oma 27. märtsi (2) soovitustes liikmesriikide ja ühenduse majanduspoliitika üldsuuniste ajakohastamise kohta 2007. aastal ja liikmesriikide tööhõivepoliitika rakendamise kohta suunised liikmesriikide tasandil ning täpsustas, millised meetmed tuleb võtta liikmesriikide majanduspoliitika üldsuuniste kehtestamiseks. Nõukogu esitas soovitused ka seoses euroalaga.

Komisjon järeldas oma 3. mai aruandes (3), mille ta esitas seoses *määruse (EÜ) nr 501/2004* (valitsemissektori rahastamiskontode kvartaliandmete kohta) (4) rakendamisega, et liikmesriigid on üldiselt teinud märkimisväärseid edusamme asjaomaste andmete kogumisel.

Stabiilsuse ja kasvu pakt

Ühenduse institutsioonid teostavad *igal aastal* kõigi liikmesriikide olukorra *analüüsi*. Nii on nõukogu võtnud komisjoni soovituste alusel vastu järjestikused arvamused 27 liikmesriigi ajakohastatud stabiilsus- ja lähenemisprogrammide kohta. Komisjoni hinnangul on need vastavalt olukorrale kas täielikult, üldiselt või osaliselt kooskõlas läbivaadatud stabiilsuse ja kasvu pakti nõudmistega.

Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi olukorra paranemise tulemusel tühistas nõukogu vastavalt 30. jaanuaril (5) ja 9. oktoobril (6) varasemad otsused ülemäärase eelarvepuudujäägi olemasolu kohta kõnealustes riikides. Nõukogu kutsus 27. veebruaril Poola ametivõime üles lahendama ülemäärase eelarvepuudujäägi olukorra Poolas. Nõukogu lõpetas 5. juunil ülemäärase puudujäägi menetluse kolme riigi, Saksamaa (7), Kreeka (8)

(1) ELT C 287 E, 29.11.2007.
(2) ELT L 92, 3.4.2007.
(3) KOM(2007) 230 (ELT C 181, 3.8.2007).
(4) ELT L 81, 19.3.2004.
(5) Otsus 2007/154/EÜ (ELT L 68, 8.3.2007).
(6) Otsus 2007/738/EÜ (ELT L 300, 17.11.2007).
(7) Otsus 2007/490/EÜ (ELT L 183, 13.7.2007).
(8) Otsus 2007/465/EÜ (ELT L 176, 6.7.2007).

ja Malta [1] suhtes. Seevastu võttis ta 10. juulil [2] vastu otsuse, mille kohaselt on Tšehhi Vabariigi võetud meetmed oma ülemäärase eelarvepuudujäägi olukorra lahendamiseks ebapiisavad, ja 9. oktoobril soovituse valitsemissektori ülemäärase eelarvepuudujäägi olukorra lõpetamiseks. Kõigil juhtudel järgis nõukogu komisjoni soovitust.

Komisjon võttis 13. juunil vastu teatise [3], milles hinnatakse nõukogu 2006. aasta oktoobri soovituse põhjal Ungari võetud meetmeid oma ülemäärase eelarvepuudujäägi parandamiseks. Nõukogu jagas oma juuli istungil komisjoni arvamust. Komisjon võttis 20. novembril vastu sarnase teatise [4] Poola kohta, vastuseks nõukogu veebruari soovitusele. Nõukogu jagas oma 4. detsembri istungil komisjoni arvamust.

Komisjon esitas 13. juunil teatise, milles käsitletakse *riigi rahandust majandus- ja rahaliidus* [5]. Selles rõhutatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste sujuvat rakendamist viimastel kuudel, kuid märgitakse ka mõningaid kõrvalekaldeid stabiilsuse ja kasvu pakti ennetava osa eelarvepoliitilistest eeskirjadest. Komisjoni arvates on järgmiseks ülesandeks kasutada eelarve keskpika perioodi eesmärgi kiiremaks saavutamiseks ära võimalust, mida pakuvad praegused soodsad tingimused. Teatises sõnastatakse konkreetsed ettepanekud pakti ennetava osa teatavate aspektide edasiarendamiseks 2005. aastal algatatud reformi raames. Euroopa Parlament esitas 26. aprillil omakorda arvamuse komisjoni 2006. aastal esitatud eelmise teatise kohta [6]. Ta väljendas heameelt teatavate liikmesriikide jõupingutuste üle pakti kohustuste täitmisel, kuid tundis muret pakti ennetava osa rakendamise pärast. Lisaks võttis nõukogu 9. oktoobril vastu järeldused *„Stabiilsuse ja kasvu pakti ennetava osa tõhususe parandamine"*.

Riigi rahanduse kvaliteet ja jätkusuutlikkus

Nõukogu rõhutas 5. juunil tehtud järeldustes riigi rahanduse kvaliteedi kohta, et tuleks optimeerida valitsuse meetmeid ja saavutada paremaid tulemusi piiratud riigipoolse rahastamise abil. Nõukogu toetab samme, mis on astutud institutsiooniliste raamistike vaheliste sidemete tihendamiseks ja riigieelarve otstarbekaks kasutamiseks, ning kutsub Eurostati ja liikmesriikide statistikaasutusi üles tegema täiendavaid jõupingutusi riiklike kulutuste koosseisu kohta veelgi täpsemate andmete kättesaadavaks tegemiseks, eelkõige hariduse, tervishoiu ja sotsiaalkaitse, samuti teadus- ja arendustegevuse valdkonnas.

Riigi rahanduse kvaliteeti on käsitletud ka nõukogu 9. oktoobri järeldustes. Nõukogu rõhutab kõnealustes järeldustes, et valitsusasutuste ajakohastamine võib kaasa aidata

(1) Otsus 2007/464/EÜ (ELT L 176, 6.7.2007).
(2) Otsus 2007/640/EÜ (ELT L 260, 5.10.2007).
(3) SEK(2007) 775.
(4) SEK(2007) 1543.
(5) KOM(2007) 316 (ELT C 191, 17.8.2007).
(6) KOM(2006) 304.

konkurentsivõime tugevdamisele, pakutavate teenuste parandamisele, riiklike vahendite paremale kasutamisele ja avaliku sektori kulude kärpimisele. Nõukogu hinnangul tuleks parandada riiklikke süsteeme, mis on loodud tõhususe hindamiseks ja avalikus sektoris toimunud reformide hindamiseks.

Majandus- ja rahaliit (EMU)

Rooma lepingute 50. aastapäeva puhul, mida tähistati 24. ja 25. märtsil, otsustasid kõik euroala riigid lasta käibele kaheeurose rahaühiku, millel on kujutatud avatud raamatut – lepingut, mille taustaks on Kapitooliumi väljaku sillutis Roomas, kus Rooma lepingud 25. märtsil 1957. aastal sõlmiti. Küpros, Ungari ja Rumeenia lasid sündmuse tähistamiseks käibele oma rahatähed, millel on sama kujutis.

Üldisel tasandil võttis komisjon 3. mail vastu teatise pealkirjaga *„Iga-aastased märkused euroala kohta 2007"* ([1]) koos euroala *aastaaruandega*. Kõnealustes märkustes rõhutatakse praegu euroala ees seisvaid põhiülesandeid. Euroopa Parlament aga leiab oma 12. juuli resolutsioonis 2007. aasta aruande kohta, et tuleb võtta uusi meetmeid selleks, et euroala väline esindatus oleks vastavuses selle kasvava tähtsusega maailma majanduses.

Komisjon märkis oma 4. mai teatises euro kasutuselevõtmise kohta Sloveenias ([2]), et see protsess toimus kiiresti ja ilma tõrgeteta ning et kuigi mõnede kaupade ja teenuste hinnad tõusid, jäi eurole üleminekule järgnevatel nädalatel inflatsiooni üldine tase stabiilseks.

Komisjon ja Euroopa Keskpank võtsid 16. mail vastu *lähenemisaruanded* Küprose ja Malta kohta ([3]). Komisjon tegi oma hinnangu põhjal ettepaneku võtta vastu otsused nendes riikides euro kasutuselevõtu kohta. Euroopa Ülemkogu juuni kohtumisel toimunud ettepanekuid soosiva arutelu ning Euroopa Parlamendi positiivse arvamuse järel võttis nõukogu 10. juulil otsused vastu ning need jõustuvad 1. jaanuaril 2008 ([4]). Lisaks sellele esitas komisjon (16. juulil) ([5]) oma viienda ja (27. novembril) ([6]) kuuenda aruande *euroala tulevaseks laienemiseks tehtavate praktiliste ettevalmistuste* kohta. Kõnealustes aruannetes keskendutakse eelkõige eespool nimetatud Küprose ja Malta juhtumitele, kuid erilist tähelepanu on pööratud ka Slovakkia ettevalmistustele, kes soovib euro kasutusele võtta 2009. aastal.

Komisjon on ka kogu aasta jooksul viinud liikmesriikides, eelkõige Küprosel, Maltal ja Slovakkias, läbi mitmeid teavitamistegevusi nende ettevalmistamiseks euro kasutu-

([1]) KOM(2007) 231 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2007) 233 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) KOM(2007) 255 (Küpros) ja KOM(2007) 258 (Malta) (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) Otsused 2007/503/EÜ (Küpros) ja 2007/504/EÜ (Malta) (ELT L 186, 18.7.2007).
([5]) KOM(2007) 434 (ELT C 246, 20.10.2007).
([6]) KOM(2007) 756.

selevõtuks. Samuti on komisjon rahastanud riiklikku teavitamistegevust Küprose ja Maltaga sõlmitud partnerluslepingute raames.

Euroopa Parlament võttis 20. juunil vastu resolutsiooni, milles käsitletakse Euroopa Parlamendiga konsulteerimise paremat korraldamist euroala laienemise protsessi käigus. Arvestades euroala tulevast laienemist palub Euroopa Parlament nõukogul ja komisjonil jõuda institutsioonidevahelise kokkuleppeni ajakavas ning koostööl põhinevas lähenemises.

Euroopa Parlament leidis oma 12. juuli resolutsioonis Euroopa Keskpanga 2006. aasta aruande kohta, et tuleks arvesse võtta eeskirja, mille kohaselt võib eelarve puudujääki õigustada üksnes investeeringutega. Parlament palub Euroopa Keskpangal hoolega jälgida arenguid seoses euro kasutamisega reservvaluutana keskpankade poolt ning esitada euro rahvusvahelist rolli käsitlevas aastaaruandes selle kohta kvantifikatsioon ning analüüsida selle tagajärgi eelkõige vahetuskursile.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koostas 26. septembril ([1]) arvamuse komisjoni teatise *„ELi majandus: 2006. aasta ülevaade – Euroala tugevdamine: poliitika põhilised prioriteedid"* kohta ([2]).

Maksukorraldus

Üldpõhimõtted

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma märtsiistungil vastu arvamuse ([3]) seoses komisjoni teatisega kooskõlastatud *maksupettuste vastase võitluse* tõhustamise strateegia väljatöötamise vajaduse kohta ([4]). Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldab kahetsust, et liikmesriigid ei toeta piisavalt komisjoni algatusi selles vallas, ja leiab, et tuleb pidevalt parandada liikmesriikide pettusevastase võitlusega tegelevate ametkondade koostöö tõhusust.

Lisaks sellele võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 11. detsembril vastu tegevusprogrammi Fiscalis 2013 ([5]). Kõnealusele programmile on eraldatud 157 miljonit eurot ja seda tuleb rakendada alates 2008. aastast. Kõnealuse programmi eesmärk on anda liikmesriikidele vahendid maksupettuste vastase võitluse tõhustamiseks ning vähendada ettevõtjate kulusid käibemaksu ja aktsiisimaksudega seotud ühenduse õigusaktide järgimiseks. See võimaldab edendada koostööd maksuasutuste vahel ja aitab maksuasutustel leida õige tasakaalu kontrolli tõhususe ja maksukohuslaste koormuse vahel. Selles jätkatakse ka koostöö edendamist maksuasutuste vahel ja

([1]) ELT C 10, 15.1.2008.
([2]) KOM(2006) 714 (ELT C 126, 7.6.2007).
([3]) ELT C 161, 13.7.2007.
([4]) KOM(2006) 254 (ELT C 184, 8.8.2006).
([5]) Otsus nr 1482/2007/EÜ (ELT L 330, 15.12.2007).

aidatakse maksuasutustel leida õige tasakaal kontrolli tõhususe ja maksukohuslaste koormuse vahel. Lisaks aitab programm kaasa üleeuroopaliste IT-süsteemide arendamisele ja haldamisele maksustamise valdkonnas.

Otsene maksustamine

Komisjon võttis 26. veebruaril vastu teatise, milles käsitletakse ühelt poolt Euroopa Liidu ühise siirdehindade foorumi tegevusi erimeelsuste ärahoidmise ja lahendamise vallas ning teiselt poolt suuniseid *Euroopa Liidu siirdehindade* eelkokkulepete kohta ([1]). Eesmärk on kaotada erimeelsused siirdehindade ja sellega seotud topeltmaksustamise vallas, edendades kahepoolsete eelkokkulepete kasutamist. Nõukogu toetas 5. juunil kõnealust teatist.

Nõukogu näitas, et ta on teadlik ka huvist algatada arutelu teemal, kuidas parandada koostööd ning koordineerida tõhusamalt liikmesriikide *otsese maksustamise süsteeme* siseturul, mida kinnitavad ka märtsis sellel teemal vastuvõetud järeldused. Nõukogu kutsub liikmesriike üles jätkama koostööd komisjoniga, et määrata kindlaks valdkonnad, kus oleks vaja koordineeritust tugevdada.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee koostas 26. septembril ([2]) arvamuse järgmiste komisjoni teatiste ([3]) kohta: *„Liikmesriikide otsese maksustamise süsteemide koordineerimine siseturul"*, *„Piiriülene maksustamine kahjumi korral"*, *„Maksustamine riigist lahkumisel ja vajadus kooskõlastada liikmesriikide maksupoliitikaid"*.

2. mai teatises ([4]) ühenduse majanduskasvu ja tööhõive parandamise ning ELi ettevõtjate konkurentsivõime tugevdamise kava rakendamise kohta kirjeldas komisjon 2006. aastal tehtud edusamme ja järgnevaid etappe *ettevõtete ühtse konsolideeritud tulumaksubaasi loomise* suunas liikumisel. Komisjon on jätkuvalt veendunud, et üldine lähenemisviis ettevõtete ühtse konsolideeritud tulumaksubaasi kasutuselevõtu kaudu võib aidata oluliselt kaasa probleemide lahendamisele, mis on seotud siseturul tegutsevate ettevõtete kasumi maksustamisega.

Nõukogu kinnitas oma 25. juuni järeldustes hoiuste maksustamise kohta, et ta nõustub teabevahetuse funktsionaalsete ja tehniliste spetsifikatsioonidega vastavalt *direktiivile 2003/48/EÜ* ([5]) ja CCN-Mail 2 (ühtse sidevõrgu) kasutamisega teabevahetuse kanalina pärast 2007. aasta lõppu.

Komisjon võttis 10. detsembril vastu teatise *„Kuritarvituste vastaste meetmete kohaldamine otsese maksustamise valdkonnas Euroopa Liidus ja kolmandate riikide*

([1]) KOM(2007) 71 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) ELT C 10, 15.1.2008.
([3]) KOM(2006) 823, KOM(2006) 824 ja KOM(2006) 825 (ELT C 126, 7.6.2007).
([4]) KOM(2007) 223 (ELT C 181, 3.8.2007).
([5]) ELT L 157, 26.6.2003.

suhtes" ([1]). Kõnealuses teatises kutsutakse liikmesriike üles vaatama läbi oma kuritarvituste vastased eeskirjad otsese maksustamise valdkonnas, võttes arvesse Euroopa Ühenduste Kohtu kohtupraktika põhimõtteid, ja kaaluma selles valdkonnas võimalikke koordineeritud lahendusi.

Kaudne maksustamine

Komisjon võttis 13. märtsil vastu direktiivi ettepaneku ([2]), millega muudetakse *direktiivi 2003/96/EÜ* ([3]). Ettepaneku eesmärk on vähendada konkurentsi moonutamist autotranspordi sektoris, mida põhjustavad kaubanduslikul eesmärgil kasutatava diislikütuse suhtes kohaldatavate aktsiisimaksude erinevused.

28. märtsil avaldasid Lázsló Kovács ja Stavros Dimas ühiselt roheline raamatu, mis käsitleb turupõhiseid vahendeid keskkonnapoliitikas ja sellega seotud valdkondades ([4]). Rohelises raamatus uuritakse võimalusi energia maksustamise direktiivi sätete edasiseks läbivaatamiseks. Ühtlasi uuritakse, kuidas turupõhiseid vahendeid oleks võimalik keskkonnapoliitika eri valdkondades rohkem ära kasutada.

Nõukogu analüüsis 5. juunil meetmete paketti, mille eesmärk on lihtsustada ettevõtete suhtes kohaldatavat *käibemaksusüsteemi*. Nõukogu kinnitab oma kavatsust võtta enne 31. detsembrit ametlikult vastu käibemaksu pakett, et see jõustuks hiljemalt 1. jaanuaril 2010. 4. detsembril saavutas nõukogu poliitilise kokkuleppe kahe direktiivi ettepaneku ja ühe määruse ettepaneku üle, millega muudetakse käibemaksueeskirju. Ettepanekute eesmärk on tagada käibemaksu laekumine selles riigis, kus teenust osutatakse, ning vältida erinevat käibemaksumäära kohaldavate liikmesriikide vahel konkurentsimoonutusi.

Nõukogu võtab käibemaksupaketi ametlikult vastu 2008. aastal ja see sisaldab järgmisi meetmeid: teenuste osutamise kohta käsitlev direktiivi ettepanek, „väike" ühe akna süsteem telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja e-kaubandusteenuste jaoks, direktiivi ettepanek käibemaksu tagastamise korra kohta väljaspool riiki asuvatele maksukohustuslastele ning määruse ettepanek, mis käsitleb käibemaksualase halduskoostöö ja teabevahetuse parandamist liikmesriikide vahel.

Komisjon esitas 5. juulil direktiivi ettepaneku seoses teatavate käibemaksumäärasid käsitlevate ajutiste sätetega ([5]). See algatus konkretiseerib ideed tagada liikmesriikide võrdne kohtlemine, pikendades kuni 2010. aasta lõpuni enamikke käibemaksumäärade suhtes kohaldatavaid erandeid, mis on antud Euroopa Liiduga pärast 1. jaanuari 1995 ühinenud liikmesriikidele. Sellega seoses on eesmärk töötada välja uus üldine käibemaksumäärasid reguleerivate õigusaktide pakett, mis jõustuks pärast 2010.

([1]) KOM(2007) 785.
([2]) KOM(2007) 52 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) ELT L 283, 31.10.2003.
([4]) KOM(2007) 140 (ELT C 181, 3.8.2007). Vt ka käesoleva aruande III peatüki 2. jao punkt „Keskkond".
([5]) KOM(2007) 381 (ELT C 246, 20.10.2007).

aastat. Selleks võttis komisjon samal päeval vastu teatise [1] käibemaksumäärade kohta (välja arvatud harilikud maksumäärad), mille eesmärk on käivitada arutelu käibemaksu vähendatud määrade tuleviku teemal.

Komisjon võttis 7. novembril vastu direktiivi ettepaneku [2], mille eesmärk on muuta 28. novembri 2006. aasta käibemaksudirektiivi [3] teatavaid sätteid. Selles tehakse eelkõige ettepanek laiendada gaasi ja elektri suhtes alates 2003. aastast kehtivat erikorda ja kohaldada rahvusvahelistele organisatsioonidele ettenähtud maksuvabastust ühisettevõtete suhtes, kes ei tegele majandustegevusega.

Samuti võttis komisjon 28. novembril vastu kaks õigusakti ettepanekut, et ajakohastada ühenduse õigusakte, milles käsitletakse kindlustus- ja finantsteenuseid seoses käibemaksuga. Kõnealune algatus hõlmab nii direktiivi ettepanekut [4] kui ka rakendusmääruse ettepanekut [5].

Kõnealuse teatisega [6] algatatud maksupettuste vastase võitluse üle toimunud arutelude tulemusena võttis komisjon 23. novembril vastu teatise *teatavate võtmetegurite kohta, mis aitavad kaasa käibemaksupettuste vastase strateegia väljatöötamisele ELis* [7]. Kõnealuses teatises antakse ülevaade maksuametite, ettevõtjate ja komisjoni vahel toimunud aruteludest. Lisaks kutsutakse kõnealuses teatises nõukogu üles määrama kindlaks vajalikud poliitilised suunised komisjoni edasiseks tööks tavameetmete valdkonnas.

Nõukogu leiab omalt poolt, et ühenduse tasandil tuleks kiiresti töötada välja maksupettuste vastane strateegia, eelkõige kaudse maksustamise valdkonnas, mis täiendaks riiklikul tasandil tehtud jõupingutusi selle nähtusega võitlemisel. Nõukogu märkis oma 5. juuni järeldustes ära teatavad meetmed, millega komisjon peaks eelkõige tööd jätkama. See on seotud nii olemasoleva käibemaksusüsteemi tugevdamiseks ettenähtud meetmete kui ka ambitsioonikamate meetmetega süsteemi muutmiseks.

Konkurents

Taust

2004. aastal jõustusid kaks Euroopa konkurentsiõiguse ajakohastamise alustala, mis käsitlevad konkurentsi ettevõtete tasandil: esiteks mitmed EÜ asutamislepingu konkurentsi

(1) KOM(2007) 380 (ELT C 191, 17.8.2007).
(2) KOM(2007) 677 (ELT C 9, 15.1.2008).
(3) Direktiiv 2006/112/EÜ (ELT L 347, 11.12.2006).
(4) KOM(2007) 747.
(5) KOM(2007) 746.
(6) KOM(2006) 254 (ELT C 184, 8.8.2006).
(7) KOM(2007) 758 (ELT C 196, 7.6.2007).

piiravate (artikkel 81) ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamist (artikkel 82) käsitlevate sätete rakenduseeskirjad ja teiseks uus määrus ettevõtjate ühinemiste kohta.

2005. aastal jätkusid reformid komisjoni tegevuskava esitamisega, mis peaks viie aasta jooksul viima riigiabi poliitika täieliku reformini.

Komisjon jätkas 2006. aastal oma reformikava, pannes erilist rõhku riigiabile. Sellega seoses võttis komisjon vastu uued suunised riskikapitali ning teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni jaoks antava abi kohta, investeeringuteks ettenähtud regionaalabi puhul kohaldatavaid erandeid käsitleva määruse, samuti uue määruse vähese tähtsusega abi kohta.

Aastal 2007 aastal jätkati konkurentsipoliitikas selliste tingimuste kaitsmist ja loomist, mis võimaldavad turgudel toimida vabas konkurentsis Euroopa tarbijate ning ettevõtete huvides. See tähendas ühest küljest turuosaliste konkurentsivastasest käitumisest ja teatavatest turustruktuuridest tingitud turuprobleemide lahendamist ning teisest küljest panustamist kõiki majandussektoreid hõlmavasse majanduspoliitika üldraamistikku, mis soodustab tõhusat konkurentsi.

Komisjon võttis 25. juunil [1] vastu *2006. aasta konkurentsipoliitika aruande,* milles on antud ülevaade meetmetest, mida on kasutatud konkurentsipoliitika vahendite, nimelt monopolivastase võitluse, ühinemiste kontrolli ja riigiabi eeskirjade arendamiseks ning üldiseks kohaldamiseks.

Riigiabi

2007. aasta kevadel [2] ja sügisel [3] ajakohastas komisjon *riigiabi tulemustabelit*. Riigiabi tulemustabeli eesmärk on teha EÜ asutamislepinguga loodud riigiabi kontrollisüsteemi raames ülevaade sellest, millises mahu ja mis laadi riigiabi antakse. Tulemustabel näitab, kuidas komisjon on teataval ajavahemikul rakendanud riigiabialast tegevuskava [4].

Komisjon võttis 21. mail [5] vastu aruande *määruse (EÜ) nr 1407/2002* (mis käsitleb söetööstusele antavat riigiabi) kohaldamise kohta, milles komisjon kirjeldab liikmesriikides toimunud arenguid asjaomases valdkonnas pärast kõnealuse määruse jõustumist. Komisjoni hinnangul ei ole praegu vaja teha ettepanekut määruse muutmiseks.

Komisjon võttis 12. detsembril vastu määruse, [6] millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999 seoses

(1) KOM(2007) 358.
(2) KOM(2007) 347.
(3) KOM(2007) 791.
(4) KOM(2005) 107.
(5) KOM(2007) 253 (ELT C 181, 3.8.2007).
(6) IP/07/1911.

üksikasjalike eeskirjadega EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks. Uues määruses on sätestatud teatavad täpsustused teavitamiskorra kohta ning see sisaldab uusi teatise vorme riskikapitali ja teadusuuringute valdkonnas antavast riigiabist teavitamiseks.

24. aprillil (1) ja 8. septembril esitas komisjon vastavalt riigiabi tegevuskavale samuti ettepanekud uue grupierandi määruse vastuvõtmiseks, millega soovitakse lihtsustada nelja kehtivat grupierandit ja koondada need ühte konsolideeritud teksti. Nimetatud grupierandid hõlmavad VKEdele antavat abi, sealhulgas uurimis- ja arendustegevuseks, tööhõiveks ja koolituseks antavat abi ning regionaalabi. Uue määrusega laiendatakse grupierandeid veel kolme liiki abile, mida antakse keskkonnakaitseks, riskikapitali kujul või suurettevõtetele uurimis- ja arendustegevuseks.

Statistiliselt täheldas komisjon riigiabist teatamiste arvu vähenemist võrreldes 2006. aastaga. Riigiabist teatati 2007. aastal 777 korral. Komisjon võttis vastu ka 653 lõplikku otsust (2). Komisjon lubas abi umbes 96% juhtudest, samal ajal kui ülejäänud 4% juhtudest võttis ta vastu negatiivse otsuse, olles tõdenud, et kõnealused meetmed ei sobi kokku riigiabialaste õigusnormide ning ühisturuga.

Ettevõtjate suhtes kohaldatavad konkurentsieeskirjad

Euroopa Parlament esitas 25. aprilli resolutsioonis oma arvamuse komisjoni 2005. aastal (3) avaldatud rohelise raamatu kohta, mis käsitleb EÜ konkurentsieeskirjade rikkumisest tekkinud kahjude hüvitamist.

Kartellide puhul määras komisjon eelkõige liftide ja eskalaatorite tootjate (4), lehtklaasi turu (5), Madalmaade õlleturu (6) ning lukkude ja paigaldusseadmete turgude (7) kartellikokkulepete liikmetele trahvid kogusummas ligi 3,33 miljardit eurot.

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamise puhul määras komisjon 4. juulil 151 miljoni euro suuruse trahvi äriühingule Telefónica selle eest, et ta rakendas üle viie aasta Hispaania lairibaside turul ebaõiglasi hindu, mis väljendus liiga väikese erinevusena konkurentidele pakutavate hulgihindade ja oma klientidele pakutavate jaehindade vahel (8).

Esimese Astme Kohus kinnitas 17. septembril sellega seoses komisjoni 24. märtsi otsust Microsofti karistamise kohta turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eest. Selle otsusega määrati Microsoftile 497 miljoni euro suurune trahv EÜ asutamislepingus

(1) IP/07/549.
(2) Need otsused on seotud eelkõige tootmis-, teenuste- ja põllumajandussektoriga, samuti transpordi, kalanduse ja söetööstusega.
(3) KOM(2005) 672 (ELT C 49, 28.2.2006).
(4) IP/07/209.
(5) IP/07/1781.
(6) IP/07/509.
(7) IP/07/1362.
(8) IP/07/1011.

sätestatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamise eeskirjade (artikkel 82) rikkumise eest, kuna ta kuritarvitas oma peaaegu monopoolset seisundit personaalarvutite operatsioonisüsteemide turul, et piirata konkurentsi rühmaserverite operatsioonisüsteemide ja voogpleierite turul.

Monopolivastase võitluse valdkonnas võttis komisjon vastu otsuse Groupement des Cartes Bancaires (Prantsusmaa) suhtes, mille kohaselt rikkus viimane EÜ asutamislepingu konkurentsi piiravat tegevust keelustavaid eeskirju, kuna ta rakendas hinnameetmeid, mis takistasid pangakaartide väljastamist konkurentsivõimeliste hindadega ([1]). Samuti määras komisjon 3. oktoobril 10 miljoni euro suuruse trahvi äriühingule Visa selle eest, et ta rikkus EÜ asutamislepingus ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingus sätestatud eeskirju piiravate kaubandustavade kohta ([2]). 19. detsembril otsustas komisjon, et mitmepoolsete vahendustasudega, mida Mastercard võtab Euroopa Majanduspiirkonnas Mastercardi või Maestro logo kandva deebet- või krediitkaardiga teostatud piiriülestelt maksetehingutelt, rikutakse samuti EÜ asutamislepingu eeskirju konkurentsi piirava tegevuse kohta ([3]).

Ühinemiste valdkonnas täheldas komisjon teadete arvu jätkuvat kasvu võrreldes eelmiste aastatega. Enam kui 97% teatatud tehingutest kiideti heaks, suurem osa neist ühekuulise tähtajaga. Piiratud arvu juhtumite puhul algatas komisjon siiski põhjalikuma uurimise. Lisaks viis komisjon läbi uurimise seoses Ryanairi *kavandatava tehinguga* oma konkurendi, lennuettevõtja Aer Linguse *ostuks* ([4]). 27. juunil oli komisjon kavandatud ülevõtmise vastu, sest see oleks kahjustanud tarbijaid, kaotades konkurentsi ja luues nende kahe ettevõtja poolt käitataval 35 lennuliinil monopoolse või valitseva seisundi. Komisjon uuris samuti põhjalikult äriühingute SFR ([5]) ja Kronospan ([6]) kava omandada vastavalt äriühingud Télé2 France ja Constantia. 1. märtsil algatati uurimine äriühingute Sony ja BMG äritegevuse ühendamise kohta *salvestatud muusika* valdkonnas ([7]). Uurimise tulemusena selgus, et esialgu teatatud kujul oleks nimetatud äriühingute ühinemine märkimisväärselt takistanud konkurentsi. Komisjoni kahtluste hajutamiseks tegid äriühingud oma kavadesse muudatusi, mis võimaldas komisjonil ühinemised vastavalt 18. juulil, ([8]) 19. septembril ([9]) ja 3. oktoobril ([10]) heaks kiita.

([1]) IP/07/1522.
([2]) IP/07/1436.
([3]) IP/07/1959.
([4]) IP/07/893.
([5]) IP/07/347.
([6]) IP/07/842.
([7]) IP/07/272.
([8]) IP/07/1120.
([9]) IP/07/1360.
([10]) IP/07/1437.

Ennetava poliitika kinnitamine

Kooskõlas komisjoni propageeritava ennetava konkurentsipoliitikaga (1) avalikustati vastavalt 10. jaanuaril (2) ja 31. jaanuaril (3) kahe uurimise tulemused *Euroopa gaasi- ja elektrisektori* ja *jaepangandusturu* valdkonnas. Uurimistes rõhutab komisjon, et nendes kahes valdkonnas on oluline kohaldada nii konkurentsiõigust kui ka reguleerivaid parandusmeetmeid. 25. septembril avaldas komisjon samuti *ärikindlustussektoris* teostatud sektoriuuringu tulemused, (4) milles ta soovitab mitmeid meetmeid konkurentsi tugevdamiseks nimetatud sektoris.

Rahvusvahelise koostöö valdkonnas võttis nõukogu 23. aprillil vastu läbirääkimisjuhised seoses Euroopa Ühenduse ja Korea Vabariigi vahelise lepingu eelnõuga konkurentsi valdkonnas.

Euroopa Parlament avaldas oma 19. juuni resolutsioonis 2005. aasta konkurentsipoliitika aruande kohta toetust komisjoni majanduslikule lähenemisviisile ning komisjoni jõupingutustele parandada otsuste täitmise kvaliteeti Euroopa konkurentsivõrgustiku raames.

Komisjon võttis 10. juulil (5) vastu suunised, milles ta selgitab oma praegust praktikat seoses *õiguspädevusega ühinemise kontrollimise* valdkonnas. Komisjon kodifitseerib olemasolevate õigusaktide tekstid ning kohandab need vastavalt Euroopa kohtute viimastele otsustele ning ühenduse uuele ühinemist käsitlevale 2004. aastal vastuvõetud määrusele. Komisjon annab ka ajakohastatud suunised oma õiguspädevuse kohta tehingute läbivaatamisel vastavalt ühinemismäärusele.

13. septembril algatas komisjon *avaliku arutelu* (6) Euroopa Liidu konkurentsieeskirju käsitlevate suuniste kava üle meretranspordi sektoris. Tegemist on vaheetapiga suuniste koostamisel, mis on kavas lõplikul kujul esitada 2008. aastal. See suuniste eelnõu on jätkuks laevanduskonverentside grupierandi kehtetuks tunnistamisele ja konkurentsiõiguse rakendussätete (määrus (EÜ) nr 1/2003 (7)) kohaldamise laiendamisele trampteenustele (tellitavatele meretransporditeenustele) ja kabotaažile vastavalt nõukogu 25. septembri 2006. aasta otsusele.

Kasulikud viidad

- Lissaboni strateegia:
  http://ec.europa.eu/growthandjobs/index_et.htm

(1) KOM(2004) 293 (ELT C 122, 30.4.2004).
(2) KOM(2006) 851 (ELT C 138, 22.6.2007).
(3) KOM(2007) 33 (ELT C 181, 3.8.2007).
(4) KOM(2007) 556 (ELT C 4, 9.1.2008).
(5) IP/07/1043.
(6) IP/07/1325.
(7) EÜT L 1, 4.1.2003.

- Säästev areng:
  http://ec.europa.eu/environment/eussd/
- Stabiilsus- ja lähenemisprogrammid:
  http://ec.europa.eu/economy_finance/sg_pact_fiscal_policy/fiscal_policy528_et.htm
- Ülemäärane eelarvepuudujääk:
  http://ec.europa.eu/economy_finance/sg_pact_fiscal_policy/fiscal_policy554_et.htm
- Euroopa Keskpank:
  http://www.ecb.eu/home/html/index.et.html
- Maksustamine:
  http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/tax_policy/index_fr.htm
- Konkurents:
  http://ec.europa.eu/comm/competition/index_et.html
- Keelatud piiravad kokkulepped:
  http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/
- Riigiabi:
  http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/index_en.html
- Rahvusvaheline konkurentsivõrgustik:
  http://www.internationalcompetitionnetwork.org/

2. jagu

Heaolu eeltingimused

Siseturu läbivaatamine ja edasiarendamine

Ühtse turu läbivaatamine

2007. aasta alguses alustasid institutsioonid ühtse turu läbivaatamist, mis tähistab uue tsükli algust selle Euroopa ülesehituse ühe alussamba toimimises.

17. jaanuaril võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu ettevalmistava arvamuse teemal *„Ühtse turu läbivaatamine"* ([1]) ja 27. märtsil võttis Regioonide Komitee vastu omaalgatusliku arvamuse *„Ühtse turu tulevik ja Euroopa ühiskonna hindamine"* ([2]).

([1]) ELT C 93, 27.4.2007.
([2]) ELT C 156, 7.7.2007.

Komisjon võttis 22. veebruaril vastu teatise pealkirjaga *„Ühtne turg kodanike jaoks – 2007. aasta kevadise Euroopa Ülemkogu vahearuanne"*, ([1]) milles ta esitab oma nägemuse XXI sajandi ühtse turu kohta. Samuti soovitatakse selles uusi lähenemisviise, et muuta ühtne turg enam keskendatuks mõjule ja tulemustele, tõhusamaks, detsentraliseeritumaks ja rohkem võrkudel põhinevaks, maailmaturuga kiiremini kohanevaks ning juurdepääsetavamaks. 19. veebruari ja 22. novembri järeldustes võttis nõukogu arvesse ühtse turu läbivaatamise pidevat ajakohastamist. Euroopa Ülemkogu omalt poolt võttis lähenemisviisi märtsikuu istungil teadmiseks ning rõhutas vajadust tõhustada veelgi enam siseturu toimimist, et kohandada seda uute majanduslike oludega.

4. septembril võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni ühtse turu läbivaatamise kohta, milles ta teeb ettepaneku võidelda probleemide ja vähese tõhususe vastu olemasolevate eeskirjade elluviimise ja kohaldamise parandamisega.

Läbivaatamine päädis komisjoni poolt 20. novembril vastu võetud teatisega *„21. sajandi Euroopa ühtne turg"* ([2]). Selle teatisega muudetakse veebruari vahearuanne nende tegevusmeetmete kogumiks, mille abil ühtset turgu kohandada. Teatisele „21. sajandi Euroopa ühtne turg" lisandub teatis *üldhuviteenuste pakkumise (sh sotsiaalvaldkonnas)* kohta ([3]) ja dokument, milles on esitatud *„uus sotsiaalne visioon 21. sajandi Euroopast"* ([4]). Meetmepakett põhineb ühtlasi real töödokumentidel, mis sisaldavad rohkem üksikasju selle kohta, kuidas komisjon kavatseb ühtse turu poliitikat kaasajastada.

Eelkõige kuulutatakse teatises välja uus lähtekoht ja rida meetmeid, mis aitaksid tagada, et ühtne turg arvestaks paremini üleilmastumisega, annaks rohkem võimu tarbijatele, oleks avatud väikeettevõtjatele, edendaks uuendustegevust ja aitaks hoida kõrget taset sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas. Ühtse turu paketis ette nähtud peamiste poliitiliste meetmete seas on algatused, mille eesmärgiks on:

- aidata tarbijatel kasutada oma lepingulisi õigusi ja tagada õiguste kaitse piiriülestes olukordades;
- aidata tarbijatel paremini ära kasutada finantsturgude avanemist;
- teavitada paremini tarbijaid ja väikeettevõtteid;
- reageerida nõrkadele kohtadele sektorites, kus ühtne turg peaks andma paremaid lahendusi;
- teha ettepanek väikeettevõtete õigusakti vastuvõtmiseks ning võtta kasutusele teadustöötaja pass;

([1]) KOM(2007) 60 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) KOM(2007) 724.
([3]) KOM(2007) 725.
([4]) KOM(2007) 726.

- selgitada teenuste ja üldist huvi pakkuvate sotsiaalteenuste suhtes kehtivaid ELi õigusnorme ning edendada sotsiaalteenuste kvaliteeti kõikjal Euroopa Liidus.

Üldstrateegia

Komisjon võttis siseturu arendamise kohta vastu olulise õigusaktide paketi, mille keskmes on teatis *„Kaupade siseturg: Euroopa konkurentsivõime nurgakivi"* ([1]). Pakett hõlmab XXI sajandi ühtse turu uue strateegiaga seotud nelja algatust eeskätt turu toimimise parandamise valdkonnas (vt allpool).

Kaupade vaba liikumine

14. veebruaril võttis komisjon vastu toodete siseturgu käsitlevate õigusaktide paketi, mis hõlmab järgmist nelja algatust, mis on suunatud kaupade vaba liikumise parandamisele ja siseturul kohaldatavate eeskirjade ja põhimõtete lihtsustamisele ja kaasajastamisele, tõhustades samaaegselt toodete ohutusega seotud eeskirju:

- ettepanek võtta vastu määrus, milles sätestatakse menetlused seoses teatavate riiklike tehniliste eeskirjade kohaldamisega teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes ([2]);
- ettepanek võtta vastu määrus, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ([3]);
- ettepanek võtta vastu otsus, millega sätestatakse toodete turustamise ühine raamistik ([4]);
- ja tõlgendusteatis teisest liikmesriigist pärit mootorsõidukite registreerimise korra kohta ([5]). 21. märtsil võttis komisjon vastu aruande ([6]) *direktiivis 98/34/EÜ* ([7]) sätestatud menetluste kohaldamise kohta aastatel 2002–2005, kõnealuse direktiiviga nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest teatamise kord. Aruande järeldustes kinnitatakse liikmesriikide positiivset suhtumist direktiivi kohaldamisse. Aruandes pakutakse direktiivi kasutajatele, eeskätt majandusettevõtetele mõtteid selle kohta, kuidas saada direktiivist maksimaalset kasu.

5. detsembril võttis komisjon *kaitsemeetmete paketi* raames vastu ettepaneku direktiivi ([8]) kohta, milles käsitletakse kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimusi ja mille eesmärk on vähendada takistusi asjaomaste toodete ühendusesisesele kaubavahetusele.

([1]) KOM(2007) 35 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) KOM(2007) 36 (ELT C 138, 22.6.2007).
([3]) KOM(2007) 37 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) KOM(2007) 53 (ELT C 138, 22.6.2007).
([5]) SEK(2007) 169.
([6]) KOM(2007) 125 (ELT C 181, 3.8.2007) ja SEK(2007) 350.
([7]) EÜT L 204, 21.7.1998.
([8]) KOM(2007) 765.

Teenuste osutamise vabadus ja asutamisvabadus

Alates 2007. aasta algusest on tähelepanu keskmes olnud *finantsteenused*. Nii võttis nõukogu 27. veebruaril vastu järeldused *kliiringu* ja *arvelduse* kohta (eeskätt kauplemis- ja kauplemisjärgsete infrastruktuuride pakkujate toimimisjuhendi kohta), mis on Euroopa Liidu finantslõimimise esmatähtis valdkond, kus tuleb teha olulisi edusamme kauplemisjärgsete teenuste tõhususe ja usaldusväärsuse alal.

Komisjon võttis 19. märtsil omalt poolt vastu tõlgendava teatise ([1]) *päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi vastavate volituste kohta seoses avatud investeerimisfondide turustamistegevusega* vastavalt avatud investeerimisfondide direktiivi ([2]) VIII jaole. Teatise eesmärk on kaotada direktiivi tõlgendamise erisused ja täiustada seeläbi selle toimimist.

Aprillis võttis komisjon vastu *lõpparuande* vahendajate suhtes ühenduse õiguse alusel kohaldatavate *kutsekindlustuse nõuete jätkuva asjakohasuse kohta* ([3]) ja *rohelise raamatu jaefinantsteenuste kohta ühtsel turul* ([4]). Tunnistades, et neis kahes valdkonnas tuleb kodanikele toimiva finantsteenuste ühtse turu pakkumiseks veel märkimisväärselt pingutada, toob komisjon välja eri mõttekäike ja pakub välja vajalikke meetmeid.

8. mail võttis nõukogu vastu kaks järelduste kogumit. Esimeses kiidab ta heaks komisjoni valge raamatu *investeerimisfondide ühtse tururaamistiku täiustamise kohta* ([5]). Teises märgib nõukogu, et *riskifondid* on finantssüsteemi tõhustamist märkimisväärselt toetanud, kuid juhib tähelepanu nende tegevusega seotud võimalikele süsteemsetele ja tehingutega seotud ohtudele.

Oma 23. mai resolutsioonis kinnitas Euroopa Parlament oma seisukohta *tervishoiuteenuste* eriolukorra kohta ja kutsus komisjoni esitama Euroopa Parlamendile ettepanek võtta vastu asjakohane õigusakt, mille eesmärk oleks eeskätt kodifitseerida patsiendi õigustega seotud Euroopa Kohtu kohtupraktika. Parlament nõudis patsientidele ja valdkonna töötajatele väga suuri vabadusi. Samuti palus Euroopa Parlament komisjonil toetada sidusrežiimis pakutavate tervishoiuteenuste ja telemeditsiini väljaarendamist.

30. mail võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu omaalgatusliku arvamuse teemal *„Teenuste siseturg – tööturu ja tarbijakaitse nõuded"*, ([6]) mille eesmärk on tuua paremini välja praeguse teenuste siseturu strateegia tagajärjed tööturu, töötingimuste ja tarbijakaitse sektoritele ning pakkuda sel viisil praktilist tuge asjaomastele isikutele ja Euroopa institutsioonidele.

([1]) KOM(2007) 112 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) Direktiiv 85/611/EMÜ (EÜT L 375, 31.12.1985).
([3]) KOM(2007) 178 (ELT C 181, 3.8.2007).
([4]) KOM(2007) 226 (ELT C 181, 3.8.2007).
([5]) KOM(2006) 686 (ELT C 181, 3.8.2007).
([6]) ELT C 175, 27.7.2007.

25. juuni aruandes teatavate *liikluskindlustusega* seotud küsimuste kohta [1] leiab komisjon, et põhjendatud hüvitisepakkumise/vastuse menetlusega seoses kehtestatud riigisiseseid karistusi ja õigusabikulude hüvitamist tuleb pidada tõhusateks meetmeteks.

10. juulil esitas komisjon direktiivi ettepaneku *kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise* kohta (Solvency II) [2]. Selles esitatakse rangemad nõuded kindlustusandjate maksevõime kohta, et tagada nende puhul piisava kapitali olemasolu sellistes etteaimamatutes olukordades nagu üleujutused, tormid või rasked liiklusõnnetused. Ettepaneku kohaselt peab kindlustusandjatel olema piisavalt kapitali, et katta ka tururiskid, krediidiriskid või operatsiooniriskid, mida Euroopa Liidus kehtiva korra alusel praegu ei kaeta.

11. juuli resolutsioonis *finantsteenuste poliitika kohta ajavahemikul 2005–2010* käsitles Euroopa Parlament eeskätt järgmisi valdkondi: turukontsentratsioon, alternatiivsed investeerimisvahendid, juurdepääs jaemüügisektori rahastamiseks, finantskultuur ja kasutajate panus otsustamisprotsessi, parem õigusloome, süsteemsed riskid, õigusnormide ja järelevalve korraldus, meetmete globaalne mõju.

26. septembril võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu omaalgatusliku arvamuse teemal *„Finantsturgude arengu majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed"* [3]. Dokumendis sõnastab komitee ettepanekud seoses nelja järgmise valdkonnaga: investorite ja tarbijate kaitse, teavitamine ja läbipaistvus; riskide juhtimine ja hajutamine; finantsstrateegia ja Euroopa sotsiaalmudeli lähendamine; ühetaoline maksusüsteem.

18. septembril võttis nõukogu vastu läbirääkimisjuhised, et sõlmida Ameerika Ühendriikidega leping kihlveo- ja hasartmänguteenuste kohta.

9. oktoobri istungil võttis nõukogu vastu järeldused *finantsstabiilsust* käsitlevate *Euroopa Liidu sätete* ning *kliiringu* ja *arvelduse* kohta.

Aruanne, milles pakutakse välja lahendused Euroopa Liidus täheldatavatele takistustele kauplemisjärgse maksualase vastavuse valdkonnas, on välja töötatud maksualase vastavuse ekspertide töörühma (rühm „FISCO") poolt ning seda tutvustati 23. oktoobril Brüsselis toimunud konverentsil. Ekspertide töörühma tööde alusel kavandab komisjon konkreetsed meetmed ja määrab kindlaks ajakava.

Finantsteenuste valdkonnas võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 13. novembril vastu direktiivi, [4] mis lihtsustab Euroopa Liidus sooritatavaid makseid (eeskätt ülekandeid, otsearveldusi ja kaardimakseid), kehtestades õiguslikud alused, mis

(1) KOM(2007) 207.
(2) KOM(2007) 361.
(3) ELT C 10, 15.1.2008.
(4) Direktiiv 2007/64/EÜ (ELT L 319, 5.12.2007).

võimaldavad luua ühtse euromaksete piirkonna (SEPA). Direktiiviga tõhustatakse kõigi makseteenuste kasutajate õigusi ja kaitset.

18. detsembril võttis komisjon vastu valge raamatu *ELi hüpoteeklaenuturgude integreerimise* kohta ([1]). Olles teadlik hüpoteeklaenuturgude olulisusest, tegi komisjon põhjaliku uurimuse nende turgude toimimise ja integratsioonitaseme kohta. Valges raamatus on esitatud selle uurimuse järeldused ning kindlaks määratud proportsionaalsete meetmete pakett Euroopa hüpoteeklaenuturgude konkurentsivõimelisuse ja tõhususe parandamiseks, millest saaksid kasu tarbijad, laenuandjad ja investorid.

Samal päeval võttis komisjon vastu ka teatise pealkirjaga *„Finantskoolitus"* ([2]). Teatises on esitatud mittesiduvad põhimõtted, mis võiksid suunata liikmesriike ja teisi asjaomaseid osapooli finantskoolitusprogrammide väljatöötamisel ja läbiviimisel.

Oma 21. detsembri teatises ([3]) tegi komisjon samuti ettepaneku meetmete kohta riskikapitalifondide piiriüleste investeeringute suurendamiseks.

2007. aastal jätkati erinevate institutsioonide tasemel ka *postiteenuste* siseturu ([4]) lõpetamisega seotud töid.

Äriühinguõigus, ettevõtete juhtimine ja võitlus finantskuritegudega

1. veebruari resolutsioonis, mis sisaldas 11 soovitust *Euroopa äriühingu põhimääruse* ([5]) kohta, palus Euroopa Parlament komisjonil esitada selles valdkonnas 2007. aasta jooksul õigusloomega seotud ettepanek. Soovitused on eeskätt seotud ühenduse õigusaktide selliste sätetega, millega reguleeritakse äriühingu liiki, asutamise korda, aktsiakapitali ning selle juhtide ja osanike vastutust puhasvara vähenemise korral.

10. juuli teatises ([6]) esitas komisjon oma arutluskäigud *äriühingute lihtsustatud majanduskeskkonna kohta äriühinguõiguse, raamatupidamise ning auditeerimise valdkonnas*. Võttes arvesse viimastel aastatel toimunud muutusi (majanduse üleilmastumine, tehnilised suursaavutused, uued rahvusvahelised raamatupidamiseeskirjad, õigusloome arengud), pidas komisjon vajalikuks vaadata läbi selle valdkonna direktiivid, et otsustada, mil määral on need jäänud asjakohaseks. Selleks kavatseb komisjon pidada arutelusid liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja valdkonna huvirühmadega.

11. juulil allkirjastasid Euroopa Parlament ja nõukogu direktiivi *noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise* kohta ([7]). Direktiivi eesmärk on kõrvaldada

([1]) KOM(2007) 807.
([2]) KOM(2007) 808.
([3]) KOM(2007) 853.
([4]) KOM(2006) 594 (ELT C 332, 30.12.2006).
([5]) ELT C 250 E, 25.10.2007.
([6]) KOM(2007) 394 (ELT C 191, 17.8.2007).
([7]) Direktiiv 2007/36/EÜ (ELT L 184, 14.7.2007).

peamised takistused ELi liikmesriigis registreeritud noteeritud äriühingutes piiriüleseks hääletamiseks, kehtestades teatavad erinõuded seoses aktsionäride õigustega üldkoosolekul.

13. novembril allkirjastasid Euroopa Parlament ja nõukogu direktiivi, (1) mis käsitleb *sõltumatu eksperdiaruande nõuet aktsiaseltside ühinemisel või jagunemisel.* Ettepanek on üks kümnest konkreetsest ettepanekust, mis on seotud Euroopa Liidu halduskoormuse vähendamise kava kiirendatud elluviimisega (2). Ettepanekuga antakse aktsionäridele otsene võimalus loobuda ettevõtete ühinemist või jagunemist käsitlevast kirjalikust eksperdiaruandest, millega viiakse kaks direktiivi (3) vastavusse kümnenda „äriühinguõiguse direktiiviga" piiratud vastutusega äriühingute piiriülese ühinemise kohta (4).

Raamatupidamine ja audit

6. juulil esitas komisjon Euroopa väärtpaberikomiteele ja Euroopa Parlamendile oma esimese aruande *rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite ja kolmandate riikide üldtunnustatud raamatupidamispõhimõtete lähendamise* kohta (5). Aruandes keskendutakse eeskätt nimetatud valdkonnas Kanada, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani ametiasutuste ettenähtud töökavadele. Ka sisaldab aruanne teatavat eelteavet veel mõne kolmanda riigi lähendamispüüdluste kohta.

Intellektuaal- ja tööstusomand

13. märtsi (6) resolutsioonis komisjoni soovituse kohta, mis käsitleb *seaduslike sidusmuusikateenuste* autoriõiguse ja sellega seotud õiguste ühist piiriülest haldamist (7), kutsub Euroopa Parlament komisjoni üles ühemõtteliselt märkima, et soovitus hõlmab üksnes muusikasalvestiste müüki sidusrežiimis; samuti kutsub ta komisjoni esitama võimalikult kiiresti raamdirektiivi ettepanekut, mis reguleeriks autoriõiguste ja sellega seotud õiguste ühist haldamist sidusmuusikateenuste valdkonnas, võttes seejuures arvesse digitaalajastu eripärasid ja säilitades Euroopa kultuurilist mitmekesisust.

Kevadisel istungil rõhutas Euroopa Ülemkogu omalt poolt vajadust tegeleda intellektuaalse omandi kaitsega rahvusvahelisel tasandil aktiivsemalt ning süvendada võitlust võltsimise ja piraatkoopiate valmistamise vastu.

(1) Direktiiv 2007/63/EÜ (ELT L 300, 17.11.2007).
(2) Vt käesoleva aruande I peatüki 1. jao punkt „Halduskulude vähendamine".
(3) Direktiivid 78/855/EMÜ (EÜT L 295, 20.10.1978) ja 82/891/EMÜ (EÜT L 378, 31.12.1982).
(4) Direktiiv 2005/56/EÜ (ELT L 310, 25.11.2005).
(5) KOM(2007) 405 (ELT C 191, 17.8.2007).
(6) ELT C 301 E, 13.12.2007.
(7) ELT L 276, 21.10.2005.

Patendipoliitika valdkonnas võttis komisjon 3. aprillil vastu teatise pealkirjaga „*Euroopa patendisüsteemi edendamine*" ([1]), milles esitatakse 2006. aasta jaanuaris käivitatud konsulteerimise tulemused. Teatist tuleb 2008. aastal täiendada strateegiaga, mille ülesanne on käsitleda peamisi seni lahendamata küsimusi kõikides intellektuaalse omandi kaitsega seotud valdkondades.

Mais meenutas nõukogu oma järeldustes Siseturu Ühtlustamise Ameti (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) finantsperspektiivi kohta, et alates ameti loomisest 1996. aastal on see siseturu toimimisele märkimisväärselt kaasa aidanud. Nõukogu kutsus komisjoni alustama uuringuid ühenduse kaubamärgi üldise toimimise kohta, et viia sellega seotud tööd esmajärgus lõpule.

27. juulil võttis komisjon vastu vajajalikud meetmed selleks, et ühendada jooniste või mudelite registreerimise ühenduse süsteem Ülemaailmse Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni ülemaailmse süsteemiga.

Riigihanked

Jaanuaris analüüsis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma Euroopa Liidus sõlmitavaid riigihankelepinguid käsitlevas arvamuses ([2]) valdkonna hetkeolukorda ning pakkus välja lahendusi selle siseturu olulise valdkonna paremaks toimimiseks.

23. mail võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu direktiivi nõukogu *direktiivi 71/304/EMÜ* (riiklike ehitustöölepingutega seotud teenuste osutamise vabadust ning esinduste ja filiaalide kaudu tegutsevate tööettevõtjatega riiklike ehitustöölepingute sõlmimist käsitlevate piirangute kaotamise kohta) kehtetuks tunnistamise kohta ([3]). Selle eesmärk oli lihtsustada ühenduse õigustikku.

20. juuni resolutsioonis märkis Euroopa Parlament, et *riigihankelepingutega seotud direktiivide riigi õigusse ülevõtmise* tähtaeg oli 31. jaanuar 2006 ning et nimetatud päevaks oli ainult 20 liikmesriiki 27st selle nõude täitnud. Seepärast soovitas Euroopa Parlament komisjonil esitada tegevuskava, mis ergutaks liikmesriike täitma neile pandud kohustust, pöörates erilist tähelepanu ebaseaduslikele konkursivälistele lepingutele ja direktiivi hilinemisega või ebakorrektsele ülevõtmisele.

Direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 30 on nähtud ette võimalus jätta direktiivi kohaldamisalast välja „liberaliseeritud" tegevus, st tegevus, mis on „otseselt avatud konkurentsile turgudel, millele juurdepääs ei ole piiratud". Asjaomase sätte kohaldamiseks on komisjon võtnud 2007. aastal vastu neli otsust, ([4]) mis hõlmavad elektri ja gaasiga varustamist Ühendkuningriigis, Šotimaal ja Walesis, teatavaid kulleri- ja pakiteenuseid

([1]) KOM(2007) 165 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) ELT C 93, 27.4.2007.
([3]) Direktiiv 2007/24/EÜ (ELT L 154, 14.6.2007).
([4]) Otsused 2007/141/EÜ (ELT L 62, 1.3.2007), 2007/169/EÜ (ELT L 78, 17.3.2007), 2007/564/EÜ (ELT L 215, 18.8.2007) ja 2007/706/EÜ (ELT L 287, 1.11.2007).

Taanis, teatavaid postiteenuseid Soomes (välja arvatud Ahvenamaa) ning elektrienergia tootmist ja müüki Rootsis.

11. detsembril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu direktiivi ([1]) riigihankelepingute sõlmimise ühenduse eeskirjade läbivaatamise korra kohta. Selle direktiivi abil parandatakse riiklikku läbivaatamiskorda, mida saavad kasutada ettevõtted, kes leiavad, et riigihankelepingu sõlmimine oli ebaõiglane.

5. detsembril võttis komisjon *kaitsemeetmete paketi* raames vastu kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihankeid käsitleva direktiivi ([2]) ettepaneku. Kõnealuse direktiiviga muudetakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord paindlikumaks.

Innovatsioon ja ettevõtluspoliitika

Lissaboni strateegia elluviimise raames esitas komisjon 4. aprillil teatise, ([3]) mis käsitleb *teadusasutuste ja tööstuse vahelise teadmussiirde parandamist kogu Euroopas*. Komisjon märgib teatises, et viimasel kümnendil on taoliste teadmiste vahetamine muutunud järjest intensiivsemaks. Läbiviidud analüüsi käigus esitas komisjon samuti suunised, et aidata teadusasutustel määrata kindlaks ühishuvid ettevõtetega ja lihtsustada vastastikust huvi pakkuvate teadmiste vahetamise meetodite leidmist. Selle teatise kohta esitas Regioonide Komitee 11. oktoobril oma arvamuse ([4]).

11. juuli omaalgatuslikus arvamuses ([5]) analüüsib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee *sidemeid innovaatika ja tööstuse arengu vahel*. Analüüsi põhjal esitas komisjon soovitused innovatsiooni selliste tahkude kohta, mis võivad soodustada teaduslike tulemuste otsest muutmist majanduseduks ning Euroopa tööstuse ja majanduse tugevnemist ja kasvu. Ka tervitab komitee Euroopa Investeerimispanga pingutusi innovatsiooni edendamisel. 12. juulil esitas komitee Lissaboni strateegiat silmas pidades ühtlasi arvamuse ([5]) *investeeringute kohta teadmistesse ja uuendustegevusse*.

11. septembril võttis komisjon vastu teatise *avaliku ja erasektori vahelise dialoogi kohta julgeoleku-uuringute ja innovaatika valdkonnas,* ([6]) milles nähakse eeskätt ette Euroopa julgeolekualase teadustöö ja innovaatika foorumi (EJTIF) loomine ([7]).

([1]) Direktiiv 2007/66/EÜ (ELT L 335, 20.12.2007).
([2]) KOM(2007) 766.
([3]) KOM(2007) 182 (ELT C 181, 3.8.2007).
([4]) ELT C 305, 15.12.2007.
([5]) ELT C 256, 27.10.2007.
([6]) KOM(2007) 511 (ELT C 4, 9.1.2008).
([7]) Vt ka käesoleva peatüki 2. jao punkt „Teadusuuringud".

Innovatsioon

22. veebruaril avaldas komisjon oma *kuuenda Euroopa innovatsiooni tulemustabeli,* mis hõlmab 2006. aastat. Nimetatud tulemustabel on Lissaboni strateegia raames välja töötatud vahend, et hinnata ja võrrelda eri Euroopa riikide, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani innovatiivsust. Kuuendast tulemustabelist on näha kahte olulist asjaolu: esiteks on Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline innovatsioonilõhe juba neljandat aastat järjest vähenenud ja teiseks on liikmesriikide innovatsioonisuutlikkus hakanud ühtlustuma, sest uued liikmesriigid lähenevad üha enam Euroopa keskmisele.

23. veebruaril avaldas komisjon töödokumendi pealkirjaga *„Juhend innovaatikalahendusteks avaliku sektori tellimuste kaudu – kümme hea tava näidet"*, ([1]) milles tuuakse välja võimalused innovatsiooni stimuleerimiseks avaliku sektori tellimuste abil.

Avaliku konsulteerimise tulemusena avaldas komisjon 27. juulil töödokumendi *„Euroopa strateegia suunas innovatsiooni edendamiseks teenuste sektoris – peamised väljakutsed ja küsimused edasisteks meetmeteks"* ([2]).

22. novembril avaldas nõukogu heameelt detsembris 2006 vastu võetud innovatsioonistrateegia elluviimisel tehtud edusammude üle.

Ettevõtluse edendamine ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtetega (VKEd) seotud poliitika

14. veebruari arvamuses ([3]) komisjoni teatise *„VKEde arengu rahastamine"* ([4]) kohta tõi Regioonide Komitee väga olulise probleemina välja suurte pankade tagasitõmbumise maapiirkondade ja väheasustatud või majanduslikult nõrkade piirkondade kohalikelt turgudelt. Komitee leiab, et eeskirjade muutmine selles valdkonnas võib oluliselt mõjutada VKEde juurdepääsu rahastamisvahenditele. Komitee toetab parema keskkonna loomist riskikapitali jaoks ja soovitab muuhulgas komisjonil kaasata kohalikul tasemel saadud kogemused edasiste üleeuroopaliste arutelude kavadesse.

Märtsis kogunenud Euroopa Ülemkogu toetas omalt poolt halduskoormuse vähendamist, et soodustada Euroopa majanduse arengut, võttes eeskätt arvesse selle mõju VKEdele.

Oma 4. mail avaldatud kolmandas *aruandes* ([5]) *ettevõtteid ja ettevõtlust käsitleva mitmeaastase programmi rahastamisvahendite kohta* leidis komisjon, et turg on VKEde tagatissüsteemi väga hästi vastu võtnud ning et laenutagatisi ja mikrokrediidi tagatisi

([1]) SEK(2007) 280.
([2]) SEK(2007) 1059.
([3]) ELT C 146, 30.6.2007.
([4]) KOM(2006) 349.
([5]) KOM(2007) 235.

on saatnud edu, mis on võimaldanud osalevatel finantsvahendajatel suurendada mahte ja võtta suuremaid riske. Komisjon märgib, et *konkurentsivõime ja uuendustegevuse* raamprogrammi (CIP) raames kasutatavate rahastamisvahenditega toetatakse nii traditsiooniliste sektorite VKEsid kui ka ettevõtteid, mis investeerivad informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnikasse ning innovatsiooni, sealhulgas ökoinnovatsiooni. Seepärast peaks konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm muutuma üheks peamiseks konkurentsivõimet ja Lissaboni strateegiat edendavaks ühenduse meetmeks.

Seoses konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammiga kuulutas komisjon välja konkursikutse, mille eesmärk on rajada uus *„ühtne Euroopa võrgustik" VKEde toetamiseks,* mis asendab olemasolevad euroinfokeskuste ja innovatsioonisiirdekeskuste võrgustikud ja pakub ettevõtetele terviklikke tugiteenuseid, soodustades ettevõtlust ja innovatsiooni. Ühtne võrgustik on kasutamisvalmis alates 2008. aasta jaanuarist.

Võrgustiku projekti juhtimine on tehtud ülesandeks Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutusele. Komisjon asutas kõnealuse asutuse 31. mail, nimetades ümber 2004. aastal asutatud Aruka Energeetika Rakendusameti ning laiendades selle tegevusvaldkonda. Lisaks võrgustikule juhib Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi alusel programmi „Arukas energeetika – Euroopa" ning transpordivaldkonnas programmi Marco Polo.

Kolmandatele riikidele on konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammis osalemine avatud vastavalt konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi õigusliku aluse sätetele. 2007. aastal lõpetati läbirääkimised EFTA/EMP riikide, Horvaatia, endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ja Iisraeliga ning kinnitati formaalsused nende osalemiseks konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi alla kuuluvas ettevõtluse ja uuendustegevuse eriprogrammis. Teiste riikidega läbirääkimised alles käivad.

24. mai istungil rõhutas Euroopa Parlament omalt poolt vajadust parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele. Parlament märkis, et komisjoni strateegias, mis on sõnastatud ELi laiapõhjalist innovatsioonistrateegiat käsitlevas teatises, ([1]) keskendutakse olemasolevale riskikapitali süsteemile, mis Euroopa Parlamendi arvates ei ole suuteline vastama VKEde, üliväikeste ettevõtete ja väikeettevõtete vajadustele. Euroopa Parlament peab vajalikuks käivitada eriprogramm VKEde innovatiivsuse stimuleerimiseks ning finantsabisüsteem VKEdele patentide taotlemise soodustamiseks, samuti riigihangete senisest laialdasemat kasutamist innovatsiooni toetamiseks.

([1]) KOM(2006) 502.

12. juulil võttis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee vastu omaalgatusliku arvamuse ([1]) *ettevõtluspotentsiaali* kohta, milles käsitleti eeskätt VKEsid. Selles kutsub ta komisjoni ja nõukogu üles tegema igakülgseid jõupingutusi, et aidata kaasa „kõigepealt mõtle väikestele" põhimõtte muutmisele kõikide asjaomaste õigusaktide juhtpõhimõtteks. Lisaks kutsub komitee komisjoni üles analüüsima VKEde osalemist ühenduse programmides.

4. oktoobril võttis komisjon vastu teatise *„Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) – töökohtade ja majanduskasvu tagamise võti. Tänapäevase VKE-poliitika vahekokkuvõte"*, ([2]) milles on esitatud VKEde poliitika valdkonnas alates 2005. aastast tehtud edusammud ja tehakse kokkuvõte julgust andvatest tulemustest VKEde huvide arvessevõtmisel poliitikate väljatöötamise puhul nii riiklikul kui ühenduse tasandil.

Oma 5. oktoobri teatises *„Ettevõtte ebaõnnestumisest ülesaamine – teise võimaluse poliitika – Lissaboni majanduskasvu ja töökohtade loomise partnerluse rakendamine"* ([3]) märgib komisjon, et suurt osa pankrottidega seotud kuludest on võimalik vähendada raskustesse sattunud ettevõtete parema abistamise teel ning pankrotistumise korral selliste ettevõtete taasalustamise lihtsustamisega, mille puhul ei ole tegemist tahtliku pankrotiga. Komisjon rõhutab, et teise võimaluse poliitika väljatöötamine oleks tervendava mõjuga kogu Euroopa majanduse jaoks.

8. oktoobril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Väike, puhas ja konkurentsivõimeline. Programm väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete abistamiseks keskkonnakaitsealaste õigusaktide järgimisel"* ([4]). See VKEdele suunatud abiprogramm keskkonnakaitsealaste õigusaktide järgimiseks on ühenduse kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi raames võetud kohustuse konkreetne väljendus.

Oma 22. novembri istungil võttis nõukogu vastu kokkuvõtte VKEde poliitika kohta tervikliku lähenemise ja konkurentsivõimelisusega seotud tervikliku lähenemise raames.

Tööstuspoliitika

Oma 22. mai järeldustes *tööstuspoliitika* kohta tervitas nõukogu ühenduse tasandil tehtud edusamme, eeskätt valdkondlike algatuste positiivseid tulemusi *autotööstuse, biotehnoloogia, info- ja sidetehnoloogia ning laevaehituse valdkonnas*. Samas rõhutas nõukogu, et tuleb jätkata püüdlusi vastamaks tööstuse üleilmastumisega seotud väljakutsetele, võttes samas arvesse sotsiaalseid ja keskkonnakaitsega seotud eesmärke ning kliimamuutuste problemaatikat. Kinnitades oma toetust komisjoni terviklikule lähenemisele tööstuspoliitikale (vt allpool), kutsub nõukogu komisjoni

([1]) ELT C 256, 25.10.2007.
([2]) KOM(2007) 592 (ELT C 4, 9.1.2008).
([3]) KOM(2007) 584 (ELT C 4, 9.1.2008).
([4]) KOM(2007) 379 (ELT C 4, 9.1.2008).

viima ellu märtsi Euroopa Ülemkogu järeldused, võttes arvesse tööstuse konkurentsivõime jaoks olulisi asjaolusid, nagu keskkonna-, energia- ja tööstuspoliitika terviklikkus ning vastastikune täiendavus, „parema õigusloome" algatus, kaupade siseturu aktiveerimise kava, läbirääkimised vabakaubanduslepingute sõlmimise üle, Doha arenguvooru lõpuleviimine ja turule juurdepääsu strateegiad, innovatsioonistrateegia. 22. novembril võttis nõukogu ühtlasi vastu kokkuvõtte VKEde poliitika kohta tervikliku lähenemise ja konkurentsivõimelisuse raames.

4. juulil esitas komisjon *tööstuspoliitika vahekokkuvõtte,* (1) mille kohta ta oli omale võtnud kohustuse 2005. aastal sätestatud integreeritud lähenemisviisi raames (2). Võttes kokku senised edusammud, leiab komisjon, et senist kindlaksmääratud ennetavat, kuid mittesekkuvat poliitikat ei ole vaja põhimõtteliselt muuta. Komisjon leiab samas, et kliimamuutused, üleilmastumine ja tehnika areng avaldavad Euroopa Liidu majandusele konkurentsisurvet, millega tuleb kohaneda. Samuti näeb komisjon ajavahemikuks 2007–2009 ette selliseid uusi algatusi nagu energia- ja kliimamuutuste valdkonna jätkusuutlike strateegiate toetamine, juurdepääsu säilitamine toorainetele, samuti suure energianõudlusega tööstusharudele või innovatsiooni innustamisele pühendatud meetmeid. Komisjon määrab ka kindlaks valdkonnad, kus tuleb tõhustada käimasolevaid algatusi, mis võivad hõlmata õiguskeskkonna lihtsustamist ja parandamist või üleminekut madala süsinikdioksiidiheitega ja energiatõhusale majandusele.

Ettevõtete sotsiaalne vastutus

13. märtsi resolutsioonis (3) avaldab Euroopa Parlament veendumust, et ettevõtete sotsiaalse ja keskkonnaalase vastutustunde tõstmine on Euroopa sotsiaalmudeli ja Euroopa Liidu säästva arengu strateegia keskne element, ning soovitab kehtestada sarnaselt Euroopa keskkonnakaitse valdkonnas kehtiva süsteemiga toodete suhtes, mille puhul on järgitud inimõigusi ja töötajate põhiõigusi, *Euroopa märgistuseeskirjad*. Ka soovitab Euroopa Parlament hakata võtma ettevõtetesse tööle sotsiaalse auditi ja sertifitseerimise alase kvalifikatsiooniga spetsialiste. Euroopa Parlament palub komisjonil anda oma heakskiit kriteeriumide loendi koostamiseks, mida sotsiaalse vastutuse kohustuse võtnud ettevõtted peaksid järgima. Üks selliseid kriteeriume oleks näiteks ettevõtete kohustus jagada nimetatud valdkonnas saadud kogemusi.

Turism

19. oktoobril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Jätkusuutliku ja konkurentsivõimelise Euroopa turismi strateegia"* (4), mis on jätk Euroopa Liidu uue turismipolii-

(1) KOM(2007) 374 (ELT C 246, 20.10.2007).
(2) KOM(2005) 474 (ELT C 49, 28.2.2006).
(3) ELT C 301 E, 13.12.2007.
(4) KOM(2007) 621 (ELT C 4, 9.1.2008).

tika ([1]) arendamisele. Kõikidel asjaomastel pooltel palutakse jagada veelgi laialdasemalt oma jätkusuutlikke taktikaid, millega saaks toetada Euroopa kui kõige ligitõmbavama turismipiirkonna konkurentsivõimet. 22. novembril võttis nõukogu vastu turismipoliitika kokkuvõtted.

Tootepoliitika

Autotööstus

7. veebruaril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„21. sajandi konkurentsivõimelise mootorsõidukitööstuse reguleeriv raamistik" (CARS 21)* ([2]). Teatise eesmärk on määrata kindlaks sektori õiguslik raamistik, säilitades nii Euroopa autotööstuse konkurentsivõimelisust. Teatises tehtud soovituste alusel võttis ÜRO Euroopa Majanduskomisjon 14. novembril vastu määrused elektroonilise veojõukontrolli ja päevasel ajal tuledega sõitmise kohta.

7. veebruaril võttis komisjon ühtlasi vastu teatise pealkirjaga *„Sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite süsinikdioksiidiheidete vähendamist käsitleva ühenduse strateegia läbivaatamise tulemused"* ([3]). 19. detsembril võttis komisjon vastu sellel teatisel põhineva määruse ([4]) ettepaneku. Süsinikdioksiidi heite vähendamiseks väljatöötatud ühenduse ühtse lähtekoha raames on väljapakutud õigusaktis kehtestatud uute autode heitkoguste normid.

5. septembri *direktiiviga 2007/46/EÜ* ([5]) kehtestasid Euroopa Parlament ja nõukogu uue raamistiku *mootorsõidukite* ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi *seadmestike kinnituse* kohta. Seega on edaspidi Euroopa Liidu õiguse tasandil ette nähtud, et turule toodud uued sõidukid, nende osad ja eraldi seadmestikud peavad vastama kõrgendatud ohutus- ja keskkonnakaitsenõuetele.

Selleks et vähendada surmaga lõppevate liiklusõnnetuste arvu Euroopa teedel, võttis komisjon 3. oktoobril vastu ettepaneku määruse kohta, mis *käsitleb jalakäijate ja teiste vähem kaitstud liiklejate kaitset* ([6]). See ettepanek võimaldab kohaldada olemasolevate õigusaktidega kehtivaid nõudeid, viies samal ajal esimest korda sisse aktiivsete ohutusseadmete süsteemi. See kombinatsioon suurendab jalakäijate ohutuse taset ja võimaldab alates 2009. aastast piduriassistendi kasutamist.

([1]) KOM(2006) 134 (ELT C 130, 3.6.2006).
([2]) KOM(2007) 22 (ELT C 138, 22.6.2007).
([3]) KOM(2007) 19 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) KOM(2007) 856.
([5]) ELT L 263, 9.10.2007.
([6]) KOM(2007) 560 (ELT C 4, 9.1.2008).

10. oktoobril tegi komisjon ettepaneku lihtsustada *vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust,* ([1]) et suurendada nende sõidukite osa Euroopa teedel. Määruse eesmärk on lähendada liikmesriikide ohutusnõudeid, parandades nii neile sõidukitele mõeldud siseturgu.

21. detsembril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, milles käsitletakse *mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heidetega* ([2]). Määruse abil soovitakse keskkonda nende sõidukite heitmete eest paremini kaitsta.

Ohtlikud ained

Euroopa Parlament ja nõukogu muutsid 25. septembri *direktiiviga 2007/51/EÜ* ([3]) direktiivi 76/769/EMÜ seoses teatavate elavhõbedat sisaldavate mõõteseadmete turustamise piirangutega.

Mõõtühikud

10. septembril võttis komisjon vastu direktiivi ettepaneku mõõtühikuid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ([4]).

Meditsiiniseadmed

5. septembril vastu võetud direktiiviga 2007/47/EÜ ([5]) laiendasid Euroopa Parlament ja nõukogu direktiivi 90/385/EMÜ (aktiivseid siirdatavaid meditsiiniseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta) õiguslikku raamistikku ning muutsid meditsiiniseadmeid käsitlevat direktiivi 93/42/EMÜ ja direktiivi 98/8/EÜ, mis käsitleb biotsiidide turuleviimist.

Kosmosepoliitika

26. aprillil võttis komisjon vastu teatise Euroopa kosmosepoliitika kohta ([6]). Poliitika põhineb atmosfäärivälise maailmaruumi rahuotstarbelisel kasutamisel kõikide liikmesriikide ja Euroopa Kosmoseagentuuri poolt ning selle strateegiline ülesanne on arendada ja kasutada selliseid kosmoserakendusi, mis teenivad Euroopa avalikke huve (eelkõige positsioneerimissüsteem Galileo, ülemaailmne keskkonna- ja turvaseire kogu maakera jälgimiseks), mis täidavad Euroopa kosmosega seotud julgeoleku ja kaitsevajadusi, mis tagavad tugeva ja konkurentsivõimelise kosmosetööstuse, mis aitavad kaasa teadmistepõhise ühiskonna kujundamisele, investeerides tugevalt kosmoseteadustesse, mis tagavad vaba juurdepääsu uutele ja ülimalt olulistele

([1]) KOM(2007) 593 (ELT C 4, 9.1.2008).
([2]) KOM(2007) 851.
([3]) ELT L 257, 3.10.2007.
([4]) KOM(2007) 510 (ELT C 4, 9.1.2008).
([5]) ELT L 247, 21.9.2007.
([6]) KOM(2007) 212 (ELT C 181, 3.8.2007).

tehnoloogiatele, süsteemidele ja võimalustele, et tagada iseseisvad Euroopa kosmoserakendused.

Võtmesektorite konkurentsivõime

Kaitsesektor

5. detsembril võttis komisjon *kaitsemeetmete paketi* raames vastu teatise pealkirjaga *„Euroopa jõulisema ja konkurentsivõimelisema kaitsetööstuse strateegia"* ([1]). Teatises on esitatud mitmed soovitused sektori konkurentsivõime parandamiseks.

Teadusuuringud

Euroopa teadusruum – uued tulevikuväljavaated

4. aprilli rohelises raamatus *„Euroopa teadusruum – uued perspektiivid"* ([2]) tõstatas komisjon mõned küsimused selle kohta, kuidas süvendada ja laiendada Euroopa teadusruumi sel viisil, et see toetaks täiel määral uuenenud Lissaboni strateegiat. Teadlaskonna, ärietettevõtete ja kodanike vajadustega arvestaval Euroopa teadusruumil peaksid olema järgmised omadused: piisavalt pädevaid teadlasi, maailmatasemel teadustöö infrastruktuurid, kõrgtasemel teadusasutused, tõeline teadmiste jagamine, hästi kooskõlastatud teadusprogrammid ja prioriteedid ning Euroopa teadusruumi avatus maailmale.

Euroopa teadusruumi elluviimine

ELi seitsmes raamprogramm ja Euratomi seitsmes raamprogramm (üheskoos FP7), mille eelarve on 53,2 miljardit eurot, on Euroopa Liidu peamised teadusuuringute üleeuroopalise tasandi rahastamisvahendid.

ELi seitsmes raamprogramm jõustus 1. jaanuaril 2007 ning lõpeb 31. detsembril 2013. Raamprogramm keskendub neljale kitsamale eriprogrammile, mis vastavad Euroopa teaduspoliitika neljale põhieesmärgile:

- *koostöö:* toetada ettevõtjate ja akadeemiliste ringkondade vahelist koostööd, et saavutada juhtpositsioon tehnoloogia võtmevaldkondades;
- *ideed:* toetada teaduse eesliinidel läbiviidavaid põhiuuringuid (rakendajaks on Euroopa teadusuuringute nõukogu);
- *inimesed:* toetada nii Euroopast kui väljastpoolt pärit teadlaste liikuvust ja karjääri arengut;

([1]) KOM(2007) 764.
([2]) KOM(2007) 161 (ELT C 181, 3.8.2007).

- *võimekus:* aidata arendada välja võimekust, mida Euroopa vajab eduka teadmuspõhise majanduse ülesehitamiseks.

Lisaks on ette nähtud eriprogramm Teadusuuringute Ühiskeskuse tuumaenergiaväliseks tegevuseks.

Euratomi seitsmes raamprogramm jõustus 1. jaanuaril 2007 ning lõpeb 31. detsembril 2013. See hõlmab termotuumaenergeetika, tuuma lõhustumise ja kiirguskaitse alaseid teadusuuringuid, mis on eriprogrammis lahti kirjutatud. 2007. aastal said Euroopa termotuumasünteesi arendamise kokkuleppe (EFDA) liikmeteks Eesti, Küpros ja Malta, kellel palutakse nüüd luua riikidevahelisi uurimisüksusi teiste Euratomi ühingutega. Eesti on asutanud juba teadusuurimisüksuse Euratomi Soome ühinguga. Teine eriprogramm on ette nähtud Teadusuuringute Ühiskeskuse tuumaenergiaväliseks tegevuseks.

Seitsmenda raamprogrammi esimese aasta jooksul võttis komisjon vastu tööprogrammi nende ligikaudu seitsme miljardi euro suuruse eelarvega eriprogrammide elluviimiseks 2007. aastal. Vastu võeti ka eeskirjad ettepanekute tegemiseks ning nende *kahe raamprogrammiga* kaudselt seotud tegevuste hindamise, valiku ja kindlaksmääramise kord.

Eriprogrammiga *„Koostöö"* nähakse esmakordselt ette avaliku ja erasektori partnerlussuhted *ühiste tehnoloogiaalgatuste* abil, et ühtlustada teadusuuringuid kuues valdkonnas. Sellega seoses võttis komisjon 2007. aasta jooksul vastu viis järgmist määruse ettepanekut, mis on suunatud ühisettevõtete loomisele eri valdkondades (mis omavad otsustavat tähtsust konkurentsivõime suurendamisele autotööstuses, lennunduses, multimeedias, telekommunikatsioonides, meditsiinisüsteemis, transpordis, keskkonnaalal, tööstuse ümberkujundamisel, ning eelkõige infotehnoloogia ja side valdkonnas):

- 10. mail innovatiivse meditsiini valdkonnas ([1]);
- 15. mail ühisettevõtte (Artemis) loomiseks ühise tehnoloogiaalgatuse rakendamiseks manussüsteemides ([2]);
- 13. juunil keskkonnasõbralikku õhutransporditehnoloogiat rakendava ühisettevõtte (Clean Sky) loomiseks ([3]);
- 22. juunil nanoelektroonika ühisettevõtte (ENIAC) loomiseks ([4]) ja
- 9. oktoobril ühise tehnoloogiaalgatuse elluviimiseks kütuseelementide ja vesiniku valdkonnas, ([5]) mille eesmärgiks on kiirendada vesinikutehnoloogiate väljaaren-

([1]) KOM(2007) 241 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 243 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) KOM(2007) 315 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 356 (ELT C 246, 20.10.2007).
([5]) KOM(2007) 571.

damist kuni nende kommertsrakenduste staadiumi jõudmiseni 2010. ja 2020. aasta vahel.

Samuti on ette nähtud üleilmse keskkonna- ja turvaseire kuues ühine tehnoloogiaalgatus (vt samuti eespool punkt „Kosmosepoliitika").

Eriprogrammiga *„Ideed"* kavandatakse luua Euroopas amet nimega Euroopa Teadusnõukogu, mis võimaldaks rakendada kogu Euroopas konkurentsivõimelise rahastamismehhanismi eraldiseisvate teadlasrühmade teostatavate teadusuuringute toetamiseks. Euroopa Teadusnõukogu on seitsmenda raamprogrammi suurim algatus.

Selles kontekstis võttis komisjon 2. veebruaril vastu otsuse, ([1]) mille kohaselt kuuluvad Euroopa Teadusnõukogu koosseisu sõltumatu teadusnõukogu, selle peasekretär ja spetsiaalne rakendamiskolleegium. Kõnealuse struktuuri peaks komisjon muutma täitevasutuseks ([2]).

Samaaegselt FP7 käivitamisega võttis komisjon 9. juulil vastu otsuse ([3]) ettepaneku *söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi* mitmeaastaste tehniliste suuniste läbivaatamise kohta. Uutes suunistes jätkatakse esialgsetes suunistes väljendatud põhimõtteid: tegemist on olemasolevate eeskirjade kohandamisega, et võtta arvesse selle 2003. aastal käivitatud programmi elluviimise esimeste aastate kogemusi.

16. augustil võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Euroopa piirkondade konkurentsivõime parandamine teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu – Panustamine suuremasse kasvu ning arvukamatesse ja paremateesse töökohtadesse"*. ([4]) Teatises tuuakse välja Euroopa teadus-, innovatsiooni- ja ühtekuuluvuspoliitika koosmõju, kirjeldatakse hetkeolukorda ning kutsutakse liikmesriike ja piirkondi üles kasutama tõhusamalt teadusuuringute, innovaatika ja ühtekuuluvuse valdkonnas Euroopa Liidus olemasolevaid eri poliitikavaldkondi ja vahendeid. Komisjon rõhutab eeskätt, et riiklikul ja piirkondlikul tasandil tuleks teha suuremaid pingutusi selleks, et parandada teavitustööd vahendite olemasolu ja kasutamisvõimaluste kohta.

6. septembril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Nanoteadused ja nanotehnoloogiad*: *Euroopa tegevuskava 2005–2009. Esimene rakendusaruanne 2005–2007"* ([5]) ja 13. septembril *aastaaruande,* ([6]) milles käsitletakse *Euroopa Liidu teadusuuringuid ja tehnoloogiaarendusi 2006. aastal*.

11. septembril asutati *Euroopa julgeolekualase teadustöö ja innovaatika foorum,* mille eesmärk on töötada julgeoleku valdkonnas välja strateegiline teadustöö ja

([1]) Otsus 2007/134/EÜ (ELT L 57, 24.2.2007).
([2]) Määrus (EÜ) nr 58/2003 (EÜT L 11, 16.1.2003).
([3]) KOM(2007) 393 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 474.
([5]) KOM(2007) 505 (ELT C 4, 9.1.2008).
([6]) KOM(2007) 519 (ELT C 4, 9.1.2008).

innovatsiooni kava, kaasates sellesse töösse Euroopa huvirühmad ja tuues välja julgeoleku valdkonnas tehtavate Euroopa teadusuuringute vajadused ja prioriteedid. Samal kuupäeval avaldatud teatises [1] esitas komisjon mõttekäigud, kuidas arendada vastastikust usaldust ning sillutada teed ühenduse julgeolekualaste algatuste põhjalikumale integreerimisele ning avaliku, erasektori ja teadusasutuste vahelisele dialoogile.

Seitsmenda raamprogrammi elluviimisel ja seoses ühenduse osavõtuga mitme liikmesriigi algatatud uurimis- ja arenguprogrammidest (EÜ asutamislepingu artikkel 169) võttis komisjon 14. juunil vastu ettepaneku, milles käsitletakse eakate inimeste elukvaliteedi parandamist uute info- ja sidetehnoloogiate abil (vt allpool punkt „Info- ja sidetehnoloogia toetamine"), ning 12. septembril ettepaneku, [2] mille eesmärk on teadus- ja arendustegevuses osalevate VKEde toetamine.

26. septembri arvamuses [3] leidis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, et teadus- ja arendustegevuse tulemuste parandamiseks ning valdkonda investeerimise turgutamiseks peab Euroopa Liit võtma nimetatud valdkonnas rohkem majanduskohustusi, mille puhul tuleb ka arvesse võtta liidu püstitatud uusi eesmärke seoses atmosfääri paisatava süsinikdioksiidi kogusega.

Rahvusvahelised arengud

30. jaanuaril sõlmiti Jaapaniga leping, millega nähakse ette ühiste meetmete elluviimine tuumasünteesienergia alase teadustöö puhul kasutatava laiema lähenemisviisi raames.

Koostöö arendamiseks Euroopa Ühenduse teadusuuringutes, tehnoloogiaarenduses ja tutvustamistegevuses sõlmiti 27. märtsil Korea Vabariigiga *teadus- ja tehnikakoostöö leping* [4]. Samalaadne leping sõlmiti 25. juunil Šveitsiga [5] ja 10. juulil Iisraeliga [6]. Novembris pikendati Indiaga sõlmitud teadus- ja tehnikakoostöö lepingut [7].

Pärast lepinguprotokollide allkirjastamist komisjoniga 13. juunil võivad Horvaatia, Serbia [8] ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik osaleda Euroopa teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmendas raamprogrammis samadel alustel kui Euroopa Liidu liikmesriigid. Samalaadne leping sõlmiti 1. juunil ka Türgi ja komisjoni vahel.

---

(1) KOM(2007) 511 (ELT C 4, 9.1.2008).
(2) KOM(2007) 514 (ELT C 4, 9.1.2008).
(3) ELT C 10, 15.1.2008.
(4) Otsus 2007/241/EÜ (ELT L 106, 24.4.2007).
(5) Otsus 2007/502/EÜ (ELT L 189, 20.7.2007).
(6) Otsus 2007/585/EÜ (ELT L 220, 25.8.2007).
(7) KOM(2007) 576 (ELT C 4, 9.1.2008).
(8) Sealhulgas Kosovo, mis on ÜRO egiidi all vastavalt julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonile 1244.

Euroopa Liiduga assotsieerunud riikidel on nüüdsest võimalik osaleda kõikides seitsmenda raamprogrammi konkursikutsetes, sealhulgas neis, mis on välja kuulutatud aasta alguses. Lepinguga antakse eespool nimetatud riikide teadlastele Euroopa Liidu liikmesriikide teadlastega samaväärsed osalemisõigused kõikides programmiga seotud teadusuuringutes.

ITER

2007 oli rahvusvahelise katsetermotuumareaktori projektile ITER oluline aasta. Pärast selle ajutist käikulaskmist 2006. aasta lõpus jõustus 24. oktoobril ITERi leping ja novembris toimus esimene ITERi nõukogu.

27. märtsil võttis nõukogu vastu otsuse, millega luuakse *ITERi ja tuumasünteesienergeetika arendamise Euroopa ühisettevõte* ([1]). Ühisettevõte tegeleb Euroopa Aatomienergiaühenduse (Euratomi) osalusega ITERi Rahvusvahelises Termotuumaenergeetika Organisatsioonis.

Ühisettevõte on loodud 35 aastaks ja selle asukohaks on Barcelona. Ühisettevõtte ülesanded hõlmavad lisaks muule ka Jaapaniga laiema lähenemisviisi raames võetavaid ühismeetmeid tuumasünteesienergia kiireks kasutuselevõtuks. Pikemaajalises perspektiivis on ühisettevõtte ülesanne valmistada ette ning koordineerida tegevusprogrammi tuumasünteesi näidisreaktori (DEMO) ja sellega seotud rajatiste, sealhulgas rahvusvahelise tuumasünteesimaterjalide kiiritusrajatise (IFMIF) ehituse ettevalmistamiseks. Ühisettevõtte elluviimiseks läheb vaja ligikaudu 9,653 miljardit eurot (sellest 1,717 miljardit eurot ajavahemikuks 2007–2011).

Teadusuuringute Ühiskeskus

Kui 2007. aastal käivitati teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse seitsmes raamprogramm (sealhulgas Teadusuuringute Ühiskeskuse eriprogrammid), mis kaasab ühiskeskuse teatavatesse algatustesse, täitus Teadusuuringute Ühiskeskusel juba 50 tegutsemisaastat.

Oma ühenduse poliitikavaldkondade tehnilise ja teadusliku abistamise ülesande raames aitas Teadusuuringute Ühiskeskus asutada 15. märtsil kolm uut ühenduse kontroll-laborit, mis hakkavad tegelema riikide pädevate asutuste toetamisega nende püüdlustes vältida (inimtoiduks ja loomasöödaks kasutatavate) toiduainete saastumist ohtlike ainetega.

Algatuse *FATE* (*Fate of pollutants in Terrestrial and Aquatic Ecosystems*) raames valmistas ühiskeskus ette uue atlase, mis võimaldab uurida toitainete, eeskätt agrokeemilise päritoluga toitainete keskkonnamõju.

([1]) Otsus 2007/198/Euratom (ELT L 90, 30.3.2007).

Teadusuuringute Ühiskeskus esitas samuti uuringu „Bio4EU", mis annab teavet biotehnoloogia mõju kohta Euroopa tööstusele; keskus käivitas tasuta tarkvara luclid 5, mis on väga vajalik vahend keemiatööstuse jaoks, et viia end vastavusse uutes REACHi (kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist käsitlevates) õigusaktides sätestatud nõudmistega.

Teadusuuringute Ühiskeskus töötas välja meditsiiniinfosüsteemi MediSys, mille ülesanne on selgitada Internetis avaldatud teabe kogumise ja töötlemise abil välja ohud inimeste tervisele.

Teadusuuringute Ühiskeskus toetas ka 2007. aasta suvel Kreekas puhkenud metsatulekahjude kontrolli alla saamist, andes Kreeka käsutusse satelliitfotosid ja Euroopa metsatulekahjude teabesüsteemi (EFFIS) abil kogutud teavet.

Ühiskeskus on teostanud mitmeid uuringuid Euroopa Liidu energiapoliitika toetuseks. Eelkõige on Teadusuuringute Ühiskeskus koostanud aruande ELi liikmesriikide teadusuuringute alase võimsuse kohta ning aruande elektritarbimise kasvu kohta liikmesriikides.

Tuumaohutuse valdkonnas on Teadusuuringute Ühiskeskus võimaldanud riiklikel ametiasutustel, eelkõige Belgias ja Saksamaal, korraldada ekspertiise ebaseaduslike tuumajäätmete avastamiseks ja jälgimiseks.

Infoühiskond ja meedia

Üldised asjaolud – strateegilise algatuse i2010 kooskõlastustegevus

30. märtsil võttis komisjon vastu *2007. aasta infoühiskonna aastaaruande* ([1]). Komisjon leiab, et üldkokkuvõttes oli 2006. aasta positiivne. Põhinäitajad liiguvad õiges suunas ning info- ja sidetehnoloogia on jätkuvalt majanduskasvu ja innovatsiooni oluline tõukejõud. Poliitikavaldkondades kulgeb 2005. aasta juuni teatises i2010 ([2]) välja kuulutatud ELi mitmesuguste algatuste elluviimine plaanipäraselt. Komisjon teeb ettepaneku, et 2008. aastaks kavandatud vahekokkuvõtte tegemisel võiks keskenduda kolmele valdkonnale: arvutivõrgud ja Internet; kasutaja roll ja selle kaitse, võttes arvesse innovaatilisi lahendusi; ning siseturu karmistamine info- ja sidetehnoloogia toodete ja teenuste puhul.

Elektrooniline side ja arvutivõrkude turvalisus

1. juunil võttis komisjon vastu teatise, milles esitatakse *Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti (ENISA) hindamise* ([3]) läbi viinud sõltumatu eksperdirühma järeldused

([1]) KOM(2007) 146 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2005) 229 (ELT C 236, 24.9.2005).
([3]) KOM(2007) 285 (ELT C 191, 17.8.2007).

ja soovitused. Lisaks teatab komisjon dokumendis avaliku arutelu algatamisest ameti volituste pikendamise ja tuleviku üle, millele järgneb tasuvusanalüüsi sisaldava mõjuhinnangu koostamine.

20. detsembril tegi komisjon ettepaneku ([1]) muuta määrust, millega luuakse Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet ([2]). Ettepanekuga nähakse ette ameti kestuse pikendamine kaheks aastaks.

Reguleeriv raamistik

Oma 29. märtsil esitatud teatises *„Euroopa elektroonilise side reguleerimine ja turud 2006"* ([3]) keskendub komisjon elektroonilise side turgudel aset leidnud olulistele arengutele ning peamistele selle valdkonna reguleerimisega seotud küsimustele.

27. juunil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 717/2007, ([4]) milles käsitletakse *rändlust üldkasutatavates mobiiltelefonivõrkudes ühenduse piires* ja millega muudetakse direktiivi 2002/21/EÜ ([5]). Määruse kohaselt ei või rändluskõne esimesel aastal kõnetasu Euroopa Liidus ületada 49 eurosenti minuti eest tehtud kõne puhul ja 24 eurosenti minuti eest vastuvõetud kõne puhul. Teisel aastal vähenevad tariifid vastavalt 46 eurosendile ja 22 eurosendile ning kolmandal aastal vastavalt 43 eurosendile ja 19 eurosendile. Maksimaalsed hulgimüügitasud on vastavalt 30, 28 ja 26 eurosenti.

11. juulil võttis komisjon vastu teise *aruande ELi reguleerivas raamistikus ettenähtud turuanalüüside kohta* ([6]). Selles analüüsib komisjon elektroonilise side alast ühenduse konsulteerimiskorda selle esimesel kolmel tööaastal ja korra rakendamisest senini saadud kogemusi. Üldiselt on osutatud mehhanism aidanud pealesunnitud õigusraamistiku asemel saavutada suuremat turuanalüüside sidusust. Komisjon leiab siiski, et ikka veel esineb takistusi siseturu potentsiaali täielikul ärakasutamisel.

18. juulil võttis komisjon vastu teatise *„Mobiiltelevisiooni siseturu tugevdamine"*, ([7]) mille peamine eesmärk on toetada tekkiva mobiiltelevisiooni turu arengut Euroopa Liidus. Selle peamised edutegurid on komisjoni arvates seotud tehniliste aspektide ja standarditega, lubade andmise korraga ning raadiosagedusspektriga.

22. augustil võttis komisjon vastu otsuse ettepaneku *liikuva kosmoseside süsteemide valiku ja nendega seotud lubade andmise* kohta ([8]). Ettepaneku eesmärk on soodustada

([1]) KOM(2007) 861.
([2]) Määrus (EÜ) nr 460/2004 (ELT L 77, 13.3.2004).
([3]) KOM(2007) 155 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) ELT L 171, 29.6.2007.
([5]) ELT L 108, 24.4.2002.
([6]) KOM(2007) 401 (ELT C 246, 20.10.2007).
([7]) KOM(2007) 409 (ELT C 246, 20.10.2007).
([8]) KOM(2007) 480 (ELT C 246, 20.10.2007).

konkurentsil põhineva liikuva kosmoseside süsteemide siseturu väljakujunemist ühenduses. Sellised süsteemid võimaldavad pakkuda innovatiivseid teenuseid suure andmeedastuse mahuga Interneti, mobiiltelevisiooni ja tsiviilkaitse valdkonnas ning kasutada hädaabisüsteeme katastroofiolukordades.

13. novembril võttis komisjon vastu mitu seadusandlikku ettepanekut (1) telekommunikatsioonisektorit käsitlevate ühenduse eeskirjade reformimiseks. Selle reformi tulemusel peaksid elanikud saama kasutada parema kvaliteedi ja madalama hinnaga sideteenuseid kogu Euroopa Liidus. Reformiga nähakse ette, et Euroopa Elektroonilise Side Turu Amet toetab komisjoni ja riiklikke telekommunikatsioonietettevõtete reguleerijaid, tagades turueeskirjade ja tarbijatega seotud korralduste pideva, sõltumatu ja protektsionismita kohaldamise ELi kõigis 27 liikmesriigis.

Reformiettepanekute paketti kuulub ka uus soovitus, (2) mille kohaselt peaks turgude puhul kohaldama valdkondlikku reguleerimist. Võttes arvesse konkurentsi ja tarbijale pakutava valiku alal enamikus liikmesriikides viimastel aastatel tehtud edusamme, järeldas komisjon, et 18 reguleerimist vajava turuga nimekirjast võib kümme turgu välja jätta.

Raadiospektripoliitika

8. veebruaril võttis komisjon vastu teatise *„Traadita elektroonilise side teenuste kiire juurdepääs raadiospektrile suurema paindlikkuse kaudu"* (3). Selles teeb komisjon ettepaneku määrata kindlaks praktilised meetmed, mida tuleb võtta praegusest ajast kuni 2010. aastani, et rajada teed paindlikumale spektrihaldusele. Lisaks teeb komisjon ettepaneku võtta ühenduse tasandil vastu õiguste ja lubadega seotud proportsionaalsed tingimused, mida kohaldatakse valitud sagedusribade suhtes.

Veebruaris võttis komisjon vastu ka kaks otsust *raadiospektri ühtlustatud kasutamise* kohta, vastavalt raadiospektri 2 GHz sagedusala ühtlustatud kasutamise kohta liikuva kosmoseside süsteemide rakendamiseks (4) ja ultralairibaseadmetel raadiospektri ühtlustatud kasutamise võimaldamise kohta ühenduses (5). Lisaks võttis komisjon 16. mail vastu otsuse teabe kättesaadavuse ühtlustamise kohta seoses raadiospektri kasutamisega ühenduses (6).

2. juulil võttis komisjon vastu teatise, (7) mille eesmärk on teavitada Euroopa Parlamenti ja nõukogu ühenduse poliitikavaldkondadest, mida võivad mõjutada ITU

(1) KOM(2007) 697, KOM(2007) 698 ja KOM(2007) 699.
(2) KOM(2007) 696.
(3) KOM(2007) 50 (ELT C 138, 22.6.2007).
(4) Otsus 2007/98/EÜ (ELT L 43, 15.2.2007).
(5) Otsus 2007/131/EÜ (ELT L 55, 23.2.2007).
(6) Otsus 2007/344/EÜ (ELT L 129, 17.5.2007).
(7) KOM(2007) 371 (ELT C 191, 17.8.2007).

ülemaailmse raadiosidekonverentsi 2007 otsused. Nõukogu võttis lisaks oma 1. ja 2. oktoobri istungil vastu seda ülemaailmset konverentsi hõlmavad järeldused.

25. juulil võttis komisjon vastu direktiivi ettepaneku, (1) millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv sagedusalade kohta, mis reserveeritakse elektroonilise side jaoks, et võimaldada kasutada neid sagedusalasid süsteemidel, mis võivad pakkuda GSMi teenustest erinevaid elektronside teenuseid.

13. novembril võttis komisjon vastu teatise (2) pealkirjaga *„Kuidas digitaalset dividendi Euroopas täielikult ära kasutada: ühine lähenemisviis digitaalringhäälingule üleminekuga vabaneva spektriosa kasutamisel"*. Komisjon pakub välja koostada ühine kava nende raadiosageduste kasutamiseks, mis on jäänud vabaks pärast analoogtelevisiooni üleminekut digitaaltelevisiooniks ja mis võimaldaks arendada välja uusi teenuseid, nagu traadita lairibaühendus.

Info- ja sidetehnoloogia toetamine

29. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise ühenduse mitmeaastase tegevuskava rakendamise kohta digitaalse infosisu kättesaadavuse, kasulikkuse ja kasutatavuse suurendamiseks Euroopas (*programm eContentplus*) (3). Teatises märgib komisjon, et tegevuskava aitab kaasa algatuse i2010 eesmärkide saavutamisele, eriti usaldusväärse ja turvalise lairibaside, suuremahulise ja mitmekesise infosisu ja digitaalteenuste tekkimisele.

14. veebruaril võttis komisjon vastu teatise *teadusinfo kohta digitaalajastul* (juurdepääs, levitamine ja säilitamine) (4). Teatise avaldamine on seotud kahe meetmega: digitaalsete raamatukogude algatuse ning ühenduse teadusuuringute poliitikaga. Selles käsitletakse juurdepääsu teadusinformatsioonile ja selle levitamist ning digitaalse säilitamise problemaatikat.

15. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„Raadiosagedustuvastus (RFID) Euroopas: sammud poliitilise raamistiku suunas"* (5). RFID on raadiosagedustuvastuse süsteem, mis võimaldab elektroonilise tootekoodi abil tunda ära või tuvastada pikema või lühema vahemaa pealt ning vähima aja jooksul igasuguse objekti, looma või inimese, kelle külge on kinnitatud raadiosagedustuvastuse märgis. RFIDi käsitletakse praegu väravana infoühiskonna uude arenguetappi, mida sageli nimetatakse „asjade Internetiks". Komisjon on teinud teatavaks oma kavatsuse lähedalt jälgida selle valdkonna arenguid ning avaldada 2008. aasta lõpus teatise, milles analüüsitakse arengu olemust ja tagajärgi.

(1) KOM(2007) 367 (ELT C 191, 17.8.2007).
(2) KOM(2007) 700.
(3) KOM(2007) 28 (ELT C 181, 3.8.2007).
(4) KOM(2007) 56 (ELT C 181, 3.8.2007).
(5) KOM(2007) 96 (ELT C 181, 3.8.2007).

14. juunil võttis komisjon vastu teatise *„Väärikas vananemine infoühiskonnas – i2010 algatus – Info- ja sidetehnoloogiat ning vananemist käsitlev tegevuskava"* ([1]). Teatises käsitleb komisjon info- ja sidetehnoloogial põhinevate teenuste ja vahendite kaubandustõkkeid. Komisjon soovib eelkõige seoses eakate inimestega kasutada võimalusi teavitamiseks, ühise strateegia loomiseks, tehniliste ja juriidiliste tõkete kõrvaldamiseks ning info- ja sidetehnoloogia kasutamiseks ühisuuringuteks ja innovatsiooniks. Seda silmas pidades võttis komisjon samal kuupäeval vastu otsuse ettepaneku ühenduse osalemise kohta mitme liikmesriigi algatatud teadus- ja arendustegevuse programmis, mille eesmärk on eakate inimeste elukvaliteedi parandamine uue info- ja sidetehnoloogia (IST) vahendite abil ([2]). Ettepanek on komisjoni üks tähtsamaid meetmeid seoses demograafiaküsimuse lahendamisega, millega on vastamisi kõik Euroopa riigid.

6. juulil võttis komisjon vastu *tippdomeeni „.eu" rakendamise, selle toimimise ja tõhususe aruande* ([3]). Komisjon rõhutab selles domeeni suurt populaarsust, mida on näha oodatust palju suuremast registreerimiste arvust. Selles antakse ülevaade ka tippdomeeni „.eu" registri täielikult suutlikust haldamisest ning süsteemi kuritarvitamise takistamiseks väljatöötatud õigusliku raamistiku tõhususest.

7. septembril esitas komisjon teatise pealkirjaga *„E-oskused kui konkurentsivõime, majanduskasvu ja töökohtade arvu edendajad 21. sajandil"* ([4]). See pikaajaline tegevuskava sisaldab võtmeelemente, mille alusel on võimalik töötada välja ja viia ellu strateegiaid ja sidusaid meetmeid e-oskuste valdkonnas, mis on muutumas määravaks teguriks innovatsiooni, tootlikkuse ja inimeste tööalase konkurentsivõime edendamisel ning üleilmastumisega seotud väljakutsetega toimetulemisel.

18. juunil ja 1. oktoobril korraldas komisjon avaliku *on-line* konsultatsiooni info- ja sidetehnoloogia alase rahvusvahelise koostöö ELi strateegia ettevalmistamiseks.

8. novembril võttis komisjon vastu teatise *„Infoühiskonnas osalemine"*, ([5]) mis hõlmab infoühiskonda kaasatust käsitlevat Euroopa algatust i2010. Selles pakuti välja asjaomane Euroopa algatus ja strateegiline tegevuskava, et viia ellu 2006. aastal Riias tehtud ministrite deklaratsioon infoühiskonda kaasatuse kohta. 2008. aastal töötab komisjon eelkõige teema teadvustamise eesmärgil, tugineb oma pingutustes kampaaniale *„E-kaasatus, võta sellest osa!"* ja liigub horisontaalse õigusliku lähenemisviisi suunas, et saavutada juurdepääsetav infoühiskond, tagada võrdsed õigused ja tõhus siseturg.

([1]) KOM(2007) 332 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2007) 329 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) KOM(2007) 385 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 496 (ELT C 4, 9.1.2008).
([5]) KOM(2007) 694.

Audiovisuaal- ja meediapoliitika

11. detsembril 2007 allkirjastasid Euroopa Parlament ja nõukogu direktiivi, (1) mille eesmärk on kaasajastada *audiovisuaalteenuste* valdkonna eeskirju. Direktiiviga luuakse kehtivatest eeskirjadest üldisem ja paindlikum, kõiki audiovisuaalteenuseid hõlmav reguleeriv raamistik ning kehtestatakse telereklaami käsitlevad kaasajastatud eeskirjad, mis võimaldavad parandada selle valdkonna rahastamist.

20. detsembril võttis komisjon vastu teatise *„Meediapädevus digitaalkeskkonnas – Euroopa lähenemisviis"* (2). Tulles vastu Euroopa Parlamendi üleskutsele, lisas komisjon sellesse täiendava osa Euroopa audiovisuaalpoliitika kohta. See osa on seotud audiovisuaalseid meediateenuseid käsitleva direktiivi sätetega ja programmiga MEDIA 2007. Komisjon kavatseb jätkata olemasolevate programmide ja algatuste kaudu heade tavade arendamist ja vahetamist seoses meediapädevusega digitaalkeskkonnas. Samuti soodustab komisjon uuringuid seoses meediapädevuse hindamiskriteeriumitega.

Teadusuuringud ja areng infoühiskonna tehnoloogiate valdkonnas

17. septembril esitas komisjon teatise pealkirjaga *„Üleeuroopalise turvalisema, puhtama ja tõhusama liikuvuse suunas: esimene aruanne intelligentse auto kohta"* (3). Algatus on pühendatud eelkõige sõidukitele ja maanteede infrastruktuuriseadmetele ning selles peetakse maanteede suurenenud kasutuse tõttu ohutuse ja keskkonnakaitse valdkonnas esile kerkinud probleemide lahenduseks tipptasemel info- ja sidetehnoloogia kasutamist.

11. detsembril võttis komisjon vastu teatise *„Kommertskasutusele eelnevad hanked: innovatsiooni kiirendamine jätkusuutlike ja kõrgekvaliteediliste avalike teenuste tagamiseks Euroopas"* (4). Teatisega püütakse paremini teadvustada võimalusi, mis avanevad Euroopa avalikule sektorile uurimis- ja arendustegevuse alaste hankelepingute sõlmimisel, mille alusel ostetakse tooteid ja teenuseid, mis vastavad paremini sektori vajadustele ja aitavad edendada innovatsiooni.

Haridus ja väljaõpe

Taust

Lissaboni strateegia elluviimise taustal tunnistas 2005. aasta kevadine Euroopa Ülemkogu inimkapitali Euroopa olulisimaks varaks. Seega kutsus ta liikmesriike üles kahekordistama

(1) Direktiiv 2007/65/EÜ (ELT L 332, 18.12.2007).
(2) KOM(2007) 833.
(3) KOM(2007) 541 (ELT C 4, 9.1.2008).
(4) KOM(2007) 799.

pingutusi üldise haridustaseme tõstmiseks ja kooli pooleli jätvate noorte arvu vähendamiseks, eelkõige jätkates Lissaboni strateegiaga ellukutsutud tööprogrammi „Haridus ja koolitus 2010". Euroopa Ülemkogu rõhutas ka, et elukestev õpe on Lissaboni eesmärkide saavutamise hädavajalik tingimus. Komisjon omalt poolt pööras erilist tähelepanu haridus- ja koolitussüsteemide ning eelkõige Euroopa ülikoolide ajakohastamisele.

2006. aastal rõhutas Euroopa Ülemkogu hariduse ja koolituse kahte, sotsiaalset ja majanduslikku tahku ning rõhutas, et nendega seoses on vaja teha suuremaid pingutusi, s.o teha mõlemas valdkonnas ümberkorraldusi, sihtotstarbelisi investeeringuid ja tugevdada juhtimist.

Töökava „Haridus ja koolitus 2010"

21. veebruaril võttis komisjon vastu teatise ([1]) näitajate ja sihttasemete ühtse raamistiku kohta, mille alusel hinnatakse Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatut hariduse ja koolituse valdkonnas; teatises võeti arvesse töökava *„Haridus ja koolitus 2010"* ([2]) üksikasjalikumaid eesmärke. See üldine hindamisraamistik hõlmab kaheksat peamist poliitikavaldkonda ning põhineb endisest kontsentreeritumal 20 põhinäitajast ja näitajate valdkonnast koosneval kogumil ning muudel Euroopa võrdluskriteeriumidel, nagu koolist väljalangenud noorte osakaal või täiskasvanud elanikkonna koolituses ja elukestvas õppes osalemise tase.

Mais esitatud järeldustes dokumendi *„Näitajate ja sihttasemete ühtne raamistik, mille alusel hinnatakse Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatut hariduse ja koolituse valdkonnas"* kohta nentis nõukogu, et liikmesriigid ja komisjon peavad raamistiku edasiarendamiseks jätkuvalt ja kooskõlastatult pingutama. Nõukogu kutsus mainitud osapooli üles tihedat koostööd jätkama.

3. augustil esitas komisjon teatise *„Õpetajahariduse kvaliteedi parandamine"* ([3]). Olukorrast ülevaadet andes julgustas ja toetas komisjon liikmesriikide kavandatud õpetajahariduse süsteemide ümberkorraldusi, mille eesmärk on kohandada need tööjõuturu ja üldse ühiskonnas toimunud muutustega. Selleks esitas komisjon liikmesriikidele teatava arvu suuniseid, mis võivad moodustada üldise raamistiku asjaomases valdkonnas liikmesriikide strateegiate ja praktilise tegevuse kindlaksmääramisel.

12. juulil käivitas komisjon kuni 15. detsembrini kestva *avaliku konsultatsiooni kooliharidusse arengu ja kaasajastamise kohta liikmesriikides*.

27. septembril võttis komisjon vastu täiskasvanuhariduse alase tegevuskava *„Õppida võib alati"* ([4]). 2007. aasta lõpus moodustati töörühm, mis aitab komisjonil ja

([1]) KOM(2007) 61 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) KOM(2003) 685 (ELT C 96, 21.4.2004).
([3]) KOM(2007) 392 (ELT C 246, 20.10.2007).
([4]) KOM(2007) 558 (ELT C 4, 9.1.2008).

liikmesriikidel määrata kindlaks tegevuskava raames toimuva tegevuse ja elluviidavad projektid ning jälgib tegevuskava edasist elluviimist.

Oma 12. novembri aruandes *„Elukestva õppimise panus teadmiste, loovuse ja innovatsiooni heaks"*, ([1]) milles käsitletakse töökava „Haridus ja koolitus 2010" rakendamist, tõi komisjon välja Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide kaasajastamisel saavutatud edusammud. Ta esitas ka uued arenguperspektiivid, et aidata kaasa uute majanduskasvu suurendamise ja töökohtade loomise koondsuuniste elluviimisele.

15. novembri resolutsioonides, mis käsitlevad *„haridust ja koolitust kui Lissaboni strateegia peamisi edasiviivaid jõude"* ja *„uusi kutseoskusi uute töökohtade jaoks"*, rõhutas nõukogu hariduse ja koolituse panuse olulisust Lissaboni eesmärkide saavutamisel ja eelkõige nende seotust muude poliitikavaldkondadega, nagu tööhõive, sotsiaalküsimused, innovatsioon, ettevõtlus ja teadusuuringud.

Programm elukestva õppe alal

2007. aasta oli *elukestva õppe tegevusprogrammi 2007–2013* ([2]) elluviimise esimene aasta. Programmi vahendusel andis komisjon toetusi eri projektidele kooliharidusse (Comenius), ülikoolihariduse (Erasmus), kutsehariduse (Leonardo da Vinci) ja täiskasvanukoolituse (Grundtvig) valdkonnas. Samuti toetas komisjon poliitilise koostöö, keelte ja info- ja sidetehnoloogia ning tulemuste töötlemise ja levitamise valdkondadevahelisi programme. Komisjon avaldas samuti *programmi poliitilised prioriteedid ajavahemikuks 2008–2010* ([3]).

Euroopa Innovatsiooni ja Tehnoloogia Instituut

2007. aastal pidas komisjon läbirääkimisi nõukogu ja Euroopa Parlamendiga seoses oma määruse ettepanekuga, millega asutatakse *Euroopa Tehnoloogiainstituut (ETI)* ([4]). Instituudi eesmärk on suurendada ühenduse ja liikmesriikide innovatsioonisuutlikkust, ühendades nn teadmiste kolmnurgas tegutsevad parimad osapooled (teaduslikud uurimisrühmad, ettevõtted, avalik-õiguslikud asutused). Teatise kohta esitasid toetava arvamuse nii Regioonide Komitee ([5]) kui ka Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ([6]). 25. juunil võttis nõukogu omakorda vastu üldise lähenemisviisi ETI kohta. Euroopa Parlament väljendas 26. septembril oma resolutsioonis soovi, et instituudi nimetuses kajastuks innovatsiooni mõiste ning et instituudi asutamine toimuks alles pärast ettevalmistavat etappi, mis annab tunnistust sellise kava teostatavusest. Arutelud ühe

([1]) KOM(2007) 703.
([2]) Otsus nr 1720/2006/EÜ (ELT L 327, 24.11.2006).
([3]) http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/call08/prior_et.pdf.
([4]) KOM(2006) 604 (ELT C 332, 30.12.2006).
([5]) ELT C 146, 30.6.2007.
([6]) ELT C 161, 13.7.2007.

ETIt käsitleva punkti üle lõppesid 23. novembril poliitilise kokkuleppega nõukogu tasemel.

Mitmekeelsus

13. aprillil võttis komisjon vastu teatise *„Euroopa keeleoskuse uuringu raamistik"* ([1]). Osutatud uuring võimaldab välja selgitada noorte keeleoskust, tuua välja häid näiteid ja kvaliteetseid tulemusi ning hinnata edusamme püstitatud eesmärgi täitmiseks, milleks on keeleõppe olukorra parandamine.

25. septembril võttis komisjon vastu aruande *keeleõppe ja keelelise mitmekesisuse edendamise tegevuskava rakendamise* kohta ([2]). Aruande kokkuvõttes öeldakse, et liikmesriigid on teinud jõupingutusi suure hulga tegevuskavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks ning nüüd tuleb rõhku panna täiskasvanute keeleõppele, ärisektori kaasamisele, kutsealasele jätkuõppele ning meedia ja kultuuritegevuste kaudu toimuvale informaalsele keeleõppele.

Rahvusvaheline koostöö

Kuna Euroopa Liidu naaberriikide kõrgharidussüsteemide ja -asutuste kaasajastamise programm Tempus III jõudis 2007. aastal lõppjärku, on komisjon valmistanud programmi jaoks ette uue etapi (Tempus IV). Hindamistulemused ja programmist rahastatavate osapooltega konsulteerimisel saadud tulemused võimaldasid uut etappi mitmeti täiendada.

Aprillis allkirjastati Euroopa Liidu ja Austraalia vahelise koostöö tugevdamise ühisdeklaratsioon. Deklaratsioonis nähakse ette ühiste konsortsiumiprojektide moodustamine ning poliitiline dialoog sellistes küsimustes nagu Bologna protsess, kvaliteedi tagamine, indikaatorid ja võrdluspunktide kindlaksmääramine, tõhusus ja ühetaolisus ning sertifitseerimisraamistikud.

12. juulil võttis komisjon vastu otsuse ettepaneku programmi *Erasmus Mundus* pikendamise kohta ajavahemikuks 2009–2013, ([3]) milleks on nähtud ette finantsvahendeid summas 950 miljonit eurot. 2004. aastal käivitatud programm Erasmus Mundus on kõrghariduse valdkonnas komisjoni kõige olulisem välispoliitiline meede: programmi on kasutanud enam kui 4000 üliõpilast 100st kolmandast riigist ning ligikaudu 270 Euroopa ülikooli ja sadakond mitte-Euroopa ülikooli. Pikendatud programmi aluseks on „Erasmus Munduse programmi (2004–2008) hindamise vahearuanne" ([4]) ning programm on jagatud kolme ossa: ühisprogrammid, partner-

([1]) KOM(2007) 184 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 554.
([3]) KOM(2007) 395 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 375 (ELT C 191, 17.8.2007).

lussuhted kolmandate riikide kõrgharidusasutustega ja Euroopa kõrgharidusasutuste atraktiivsuse suurendamine.

Võtmaks arvesse Euroopa Liidu haridus- ja koolituspoliitika ning välissuhete arengut, tegi komisjon 25. juulil ettepaneku ([1]) sõnastada ümber määrus Euroopa Koolitusfondi loomise kohta ([2]).

14. septembril käivitati Atlantise meetmete raames kavandatud *koostööprojektid* Ameerika Ühendriikidega. Projektide eesmärk on tõhustada ülikoolide Atlandi-ülest koostööd uudse üliõpilasvahetuse kaudu, mis hõlmab topeltdiplomeid, ühisprogrammide väljatöötamist ja poliitikauuringuid.

Transport

23. oktoobril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu avaliku teenindamise kohustuse määruse, ([3]) milles käsitletakse raudteedel ja maanteedel toimuva reisijateveoga seotud avalikke teenuseid.

18. oktoobril võttis komisjon vastu *Euroopa kaubavedude paketi.* Pakett hõlmab kahte teatist pealkirjaga *„ELi kaubaveokava: kaubaveo tõhusamaks, integreeritumaks ja jätkusuutlikumaks muutmine Euroopas"* ([4]) ja *„Kaubaveologistika tegevuskava"* ([5]) ning teatisi raudtee- ja meretranspordi kohta (vt allpool).

Raudteetransport

23. oktoobril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu kolmanda raudteepaketi, mille eesmärk on muuta raudteetransport konkurentsivõimelisemaks ja atraktiivsemaks. Raudteepakett hõlmab järgmisi õigusakte:

- määrus ([6]) rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta. Määruse eesmärk on suurendada ja tõhustada reisijate õigusi. Määrus hõlmab terve ühenduse piires kõiki raudteereise ja -teenuseid, mille eest vastutab kas üks või mitu raudteeettevõtjat;
- direktiiv, ([7]) millega muudetakse direktiivi 91/440/EMÜ ühenduse raudteede arendamise kohta. Uues direktiivis on nähtud ette rahvusvahelise reisijateveo teenuste turu avamine konkurentsile 2010. aastal ning sellega antakse ka

([1]) KOM(2007) 443.
([2]) Määrus (EMÜ) nr 1360/90 (EÜT L 131, 23.5.1990).
([3]) Määrus (EÜ) nr 1370/2007 (ELT L 315, 3.12.2007).
([4]) KOM(2007) 606.
([5]) KOM(2007) 607.
([6]) Määrus (EÜ) nr 1371/2007 (ELT L 315, 3.12.2007).
([7]) Direktiiv 2007/58/EÜ (ELT L 315, 3.12.2007).

rahvusvahelistele rongidele luba osutada kabotaažiteenuseid, st peatuda reisijate pealevõtmiseks ja väljumiseks ühe ja sama liikmesriigi jaamades;

- direktiiv (1) ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta.

18. oktoobril võttis komisjon vastu teatise *raudteeturu arengu seire* kohta (2). Teatis hõlmab raudteeturu arengu esimest statistilist analüüsi ja on lähtepunktiks korrapäraste aruannete esitamisele. Eelkõige on teatises toodud välja raudteeturu liberaliseerimiseks loodud reguleeriv ja institutsiooniline raamistik, liberaliseerimise määr ning raudteeturu areng kaubavedude ja reisijateveo suutlikkuse mõistes ja valdkonna finantssuutlikkus, samuti on esitatud andmed raudteeinfrastruktuuri suutlikkuse ja tarniva tööstuse arengu kohta.

18. oktoobril komisjoni vastuvõetud *kaubaveo logistika pakett* hõlmab teatist *„Põhiliselt kaubaveoks kasutatava raudteevõrgustiku suunas"*, (3) mille eesmärk on muuta raudteekaubavedu konkurentsivõimelisemaks eeskätt transiiditähtaegade lühendamise ja klientidelt saadud tagasisidele reageerimise abil, samuti hõlmab see teatist raudteeturu arengu seire kohta.

Maanteetransport

27. aprillil korraldati esimene Euroopa liiklusohutuse päev. Selle puhul avaldas komisjon esimest korda tulemused enda rahastatava kava „SafetyNet" kohta. Kava on oluline, sest see võimaldas Euroopa Liiklusohutuse Seirekeskusel uurida liiklusohutust tulemuslikkusnäitajate põhjal ja koostada Euroopa liiklusohutuse tulemustabeli.

23. mail võttis komisjon vastu *õigusaktide paketi,* mis sisaldab kolme ettepanekut, mis on suunatud valdkonna töökohtadele ning kaupade ja reisijate maanteetransporditurule juurdepääsu reguleerimisele, et tagada ohutum reisimine ja paremad turutingimused. Pakett hõlmab määruse ettepanekut, millega kehtestatakse ühiseeskirjad autoveo-ettevõtjate tegevusalal tegutsemise tingimuste kohta (4). Teine ettepanek on seotud määrusega bussiveoteenuste turule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (5). Samuti tegi komisjon määruse ettepaneku rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu käsitlevate ühiseeskirjade kohta (6).

25. septembril võttis komisjon vastu *rohelise raamatu* pealkirjaga *„Uued suunad linnalise liikumiskeskkonna arendamisel"* (7). Raamatus määratletakse suuremad linnalise liikumiskeskkonna probleemid ning jaotatakse need viie põhiteema alla: voolava

(1) Direktiiv 2007/59/EÜ (ELT L 315, 3.12.2007).
(2) KOM(2007) 609.
(3) KOM(2007) 608.
(4) KOM(2007) 263 (ELT C 191, 17.8.2007).
(5) KOM(2007) 264.
(6) KOM(2007) 265.
(7) KOM(2007) 551 (ELT C 4, 9.1.2008).

liiklusega linnad, keskkonnasõbralikumad linnad, arukam linnatransport, hõlpsasti ligipääsetav linnatransport, ohutu ja turvaline linnatransport. Lisaks sellele vaadeldakse uue linnaliikumiskultuuri loomise võimalusi ning käsitletakse rahastamisvahendeid ja nende kasutamist jätkusuutliku linnalise liikumise väljaarendamise jaoks. Komisjoni rohelises raamatus algatatakse eri tegevusmudelite kohta 25 küsimuse alusel avalik arutelu. Avalik konsulteerimine jääb avatuks kuni 2008. aasta alguseni ja 2008. aasta sügisel esitatakse vastav tegevuskava.

19. detsembril võttis komisjon vastu direktiivi ettepaneku keskkonnasõbralike ja energiatõhusate mootorsõidukite edendamise kohta [1]. Ettepaneku eesmärk on vähendada mootorsõidukite kütusekulu ning süsinikdioksiidi ja saasteainete heidet. Kui avalik-õiguslikud asutused ostavad ühistranspordi korraldamiseks keskkonnasõbralikke ja energiatõhusaid sõidukeid, on selles valdkonnas võimalik saavutada märkimisväärset edu. Nendest meetmetest saab esmajoones kasu linnapiirkondade elanikkond.

Meretransport

7. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, [2] millega volitatakse liikmesriike ratifitseerima Euroopa Ühenduse huvides Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2006. aasta konsolideeritud meretöönormide konventsiooni.

10. oktoobril võttis komisjon vastu merenduspoliitika paketi. Komisjon esitas Euroopa merenduspoliitika teemalise konsultatsiooni järeldused, [3] kõnealune konsultatsioon ise oli algatatud rohelise raamatu *„Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses"* [4] vastuvõtmisega. Konsultatsioon lõppes *Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika* ettepaneku [5] vastuvõtmisega. Uue poliitika eesmärk on arendada hästi edenevat merendust ja mereressursside kasutamist keskkonda säästval viisil. Poliitika eeldab integreeritud ja valdkondadevahelist lähenemist merendusega seotud küsimustele ning sidusa ja laiahaardelise töökava väljatöötamist.

18. oktoobril vastuvõetud *kaubaveo logistika pakett* hõlmab teatist Euroopa sadamapoliitika kohta, [6] konsulteerimisdokumenti uue piirideta Euroopa meretranspordiruumi kohta ja aruannet algatuse „Meremaanteed" edenemise kohta.

Sotsiaalse mõõtmega seoses võttis komisjon 10. oktoobril vastu teatise *„Sotsiaalõigusliku raamistiku ümberhindamine eesmärgiga luua ELis rohkem ja paremaid*

---

(1) KOM(2007) 817.
(2) Otsus 2007/431/EÜ (ELT L 161, 22.6.2007).
(3) KOM(2007) 574.
(4) KOM(2006) 275.
(5) KOM(2007) 575.
(6) KOM(2007) 616.

töökohti merenduse valdkonnas" ([1]) ja 16. oktoobril direktiivi ettepaneku *meremeeste väljaõppe miinimumtaseme kohta (kodifitseeritud versioon)* ([2]).

Siseveetransport

Komisjon esitas 5. detsembril *esimese tegevusaruande siseveetransporti edendava tegevusprogrammi Naiades rakendamise ja tulemuste kohta* ([3]). Esimese aruande kohaselt tehti edusamme paljudes valdkondades, eelkõige tehti algust turutingimusi parandavate, laevastikku kaasajastavate, elukutset populariseerivate ja siseveeteede infrastruktuuri parandavate algatustega. Lisaks on aruandes esitatud programmi elluviimise järgmised etapid.

Rahvusvaheliste arengute valdkonnas võttis nõukogu 7. juunil, komisjoni 12. mai 2003. aasta soovituste alusel, vastu otsuse, millega antakse komisjonile volitused pidada Doonau komisjoniga läbirääkimisi EÜ Belgradi konventsiooniga ühinemise tingimuste ja korra üle.

Õhutransport

Et võidelda lennujaamade läbilaskevõime üha suurenevate probleemidega ja Euroopa taeva ülekoormusega, suurendades samas sektori majanduslikku konkurentsivõimet, tegi komisjon 2007. aastal mitu algatust.

24. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise *„Euroopa lennujaamade läbilaskevõime, tõhususe ja ohutuse tegevuskava"* ([4]). Teatises on esitatud tegevuskava Euroopa lennujaamade ülekoormuse vähendamiseks. Välja on pakutud viis põhimeedet: lennujaamade olemasoleva läbilaskevõime parem ärakasutamine, kooskõlastatud lähenemine lennuohutuse tagamisele lennuväljadel, koostalitluse, st eri transpordiliikide integreerimise ja kooskasutamise edendamine; lennujaamade keskkonnaalase suutlikkuse parandamine ja uue lennujaama infrastruktuuri kavandamise aluseks oleva raamistiku täiustamine; kulutasuvate tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamine ja rakendamine.

Lisaks nimetatud teatisele on esitatud direktiivi ettepanek *lennujaamamaksude* kohta ([5]). Ettepanekus sätestatakse, et lennujaamade juhtorganid peavad järgima mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid ning konsulteerima lennujaamamaksude kindlaksmääramisel lennujaamade kasutajatega.

([1]) KOM(2007) 591 (ELT C 4, 9.1.2008).
([2]) KOM(2007) 610 (ELT C 4, 9.1.2008).
([3]) KOM(2007) 770.
([4]) KOM(2006) 819 (ELT C 138, 22.6.2007).
([5]) KOM(2006) 820 (ELT C 138, 22.6.2007).

27. veebruaril võttis nõukogu vastu määruse [1] ühisettevõtte loomise kohta *Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) väljaarendamiseks*. Ühisettevõtte asukohaks on Brüssel. Nimetatud ühisettevõtte peamine eesmärk on projekti SESAR teadus-, arendus- ja valideerimistegevuse juhtimine, ühendades nii oma liikmete kui väliste tehniliste allikate avaliku ja erasektori poolse rahastamise ning kasutades eelkõige Eurocontroli teadmisi ja kogemusi.

15. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„Euroopa lennuliikluse uue põlvkonna juhtimissüsteemi (SESAR) elluviimise projekti eduaruanne"*, [2] milles komisjon annab ülevaate SESARi süsteemi edusammudest ja eeskätt tööstussektori osalusest projekti arendusetapis.

Samal päeval esitas komisjon vahearuande *ühtse Euroopa taeva loomise kohta funktsionaalsete õhuruumiosade kaudu* [3]. Kuigi peaaegu kõik liikmesriigid on käivitanud algatusi, et võtta meetmeid killustatud süsteemide muutmiseks ühtseteks piirkondlikeks plokkideks, leiab komisjon, et määruses (EÜ) nr 551/2004 [4] sätestatud eesmärkide saavutamiseks tuleb pingutusi mitmekordistada.

4. aprillil võttis komisjon vastu teatise [5] järgmise määruse toimimise ja tulemuste kohta: määrus, [6] millega kehtestatakse ühiseeskirjad *reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta*. Teatises rõhutab komisjon, et reisijate õiguste laiendamisest ei ole piisavalt kinni peetud, ning kutsub üles suurematele pingutustele probleemi selgitamiseks ja kontrollimiseks.

15. novembril võttis komisjon vastu teatise [7] määruse (EÜ) nr 793/2004 [8] (ühenduse lennujaamades teenindusaegade jaotamise ühiste eeskirjade kohta) kohaldamise kohta. Komisjon leiab, et määrusega on kaasnenud lennujaamade läbilaskevõime teatav paranemine, kohalike eeskirjade kehtestamise võimalust tuleks suurendada ja rakendada tuleks struktureeritumat lähenemisviisi turupõhiste teenindusaegade jaotamiskavade kohta.

Samal päeval võttis komisjon vastu määruse [9] ettepaneku arvutipõhiste ettetellimissüsteemide toimimisjuhendi lihtsustamiseks ja kaasajastamiseks. Uus toimimisjuhend võimaldab arvutipõhistel ettetellimissüsteemidel ja neid kasutavatel

(1) Määrus (EÜ) nr 219/2007 (ELT L 64, 2.3.2007).
(2) KOM(2007) 103 (ELT C 181, 3.8.2007).
(3) KOM(2007) 101 (ELT C 138, 22.6.2007).
(4) ELT L 96, 31.3.2004.
(5) KOM(2007) 168 (ELT C 191, 17.8.2007).
(6) Määrus (EÜ) nr 261/2004 (ELT L 46, 17.2.2004).
(7) KOM(2007) 704.
(8) Määrus (EÜ) nr 793/2004 (ELT L 138, 30.4.2004).
(9) KOM(2007) 709.

reisibüroodel laiendada oma pakkumist ja astuda parimatel tingimustel vastu konkurentsile lennupiletite müügi turul.

28. novembril ajakohastas komisjon ühenduse „musta nimekirja", kuhu kuuluvad lennuettevõtjad, kellel on keelatud ELis tegutseda ([1]). Kõige paremini tõendab nimekirja mõju ja tõhusust asjaolu, et see sundis mitut lennuettevõtjat rakendama parandusmeetmeid, tänu millele nad oli võimalik nimekirjast kustutada.

20. detsembril võttis komisjon vastu teatise, milles antakse aru ühtset Euroopa taevast käsitlevate õigusaktide rakendamise kohta ([2]). Teatises tõdetakse nii saavutatud edusamme kui ka puudujääke. Viimased neist on sageli seotud asjaoluga, et riigid ei soovi loobuda selles valdkonnas oma suveräänsusest. Seepärast teatas komisjon, et kiirendab ühtse taeva strateegia elluviimist, et muuta nimetatud poliitika tulemuslikumaks ja selgitada vastavat õigusraamistikku.

Intermodaalsus

Galileo

16. mail ([3]) ja 19. septembril ([4]) võttis komisjon vastu teatised *Euroopa satelliitraadionavigatsiooni (GNSS) programmide ümberkorralduse* kohta ja 19. septembril võttis komisjon samuti vastu muudetud määrusettepaneku võtta vastu määrus Euroopa satelliitraadionavigatsiooni programmide rakendamise jätkamise kohta ([5]). Komisjon leiab, et Galileo programmi kasutuselevõtuetapi ja kasutusetapiga seotud kontsessioonilepingu läbirääkimiste ebaõnnestumine ja sellest tulenev programmi ülesehituse vaidlustamine nõuavad esialgse määruse ettepaneku muutmist. Komisjon määrab ajavahemikuks 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2007 eelarveliste vahendite suuruseks 3,4 miljardit eurot.

29. ja 30. novembri istungil võttis nõukogu vastu järeldused Galileo programmi arengu kohta edaspidi, järeldustes määratakse kindlaks rahastamis-, juhtimis- ja hankelepingute sõlmimise põhimõtted. Nõukogu järelduste ja 23. novembril saavutatud rahastamiskava käsitleva kokkuleppe alusel on komisjonile tagatud vajalikud vahendid, et viia ellu Euroopa satelliitraadionavigatsiooni (GNSS) programmide järgmine etapp, mis hõlmab Euroopa Geostatsionaarse Navigatsioonilisasüsteemi (EGNOS) toimimisvalmidust kahe järgneva aasta jooksul, samuti riigihankelepingute sõlmimist Galileo programmi jaoks ning Galileo toimimissüsteemi konkretiseerimist aastakse 2013. Galileo programmi kasutuselevõtu etapi teostab ja rahastab komisjon.

([1]) Määrus (EÜ) nr 1400/2007 (ELT L 311, 29.11.2007).
([2]) KOM(2007) 845.
([3]) KOM(2007) 261 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 534 (ELT C 4, 9.1.2008).
([5]) KOM(2007) 535.

Oma järeldustes kinnitas nõukogu veelkord Euroopa satelliitraadionavigatsiooni (GNSS) programmide EGNOS ja Galileo olulisust – tegemist on Euroopa Liidu peamiste projektidega – ja toetas peamise eesmärgina Galileo programmi puhul viit navigatsiooniteenust pakkuva Euroopa satelliitraadionavigatsiooni kasutuselevõtmist hiljemalt aastaks 2013.

Rahvusvahelised arengud

9. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise ühenduse *tsiviillennunduspoliitika väljatöötamise kohta Kanada suhtes* (1). 2. oktoobril võttis nõukogu vastu otsuse anda komisjonile sellekohased volitused.

25. aprillil võttis nõukogu vastu otsuse, (2) mis käsitleb *Ameerika Ühendriikidega lennutranspordilepingu* allkirjastamist ja ajutist kohaldamist ning mis allkirjastati 30. aprillil Washingtonis. Selle esimese Atlandi-ülese lepinguga luuakse Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahel ühtne õhutransporditurg, mille raames Euroopa ja Ameerika Ühendriikide lennundusettevõtted võivad tegutseda piiranguteta ühenduse või Ameerika Ühendriikide mistahes lennujaamade vahel. Tänu koostööorganitele (ühiskomitee) ja vaidluste lahendamise mehhanismile luuakse lepinguga alus koostööks lennunduse võtmeküsimustes (konkurents, riigiabid, ohutus jne).

7. mail võttis nõukogu vastu otsuse Venemaaga lepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta seoses *„üle Siberi kulgevate lennuliinide kasutamise kehtiva süsteemi ajakohastamise kokkulepitud põhimõtetega"*. Lepingu eesmärk on lõpetada Euroopa lennukompaniide suhtes üle Siberi lendamise puhul kuni 2013. aastani kohaldatav tasusüsteem.

Ühendus sõlmis samuti kolmandate riikidega lepinguid teatavates lennuteenustega seotud küsimustes. Näiteks 30. mail võttis nõukogu vastu otsuse (3) *Kirgiisi Vabariigiga teatavaid lennundusküsimusi käsitleva lepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta*. Samalaadsed otsused tehti 25. juunil *Jordaania Hašimiidi Kuningriigi* ja 30. oktoobril *Araabia Ühendemiraatidega*, kusjuures viimasele lepingule kirjutati alla 30. novembril. 18. juunil võttis nõukogu vastu otsuse lepingu allakirjutamise kohta *Panama Vabariigiga* ning 18. septembril lepingu sõlmise kohta *Uus-Meremaaga* (4). Komisjon võttis omalt poolt 26. aprillil vastu ettepaneku, mis käsitles otsust Euroopa Ühenduse ja *Vietnami Sotsialistliku Vabariigi* vahelise teatavaid lennundusküsimusi käsitleva lepingu sõlmimise, allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta (5). Komisjon tegi 20. novembril samuti otsuse ettepaneku sarnase lepingu kohta *Armeenia*

(1) KOM(2006) 871 (ELT C 126, 7.6.2007).
(2) Otsus 2007/339/EÜ (ELT L 134, 25.5.2007).
(3) Otsus 2007/470/EÜ (ELT L 179, 7.7.2007).
(4) Otsus 2007/633/EÜ (ELT L 256, 2.10.2007).
(5) KOM(2007) 221 (ELT C 181, 3.8.2007).

Vabariigiga (1) ja 21. novembril *Mongoolia* valitsusega (2). Otsuste eesmärk on viia liikmesriikide ja nimetatud kolmandate riikide vahelised kahepoolsed lepingud kooskõlla ühenduse õigusega. Lisaks andis nõukogu 30. novembril komisjonile volitused pidada lennunduslepingu sõlmimiseks läbirääkimisi Jordaaniaga.

9. novembril võttis komisjon vastu teatis *„Ühise lennunduspiirkonna arendamine Iisraeliga"* (3). Teatise eesmärk on ühest küljest turu avamine uute majanduslike ja investeerimisvõimaluste loomiseks ning teisest küljest reguleerivate raamistike lähendamise protsessi algatamist, mis võimaldaks kohaldada ühetaolisi tingimusi õiglase ja erapooletu konkurentsi saavutamiseks.

Üleeuroopalised transpordivõrgud (TEN-T)

31. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Tähtsamate üleeuroopaliste transporditelgede laiendamine naaberriikidesse – Suunised transpordi kohta Euroopas ja naaberpiirkondades"* (4). Selle naaberriikide integreerimisele suunatud poliitika esimese etapi eesmärk on saavutada, et Euroopa Liidu peamiste kaubanduspartnerite õigusaktid, standardid ja tehnilised tingimused oleksid kooskõlas Euroopa Liidu omadega.

21. märtsil vastuvõetud teatises *„Üleeuroopalised võrgud: ühtse lähenemisviisi suunas"* (5) esitab komisjon ülevaate üleeuroopalistest transpordi-, energia- ja telekommunikatsioonivõrkudest. Komisjon soovitab arendada üleeuroopaliste võrkude vahelist koostoimet, et vahetada häid tavasid ja otsida ühiseid finantslahendusi.

20. juunil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse, (6) millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste transpordi- ja energiavõrkude valdkonnas.

21. novembril esitas komisjon oma ettepanekud (7) TEN-T projektide rahastamiseks ajavahemikul 2007–2013. Komisjon seadis esikohale piiriülesed projektid ning keskkonnasäästlikud transpordiliigid, nagu veeteed ja raudtee.

(1) KOM(2007) 729.
(2) KOM(2007) 731.
(3) KOM(2007) 691.
(4) KOM(2007) 32 (ELT C 138, 22.6.2007).
(5) KOM(2007) 135 (ELT C 181, 3.8.2007).
(6) Määrus (EÜ) nr 680/2007 (ELT L 162, 22.6.2007).
(7) IP/07/1744.

Energeetika

Üldine lähenemine

10. jaanuaril tegi komisjon ettepaneku *kompleksse energeetika ja kliimamuutuste meetmepaketi kohta,* mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid ning suurendada energia varustuskindlust ja Euroopa Liidu konkurentsivõimelisust.

Oma teatises pealkirjaga *„Euroopa energiapoliitika"* (1) väljendab komisjon vajadust luua ühine energiapoliitika, mis võimaldaks Euroopal muuta energiatootmine konkurentsivõimeliseks ja jätkusuutlikuks ning mille olulisteks valdkondadeks on võitlus kliimamuutustega, konkurentsivõime edendamine soodsa õigusliku raamistiku abil ning Euroopa Liidu sõltuvuse vähendamine imporditavast gaasist ja naftast. Teatises võtab Euroopa Liit endale ambitsioonika eesmärgi vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks 20% võrra ja minna rahvusvahelise kokkuleppe tulemusel isegi veel kaugemale (kuni 30protsendine vähendamine sama ajavahemiku jooksul). Teatises keskendutakse taastuvate energiaallikate kasutamise soodustamisele ja energiatõhususe suurendamisele, elektrienergia ja gaasi siseturu väljakujundamisele ning ELi väljapoole suunatud energiapoliitika ühtsusele. Rõhutatakse ka liikmesriikidevahelise solidaarse kootöö vajadust. Teatises on esitatud tegevuskava aastateks 2007–2009 koos konkreetsete meetmete paketiga.

Samas raamistikus ja kohaldamaks Euratomi lepingu artiklit 40, (2) valmistas komisjon ette *teatise tuumaenergia näidisprogrammi kohta* (3). Pärast Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee heakskiitvat hinnangut (4) võttis komisjon osutatud teatise (5) vastu. Teatises antakse ülevaade viimase kümne aasta jooksul tuumaenergia valdkonda tehtud investeeringutest ja kirjeldatakse tuumaenergia tootmise majanduslikke aspekte, selle mõju eri energialiikide kooskasutamisele ning selle vastuvõetavuse tingimusi elanikkonna seas. Komisjon rõhutab, et iga liikmesriik peab ise otsustama, kas kasutada tuumaenergiat või mitte. Komisjon mainib samuti, et tuumaenergia võib küll moodustada märkimisväärse osa Euroopa Liidu üldisest energiabilansist, kuid pidas esmatähtsaks jätkata ohutuse ja varustuskindlusega seotud küsimuste arutamist.

8. ja 9. märtsil kokku tulnud Euroopa Ülemkogu võttis vastu Euroopa energiapoliitika alused koos võetud kohustuste, siduvate eesmärkide ja menetlustega.

- *Kliimamuutuste* valdkonnas võttis EL iseseisvalt vastu kohustuse vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2020. aastaks vähemalt 20% võrreldes 1990.

(1) KOM(2007) 1 (ELT C 138, 22.6.2007).
(2) Euratomi lepingu artikliga 40 tehakse komisjonile ülesandeks avaldada *„perioodiliselt näidisprogramme eriti tuumaenergia tootmissihtide ja kõigi nende saavutamiseks vajalike investeeringuliikide kohta"*.
(3) KOM(2006) 844 (ELT C 138, 22.6.2007).
(4) ELT C 256, 27.10.2007.
(5) KOM(2007) 565.

aastaga ja kohustuse suurendada heitkoguste vähendamise eesmärki 30%ni, kui teised tööstusriigid kohustuvad vähendama oma heitkoguseid samal tasemel.

- *Gaasi ja elektri siseturul* tuleb tagada varustus- ja tootmistegevuse tõhus lahutamine jaotusvõrgust (eristamine).
- *Taastuva energia* valdkonnas on eesmärk suurendada aastaks 2020 taastuvenergia osakaalu ELi energia kogutarbimises 20%ni, nii et biokütuste osakaal ELi transpordi bensiini ja diiselkütuse kogutarbimises oleks vähemalt 10%.

Tuumaenergia alane Euroopa foorum, mille algatas komisjon ja millele märtsis avaldas toetust Euroopa Ülemkogu, avati pidulikult 26. novembril Bratislavas. Kõnealune foorum ühendab erinevaid osapooli, kes uurivad laiapõhjalise ja avatud arutelu raames tuumaenergia võimalusi ja sellega seotud ohtusid. Foorum tuleb kokku kaks korda aastas Tšehhi ja Slovakkia eestvedamisel ning komisjoni vastutusel.

30. märtsil võttis komisjon vastu töökava *programmi „Euroopa intelligentne energia II"* (IEE II) elluviimiseks; programm on edaspidi konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogrammi lahutamatu osa. Lisaks nimetatud programmile otsustas ([1]) komisjon luua *Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutuse,* mille ülesandeks on muuhulgas IEE II programmi nõuetekohane elluviimine, mis võimaldab komisjoni ametitel keskenduda olulistele strateegilistele ülesannetele taastuvenergia ja energiatõhususe edendamisel.

5. juulil võttis komisjon vastu teatise *„Teel energiatarbijate õiguste Euroopa harta suunas"* ([2]). Teatis on jätkuks 10. jaanuari teatistele, mis käsitlevad vastavalt energiapoliitikat (vt ülalpool) ning gaasi- ja elektriturgu (vt allpool), milles komisjon kohustus igakülgselt saavutama tarbijate huvide täiel määral arvessevõtmist. Uues teatises visandatakse tulevase energiatarbijate õiguste harta võimalik ülesehitus.

Energia siseturg

Komisjoni poolt 10. jaanuaril vastuvõetud pakett hõlmas teatist pealkirjaga *„Gaasi ja elektri siseturu väljavaated"* ([3]). Komisjon peab selles siseturu praegust olukorda muret tekitavaks. Valdkonnapõhise konkurentsi uuringu lõpparuandes ([4]) tuuakse välja mitmeid takistusi vaba konkurentsi toimimisele, eeskätt takistusi juurdepääsul infrastruktuuridele, väheseid investeeringuid võrkude vastastikuse ühilduvuse jaoks ning turgude ülemäärast kontsentreeritust: need asjaolud ei ole siiani võimaldanud luua tõeliselt konkurentsivõimelist gaasi- ja elektriturgu.

([1]) Otsus 2007/372/EÜ (ELT L 140, 1.6.2007).
([2]) KOM(2007) 386 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) KOM(2006) 841 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) KOM(2006) 851 (ELT C 138, 22.6.2007).

Võrkude ühilduvuse kohta võttis komisjon samal kuupäeval vastu teatise *„Võrkude ühendamise prioriteetplaan"*, (1) mille eesmärk on töötada välja võrkude vastastikuse ühildumise kava ja toetada prioriteetsete infrastruktuuriprojektide elluviimist, mis aitavad kaasa energiavarustuse mitmekesistamisele ja piirkondlike turgude integreerimisele siseturgu. 12. septembril nimetas komisjon neli Euroopa koordinaatorit, et hõlbustada kolme elektriühenduse projekti ja gaasijuhtme Nabucco suurprojekti elluviimist.

Oma 10. juuli resolutsioonis *gaasi ja elektri siseturu väljavaadete* kohta väljendas Euroopa Parlament toetust energiavõrkude varalisele eraldamisele energiaettevõtete muudest tegevustest, kuivõrd see soodustab investeerimist infrastruktuuri, tagab võrdsed juurdepääsuvõimalused turule ja suurendab turu läbipaistvust.

19. septembril võttis komisjon vastu *õigusloomega seotud ettepanekute paketi,* mille eesmärk on viia lõpule elektri ja maagaasi siseturu väljakujundamine. Selles teeb komisjon järgmised ettepanekud:

- muuta direktiive 2003/54/EÜ ja 2003/55/EÜ, milles käsitletakse vastavalt elektri (2) ja maagaasi (3) siseturu ühiseeskirju;
- võtta vastu määrus, millega luuakse energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet (4);
- muuta määrusi (EÜ) nr 1228/2003 ja (EÜ) nr 1775/2005, mis käsitlevad juurdepääsutingimusi piiriülese elektrikaubanduse võrkudele (5) ja maagaasiedastusvõrkudele (6).

Nende ettepanekute eesmärgid on järgmised:

- tarne- ja tootmistegevuse tõhus eraldamine võrguhaldusest;
- volituste edasine ühtlustamine ja riiklike reguleerivate asutuste sõltumatuse suurendamine;
- liikmesriikide reguleerivate asutuste koostööks sõltumatu mehhanismi loomine;
- põhivõrguettevõtjatele mehhanismi loomine, et parandada võrguhalduse ja võrgukasutuse koordineerimist, piiriülest kauplemist ning võrgu kasutamist; ja
- energiaturu suurem läbipaistvus.

(1) KOM(2006) 846 (ELT C 138, 22.6.2007).
(2) KOM(2007) 528 (ELT C 4, 9.1.2008).
(3) KOM(2007) 529 (ELT C 4, 9.1.2008).
(4) KOM(2007) 530 (ELT C 4, 9.1.2008).
(5) KOM(2007) 531 (ELT C 4, 9.1.2008).
(6) KOM(2007) 532 (ELT C 4, 9.1.2008).

Fossiilkütused ja jätkusuutlik elektritootmine

10. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise *„Säästev elektritootmine fossiilkütustest: nullilähedased söe põletamise heitkogused pärast 2020. aastat"* ([1]). Tunnistades fossiilkütuste olulisust ja söe olulist rolli energia tarnekindluse tagamisel, rõhutab komisjon vajadust viia nende kasutamine vastavusse jätkusuutliku arengu eesmärkidega ja kliimamuutustega seotud poliitikaga.

Taastuvenergia

10. jaanuaril võttis komisjon vastu taastuvenergia tegevuskava *„Taastuvenergia 21. sajandil: jätkusuutlikuma tuleviku rajamine"* ([2]). Teatises teeb komisjon ettepaneku kehtestada õiguslikult siduvaks eesmärgiks taastuvenergia 20%line osakaal ELi energiatarbimisest aastaks 2020 ning ettepaneku uue õigusliku raamistiku kohta, milles käsitletakse taastuvate energiaallikate edendamist ja kasutamist Euroopa Liidus.

Samal kuupäeval võttis komisjon vastu kaks aruannet:

- neist esimeses ([3]) antakse hinnang taastuvatest energiaallikatest elektri tootmisel riikliku tasandi eesmärkide ([4]) täitmisele liikmesriikides. Aruanne on järjeks rohelisele raamatule, mis käsitleb Euroopa strateegiat säästva, konkurentsivõimelise ja turvalise energia tagamiseks ([5]);
- teises ([6]) käsitletakse biokütuste ja muude taastuvkütuste kasutamisel liikmesriikides tehtud edusamme.

Energiatehnoloogiad

10. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Euroopa energiatehnoloogiate strateegilise plaani suunas"* ([7]). Komisjon rõhutab vajadust teha Euroopa energiatehnoloogias põhimõtteline käik innovatsiooni suunas, alates alusuuringutest kuni turul tavapäraseks saamiseni, mille eesmärgiks on kiirendada mõõduka hinnaga, mittesaastavate, tõhusate ja väikese süsinikusisaldusega tehnika väljaarendamist ja rakendamist.

22. novembril esitas komisjon *Euroopa energiatehnoloogia strateegilise kava (SET-kava)* ([8]). SET-kava on osa Euroopa Ülemkogu poolt märtsis väljatöötatud energiapo-

([1]) KOM(2006) 843 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) KOM(2006) 848 (ELT C 138, 22.6.2007).
([3]) KOM(2006) 849 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) Direktiiv 2001/77/EÜ (ELT L 283, 27.10.2001).
([5]) KOM(2006) 105 (ELT C 104, 3.5.2006).
([6]) KOM(2006) 845 (ELT C 138, 22.6.2007).
([7]) KOM(2006) 847 (ELT C 138, 22.6.2007).
([8]) KOM(2007) 723.

liitikast. SET-kavas on esitatud konkreetsed tegevusettepanekud pikaajalise protsessi alustamiseks.

Tuumaenergia

Euratomi leping

20. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„50 aastat Euratomi lepingu sõlmimisest"* ([1]). Selles toob komisjon välja olulise panuse, mille Euroopa Aatomienergiaühendus on andnud teaduse edendamiseks ja Euroopa Liidu olemasoleva tõhusa kiirguskaitse taseme saavutamiseks. Komisjon leiab, et Euratomi leping on olnud ja on jätkuvalt oluline põhileping, millest saab alguse palju õigusakte.

Euratomi tarneagentuur

16. märtsil võttis komisjon vastu otsuse ettepaneku agentuuri uue põhikirja kohta ([2]) ja määruse ([3]) ettepaneku agentuuri suhtes kohaldatava finantsmääruse kohta, milles võetakse arvesse Euroopa Liidu laienemist, uusi finantssätteid ja agentuuri eripärasid.

Rahvusvahelised arengud

6. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, mis käsitleb raamlepingut *mitmepoolse tuumaalase keskkonnaprogrammi kohta Venemaa Föderatsioonis,* millele on lisatud 21. mail allkirjastatud protokoll nõuete, kohtumenetluse ja kahju hüvitamise kohta. Lepinguga luuakse mitmepoolne õiguslik raamistik tuumavaldkonnaga seotud projektide jaoks, mida lääneriigid viivad ellu Venemaa loodepiirkonnas, ning määratakse kindlaks protokollis sätestatud eesmärgid sellest tegevusest tuleneva vastutusega seotud küsimuste lahendamiseks.

26. septembril võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni *„Euroopa ühise energiaalase välispoliitika suunas"*. Euroopa Parlament nõuab Euroopa tasandil ühise energiaalase välispoliitika väljatöötamist, mis aitaks oluliselt kaasa kogu ELi energiavarustuskindluse tagamisele, järgides samal ajal rahvusvahelisel tasandil jätkusuutliku poliitika tagamise eesmärki. Euroopa Parlament palub keskpikas perspektiivis samuti, et komisjonile antaks institutsioonilised volitused, et pidada kolmandate riikidega liidu nimel läbirääkimisi energiatarnealaste raamlepingute üle.

Komisjon võttis samuti vastu ettepaneku, mis käsitleb volitusi, et pidada läbirääkimisi Moldova, Norra, Türgi ja Ukraina ühinemiseks energiaühendusega. 17. detsembril esitas energiaühenduse ministrite nõukogu soodsa arvamuse Gruusia kandideerimise kohta vaatleja kohale.

([1]) KOM(2007) 124 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 119.
([3]) KOM(2007) 108.

Tööjõu liikuvus

Bulgaariast ja Rumeeniast pärit töötajate vaba liikumist käsitlevate üleminekusätete esimese etapi (2007–2009) kohta on kümme liikmesriiki ülejäänud 25st teatanud komisjonile otsusest avada oma tööturg Bulgaaria ja Rumeenia kodanikele alates nende riikide ELiga ühinemise kuupäevast ehk 1. jaanuarist (Tšehhi, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Poola, Sloveenia, Slovakkia, Soome ja Rootsi).

Kolm aastat pärast 2004. aasta laienemist on enamik liikmesriike (üheksa liikmesriiki 15st, kes kuulusid ELi juba enne laienemist) avanud oma tööturu kaheksa uue liikmesriigi kodanikele, kelle suhtes kohaldati 2003. aasta ühinemislepingu alusel töötajate vaba liikumist hõlmavaid üleminekusätteid. Nimetatud liikmesriigid on Iirimaa, Kreeka, Hispaania, Itaalia, Portugal, Soome, Rootsi ja Ühendkuningriik. Madalmaad lõpetasid üleminekusätete kohaldamise alates 1. maist. Luksemburg otsustas lõpetada piirangute kohaldamise 2007. aasta lõpus.

Teisi tööjõu liikuvuse küsimusi käsitletakse käesoleva aruande III peatüki 1. jaos.

Kasulikud viidad

- Ettevõtlus:
  http://ec.europa.eu/enterprise/index_fr.htm
- Innovatsiooni Euroopa tulemustabel:
  http://trendchart.cordis.lu/
- Teadusuuringute peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/research/index.cfm?lg=fr
- Rahvusvaheline katsetermotuumareaktor ITER:
  http://www.iter.org/index.htm
- Teadusuuringute Ühiskeskus:
  http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm
- Kosmos:
  http://ec.europa.eu/enterprise/space/index_en.html
- Infoühiskonna ja meedia peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/dgs/information_society/index_fr.htm
- Haridus:
  http://ec.europa.eu/education/index_fr.html
- Elukestva õppe programm – Strateegilised prioriteedid:
  http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/call08/prior_et.pdf
- Transpordi ja energeetika peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/index_fr.html
- Siseturg:
  http://ec.europa.eu/internal_market/index_fr.htm

III peatükk

Solidaarsus

1. jagu

Majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine

Piirkondlik mõõde ja Ühtekuuluvusfond

Põhiaspektid

Komisjon võttis 30. mail vastu neljanda *aruande majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta,* [1] milles kirjeldatakse laienenud, nüüdsest 27 liikmesriigist ja 268 piirkonnast koosneva Euroopa Liidu majanduslikku, sotsiaalset ja piirkondlikku olukorda. See sisaldab üksikasjalikku analüüsi piirkondade olukorrast sisemajanduse koguprodukti, tootlikkuse ja tööhõive seisukohast, annab ülevaate mitmesugustest probleemidest, milleks liikmesriigid peavad järgmistel aastatel valmis olema, ning esitab esimese hinnangu programmiperioodil 2000–2006 rakendatud Euroopa ühtekuuluvuspoliitika mõju ja uue programmiperioodi 2007–2013 ettevalmistuste kohta. Aruandele on lisatud kümme küsimust, mille eesmärk on algatada nii Euroopa institutsioonide sees kui neist väljaspool selle üliolulise valdkonna tuleviku teemaline arutelu.

Arutelu algatati ametlikult Brüsselis 27. ja 28. septembril toimunud *ühtekuuluvusfoorumil,* kus osales enam kui 800 riikide ja piirkondade esindajat. Kõnealusel foorumil algatas komisjon ka laiaulatusliku avaliku arutelu ühtekuuluvuspoliitika tuleviku üle.

Euroopa Parlament võttis aasta jooksul vastu mitu resolutsiooni regionaalpoliitika valdkonnas.

Eelkõige võttis parlament aprillis vastu resolutsiooni, milles tuntakse muret *tulevaste laienemiste mõju pärast ühtekuuluvuspoliitikale*.

---

[1] KOM(2007) 273 (ELT C 191, 17.8.2007).

10. mail võttis parlament vastu resolutsiooni teemal *eluase ja regionaalpoliitika*. Selles rõhutatakse vajadust arvestada eluasemetega seotud eriomase probleemistikuga, et soodustada ruumilise planeerimise tasakaalustatud poliitikat, mis hoiab ära maapiirkondade eraldatuse ja tühjenemise. Regioonide Komitee (1) ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (2) on sellel teemal vastu võtnud resolutsioone, mis on kooskõlas parlamendi resolutsiooniga.

12. juulil võttis parlament vastu resolutsiooni *ühtekuuluvuspoliitika* rolli ja tõhususe kohta *erinevuste vähendamisel vaeseimates ELi piirkondades*. Parlament nõuab, et võetaks meetmeid arenguga seotud puuduste leevendamiseks ELi vaeseimates piirkondades, ja juhib tähelepanu asjaolule, et uued liikmesriigid vajavad erilist toetust. Parlament on mures selle pärast, et mõnedes piirkondades on ühenduse abi halvasti suunatud, mistõttu aastaid kestnud rahastamisele vaatamata nende olukord ei parane.

22. märtsil võttis Regioonide Komitee vastu resolutsiooni teemal *Euroopa ühtekuuluvuspoliitika võimendav mõju,* milles avaldatakse arvamust, et tegemist on olulise osaga ühenduse ühtekuuluvuspoliitika lisaväärtusest.

25. aprillil (3) esitas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ettevalmistava arvamuse teemal *„Euroopa suurlinnapiirkonnad: sotsiaalmajanduslikud tagajärjed Euroopa tuleviku jaoks"*. Samal päeval esitas ta ka teise arvamuse teemal *„Territoriaalne tegevuskava"*. Territoriaalne tegevuskava moodustab strateegilise raamistiku, milles määratakse kindlaks Euroopa Liidu territoriaalse arengu prioriteedid.

Üldiselt on säästev areng ühtekuuluvuspoliitika rakendamisel endiselt valdkondadevaheliseks põhimõtteks, kooskõlas säästva arengu uuendatud strateegiaga, mille Euroopa Ülemkogu võttis vastu 2006. aasta juunis (4).

Riiklikud strateegilised raamistikud ja rakenduskavad aastateks 2007–2013

Aastal 2007 käivitati *ühtekuuluvuspoliitika programmide uus põlvkond*. Nende Lissaboni strateegia keskmes asuvate programmide eelarve aastateks 2007–2013 on 347,4 miljardit eurot (jooksevhindades). Vastavalt uuendatud Lissaboni strateegiale on nende eesmärk edendada investeeringuid, kiirendades majanduskasvu ja luues uusi töökohti, kiirendada teadmistepõhise majanduse kasvu, soodustades teadusuuringuid ja innovatsiooni, uusi info- ja sidetehnoloogiaid, inimkapitali ja ettevõtlust, ning julgustada rohkem inimesi ettevõtlusega tegelema.

Komisjon kiitis heaks riiklikud strateegilised raamistikud, mille 27 liikmesriiki koostasid vastavalt ühenduse strateegilistele suunistele aastateks 2007–2013. See võimaldas

(1) ELT C 146, 30.6.2007.
(2) ELT C 161, 13.7.2007.
(3) ELT C 168, 20.7.2007.
(4) Vt käesoleva aruande II peatüki 1. jao punkt „Säästva arengu strateegia".

vastu võtta ühenduse struktuurifondidest rahastatavad rakenduskavad. 31. detsembril võttis komisjon ametlikult vastu 302 rakenduskava (Euroopa Regionaalarengu Fond ja Ühtekuuluvusfond) ehk 96% aastateks 2007–2013 ettenähtud kavadest.

11. detsembril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Majanduskasvu ning tööhõivet käsitleva Lissaboni strateegia rakendamine liikmesriikides ja piirkondades ELi ühtekuuluvuspoliitika kaudu ajavahemikus 2007–2013"*. ([1]) Teatises esitatakse esialgne ülevaade 2007.–2013. aasta ühtekuuluvuspoliitika poliitiliste strateegiate ja programmide uut põlvkonda käsitlevate läbirääkimiste tulemustest. Pidades lisaks silmas 2008. aasta kevadel toimuvat Euroopa Ülemkogu kohtumist, kajastatakse teatises ka ühtekuuluvuspoliitika programmide võimalikku juhtrolli uuendatud Lissaboni strateegia rakendamisel järgmise kolme aasta jooksul.

Äärepoolseimad piirkonnad

Komisjon kinnitas veelkord Euroopa Liidu seitsme äärepoolseima piirkonna ([2]) tähtsust, võttes 12. septembril vastu teatise pealkirjaga *„Äärepoolseimate piirkondade strateegia: kokkuvõte ja arenguperspektiivid"* ([3]). Komisjon tervitas alates 2004. aastast saavutatud edusamme, näiteks Euroopa suhkru- ja banaanisektori turgude reformi valdkonnas. Tulevikus kavatseb komisjon kõnealused piirkonnad täielikult Lissaboni strateegiaga liita ja arendada nende majanduste konkurentsivõimet. Selleks võetakse erimeetmeid ajavahemikuks 2007–2013 kavandatud ühtekuuluvuspoliitika raames, kuid ka teadusuuringute ja arendustegevuse seitsmenda raamprogrammi kaudu. Samuti algatatakse teatises arutelu äärepoolseimate piirkondade tulevaste probleemide üle.

Sotsiaalne mõõde

Euroopa sotsiaalse tegelikkuse hindamine

18. jaanuari ettevalmistavas arvamuses ([4]) märkis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, et Euroopa ühiskonna tegelikust olukorrast kokkuvõtte tegemine peab hõlmama enamat kui üksnes traditsiooniliste sotsiaalküsimuste läbivaatamine. Komitee toetab uut konsensust Euroopa sotsiaalsete väljakutsete küsimuses ning uut sotsiaaltegevuste kava.

Komisjon omakorda võttis 26. jaanuaril vastu sotsiaalse tegelikkuse hindamise vahearuande, ([5]) et esitada see kevadisel Euroopa ülemkogul. Tõdedes, et puudub ühene seisukoht, millised on sotsiaalsed muutused globaliseerumise ja demograafi-

([1]) KOM(2007) 798.
([2]) Assoorid, Madeira, neli Prantsuse ülemeredepartemangu ja Kanaari saared.
([3]) KOM(2007) 507 (ELT C 4, 9.1.2008).
([4]) ELT C 93, 27.4.2007.
([5]) KOM(2007) 63 (ELT C 138, 22.6.2007).

liste probleemide olukorras, rõhutab komisjon, et sotsiaalse tegelikkuse hindamise eesmärk on selle seisukoha kujundamine ja Euroopa sotsiaalset olukorda käsitleva arutelu algatamine, mis on aluseks ka sotsiaalpoliitilise tegevuskava vahearuandele. Samal ajal algatas komisjon arutelu Euroopa Liidu ees seisvate sotsiaalsete küsimuste ja probleemide üle eesmärgiga luua dialoog eri partnerite vahel, et analüüsida sotsiaalse tegelikkuse sisu, keskendudes sel moel kuulamisele ja mitte poliitiliste seisukohtade kogumisele.

20. novembril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Võimalused, juurdepääs ja solidaarsus: uus sotsiaalne visioon 21. sajandi Euroopast"*, ([1]) mille eesmärk on muuta sisukamaks arutelu sotsiaalse tegelikkuse üle, mida pikendati kuni 15. veebruarini 2008, ning ette valmistada uuendatud sotsiaalmeetmete kava koostamist, mille komisjon kavatseb esitada 2008. aasta keskel. Teatises kirjeldatakse uut, eduvõimalustele keskenduvat sotsiaalset visiooni, mis põhineb ühiskonnas toimuvate muutuste laadi, sotsiaalvaldkonna uute ülesannete ja nende lahendamiseks vajaliku liikmesriikide ja ELi koostöö esialgsel analüüsil. Komisjoni sotsiaalses visioonis on välja toodud vajadus investeerida teatavatesse valdkondadesse, mis kuuluvad peamiselt liikmesriikide vastutusalasse, kuid siiski ei välistata ka Euroopa rolli. Nende valdkondade hulka kuulub noorsugu, karjäärivõimalused, pikem ja parema tervisega elu, meeste ja naiste võrdõiguslikkus, kaasatus ja mittediskrimineerimine, liikuvus ja integratsioon, kultuur, osalus ja dialoog.

Tööhõive

22. veebruaril võttis nõukogu vastu *ühise tööhõivearuande,* kus esitatakse kokkuvõte tehtud edusammudest ja sellest, mida on veel vaja teha Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamiseks.

Euroopa Ülemkogu kinnitas 21. ja 22. juunil toimunud kohtumisel, et ootab huviga teatist paindlikkuse ja turvalisuse kohta, mis võeti vastu 27. juunil ([2]). Komisjon selgitab teatises, miks vajatakse integreeritud lähenemisviise paindlikkusele ja turvalisusele, et saavutada Lissaboni strateegia eesmärke, ning käsitleb vajadust ajakohastada Euroopa sotsiaalmudelit. Nõukogu tervitas 9. oktoobril teatises väljendatud lähenemisviisi, millega edendatakse terviklikke poliitikaid nii tööturu paindlikkuse kui ka tööhõivekindluse suurendamiseks. Euroopa Parlament omalt poolt võttis 29. novembril vastu resolutsiooni paindlikkuse ja turvalisuse ühiste põhimõtete kohta. Samuti võttis nõukogu 5. ja 6. detsembril toimunud istungil vastu järeldused pealkirjaga *„Paindlikkuse ja turvalisuse ühiste põhimõtete poole"*.

([1]) KOM(2007) 726.
([2]) KOM(2007) 359 (ELT C 246, 20.10.2007).

10. juulil võttis nõukogu vastu otsuse [1] liikmesriikide *tööhõivepoliitika suuniste* kohta. Selles säilitatakse 2007. aasta kohta otsuses 2005/600/EÜ [2] sätestatud suunised. Suuniste eesmärgid on täielik tööhõive, töökohtade kvaliteet, tööviljakus ning sotsiaalne ühtekuuluvus.

Olles uurinud Prantsusmaa esitatud taotlust Peugeot' ja Renault' tarnijates koondatud töötajate kasuks ning esmakordselt pärast *Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi* [3] loomist võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 23. oktoobril vastu otsuse [4] kasutada fondi 3,8 miljoni euro suuruse summa ulatuses. 4. detsembril võttis komisjon vastu vastavad rahastamisotsused.

18. detsembril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu otsuse [5] fondi kasutuselevõtmise kohta seoses kollektiivsete koondamistega kahes mobiiltelefonisektoris tegutsevas ettevõttes: BenQ Saksamaal ja Perlos Soomes, kokku 14,8 miljoni euro suuruse summa ulatuses. Samal päeval võttis komisjon vastu vastavad rahastamisotsused.

13. detsembril [6] kiitis komisjon heaks Malta esitatud taotluse tekstiilisektoris koondatud töötajate kasuks. Komisjon esitab eelarvepädevatele institutsioonidele ettepaneku 681 207 eurole vastava assigneeringu heakskiitmiseks.

24. oktoobril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Tõhustagem võitlust deklareerimata töö vastu"*, [7] mille eesmärk on teha ülevaade liikmesriikides võetud meetmetest ja näidata võimalusi vastastikku õppida ja vahetada selles valdkonnas saadud häid kogemusi. Samal päeval võttis komisjon vastu ka teatise pealkirjaga *„Komisjoni rohelise raamatu „Tööõiguse ajakohastamine 21. sajandi sõlmküsimuste lahendamisel" üle toimunud avaliku arutelu tulemused"* [8]. Komisjon teeb selles järelduse, et avalik arutelu on saavutanud oma eesmärgi ja käivitanud debati nii riiklikul kui ka Euroopa Liidu tasandil.

Statistikasüsteemide valdkonnas võttis komisjon 12. märtsil vastu määruse ettepaneku [9] *ühenduse vabade töökohtade kvartalistatistika* kohta. Ettepaneku eesmärk on luua õiguslik alus ühtlustatud ja võrreldavate andmete regulaarseks kogumiseks vabade töökohtade kohta majandustegevuste lõikes, et komisjon ja Euroopa Keskpank saaksid hinnata tööturul valitsevaid tingimusi.

---

(1) Otsus 2007/491/EÜ (ELT L 183, 13.7.2007).
(2) ELT L 205, 6.8.2005.
(3) Määrus (EÜ) nr 1927/2006 (ELT L 406, 30.12.2006).
(4) Otsus 2007/726/EÜ (ELT L 294, 13.11.2007).
(5) Otsus 2008/30/EÜ (ELT L 6, 10.1.2008).
(6) SEK(2007) 1657.
(7) KOM(2007) 628 (ELT C 9, 15.1.2008).
(8) KOM(2007) 627 (ELT C 9, 15.1.2008).
(9) KOM(2007) 76 (ELT C 138, 22.6.2007).

Sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus

19. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Ettepanek: 2007. aasta ühisaruanne sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse kohta"* ([1]). Ettepanek tugineb 27 liikmesriigi esitatud aruannetele sotsiaalset kaasamist, pensionisüsteeme, tervishoidu ja pikaajalist hooldust käsitlevate strateegiate kohta. Aruannetest ilmneb, et liikmesriigid on võtnud kohustuse arvestada laste vaesust ning nad tunnustavad, et aktiivne kaasamine on osutunud tõhusaks vahendiks kõige ebasoodsamas olukorras olevate isikute integreerimiseks ühiskonda ja tööturule. Tervishoiu ja pikaajalise hoolduse valdkonnas on liikmesriigid loetlenud mitmeid prioriteete, näiteks: tagada kõigile võrdne juurdepääs sotsiaalteenustele; vähendada tervishoiualaste tulemuste ebavõrdsust ning tagada turvaline ja kõrgekvaliteediline hooldus. Pensionireformide küsimuses rõhutati vajadust suurendada tööhõivet ja pikendada töövõimelist eluiga.

Lisaks võttis nõukogu 22. veebruaril vastu *ühisaruande sotsiaalse kaitse ja sotsiaalse kaasatuse kohta*.

17. oktoobril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Sotsiaalkaitse moderniseerimine parema sotsiaalse õigluse ja suurema majandusliku ühtekuuluvuse nimel: tööturult enim tõrjutud isikute aktiivse kaasamise edendamine"* ([2]). Selles on välja toodud ettepanekud, mille kohta algatatakse avalik arutelu. Kõnealuse teatise tulemusena võttis nõukogu oma 5. ja 6. detsembri istungil vastu järeldused tööturult enim tõrjutud isikute aktiivse kaasamise kohta.

12. detsembril võttis komisjon vastu ettepaneku otsuse kohta, mis käsitleb vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastu võitlemise Euroopa aastat (2010) ([3]).

Töötajate liikuvus ja sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine

25. jaanuaril võttis komisjon vastu aruande pealkirjaga *„Lõpparuanne komisjoni oskuste ja liikuvuse tegevuskava rakendamise kohta"* ([4]). Aruande eesmärk on anda teavet tehtud edusammude kohta ja tuua välja rida poliitilisi tegevussuundi nii ühenduse kui ka riiklikul tasandil, et toetada tööturu tekkimist Euroopa tasandil. Komisjon tutvustab selles eesseisvaid ülesandeid, mis on seotud elukestva õppega, liikuvuse õiguslike, haldus- ja kultuuriliste tõketega, majandusrändega ja ühtse lähenemisviisiga liikuvusele.

21. ja 22. juuni kohtumisel kinnitas *Euroopa Ülemkogu,* et ootab huviga muudetud ettepaneku esitamist direktiivi kohta, mis käsitleb miinimumnõudeid *töötajate liikuvuse suurendamiseks täiendavate pensioniõiguste omandamise ja säilitamise parandamise teel*. Samuti rõhutati, et sotsiaalpoliitika valdkonnas tuleb tegutseda

([1]) KOM(2007) 13 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) KOM(2007) 620 (ELT C 4, 9.1.2008).
([3]) KOM(2007) 797.
([4]) KOM(2007) 24.

jõuliselt sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise alal eesmärgiga leida nii kiiresti kui võimalik lahendus siiani veel avatud peatükkidele.

13. juunil ([1]) võttis komisjon vastu teatise *töötajate lähetamise* kohta, järgides 2006. aasta aprillis võetud kohustust ([2]). Teatise eesmärk on anda objektiivne ülevaade olukorrast liikmesriikides, selgitada välja, kas on tehtud edusamme, teha järeldusi järelevalve kohta ja tuua vajaduse korral esile asjakohased meetmed olukorra parandamiseks.

3. juulil ([3]) esitas komisjon ettepaneku määruse kohta, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 883/2004 ([4]) (sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta) lisasid. Viimasega ajakohastatakse ja lihtsustatakse sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamist Euroopa Liidus. Määrus jõustus 2004. aasta mais, kuid muutub kohaldatavaks alles siis, kui selle lisasid on täiendatud. Lisaks tegi komisjon 23. juulil ([5]) ettepaneku laiendada nimetatud määruse kohaldamisala kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted veel ei hõlma üksnes nende kodakondsuse tõttu, ning asendada määrus (EÜ) nr 859/2003 ([6]). Eesmärk on tagada õiguslik järjepidevus ühenduses seaduslikult elavatele ja piiriüleses olukorras olevatele kolmandate riikide kodanikele.

Lähtudes *töötajate liikuvuse Euroopa aasta* (2006) tulemustest ja tihedast seosest liikuvuse ja mitmesuguste praegu arutusel olevate poliitiliste teemade vahel, nagu paindlikkuse ja turvalisuse põhimõte, elukestev õpe ja demograafiline areng, esitas komisjon 6. detsembril *Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010)* ([7]). Selle tegevuskava eesmärkideks on parandada kehtivaid tööalast liikuvust käsitlevaid õigusakte ja haldustava, tagada liikuvuse poliitiline toetamine kõikide tasandite ametivõimude poolt, tugevdada EURESi süsteemi kui keskset vahendit töötajate ja nende perekondade liikuvuse hõlbustamisel ning suurendada üldsuse teadmisi liikuvuse võimalustest ja eelistest.

2007. aastal parandas EURES-võrgustik oma teenuste kvaliteeti ja eelkõige oma veebilehte. See on muutunud tööotsijatele ja tööandjatele oluliseks veebileheks, millel on igas kuus miljon külastajat, kes saavad vaadata umbes 1,7 miljonit tööpakkumist, tutvuda tööturu arenguga ning elu- ja töötingimustega Euroopa Liidu riikides.

([1]) KOM(2007) 304 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2006) 159 (ELT C 130, 3.6.2006).
([3]) KOM(2007) 376 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) ELT L 166, 30.4.2004.
([5]) KOM(2007) 439 (ELT C 191, 17.8.2007).
([6]) ELT L 124, 20.5.2003.
([7]) KOM(2007) 773.

Töötervishoid ja tööohutus

7. veebruaril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta [1], mille eesmärk on luua raamistik ühenduse statistika süstemaatiliseks koostamiseks töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas.

21. veebruaril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Töö kvaliteedi ja tootlikkuse parandamine: ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse strateegia aastateks 2007–2012"* [2]. Komisjon märgib, et ühenduse strateegia (2002–2006) [3] uuenduslik lähenemine on tänaseks päevaks vilja kandnud ning liikmesriigid on teinud edusamme üksikasjalike riiklike strateegiate ja tegevuskavade väljatöötamisel. Komisjon soovitab pingutusi järgmise viie aasta jooksul jätkata ning arendada. Juunikuine Euroopa Ülemkogu kutsus liikmesriike üles uut strateegiat kiiresti rakendama. 25. juunil [4] võttis nõukogu vastu resolutsiooni, milles ta võtab teadmiseks komisjoni seisukoha, et tööõnnetuste ja kutsehaiguste jätkuvaks, kestvaks ja järjekindlaks vähendamiseks peavad asjaomased pooled järgima mitmeid eesmärke, mille saavutamiseks tuleb üldist lähenemist edasi arendada. Komisjoni teatise kohta esitas 28. novembril arvamuse Regioonide Komitee.

Tööohutuse ja töötervishoiu parandamise raames allkirjastasid parlament ja nõukogu 20. juunil direktiivi 2007/30/EÜ, [5] millega muudetakse direktiivi 89/391/EMÜ, [6] selle üksikdirektiive ning direktiive 83/477/EMÜ, [7] 91/383/EMÜ, [8] 92/29/EMÜ [9] ja 94/33/EÜ, [10] et *lihtsustada ja ratsionaliseerida praktilise rakendamise aruandeid.*

26. oktoobril [11] võttis komisjon vastu ettepaneku direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 2004/40/EÜ [12] töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsikalistest mõjuritest (elektromagnetväljad) tulenevate riskidega. Ettepaneku eesmärk on pikendada direktiivi 2004/40/EÜ ülevõtmise tähtaega kuni 30. aprillini 2012, et võtta arvesse arstkonna tõstatatud probleeme.

Võitlus diskrimineerimisega

2007. aasta kuulutati *Euroopa aastaks „Võrdsed võimalused kõigile"* eesmärgiga suurendada diskrimineerimise ohvriks olevate rühmade osalust ühiskonnas, eeskätt

(1) KOM(2007) 46 (ELT C 138, 22.6.2007).
(2) KOM(2007) 62 (ELT C 138, 22.6.2007).
(3) KOM(2002) 118.
(4) ELT C 145, 30.6.2007.
(5) ELT L 165, 27.6.2007.
(6) EÜT L 183, 29.6.1989.
(7) EÜT L 263, 24.9.1983.
(8) EÜT L 206, 29.7.1991.
(9) EÜT L 113, 30.4.1992.
(10) EÜT L 216, 20.8.1994.
(11) KOM(2007) 669.
(12) ELT L 159, 30.4.2004.

aidates liikmesriikidel ja teisel asjaomastel riikidel rakendada võrdõiguslikkuse ja mittediskrimineerimise alaseid ühenduse õigusakte.

17. jaanuari ettevalmistavas arvamuses teemal *„Võrdsed võimalused puuetega inimestele"* ([1]) kutsus Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee üles kasutama igati ära Euroopa aastat „Võrdsed võimalused kõigile" (2007) puuetega inimestele võrdsete võimaluste loomisel.

26. aprilli resolutsioonis *puuetega naiste olukorra kohta Euroopa Liidus* kutsus Euroopa Parlament üles rakendama paremini võitlust diskrimineerimisega ja soolist võrdõiguslikkust käsitlevaid ühenduse õigusakte ning kasutama tõhusamalt ühenduse asjaomaste programmide ja Euroopa Sotsiaalfondi võimalusi.

26. novembril võttis komisjon vastu teatise ([2]) pealkirjaga *„Puuetega inimeste olukord laienenud Euroopa Liidus: Euroopa tegevuskava 2008-2009"*. Teatise eesmärk on analüüsida puuetega inimeste olukorra arengut, anda aru ELi tegevuskava puuetega inimeste heaks teise etapi (2006-2007) saavutustest ning määratleda tegevuskava kolmanda etapi prioriteedid aastateks 2008-2009 vastavalt komisjoni strateegilistele eesmärkidele puuetega inimeste võrdsete võimaluste edendamiseks.

5. ja 6. detsembril võttis nõukogu vastu resolutsiooni Euroopa aasta „Võrdsed võimalused kõigile" (2007) järelmeetmete kohta. Resolutsioonis tervitatakse laiaulatuslikku osavõttu Euroopa aasta sündmustest ning asjaolu, et esmakordselt käsitlesid riigid kooskõlastatult kõiki EÜ asutamislepingus loetletud diskrimineerimise aluseid ning kaasasid oma töödesse kodanikuühiskonna ja asjakohased sidusrühmad.

Naiste ja meeste võrdõiguslikkus

7. veebruaril võttis komisjon vastu aruande *soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta, 2007* ([3]). Selles on välja toodud naiste ja meeste olukorra peamised muutused paljudes poliitikavaldkondades ja väljakutsed, millele soolise võrdõiguslikkuse edendamine peab vastama. Aruandes rõhutatakse võrdõiguslikkuse poliitika olulist rolli Lissaboni eesmärkide saavutamisel. Samuti märgitakse, et vaatamata mõningatele edusammudele püsib paljudes valdkondades naiste ja meeste ebavõrdsus.

23. aprillil võttis komisjon vastu *naiste ja meeste võrdõiguslikkuse juhiste 2006–2010 tööprogrammi: 2006. aasta saavutused ja 2007. aasta prognoosid* ([4]). Selles tutvustatakse 2006. aastal rakendatud meetmeid ja 2007. aastaks kavandatud meetmeid komisjoni võetud naiste ja meeste võrdõiguslikkust käsitlevate kohustuste täitmiseks kuues esmatähtsas valdkonnas: naiste ja meeste võrdne majanduslik iseseisvus, era- ja tööelu ühitamine, võrdne esindatus otsuste tegemisel, igasuguse soolise vägivalla

([1]) ELT C 93, 27.4.2007.
([2]) KOM(2007) 738.
([3]) KOM(2007) 49 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) SEK(2007) 537.

kaotamine, sooliste stereotüüpide kaotamine ning soolise võrdõiguslikkuse edendamine välis- ja arengupoliitikas.

Selles valdkonnas võttis komisjon 18. juulil vastu teatise *naiste ja meeste palgaerinevuse* kohta ([1]), mille eesmärk on analüüsida palgaerinevuse põhjuseid ja teha kindlaks võimalikud tegevusviisid nendega ühenduse tasandil võitlemiseks. Need hõlmavad õigusraamistiku ja selle kohaldamise parandamise võimaluste analüüsimist, Euroopa majanduskasvu ja tööhõive strateegia palgaerinevust käsitlevate sätete täielikku rakendamist, võrdse tasu põhimõtte edendamist tööandjate seas, toetust hea tava vahetamisele ühenduse tasandil.

Töö-, era- ja pereelu ühitamine

Komisjon otsustas 10. mail käivitada *töö-, era- ja pereelu ühitamise* küsimuses Euroopa sotsiaalpartneritega peetavate läbirääkimiste teise etapi. Eelkõige palus ta sotsiaalpartneritel esitada arvamus või vajaduse korral soovitus ettepanekute eesmärgi ja sisu kohta, teavitada teda vajadusel nende kavatsusest alustada läbirääkimisi lapsehoolduspuhkuse kohta sõlmitud raamkokkuleppe läbivaatamiseks ja anda aru tehtud edusammudest hiljemalt 2008. aasta märtsis.

19. juunil võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni *Euroopa Liidu noorte naiste pereelu ja õpingute ühitamiseks ette nähtud meetmete* reguleeriva raamistiku kohta. Ta julgustab komisjoni ja liikmesriike edendama poliitikat, mis toetab noori tasakaalustatud viisil perekondliku vastutuse võtmisel ja mis võimaldab noortel optimeerida oma panust Euroopa majanduskasvu ja konkurentsivõimelisusse.

Demograafilise olukorraga seotud küsimused

14. märtsi ettevalmistavas arvamuses teemal *„Elanikkonna vananemise mõju majandusele ja eelarvele"* ([2]) tegeles Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee küsimustega, mis on seotud elanikkonna vananemise tagajärgedega tööhõivele, ning teatavate selle nähtusega seotud aspektidega. Ta soovitab pöörata enam tähelepanu eakate inimeste kaasamisele tootmistsüklisse. Komitee on seisukohal, et *elukestva õppe ja koolituse* programmid on aluseks eakamate töötajate väärtustamisele nii ettevõtete sees kui ka väljaspool. Lisaks on komitee seisukohal, et sisseränne on üks võimalikest vastustest rahvastiku vananemise väljakutsetele.

15. märtsil märkis Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee oma arvamuses teemal *„Perekond ja demograafiline areng"* ([2]), et selleks, et asjakohaselt vastata demograafilistele muutustele, vajavad Euroopa Liidu, riiklikul ja kohalikul tasandil poliitiliste

([1]) KOM(2007) 424 (ELT C 246, 20.10.2007).
([2]) ELT C 161, 13.7.2007.

otsuste tegijad demograafilise arengu süvaanalüüsi. Ta on seisukohal, et komisjon peaks koostama Euroopa hea tava registri perepoliitika valdkonnas.

8. mai järeldustes pealkirjaga *„Rahvastiku vananemisest tulenevad finantsmõjud"* toetas nõukogu finantsteenuste komitee poolt vastavalt talle antud volitustele koostatud aruannet rahvastiku vananemise mõjudest finantsturgudele. Ta rõhutab eelkõige vajadust töötada välja sobivad statistilised vahendid leibkondade portfellide koostise ja leibkondade riskiprofiilide muutuste jälgimiseks või neid tugevdada.

10. mail võttis komisjon vastu teatise teemal *„Põlvkondadevahelise solidaarsuse edendamine"* ([1]). Tegemist on esimese sammuga teel, mis avati 12. oktoobri 2006. aasta teatisega Euroopa demograafilise tuleviku kohta ([2]). Teatise eesmärk on parandada pereelu tingimusi, ergutades arutelu ja uuringuid tegevuskavade teemal ja edendades partnerlust olukorras, kus peresidemed on eurooplaste jaoks oluline solidaarsuse allikas. Kõnealuse teatise kohta esitas 13. detsembril arvamuse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee.

30. mai järeldustes *peresõbraliku poliitika tähtsuse kohta Euroopas ning Perede Liidu asutamise kohta* rõhutasid nõukogu ja liikmesriikide valitsuste esindajad, et demograafilistest muudatustest tingitud rahvastiku koosseisu olulised muutused mõjutavad ühiskondlikku elu ja majanduse struktuuri, esitades väljakutseid, millele tuleb vastu astuda sidusate ja pikaajaliste strateegiatega. Seetõttu leiavad nad, et Perede Liit on arvamuste ja teadmiste vahetamise platvormiks. Juunikuisel kohtumisel kutsus *Euroopa Ülemkogu* liikmesriike üles Perede Liitu aktiivselt kasutama.

6. juunil esitas Regioonide Komitee arvamuse *Euroopa demograafilise tuleviku kohta* ([3]). Ta toetab komisjoni algatust jätkata arutelu rohelise raamatu üle pealkirjaga *„Silmitsi demograafiliste muutustega – uus põlvkondadevaheline solidaarsus"* ([4]). Ta toetab komisjoni strateegiaid sellise Euroopa loomiseks, mis soodustab demograafilist uuenemist, toetades perekondi, kes soovivad saada lapsi, ning mis väärtustab tööd ja toetab suuremat tööhõivet ning kvaliteetsemat ja pikemat aktiivset elu.

Kasulikud viidad

- Struktuurimeetmed:
  http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/prord/sf_fr.htm
- Euroopa Sotsiaalfond:
  http://ec.europa.eu/employment_social/esf/index_et.htm
- Sotsiaalpoliitika tegevuskava:
  http://ec.europa.eu/employment_social/social_policy_agenda/social_pol_ag_fr.html

([1]) KOM(2007) 244 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2006) 571 (ELT C 78, 11.4.2007).
([3]) ELT C 197, 24.8.2007.
([4]) KOM(2005) 94 (ELT C 172, 12.7.2005).

- Ühisaruanne:
  http://ec.europa.eu/employment_social/employment_strategy/employ_fr.htm
- Sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamine:
  http://ec.europa.eu/employment_social/social_security_schemes/index_fr.htm
- Töötajate vaba liikumine:
  http://ec.europa.eu/employment_social/free_movement/index_fr.htm

2. jagu

Solidaarsus tulevaste põlvkondadega ja loodusvarade majandamine

Keskkond

Üldstrateegia

30. aprillil võttis komisjon vastu teatise [1] seoses *ühenduse kuuenda keskkonnaalase tegevusprogrammi vahekokkuvõttega*. Selles teatises hinnatakse, mil määral täidab EL kuuendast keskkonnaalasest tegevusprogrammist tulenevaid kohustusi, ja kinnitatakse pärast kõige hiljutisemate keskkonnaseisundit käsitlevate teadusandmete läbivaatamist, et kliimamuutused, bioloogiline mitmekesisus, tervis ja ressursside kasutamine on jätkuvalt kõige pakilisemad keskkonnaprobleemid. Teatises jõutakse järeldusele, et kuues keskkonnaalane tegevusprogramm on kõige sobivam raamistik ühenduse tasandil tegutsemiseks, ent enamiku kavandatud meetmete puhul on veel liiga vara tulemusi oodata. Seepärast tuleks tegevuses tugineda kuuendale keskkonnaalasele tegevusprogrammile ja seda võimalikult hästi kasutada, parandades parema õigusliku reguleerimise põhimõtete kohaldamist keskkonnapoliitikas, edendades keskkonnaalaste eesmärkide kaasamist teistesse poliitikavaldkondadesse ja tugevdades rahvusvahelist koostööd. Juunis võttis nõukogu vastu järeldused kõnealuse teatise kohta ja kinnitas tegevusprogrammi prioriteetsete teemade kehtivust.

Samal päeval võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„2006. aasta keskkonnapoliitika ülevaade"* [2]. Selles kirjeldatakse Euroopa Liidus 2006. aastal võetud keskkonnapoliitilisi meetmeid. Kõnealuse teatise kohaselt iseloomustavad 2006. aastat neli põhilist

[1] KOM(2007) 225 (ELT C 181, 3.8.2007).
[2] KOM(2007) 195 (ELT C 181, 3.8.2007).

teemaderingi: suurenenud huvi energiatõhususe ja taastuvate energiaallikate vastu, kusjuures selline huvi on tingitud nafta- ja gaasihindade kõikumisest, nafta- ja gaasitarnete katkemise hirmust ja energiakasutuse mõjust kliimamuutustele; bioloogilise mitmekesisusega seotud meetmete võtmise kiirendamine; seitsmest temaatilisest strateegiast viimase kolme vastuvõtmine linnakeskkonna, mullakaitse ja pestitsiidide vallas ning tihedad sidemed ühelt poolt ressursside tõhusama kasutamise, kliimamuutuste ja bioloogilise mitmekesisuse hävimise ning teiselt poolt majanduskasvu ja töökohtade vahel.

Euroopa Parlament ja nõukogu allkirjastasid 14. märtsil direktiivi 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse *ruumiandmete infrastruktuur* (Inspire) ([1]). See õigusakt toetab keskkonnakaitsepoliitikat, nõudes liikmesriikidelt ruumiandmete kättesaadavaks muutmist koordineeritud viisil.

Komisjon võttis 28. märtsil vastu *rohelise raamatu turupõhiste vahendite kohta keskkonnapoliitikas ja sellega seotud valdkondades,* ([2]) milles käsitletakse eelkõige makse ja lõive, lubade vahetamise süsteeme ja toetusi. Kõnealuse rohelise raamatuga algatati avalik arutelu, et ergutada mõttevahetust selliste vahendite kasutamise edendamise võimaluste üle.

Komisjon võttis 21. mail vastu teatise pealkirjaga *„Komisjoni koostöö Euroopa keskkonnaprotsessiga pärast 2007. aasta ministrite konverentsi Belgradis"* ([3]). Komisjon väljendab teatises oma kavatsust seada nimetatud protsessi raames prioriteediks keskkonnameetmed, mis tagavad sidususe Euroopa Liidu kahepoolse tegevusega ja optimeerivad vahendite jagamist.

Komisjon võttis 21. detsembril vastu ettepaneku läbivaadatud direktiivi kohta, milles käsitletakse tööstusheiteid (IPPC-direktiiv – saastuse kompleksne vältimine ja kontroll) ([4]). Komisjon teeb ettepaneku uuesti sõnastada seitse praegu jõus olevat direktiivi. Uue ühtse direktiiviga ühtlustatakse ja tugevdatakse ELi tööstusheitepoliitikat, samuti aidatakse parandada õhukvaliteeti ja muude ELi keskkonnapoliitika oluliste eesmärkide saavutamist, samal ajal vähendades halduskoormust.

Keskkond, tervis ja elukvaliteet

11. juuni teatises pealkirjaga *„Vahekokkuvõte Euroopa keskkonna ja tervise tegevuskavast aastateks 2004–2010"* ([5]) vaatleb komisjon saavutatud edusamme, kirjeldab arenguid vastavates poliitikavaldkondades ning toob välja valdkonnad, millele tuleks tulevikus erilist tähelepanu pöörata, näiteks kiimamuutused, tervis, nanotehnoloogia ja resistentsus mikroobivastaste ravimite suhtes.

([1]) ELT L 108, 25.4.2007.
([2]) KOM(2007) 140 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) KOM(2007) 262 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 844.
([5]) KOM(2007) 314 (ELT C 191, 17.8.2007).

Komisjoni teatise *„Pestitsiidide säästva kasutamise temaatiline strateegia"* (1) kohta esitas Regioonide Komitee 13. veebruaril pooldava arvamuse (2). 20. veebruari järeldustes temaatilise strateegia kohta toetab nõukogu komisjoni esitatud lähenemisviisi. Parlament võttis 24. oktoobril lisaks vastu resolutsiooni temaatilise strateegia kohta, mis käsitleb pestitsiidide säästvat kasutamist, nõudes, et kõnealune strateegia peaks hõlmama teatavaid biotsiide, millel on taimekaitsevahenditega sarnased omadused, samuti tuleks kindlaks määrata pestitsiidide kasutamise vähendamise koguselised eesmärgid.

16. veebruaril kehtestas nõukogu püsivate orgaaniliste saasteainete maksimaalsed kontsentratsioonipiirid, võttes vastu *määruse (EÜ) nr 172/2007,* (3) millega muudeti kehtivat määrust (4). Uued piirmäärad on sobivaimad kõrgema kaitsetaseme tagamiseks.

10. juulil võttis komisjon vastu teatise *dioksiine, furaane ja polüklooritud bifenüüle käsitleva ühenduse strateegia rakendamise* kohta (5). Teatise puhul on tegemist teise tegevusaruandega ning selles vaadatakse läbi ajavahemikus 2004–2006 tehtud edusammud.

23. oktoobril allkirjastasid parlament ja nõukogu direktiivi *üleujutusriski hindamise ja maandamise* kohta (6). Direktiivi eesmärk on kehtestada raamistik üleujutusriski hindamiseks ja maandamiseks, et vähendada ühenduses toimuvate üleujutuste tekitatud kahju inimtervisele, keskkonnale, kultuuripärandile ja majandustegevusele.

Veekaitse

Komisjon võttis 19. märtsil vastu kolmanda aruande (7) direktiivi 91/676/EMÜ (*veekogude kaitsmise kohta põllumajandusest lähtuva nitraadireostuse eest*) rakendamise kohta aastatel 2000–2003.

22. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„Euroopa Ühendus teel säästva veemajanduse juurde – vee raamdirektiivi 2000/60/EÜ rakendamise esimene järk"* (8). Teatises esitab komisjon tulemused, mis liikmesriigid on tänaseks kõnealuses valdkonnas saavutatud. Teatise lisas avaldas komisjon neljanda aruande (9) direktiivi 91/271/EMÜ (10) (*asulareovee puhastamise kohta*) rakendamise kohta.

(1) KOM(2006) 372.
(2) ELT C 146, 30.6.2007.
(3) ELT L 55, 23.2.2007.
(4) Määrus (EÜ) nr 850/2004 (ELT L 158, 30.4.2004).
(5) KOM(2007) 396 (ELT C 191, 17.8.2007).
(6) Direktiiv 2007/60/EÜ (ELT L 288, 6.11.2007).
(7) KOM(2007) 120 (ELT C 181, 3.8.2007).
(8) KOM(2007) 128.
(9) SEK(2007) 363.
(10) EÜT L 135, 30.5.1991.

18. juulil võttis komisjon vastu teatise *„Veepuuduse ja põua probleemi kohta Euroopa Liidus"* ([1]). Teatises määratleb komisjon mitu võimalikku strateegiat, mille eesmärk on algatada arutelu veepuuduse olukorraga kohanemise võimaluste kohta. Komisjon peaks analüüsima saavutatud tulemusi 2008. aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatavas aruandes.

Loodusvarade säästev kasutamine: säästev tarbimine ja tootmine ning jäätmete kasutamine

Komisjon jõudis 16. jaanuari aruandes ([2]) *kasutuselt kõrvaldatud sõidukeid* käsitlevas direktiivis seatud eesmärkide kohta järeldusele, et neid eesmärke ei ole vaja läbi vaadata.

Euroopa Parlament võttis omakorda 13. veebruaril vastu resolutsiooni *jäätmete ringlussevõtu* temaatilise strateegia kohta, milles ta rõhutab, et kõige olulisemaks prioriteediks on praegu jäätmete valdkonnas kehtivate ühenduse õigusaktide ühtne rakendamine kõigis liikmesriikides.

21. veebruaril võttis komisjon vastu tõlgendava teatise ([3]) „jäätmete" ja „kõrvalsaaduste" kohta *jäätmealaste õigusaktide õiguskindluse* parandamiseks ning nimetatud mõistetest arusaamise ja nende kasutamise lihtsustamiseks, eriti seoses Euroopa Kohtu pretsedendiõigusega.

Euroopa Parlament avaldas 25. aprilli resolutsioonis oma seisukohad loodusressursside säästva kasutamise temaatilise strateegia kohta. Parlament nõuab piirangute kehtestamist poliitilisel ja valdkondlikul tasemel, et arendada ja rakendada parimaid tavasid igas tootmisahela etapis ning vähendada loodusressursside kasutamist. Lisaks sellele toetab parlament toetuste sellist ümberjagamist, mis aitaks kaasa uute tehnoloogiate kasutuselevõtule ja parandaks Euroopa konkurentsivõimet maailmas.

22. mail võttis komisjon vastu rohelise raamatu laevade parema lammutamise kohta, ([4]) milles on esitatud probleemid ja nende lahendusvõimalused Euroopa Liidu tasandil. Septembri lõpul lõppenud avaliku arutelu järel kavatseb komisjon esitada saadud vastuste analüüsi ja vajaduse korral oma ettepanekud laevade lammutamist käsitleva ELi strateegia kohta.

Kliimamuutused

Kliimamuutuste valdkonnas võttis komisjon 10. jaanuaril vastu teatise *„Ülemaailmse kliimamuutuse piiramine 2 Celsiuse kraadiga. Edasine tegevuskäik aastaks 2020 ja*

([1]) KOM(2007) 414 (ELT C 246, 20.10.2007).
([2]) KOM(2007) 5 (ELT C 138, 22.6.2007).
([3]) KOM(2007) 59 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) KOM(2007) 269 (ELT C 191, 17.8.2007).

järgnevateks aastateks" ([1]). Komisjon tuletab meelde, et ELi eesmärk on takistada planeedi soojenemist üle 2 °C võrreldes eelindustriaalse ajaga. Teatises esitab komisjon ettepanekud meetmete kohta, mida EL ja rahvusvaheline üldsus peaksid võtma, et vältida kliimamuutuste põhjustatud pöördumatuid tagajärgi maailmas. Teatis moodustab osa meetmepaketist, millega pannakse alus Euroopa uuele energeetikastrateegiale. Teatis annab olulise panuse toimuvatesse rahvusvahelistesse aruteludesse rahvusvahelise kliimamuutuste vastu võitlemise režiimi tuleviku üle pärast 2012. aastat, mil peavad olema täidetud Kyoto protokollist tulenevad heite vähendamise kohustused. Sama teemat käsitletakse ka Euroopa Parlamendi 14. veebruari resolutsioonis ([2]). Nõukogu avaldas 20. veebruari järeldustes omakorda toetust komisjoni kavandatud eesmärkidele seoses kliimamuutuste vastu võitlemise tõhustamisega pärast 2012. aastat. Euroopa Ülemkogu kiitis 8. ja 9. märtsil toimunud kevadisel istungil heaks kõnealuse teatise põhjal koostatud energia- ja kliimapaketi.

Euroopa Parlament otsustas 25. aprilli otsusega moodustada *ajutise komisjoni,* kelle ülesandeks on töötada välja ettepanekud tulevaseks Euroopa Liidu ühtseks poliitikaks kliimamuutuste valdkonnas.

29. juunil võttis komisjon vastu oma esimesed suunised kliimamuutuste mõjudega kohanemise kohta. Roheline raamat *„Kliimamuutustega kohanemine Euroopas: võimalused ELi meetmete võtmiseks"* ([3]) põhineb Euroopa kliimamuutusteprogrammi raames tehtud tööl ja selle järeldustel. Dokumendis on esitatud kaks meie ees seisvat ülesannet: vähendada oluliselt kasvuhoonegaaside heitkoguseid, kuid ka kohaneda muutuva kliimakeskkonnaga. Dokumendis soovitatakse võimalikke suundi Euroopa võetavateks meetmeteks. Dokumendi põhieesmärk on algatada debatt ja avalik arutelu Euroopa tasemel, et selgitada välja, kuidas selles valdkonnas edasi liikuda. Komisjon määrab kindlaks tegevussuunad, mida tuleks esmajärjekorras arvesse võtta.

Seoses direktiivi 2003/87/EÜ (*millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saaste-kvootidega kauplemise süsteem ETS*) muudatustega algatas komisjon arutelu ning moodustas kliimamuutuste programmi alusel paljudest sidusrühmadest koosneva töörühma, kelle ülesanne on töötada välja soovitused olemasoleva süsteemi täiustamiseks. Töörühma ülesandeks on süsteemi kohaldamisala laiendamine, selle ühtlustamine, süsteemile vastavuse parandamise ning süsteemi kohaldamise kontroll ning sidemete loomine ETSi süsteemi ja teiste väljaspool Euroopa Liitu kasutatavate saastekvootidega kauplemise süsteemide vahel.

18. septembril võttis komisjon vastu teatise *„Ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomine Euroopa Liidu ja kliimamuutustest enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel"* ([4]). Liit pakub tehnilist ja rahalist tuge teatavate meetmete kohaldamiseks ning aitab oma

([1]) KOM(2007) 2 (ELT C 138, 22.6.2007).
([2]) ELT C 287 E, 29.11.2007.
([3]) KOM(2007) 354 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 540 (ELT C 4, 9.1.2008).

tegevusega kaasa rahvusvahelise kokkuleppe sõlmimisele kliimamuutuste kohta pärast 2012. aastat.

31. jaanuaril võttis komisjon vastu seadusandliku ettepaneku, ([1]) millega muudetakse bensiini, diislikütuse ja gaasiõli spetsifikatsioone ning kehtestatakse *autotranspordis kasutatavatest kütustest pärinevate kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve ja vähendamise mehhanism*. Selle ettepaneku eesmärk on muuta alates 2011. aastast kuni 2020. aastani kohustuslikuks nimetatud kütustest pärinevate kasvuhoonegaaside heite vähendamine 1% võrra aastas kogu kütuse elutsükli jooksul. 17. oktoobril võttis komisjon vastu oma neljanda aastaaruande *maanteevedudel kasutatava bensiini ja diislikütuse* kvaliteedi kohta Euroopa Liidus ([2]). Aruanne käsitles aastat 2005.

7. veebruaril esitas komisjon ühenduse uue strateegia ([3]) seoses uute Euroopa Liidus müüdavate sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite *süsinikdioksiidiheidete vähendamisega*. Komisjon jõudis järeldusele, et vabatahtlikud kohustused ei andnud soovitud tulemusi ning et on vaja võtta teisi meetmeid, et tagada eesmärgi 120 grammi süsinikdioksiidi kilomeetri kohta saavutamine selleks ajaks, kui ELis hakatakse müüma uusi sõidukeid. Komisjon otsustas esitada hiljemalt 2008. aasta keskpaigaks seadusandliku ettepaneku uutest sõiduautodest ja väikestest tarbesõidukitest lähtuva süsinikdioksiidiheite vähendamise kohta, mis jätab autotööstusele piisavalt aega nõuete täitmiseks ning eeskirjade kehtestamisest etteteatamiseks. 19. detsembril esitas komisjon ettepaneku võtta vastu määrus, ([4]) millega kehtestatakse uute sõiduautode heitenormid.

27. novembril avaldas komisjon aastaaruande ([5]) ELi edusammude kohta seoses Kyoto protokollist tulenevate eesmärkide saavutamisega kasvuhoonegaaside heite valdkonnas. Aruandes jõuti järeldusele, et ühendus saavutab Kyoto protokollis kasvuhoonegaaside vähendamise kohta seatud eesmärgi juhul, kui liikmesriigid kehtestavad täiendavad põhimõtted ja meetmed ning rakendavad neid võimalikult kiiresti.

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverents toimus 3.–14. detsembril Indoneesias Bali saarel. Konverentsiosalised võtsid vastu nn Bali tegevuskava, millega nähakse ette alustada ametlikke läbirääkimisi, et saavutada 2009. aastaks kokkulepe kliimamuutuste vastu võitlemises pärast 2012. aastat.

([1]) KOM(2007) 18 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 617.
([3]) KOM(2007) 19 (ELT C 138, 22.6.2007).
([4]) KOM(2007) 856.
([5]) KOM(2007) 757.

Keskkonnakuritegevus

9. veebruaril võttis komisjon vastu direktiivi [1] ettepaneku *keskkonna kaitsmise kohta kriminaalõiguse kaudu*. See direktiiv peab täiendama haldus- ja tsiviilõigusakte, kehtestades kogu ühenduses õiguskaitse nõuetekohase taseme kõnealuses valdkonnas, et tagada ühenduse keskkonnapoliitika tõhusam rakendamine. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee tegi 26. septembri arvamuses [2] ettepaneku suurendada juriidiliste isikute vastutust ja kõrvaldada viited kuritegelike ühenduste sooritatud õigusrikkumistele.

14. novembril võttis komisjon vastu teatise, [3] milles käsitletakse soovituse 2001/331/EÜ (milles sätestatakse keskkonnajärelevalve miinimumnõuded) [4] läbivaatamist. Kõnealuse teatisega algatati ulatuslik arutelu institutsioonide ja asjaosalistega.

Looduse, bioloogilise mitmekesisuse ja metsade kaitse

15. veebruaril [5] esitas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pooldava arvamuse komisjoni teatise suhtes pealkirjaga *„Bioloogilise mitmekesisuse hävimise peatamine 2010. aastaks ja pärast seda – Säästvad ökosüsteemi teenused inimeste hüvanguks"*, [6] milles rõhutatakse bioloogilise mitmekesisuse säilitamise tähtsust.

Lisaks võttis Euroopa Parlament 22. mail vastu resolutsiooni, milles väljendab muret *bioloogilise mitmekesisuse jätkuva vähenemise pärast* Euroopas. Parlament avaldas soovi, et bioloogilise mitmekesisuse probleem oleks rohkem kaasatud põllumajandus- ja kalanduspoliitikasse ning keskkonnapoliitika ümberkorraldustesse kohalikul, piirkondlikul ja liikmesriigi tasandil, et tugevdada ökosüsteemide vastupanuvõimet kliimamuutustele.

Parlament rõhutas 6. septembri resolutsioonis eesmärkide tähtsust, mida EL püüab saavutada ÜRO *kõrbestumise vastu võitlemise* konventsiooni osalisriikide konverentsi kaheksanda istungi tulemusi arvestades. Parlament nõuab metsade hooldusega seotud üldmeetmete võtmist, et vähendada võimalikul määral taimkatte põlenguid ning metsatulekahjude teket ja nende leviku kiirust. Parlament kutsub komisjoni üles looma Euroopa Põudade Vaatluskeskust, mis koondaks teadmisi selles valdkonnas ning soovitaks meetmeid, mille abil viia miinimumini põudade põhjustatud kahju Euroopas.

---

(1) KOM(2007) 51 (ELT C 138, 22.6.2007).
(2) ELT C 10, 15.1.2008.
(3) KOM(2007) 707.
(4) EÜT L 118 (27.4.2001).
(5) ELT C 97, 28.4.2007.
(6) KOM(2006) 216 (ELT C 184, 8.8.2006).

Osoonikihi kaitse

Osoonikihti kahandavate ainete Montréali protokolli osalisriikide 19. istungil 19. septembril võeti vastu mitu olulist otsust, näiteks otsus täiendada protokolli seoses *fluoroklorosüsivesinike (HCFC) gaaside likvideerimise* protsessi kiirendamisega. Selle protokolli 191 osalisriigi vahel kokkulepitud meetmega nähakse ette HCFC likvideerimise protsess tänasest kuni 2020. aastani tööstusriikides ja tänasest kuni 2030. aastani arenguriikides. Kokkuleppega on ette nähtud, et Euroopa ühendused peavad määruses (EÜ) nr 2037/2000 sätestama 2015. ja 2020. aastaks veidi muudetud vähendamise etapid ning määrama HCFC kasutamise likvideerimise kuupäeva 2020. aastaks 2025. aasta asemel.

Keskkonna rahastamisvahend LIFE

23. mail võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu rahastamisvahendit LIFE+ käsitleva määruse [1]. See uus rahastamisvahend koondab ühtsesse skeemi suure hulga olemasolevaid keskkonnaprogramme ja -meetmeid. Toetuste maht suureneb ligi 1,9 miljardi euroni ajavahemikul 2007–2013.

Põllumajandus ja maaelu areng

Märkused ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) kohta

27. märtsil võttis nõukogu vastu määruse, [2] millega kehtestatakse õiguslikud alused, mis võimaldavad Portugalil ja Ühendkuningriigil kohaldada vabatahtliku ümbersuunamise süsteemi.

Euroopa Parlament avaldas 29. märtsi resolutsioonis *uute liikmesriikide ühisesse põllumajanduspoliitikasse kaasamise* kohta toetust komisjoni kavatsusele teha ettepanek koostada selline ühise põllumajanduspoliitika pikaajaline arengukava pärast 2013. aastat, mis võimaldab kasutada ära erakordseid laienemisvõimalusi, mida pakub põllumajandustoodete kaubavahetuse kasv maailmas, ja mis võimaldab põllumajandusel täita oma tootmisfunktsiooni ja teisi ülesandeid.

23. mail võttis komisjon vastu määruse ettepaneku *põllumajandustoodete teavitamis- ja müügiedendusmeetmete kohta siseturul ja kolmandates riikides* [3]. Arvestades viimastel aastatel omandatud kogemusi ja lihtsustamise eesmärgil tegi komisjon ettepaneku sõnastada määrused (EÜ) nr 2702/1999 [4] ja (EÜ) nr 2826/2000 [5] uuesti ühe määrusena. Tänu ühtse õigusraamistiku tekkimisele on edendamispoliitikas

---

(1) Määrus (EÜ) nr 614/2007 (ELT L 149, 9.6.2007).
(2) Määrus (EÜ) nr 378/2007 (ELT L 95, 5.4.2007).
(3) KOM(2007) 268 (ELT C 191, 17.8.2007).
(4) EÜT L 327, 21.12.1999.
(5) EÜT L 328, 23.12.2000.

osalejatel lihtsam protsessile ligi pääseda ja selles osaleda. Nõukogu võttis määruse vastu 17. detsembril [1].

29. märtsil võttis komisjon vastu aruande [2] vastavalt määruse (EÜ) nr 1782/2003 artiklile 8 *nõuetele vastavuse süsteemi kohaldamise* kohta [3]. Nõukogu rõhutas aruande kohta 11. juunil vastuvõetud järeldustes, et lihtsustamise eesmärgid tuleb saavutada kiiresti, ning kutsus seega komisjoni üles tegema kõik selleks, et kavandatud seadusandlikud meetmed võetaks vastu võimalikult lühikese aja jooksul ning et võimaluse korral kohaldataks neid alates 2007. aastast. 29. augustil [4] tegi komisjon ettepaneku muuta eespool nimetatud määrust (EÜ) nr 1782/2003 ja määrust (EÜ) nr 1698/2005 [5]. Komisjoni eesmärk on kohaldada alates 2008. aastast nõuetele vastavuse süsteemi kohaldamist käsitleva aruande järeldusi, võttes muu hulgas kasutusele selliste väikeste rikkumiste mõiste, mille puhul ei nõuta maksete vähendamist, ja vähese tähtsuse reegli, mille kohaselt ei tohi rikkumisele järgnevaid makseid vähendada, kui vähendamine on eelnevalt kokkulepitud künnisest väiksem.

13. juunil [6] võttis komisjon vastu aruande *ühise põllumajanduspoliitikaga seotud teavitamismeetmeid* käsitleva määruse (EÜ) nr 814/2000 [7] rakendamise kohta. Aruandes kirjeldatakse kolmandast isikust organisatsioonide või komisjoni algatusel eelarveaastatel 2003–2006 esitatud meetmeid.

26. septembril [8] võttis nõukogu kiirendatud menetlusel vastu määruse, millega kehtestatakse erand määrusest (EÜ) nr 1782/2003 seoses *maa tootmisest kõrvaldamisega* 2008. aastal. Määruse eesmärk on vähendada põllumajandusmaa tootmisest kõrvaldamise protsendimäära 10%lt 0%ni käesoleva sügise ja 2008. aasta kevade külviperioodiks. See meede peaks võimaldama suurendada teravilja tootmist Euroopas.

9. novembril tegi komisjon ühise põllumajanduspoliitika reformi osana ettepaneku puuvilla toetuskava muudetud reformi kohta, mille puhul võetakse arvesse Euroopa Kohtu otsust tühistada praegu kehtiv kava komisjoni läbiviidud mõju-uuringus esinevate puuduste tõttu [9]. Ettepaneku kohaselt on sõltuvalt ristvastavusest 65% toetustest toodanguga sidumata (st ei sõltu tootmisest), samal ajal kui ülejäänud 35% jäävad pindalatoetustena makstavana seotuks puuvillatootmisega.

---

(1) Määrus (EÜ) nr 3/2008 (ELT L 3, 5.1.2008).
(2) KOM(2007) 147 (ELT C 181, 3.8.2007).
(3) ELT L 270, 21.10.2003.
(4) KOM(2007) 484 (ELT C 246, 20.10.2007).
(5) ELT L 277, 21.10.2005.
(6) KOM(2007) 324 (ELT C 246, 20.10.2007).
(7) EÜT L 100, 20.4.2000.
(8) Määrus (EÜ) nr 1107/2007 (ELT L 253, 28.9.2007).
(9) KOM(2007) 701 (ELT C 9, 15.1.2008).

20. novembril võttis komisjon vastu teatise *„Ühise põllumajanduspoliitika reformi „tervisekontrolli" ettevalmistamine*" ([1]). Komisjon annab ülevaate kohandustest, mis on vaja teha ÜPP eri osades, sealhulgas ühtses otsemaksete kavas ja turutoetusvahendites, ja sellest, kuidas lahendada uusi probleeme, mis on näiteks seotud kliimamuutustega, biokütuste laialdasema kasutamisega ja veemajandusega. Tervisekontrolliga püütakse ratsionaliseerida ja ajakohastada Euroopa Liidu ühist põllumajanduspoliitikat. Eesmärgiks on parandada ÜPP toimimist alates 2003. aastast saadud kogemuste alusel ja kohandada seda 2007. aastal ilmnenud uute probleemide ja võimalustega 27 liikmesriigis. Teatisega käivitatakse ulatuslik kuue kuu pikkune arutelu, mille lõppedes esitab komisjon seadusandlikud ettepanekud. Eesmärk on käsitleda kolme olulist küsimust: kuidas tõhustada ja lihtsustada otsetoetuste süsteemi, kuidas tagada, et algselt kuue liikmesriigiga ühenduse jaoks ette nähtud turutoetusvahendid oleksid asjakohased maailmas praegu valitsevates tingimustes, ja kuidas toime tulla praeguste probleemidega. Tervisekontrolliga valmistab komisjon ette lähenemisviisi 2008/2009. aasta eelarve läbivaatamiseks.

26. novembril ([2]) muutis komisjon määrust (EÜ) nr 1290/2005 *ühise põllumajanduspoliitika rahastamise* kohta ([3]). Selle algatuse eesmärk on täita ühenduse fondidest toetuse saajate andmete avaldamise kohustust vastavalt määrusele (EÜ, Euratom) nr 1995/2006, milles on sätestatud, et vajalikud üksikasjad tuleb kindlaks määrata vastavate valdkondlike eeskirjadega ([4]).

Maaelu areng

Nõukogu tuletas 19. märtsi järeldustes pealkirjaga *„Tööhõive maapiirkondades: tööhõive ühtlustamine"* meelde Euroopa põllumajandusmudeli olulisust maapiirkondade tööhõives ning maastiku ilu ja mitmekesisuse säilitamisel ning vajadust tugevdada ühise põllumajanduspoliitika teist sammast, mis on reformi peamine meede. Nõukogu nõuab, et komisjon esitaks talle ajakohastatud aruande, ja rõhutab, et töökohtade loomine ja säilitamine peavad olema maaelu arengu programmide ühed prioriteetsemad eesmärgid.

Põllumajandustoodete kvaliteet

Komisjon võttis 28. juunil vastu määruse (EÜ) nr 834/2007 ([5]) *mahepõllumajandusliku tootmise* ning *mahepõllumajanduslike toodete märgistamise* ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 ([6]) kehtetuks tunnistamise kohta. Uue määruse eesmärk on vastata tarbijate nõudmistele, mis on viimastel aastatel suurenenud, ja mahepõllumajanduse turu

([1]) KOM(2007) 722.
([2]) Määrus (EÜ) nr 1437/2007 (ELT L 322, 7.12.2007).
([3]) ELT L 209, 11.8.2005.
([4]) ELT L 390, 30.12.2006.
([5]) ELT L 189, 20.7.2007.
([6]) EÜT L 198, 22.7.1991.

kasvule enamikes liikmesriikides. Määruse eesmärk on parandada toodete jälgitavust ja tarbijate teavitamist selliste kohustuslike märgistuste abil nagu „ELi põllumajandus", mis kinnitab, et põllumajanduslik tooraine on toodetud Euroopa Liidus. Määrus pakub ka võimalust kasutada ühenduse mahepõllumajandusliku toodangu logo paralleelselt riiklike ja eraettevõtjate logodega. Uue määrusega kinnitatakse geneetiliselt muundatud organismide (GMO) ja ioniseeriva kiirguse kasutamise keelustamist ning selles sätestatakse ühtsed eeskirjad mahepõllumajanduslike toodete, sealhulgas töödeldud toiduainete tootmise ja märgistamise ning nende toodete impordi kontrolli kohta.

Põllumajandustoodete hinnad ja seonduvad meetmed

Komisjon võttis 27. juunil [1] vastu aruande *piimatoodete ja konkureerivate toodete turu arengu* kohta. Komisjon leiab, et määrus (EMÜ) nr 1898/87 on siiski õigustatud, sest sellega tagatakse nii piima ja piimatoodete õige märgistamine kui ka võrdsed võimalused piimatoodetele ja nendega konkureerivatele toodetele. Komisjoni hinnangul ei ole aastaaruannete esitamine siiski enam õigustatud.

Ühine turukorraldus

Nõukogu lubas 16. aprilli otsusega [2] komisjonil hääletada *rahvusvahelise teraviljanõukogu* istungil ühenduse nimel 1995. aasta teraviljakaubanduse konventsiooni kehtivuse pikendamise poolt kuni kahe lisa-aasta võrra. 11. juunil võttis nõukogu vastu määruse *teraviljaturu ühise korralduse* kohta [3]. Määrusega kehtestatakse maisi suhtes sekkumiskõlbliku koguse piirang. Sekkumist võimaldavat õigusakti kohaldatakse kuni teraviljaturu ühise korralduse läbivaatamiseni 2008. aastal teostatava ühise põllumajanduspoliitika „tervisekontrolli" raames.

Piima ja piimatoodete valdkonnas võttis nõukogu 26. septembril vastu ühe direktiivi ja kaks määrust, millega muudetakse ja lihtsustatakse kehtivaid õigusakte:

- direktiiv 2007/61/EÜ, [4] millega lubatakse teatavate osaliselt või täielikult veetustatud inimtoiduks mõeldud piimakonservide valgusisalduse standardimist;
- määrus (EÜ) nr 1152/2007, [4] millega parandatakse koolipiimatoetuse skeemi ja lihtsustatakse võituru sekkumismeetmeid;
- määrus (EÜ) nr 1153/2007, [4] millega liberaliseeritakse joogipiima turgu, lubades toota ja turustada ühenduses erineva rasvasisaldusega piima.

---

[1] KOM(2007) 360 (ELT C 191, 17.8.2007).
[2] Otsus 2007/317/EÜ (ELT L 119, 9.5.2007).
[3] Määrus (EÜ) nr 735/2007 (ELT L 169, 29.6.2007).
[4] ELT L 258, 4.10.2007.

12. detsembril võttis komisjon vastu aruande *piimasektori turuväljavaadete* kohta [1]. Aruandes analüüsitakse piima ja piimatoodete tootmise arengut, piima ja piimatoodete hindu ning turukorraldusmeetmete kasutamist aastatel 2003–2007. Seejärel esitatakse aruandes Euroopa Liidu turu väljavaated aastateks 2007–2014 ja maailmaturu väljavaated aastateks 2006–2016.

Puu- ja köögiviljasektoris võttis nõukogu 26. septembril vastu määruse (EÜ) nr 1182/2007, [2] millega muudetakse kehtivaid õigusakte ja tunnistatakse üks õigusakt kehtetuks. Kõnealuse määrusega, mis viib puu- ja köögiviljasektori vastavusse muude ühise põllumajanduspoliitika reformitud sektoritega, nähakse ette järgmist: parandada sektori konkurentsivõimet ja muuta see turule orienteeritumaks, et tagada jätkusuutlik tootmine, mis oleks konkurentsivõimeline nii sise- kui ka välisturul; vähendada turukriisidest tulenevat tootjate sissetulekute kõikumist; suurendada puu- ja köögivilja tarbimist ühenduses; jätkata keskkonna säilitamiseks ja kaitseks sektoris seni tehtud jõupingutusi ning tugevdada tootjaorganisatsioonide osatähtsust.

21. detsembril võttis komisjon vastu määruse, [3] millega kehtestatakse nõukogu määruste [4] rakenduseeskirjad puu- ja köögiviljasektoris.

22. oktoobril võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 1234/2007, millega kehtestatakse põllumajandusturgude ühine korraldus ning mis käsitleb teatavate põllumajandustoodete erisätteid (ühise turukorralduse ühtne määrus) [5]. Kõnealuse määruse eesmärk on lihtsustada ÜPPd käsitlevaid õigusakte ning luua põllumajandusturgusid käsitlev horisontaalne õiguslik raamistik. Kõnesoleva õigusaktiga koondatakse horisontaalselt ühte määrusesse 21 praegu kehtivat ühist turukorraldust ja 23 nendega seonduvat nõukogu õigusakti.

11. juunil võttis nõukogu vastu määruse, [6] millega kehtestatakse *kartulitärklise tootmise kvoodisüsteem.* Selle määrusega pikendatakse kvootide kehtivust 2007/2008. ja 2008/2009. turustusaastaks. 22. oktoobril [7] muutis komisjon määrust (EÜ) nr 1947/2005 [8] seoses Soome antava riikliku abiga *seemne* ja *teraviljaseemne* puhul. Uue määrusega muudetakse ühist turukorraldust nii, et pärast 2010. aasta saagikoristust võetakse Soomelt võimalus kõnealust toetust maksta.

Nõukogu lubas oma 16. aprilli otsusega 2007/316/EÜ [9] komisjonil hääletada *rahvusvahelise suhkrunõukogu* istungil ühenduse nimel 1992. aasta rahvusvahelise

(1) KOM(2007) 800.
(2) ELT L 273, 17.10.2007.
(3) Määrus (EÜ) nr 1580/2007 (ELT L 350, 31.12.2007).
(4) Määrused (EÜ) nr 2200/96, (EÜ) nr 2201/96 ja (EÜ) nr 1182/2007.
(5) ELT L 299, 16.11.2007.
(6) Määrus (EÜ) nr 671/2007 (ELT L 156, 16.6.2007).
(7) Määrus (EÜ) nr 1247/2007 (ELT L 282, 26.10.2007).
(8) ELT L 312, 29.11.2005.
(9) ELT L 119, 9.5.2007.

suhkrulepingu kehtivuse pikendamise poolt kahe lisa-aasta võrra kuni 31. detsembrini 2009.

Komisjon võttis 7. mail vastu teatise ([1]) ja ettepanekud määruste (EÜ) nr 318/2006 ja (EÜ) nr 320/2006 ([2]) muutmise kohta seoses suhkrusektori reformiga, mis viidi läbi 2005. aasta novembris. Arvestades suhkrutööstuse ümberstruktureerimise nõrka taset esimesel kahel reformiaastal, võttis nõukogu 9. oktoobril vastu kõnealuste määruste muudatuse ([3]).

11. juunil võttis nõukogu vastu määruse *kuni 12 kuu vanuste veiste liha turustamise* kohta ([4]).

Euroopa Parlament tegi 15. veebruari resolutsioonis ettepaneku *veinituru ühise korralduse reformi* kohta, milles keskendutakse õiguslike meetmete lihtsustamisele ja ühtlustamisele ning konkurentsi tugevdamisele. Seejärel võttis komisjon 4. juulil vastu määruse ettepaneku veinituru ühise korralduse reformi kohta ([5]). Komisjoni hinnangul on põhjalik reform vajalik selleks, et asendada kulude poolest ebatõhusad poliitilised vahendid jätkusuutlikuma ja ühtsema õigusliku raamistikuga.

7. mail võttis nõukogu vastu määruse, ([6]) millega lubatakse õunhappe sisaldust Argentiinast ühendusse imporditud veinides ülemaailmsete veinivalmistustavade vastastikuse tunnustamise läbirääkimiste raames saavutatud ühenduse ja Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu (Mercosur) vahelise kokkuleppega.

Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondi tagatisrahastu

11. juunil ([7]) võttis nõukogu vastu määruse, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1883/78 ([8]). Selle meetme eesmärk on vähendada 2007. ja 2008. aastal ladustamistoimingute maksukoormust liikmesriikides, kus intressimäärad on väga kõrged: see kehtib Ungari puhul, mis on ka riik, kus maisivarud on kõige suuremad.

([1]) KOM(2007) 227 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) ELT L 58, 28.2.2006.
([3]) Määrused (EÜ) nr 1260/2007 ja (EÜ) nr 1261/2007 (ELT L 283, 27.10.2007).
([4]) Määrus (EÜ) nr 700/2007 (ELT L 161, 22.6.2007).
([5]) KOM(2007) 372 (ELT C 191, 17.8.2007).
([6]) Määrus (EÜ) nr 519/2007 (ELT L 123, 12.5.2007).
([7]) Määrus (EÜ) nr 734/2007 (ELT L 169, 29.6.2007).
([8]) EÜT L 216, 5.8.1978.

Kalandus ja merestrateegia

Kalanduspoliitika suundumused

10. aprillil võttis komisjon vastu *aruande* ühise kalanduspoliitika rakendamise järelevalve kohta liikmesriikides aastatel 2003–2005 ([1]).

5. veebruaril võttis komisjon vastu teatise *püügivõimsuse ja -koormuse näitajate parandamise kohta ühise kalanduspoliitika raames* ([2]). Teatise eesmärk on algatada arutelu sobivaima viisi leidmiseks, kuidas suurendada püügivõimsust ühise kalanduspoliitika raames.

18. aprillil võttis komisjon vastu ettepaneku, mis käsitleb määrust *kalandussektori andmete kogumist, haldamist ja kasutamist käsitleva ühenduse raamistiku* loomise ning ühise kalanduspoliitikaga seotud teadusliku nõustamise toetamise kohta ([3]). Eesmärk on töötada välja bioloogilisi, majandus-, keskkonna- ja sotsiaalandmeid hõlmavad pikaajalised integreeritud piirkondlikud proovivõtuprogrammid. Seoses sellega muutis nõukogu 13. novembril ([4]) määrust, millega kehtestatakse ühenduse raamistik ühise kalanduspoliitika elluviimiseks vajalike andmete kogumiseks ja haldamiseks.

28. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„Soovimatu kaaspüügi vähendamise ja saagi vette tagasi laskmise likvideerimise poliitika Euroopa kalanduses"* ([5]). Kõnealuse poliitika jaoks kavandatud vahendid on järgmised: saagi vette tagasi laskmise järkjärgulise keelu kehtestamine kuni selleni, et kogu püütud kala ja koorikloomad tuleb lossida, ning täiendavad meetmed, nagu püügivahendite selektiivsuse parandamise edendamine, nõue vahetada kalastuspiirkonda ning teatavate piirkondade sulgemine reaalajas.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldas omakorda 25. aprillil ([6]) oma arvamuse komisjoni 2006. juuli teatise kohta, mis käsitleb *„maksimaalse jätkusuutliku saagikuse"* arvessevõtmist *ühises kalanduspoliitikas* ([7]). Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovitab väga hoolikalt kaaluda selle põhimõtte rakendamise plusse ja miinuseid majanduslikust, sotsiaalsest ja keskkonna seisukohast.

11. juunil ([8]) muutis nõukogu *otsuse 2004/585/EÜ* (millega asutatakse ühise kalanduspoliitika raames piirkondlikud nõuandekomisjonid) teatavaid sätteid, et

([1]) KOM(2007) 167 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 39 (ELT C 138, 22.6.2007).
([3]) KOM(2007) 196.
([4]) Määrus (EÜ) nr 1343/2007 (ELT L 300, 17.11.2007).
([5]) KOM(2007) 136 (ELT C 181, 3.8.2007).
([6]) ELT C 168, 20.7.2007.
([7]) KOM(2006) 360.
([8]) Otsus 2007/409/EÜ (ELT L 155, 15.6.2007).

komisjonid võiksid saada ühenduse rahalist abi kui organisatsioonid, mille tegevuse eesmärk on Euroopa huvide edendamine.

10. juulil võttis nõukogu vastu määruse [1] *ühisele kalanduspoliitikale vastava kalavarude kaitse ja säästva kasutamise* kohta. Määruse eesmärk on kohandada Euroopa Liidu kalalaevastikku, et parandada turvalisust, töötingimusi, toodete hügieeni ja kvaliteeti, samuti energiasäästlikkust ELi liikmesriikide kalapüügilaevadel.

Samal päeval võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni *tööstusliku kalapüügi* ja *kalajahu ning -õli tootmise* kohta. Parlament rõhutab, et tuleks jätkata uuringuid tööstusliku kalapüügi mõju kohta teistele kalapüügiliikidele ning merekeskkonnale. Parlament tõstab esile saagi merre tagasi laskmisega seotud probleemi ja kutsub komisjoni üles läbi viima uuringuid, et hinnata saagi vette tagasi laskmise praegust olukorda ning võimalust kasutada saagi vette tagasi laskmist tööstuslikus kalapüügis.

25. juulil võttis komisjon vastu teatise [2] ühise kalanduspoliitika eeskirjade tõsiste rikkumiste kohta 2005. aastal. Liikmesriigid teavitasid komisjoni 10 443 tõsisest rikkumisjuhtumist 2005. aastal, mis näitab väikest suurenemist võrreldes eelneva aastaga (9660 juhtumit).

Püügitegevuse korraldamine

26. veebruari teatises *kalanduse õigustepõhiste juhtimissüsteemide* kohta [3] vaatles komisjon võimalusi püügitegevuse korraldamise tõhususe parandamiseks, hõlbustades nende eesmärkide saavutamist, mida ühendus ja liikmesriigid taotlevad ühise kalanduspoliitika raames. Need võimalused hõlmavad näiteks kalavarude kaitset ja kalandussektori konkurentsivõimet.

Et lihtsustada ja parandada kalapüügilubade haldamise korda, võttis komisjon 18. juunil vastu ettepaneku määruse kohta, milles käsitletakse ühenduse kalalaevadele loa andmist püügiks ühenduse vetest väljaspool ning kolmandate riikide laevade juurdepääsu ühenduse vetele [4].

Ebaseadusliku kalapüügi vastane võitlus

Euroopa Parlament kordas 15. veebruari resolutsioonis [5] oma lubadust võidelda ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vastu. Parlament leiab, et Euroopa Liit peaks esmajärjekorras võtma järgmised meetmed: ühelt poolt rakendada kehtivaid ühise kalanduspoliitika ja ühenduse kalandusvaldkonna õigusaktide sätteid, et vähendada ebaseaduslikku kalapüüki, millega tegelevad ühenduse laevad

---

(1) Määrus (EÜ) nr 865/2007 (ELT L 192, 24.7.2007).
(2) KOM(2007) 448 (ELT C 246, 20.10.2007).
(3) KOM(2007) 73 (ELT C 138, 22.6.2007).
(4) KOM(2007) 330 (ELT C 191, 17.8.2007).
(5) ELT C 287 E, 29.11.2007.

ühenduse vetes, ja teiselt poolt takistada väljaspool ELi ebaseaduslikult püütud kaladest valmistatud toodete lossimist ja turustamist.

Komisjon võttis omakorda 17. oktoobril vastu teatise [1] ja määruse ettepaneku, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks [2].

Kalavarude kaitse ja majandamine

29. jaanuaril võttis komisjon vastu teatise *„Ülevaade süvamere kalavarude majandamisest"* [3].

7. mail võttis nõukogu vastu määruse, millega kehtestatakse *La Manche'i lääneosa merikeelevarude säästva kasutamise* mitmeaastane kava, [4] ja määruse, [5] mille eesmärk on kehtestada tehnilised kaitsemeetmed, mida kohaldatakse Euroopa Liidu kalalaevade suhtes seoses *tuunikala, marliinide, mõõkkalade ja teiste pika rändega kalavarude püügi ja lossimisega* ning kaaspüügiliikide püügiga. 11. mail võttis nõukogu vastu määruse, millega kehtestatakse *Põhjamere lesta- ja merikeelevarude* püügi mitmeaastane majandamiskava, [6] ja määruse, [7] millega kehtestatakse uued meetmed seoses Rahvusvahelise Atlandi Tuunikaitse Komisjoni soovitatud *hariliku tuuni varude* taastamise kavaga. 18. septembril võttis nõukogu vastu määruse, millega kehtestatakse meetmed *Euroopa angerja varude* taastamiseks, [8] ja määruse, [9] millega kehtestatakse *Läänemere tursavarude* ja nende varude püügi mitmeaastane kava ning muudetakse ja tunnistatakse kehtetuks kehtivaid määrusi [10].

6. juunil võttis komisjon vastu teatise *püügivõimaluste kohta 2008. aastaks* [11]. Komisjon selgitab, kuidas on kavas liigitada kalavarusid piiratud arvu objektiivsete kategooriate alusel, toetudes teaduslikele nõuannetele, kohelda kõiki ühe kaitseliigi varusid samaväärselt ja kohaldada ühtseid eeskirju aastaks 2008 kavandatavate lubatud aastase kogupüügi (TAC), kvootide ja püügikoormuse taseme määramisel.

11. juunil võttis komisjon vastu määruse, [7] mille eesmärk on rakendada ühenduse tasandil Rahvusvahelise Atlandi Tuunikaitse Komisjoni (ICCAT) vastuvõetud *hariliku*

---

(1) KOM(2007) 601 (ELT C 9, 15.1.2008).
(2) KOM(2007) 602 (ELT C 9, 15.1.2008).
(3) KOM(2007) 30 (ELT C 138, 22.6.2007).
(4) Määrus (EÜ) nr 509/2007 (ELT L 122, 11.5.2007).
(5) Määrus (EÜ) nr 520/2007 (ELT L 123, 12.5.2007).
(6) Määrus (EÜ) nr 676/2007 (ELT L 157, 19.6.2007).
(7) Määrus (EÜ) nr 643/2007 (ELT L 151, 13.6.2007).
(8) Määrus (EÜ) nr 1100/2007 (ELT L 248, 22.9.2007).
(9) Määrus (EÜ) nr 1098/2007 (ELT L 248, 22.9.2007).
(10) Määrused (EMÜ) nr 2847/93 ja (EÜ) nr 779/97.
(11) KOM(2007) 295 (ELT C 9, 15.1.2008).

tuuni varude taastamise kava. 17. detsembril võttis komisjon vastu analoogse määruse Atlandi ookeani idaosa ja Vahemere kohta ([1]).

22. oktoobril võttis nõukogu vastu määruse, milles sätestatakse Loode-Atlandi Kalastusorganisatsiooni reguleeritavas piirkonnas kohaldatavad kaitse- ja rakendusmeetmed ([2]).

26. novembril võttis komisjon vastu määruse, millega määratakse kindlaks teatavate Läänemere *kalavarude* ja kalavarurühmade püügivõimalused ning tingimused 2008. aastaks ([3]). 20. detsembril võttis nõukogu vastu analoogse määruse ([4]) Musta mere kohta.

17. detsembril ([5]) muutis nõukogu määrusi (EÜ) nr 2015/2006 ja (EÜ) nr 41/2007 teatavate kalavarude püügivõimaluste ja tingimuste osas.

Kalanduslepingud kolmandate riikidega

2007. aastal alustas komisjon erinevate kolmandate riikidega uusi läbirääkimisi seoses kalanduslepingute ja protokollidega. Selliste uute partnerluslepingute eesmärk, millega tagatakse vahendid kalavarude säästva kasutamise kindlustamiseks kõikide osaliste huvides, on ka tagada suurem ühtsus erinevate ühenduse poliitikavaldkondade vahel. Aasta jooksul sõlmiti sellised lepingud Gaboni, Gröönimaa, Kiribati, Madagaskari, Mosambiigi ning São Tomé ja Príncipega.

15. oktoobril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse ([6]) kohta, mis käsitleb muudatusi Euroopa Ühenduse ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kalandusalastes partnerluslepingutes.

Merepoliitika

13. aprilli arvamuses, ([7]) mis käsitleb 26. juunil avaldatud rohelist raamatut *„Euroopa Liidu tulevase merenduspoliitika suunas: Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses"*, ([8]) tunneb Regioonide Komitee heameelt selle üle, et komisjon tunnustab piirkondliku mõõtme tähtsust merendustegevuse korraldamisel. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee avaldas omakorda 26. aprillil pooldava arvamuse, ([9]) milles ta nõustub enamiku rohelise raamatu ettepanekutega.

([1]) Määrus (EÜ) nr 1559/2007 (ELT L 340, 22.12.2007).
([2]) Määrus (EÜ) nr 1386/2007 (ELT L 318, 5.12.2007).
([3]) Määrus (EÜ) nr 1404/2007 (ELT L 312, 30.11.2007).
([4]) Määrus (EÜ) nr 1579/2007 (ELT L 346, 29.12.2007).
([5]) Määrus (EÜ) nr 1533/2007 (ELT L 337, 21.12.2007).
([6]) KOM(2007) 595 (ELT C 4, 9.1.2008).
([7]) ELT C 146, 30.6.2007.
([8]) KOM(2006) 275.
([9]) ELT C 168, 20.7.2007.

12. juulil võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni *Euroopa Liidu merepoliitika tuleviku* kohta. Parlamendi hinnangul kutsub see poliitika üles merendusküsimustega seotud poliitikavaldkondade, meetmete ja otsuste ühendamisele ning edendab paremat koordineeritust, suuremat avatust ja laiemat koostööd kõigi osaliste vahel, kelle tegevus jätab jälje Euroopa ookeanidele ja meredele.

7. juunil võttis komisjon pärast Euroopa *rannikualade integreeritud majandamise* soovituse hindamist vastu teatise [1]. Teatises määratleb komisjon prioriteetsed teemad rannikualadega seoses: kliimamuutuste ja ohtudega kohanemine, piirkondlike merede alase koostöö tugevdamine, sealhulgas mere- ja maismaategevuse korraldamise kavade ja programmide suurem ühtlustamine.

17. oktoobril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, milles käsitletakse ohualdiste avamere ökosüsteemide kaitset põhjapüügivahendite kahjuliku mõju eest [2].

Kasulikud viidad

- Keskkonna peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/environment/index_et.htm
- Säästev areng:
  http://ec.europa.eu/environment/eussd/
- Kliimamuutused:
  http://europa.eu/press_room/presspacks/climate/index_fr.htm
  http://ec.europa.eu/environment/climat/home_en.htm
- Kyoto protokoll:
  http://ec.europa.eu/environment/climat/kyoto.htm
- Põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/agriculture/index_fr.htm
- Kalandus- ja merendusasjade peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/dgs/fisheries/index_fr.htm

---

[1] KOM(2007) 308 (ELT C 191, 17.8.2007).
[2] KOM(2007) 605.

3. jagu

Ühiste väärtuste edendamine Euroopa Liidus

Põhiõiguste kaitse ja diskrimineerimisvastane võitlus

Euroopa Liidu Põhiõiguste amet

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (1) loodi nõukogu 15. veebruari 2007. aasta määrusega (2). Ameti eesmärk on pakkuda ühenduse institutsioonidele, organitele, ametkondadele ja asutustele ning ühenduse liikmesriikidele põhiõigustega seotud abi ja teadmisi, et aidata neil ühenduse õiguse rakendamisel täielikult järgida põhiõigusi.

Samal päeval sai komisjon loa alustada *Euroopa Nõukoguga läbirääkimisi* koostöölepingu sõlmimiseks ameti ja Euroopa Nõukogu vahel. 21. augustil võttis komisjon vastu ettepaneku nõukogu otsuse kohta, (3) mis käsitleb sellise lepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse ja Euroopa Nõukogu vahel. Komisjoni läbirääkimiste tulemusena valminud leping näeb ette korrapärased kontaktid ja kohtumised, andmekaitse eeskirju arvestava teabevahetuse ning tegevuste kooskõlastamise, eelkõige seoses ameti iga-aastase tööprogrammi ettevalmistamisega.

12. septembril võttis komisjon vastu ettepaneku otsuse kohta, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 168/2007 säte ameti 2007.–2012. aasta *mitmeaastase raamistiku* vastuvõtmise kohta (4). Ettepanek hõlmab teemavaldkondi, mis käsitlevad ameti tegevust vaatlusalusel ajavahemikul.

Konsulaarkaitse

14. märtsi arvamuses (5) rohelise raamatu kohta teemal *Euroopa Liidu kodanike diplomaatiline ja konsulaarkaitse kolmandates riikides,* mis avaldati 2006. aasta novembris, (6) rõhutab Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, et Euroopa Liidu kodanike õigus kolmandates riikides pakutavale diplomaatilisele ja konsulaarkaitsele on ELi kodakondsuse konkreetne väljund. Komitee tervitab ettepanekut laiendada Euroopa kodanikule antavat kaitset tema perekonnaliikmetele, kes ei ole ELi liikmesriigi kodanikud, ning ettepanekut laiendada diplomaatilist ja konsulaarkaitset ka Euroopa kodanike ja nende mõne kolmanda riigi kodakondsust omavate

(1) Vt ka käesoleva aruande V peatüki 3. jagu „Ühiste väärtuste kaitsmine ja edendamine väljaspool Euroopa Liitu".
(2) Määrus (EÜ) nr 168/2007 (ELT L 53, 22.2.2007).
(3) KOM(2007) 478 (ELT C 246, 20.10.2007).
(4) KOM(2007) 515 (ELT C 4, 9.1.2008).
(5) ELT C 161, 13.7.2007.
(6) KOM(2006) 712 (ELT C 126, 7.6.2007).

perekonnaliikmete surnukehade isiku kindlakstegemisele ja surnukeha kodumaale toimetamisele.

5. detsembril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Tõhus diplomaatiline ja konsulaarkaitse kolmandates riikides: Euroopa Liidu panus (Tegevuskava (2007–2009))"* ([1]). Teatise eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu kodanike õigust ühenduse konsulaarkaitsele, millele on pühendatud EÜ asutamislepingu artikkel 20 ning mida korratakse põhiõiguste harta artiklis 46. Teatis on jätkuks rohelise raamatu avaldamisega 2006. aasta veebruaris algatatud avalikule arutelule.

Tegevus väljaspool Euroopa Liitu

26. aprillil võttis Euroopa Parlament vastu *resolutsiooni homofoobia kohta Euroopas*. Ta rõhutab, et Euroopa Liit tähendab eelkõige ühiseid väärtusi, millest kõige väärtuslikumate hulka kuuluvad inimõiguste ja põhivabaduste austamine, demokraatia, õigusriik, võrdõiguslikkus ja mittediskrimineerimine. Ta nõuab homoseksuaalsuse kuritegelikuks tunnistamise lõpetamist kogu maailmas ja teatab, et tähistab igal aastal 17. mail *rahvusvahelist homofoobia vastast päeva*.

Teaduse ja uute tehnoloogiate eetika Euroopa töörühm (EGE töörühm)

Aastal 2007 töötas EGE töörühm selle nimel, et avaldada detsembris arvamus *„Toiduainete tootmise eesmärgil loomade kloonimise eetilised aspektid"*. Kodanikuühiskonna kaasamiseks toimus septembris ümarlaud, millele järgnes protokolli avaldamine, ning korraldati avalik arutelu. Arutelu käigus kogutud enam kui 800 arvamust võimaldasid EGE töörühmal lõpule viia loomade kloonimist toiduainete tootmise eesmärgil käsitleva arvamuse vastuvõtmise.

Juulis võttis EGE töörühm vastu arvamuse *inimembrüo tüvirakkude teadusuuringuid käsitlevate Euroopa Liidu rahastatavate projektide eetilise läbivaatuse* kohta. Töörühm tunnistas vajadust edendada vastutustundlikku teadustööd, mis oleks läbipaistev, teeniks avalikku huvi, järgiks liikmesriikide sõltumatust, säilitaks avalikkuse usalduse, edendaks rahvusvahelist koostööd ja nõuaks eetiliste küsimuste kaasamist praktilisse teadustegevusse. Samuti pakkus töörühm välja kaalutlusi, mida tuleks arvestada Euroopa Liidu rahastatavate teadusprojektide puhul, mis hõlmavad inimembrüo tüvirakkude kasutamist.

Kogu aasta jooksul korraldas töörühm koosolekuid riiklike eetikakomiteedega ning 27 liikmesriigi eetikakomiteede foorumi esindajatega, et koguda vajalikku teavet töörühmas käsitletavate teemade eetiliste, õiguslike ja sotsiaalsete aspektide kohta.

ÜRO institutsioonidevahelise bioeetika komitee 7. koosolek, kus osalesid selles valdkonnas aktiivselt tegutsevad organisatsioonid, korraldati komisjoni egiidi all 28. ja

([1]) KOM(2007) 767.

29. novembril. See üritus pakkus olulise võimaluse institutsioonidevahelisteks aruteludeks bioeetika ja teaduseetika küsimuste üle.

Kultuur

10. mail vastuvõetud teatises *Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava kohta üleilmastuvas maailmas* (1) pakkus komisjon välja uue tegevuskava, mis põhineb ühistel eesmärkidel ja uutel partnerlusvormidel liikmesriikide ja kodanikuühiskonnaga. Selles on välja toodud kolm peamist eesmärkide rühma: kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuridevahelise dialoogi edendamine, kultuuri kui loovuse allika edendamine Lissaboni majanduskasvu ja töökohtade loomise strateegia raames, kultuuri kui Euroopa Liidu rahvusvaheliste suhete olulise mõjuri edendamine. Nende eesmärkide saavutamiseks pakub komisjon välja uued partnerlused ja töömeetodid: struktureeritud dialoogi pidamine kultuurisektoriga, avatud koordineerimismeetodi kasutuselevõtmine, põhjendatud otsustel rajaneva poliitikakujundamise toetamine ning kultuuriküsimuste esiletõstmine kõigis seonduvates valdkondades. 16. novembri resolutsioonis kiitis nõukogu heaks nii kolm eesmärki, mis moodustavad ühise kultuuristrateegia, kui ka komisjoni pakutud peamised töömeetodid.

2008. aasta nimetati *kultuuridevahelise dialoogi Euroopa aastaks* eesmärgiga rajada alus järjepidevate Euroopa poliitiliste algatuste jaoks kultuuridevahelise dialoogi valdkonnas, mis jätkuks ka pärast 2008. aastat. Euroopa aasta väljendab ka aktiivselt programmi „Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava üleilmastuvas maailmas" mõju, mille üks kolmest peaeesmärgist on kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuridevahelise dialoogi arendamine. Euroopa aasta eelarveks on eraldatud 10 miljonit eurot, millega toetatakse teabekampaaniaid, kultuuridevahelise dialoogi alaseid küsitlusi ja uuringuid, kaasrahastatakse kogu Euroopa Liitu hõlmava kultuuridevahelise dialoogi seitset suurt Euroopa projekti ning 27 liikmesriikide projekti – üks projekt igas liikmesriigis. Selleks on loodud ka kampaania veebileht *http://www.dialogue2008.eu*.

Noored, kodanikuaktiivsus ja sport

Noorsoopoliitika

23. märtsil avaldas Regioonide Komitee arvamuse, (2) mis käsitleb komisjoni teatist *noorte osalust ja teavitamist käsitleva Euroopa poliitika* kohta (3). Regioonide Komitee arvab, et eelkõige Euroopa tulevikku käsitleva arutelu puhul on oluline noorte osaluse ja teavitamise tõhustamine nende elukohas, et aidata süvendada noortes Euroopa Liitu kuuluvuse tunnet, tagada võimalus kasutada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas

(1) KOM(2007) 242 (ELT C 181, 3.8.2007).
(2) ELT C 156, 7.7.2007.
(3) KOM(2006) 417.

kavandatud õigusi ning anda uut hoogu Euroopa ülesehitusele, rakendades ellu Euroopa kodakondsuse kontseptsiooni.

24. ja 25. mai istungil arutas nõukogu *noorte aktiivset osalemist ühiskonnas* ja kõigi Euroopa noorte *võrdseid võimalusi*. Ta kutsus liikmesriike ja komisjoni üles eelkõige lihtsustama koolist tööturule siirdumist, aitama kaasa perekonna-, era- ja tööelu ühitamisele ning tähtsustama noorte muresid riiklikes reformikavades ja olulistes poliitikavaldkondades, mis mõjutavad noorte elukvaliteeti.

5. septembril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Noorte hariduses, tööhõives ja ühiskonnas osalemise edendamine"* ([1]). Komisjoni hinnangul peab laiahaardeliste noorsoostrateegiate väljatöötamine jääma prioriteediks nii ELi kui ka liikmesriigi tasandil mitmetes poliitikavaldkondades, nagu haridus, tööhõive, tervishoid, ettevõtlus, kultuur, noorsugu ja sport.

Sport

Komisjon käivitas algatuse spordiga seotud küsimuste süvendatud käsitlemiseks, esitades 11. juulil *valge raamatu spordi kohta* ([2]). Selles juhitakse tähelepanu sellistele küsimustele nagu ühenduse õiguse kohaldamine spordi suhtes ning püütakse visandada edasist spordiga seotud tegevust ELi tasandil. Valge raamat sisaldab nelja osa, mis käsitlevad spordi sotsiaalset rolli, spordi majanduslikku mõõdet, spordi korraldust ning valges raamatus esitatud algatuste järelmeetmeid, rakendades struktureeritud dialoogi spordi sidusrühmadega ja koostööd liikmesriikidega. Konkreetsed ettepanekud ELi edasise tegevuse kohta on koondatud *Pierre de Coubertini nimelisse tegevuskavasse,* mis sisaldab meetmeid, mida rakendab või toetab komisjon.

Euroopa Parlament võttis 29. märtsil vastu resolutsiooni *profijalgpalli tuleviku kohta Euroopas*. Parlament juhib tähelepanu nii mitmesugustele selles valdkonnas esinevatele probleemidele kui ka kõnealuse spordiliigi tähtsusele Euroopas ja teatavates kolmandates riikides. 11. oktoobril võttis Regioonide Komitee vastu omaalgatusliku arvamuse teemal *„Võrdsed võimalused spordis"*.

Kasulikud viidad

- Inimõigused:
  http://europa.eu/pol/rights/index_et.htm
- Teaduse ja uute tehnoloogiate eetika Euroopa töörühm:
  http://ec.europa.eu/european_group_ethics/index_fr.htm
- Noored:
  http://ec.europa.eu/youth/index_en.html

([1]) KOM(2007) 498 (ELT C 4, 9.1.2008).
([2]) KOM(2007) 391 (ELT C 4, 9.1.2008).

- Kodanikuaktiivsus:
  http://ec.europa.eu/citizenship/action1/index_fr.html
- Sõpruslinnad:
  http://ec.europa.eu/towntwinning/index_fr.html
- Sport:
  http://ec.europa.eu/sport/index_en.html
- Kultuur:
  http://ec.europa.eu/culture/eac/index_fr.html
- Kultuuridevahelise dialoogi aasta:
  http://www.interculturaldialogue2008.eu/333.html?L=7

IV peatükk

Julgeoleku ja vabaduse tagamine

1. jagu

Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala

Haagi programmi elluviimine

Taust

Ajavahemikku 2005–2009 hõlmav Haagi programm käsitleb vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala poliitika kõiki aspekte koos nende välismõõtmega, eriti selliseid valdkondi nagu põhiõigused ja kodakondsus, varjupaiga- ja sisserändeküsimused, piiride haldamine, integratsioon, terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, õigus- ja politseikoostöö ning tsiviilõigus. 2004. aasta detsembris võttis Euroopa Ülemkogu vastu uimastitevastase võitluse strateegia, mis lisati Haagi programmile.

Nõukogu ja komisjoni 2005. aasta ühises tegevuskavas on määratletud Haagi programmi prioriteedid, millele on kavas lähiaastatel keskenduda. Samuti on koostatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välispoliitilist mõõdet käsitlev strateegia.

3. juulil võttis komisjon vastu *Haagi programmi rakendamise 2006. aasta aruande* ([1]). Aruanne sisaldab ülevaadet Haagi programmis ette nähtud meetmete, sealhulgas Haagi tegevuskava täiendavas uimastitevastases tegevuskavas, vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välispoliitilist mõõdet hõlmavas strateegias ning terrorismivastase võitluse tegevuskavas ette nähtud meetmete võtmisest. Aruandes antakse ülevaade Haagi tegevuskavas 2006. aastaks ette nähtud, 2005. aastal võtmata jäänud ning korrapärastest ja pidevatest meetmetest.

([1]) KOM(2007) 373 (ELT C 191,17.8.2007).

Euroopa õigusruum

Põhiõigused

19. aprillil võttis nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi *„Põhiõigused ja õigusasjad"* raames eriprogramm *„Põhiõigused ja kodakondsus"*, ([1]) mille eesmärk on sellise Euroopa ühiskonna arengu edendamine, mis rajaneb põhiõiguste austamisel; kodanikuühiskonna tugevdamine ning temaga peetava avatud, läbipaistva ja korrapärase põhiõiguste alase dialoogi julgustamine; võitlus rassismi, ksenofoobia ja antisemitismi vastu ning suurema *vastastikuse usalduse*, religioonidevahelise ja kultuuridevahelise mõistmise ning tolerantsuse edendamine kogu Euroopa Liidus.

20. juunil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi *„Põhiõigused ja õigusasjad"* raames eriprogramm *Daphne III*, ([2]) mille eesmärk on aidata kaitsta lapsi, noori ja naisi nende vastu suunatud igat liiki vägivalla eest ning saavutada tervisekaitse kõrge tase, heaolu ja sotsiaalne ühtekuuluvus.

Tsiviil- ja kaubandusõigus

11. juulil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma II) ([3]). Samal päeval võtsid nad vastu ka määruse (EÜ) nr 861/2007, ([3]) millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus, et lihtsustada ja kiirendada Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlust ja vähendada nendega seotud kulusid.

25. septembril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi *„Põhiõigused ja õigusasjad"* raames eriprogramm *„Tsiviilõigus"*, ([4]) mille eesmärk on õigusalase koostöö edendamine eesmärgiga anda panus vastastikusel tunnustamisel ja usaldusel rajaneva tõelise Euroopa õigusala loomisse tsiviilasjades; piiriüleste tsiviilmenetluste sujuvat toimimist takistavate tõkete kõrvaldamise edendamine liikmesriikides; üksikisikute ja ettevõtjate igapäevase elu parandamine, võimaldades neil kasutada oma õigusi kõikjal Euroopa Liidus, edendades eelkõige õiguskaitse kättesaadavust, ning parandada õigus- ja haldusasutuste ning juristide vahelisi kontakte, teabevahetust ja koostöövõrkude loomist, sealhulgas õigusalase koolituse toetamise abil, eesmärgiga parandada selliste ametiasutuste ja spetsialistide vahelist vastastikust mõistmist.

([1]) Otsus 2007/252//EÜ (ELT L 110, 27.4.2007 ja ELT L 141, 2.6.2007).
([2]) Otsus nr 779/2007/EÜ (ELT L 173, 3.7.2007).
([3]) ELT L 199, 31.7.2007.
([4]) Otsus nr 1149/2007/EÜ (ELT L 257, 3.10.2007).

Kriminaalõigus

12. veebruaril võttis nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi *„Põhiõigused ja õigusasjad"* raames eriprogramm *„Õigusemõistmine kriminaalasjades"* ([1]). Otsuse eesmärk on tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala.

11. juulil võttis komisjon vastu aruande nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse (*Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta*) rakendamise kohta alates 2005. aastast ([2]). Aruandes selgitatakse välja, millised on head tavad ja probleemid Euroopa vahistamismääruse ülevõtmisel liikmesriikides. Aruandes kinnitatakse, et vaatamata kuni 16kuulisele hilinemisele ja vähemalt kahes liikmesriigis seoses nende põhiseadusega tekkinud raskustele, on raamotsuse elluviimine olnud edukas. Euroopa vahistamismäärus toimib kõikides liikmesriikides alates 1. jaanuarist ning selle positiivne mõju väljendub igapäevaselt nii kohtuliku kontrolli, tõhususe kui ka kiiruse puhul, austades samas põhiõigusi.

Politsei- ja tollikoostöö

Europol ja Euroopa Politseikolledž

15. veebruaril võttis nõukogu vastu otsuse, millega Montenegro lisatakse nende kolmandate riikide ja Euroopa Liiduga mitteseotud organite nimekirja, kellega Euroopa Politseiameti (Europoli) direktor on volitatud alustama läbirääkimisi ([3]). Samal päeval anti Europoli direktorile ka volitused lepingueelnõu sõlmimiseks Austraaliaga. Lepingu eesmärk on seada sisse koostöö, et toetada Euroopa Liidu liikmesriike ja Austraaliat võitluses raskete rahvusvaheliste kuritegudega, korraldades teabevahetust ja hoides korrapäraselt ühendust kõikidel asjakohastel tasanditel.

Andmekaitse ja teabevahetus

7. märtsil võttis komisjoni vastu teatise *„Andmekaitsedirektiivi parema rakendamise tööprogrammi järelmeetmete kohta"* ([4]). Kõnealuses teatises hindas komisjon asjaomase direktiivi parema rakendamise tööprogrammi (mille komisjon esitas oma esimeses aruandes) raames tehtud edusamme ning veel vajatavaid meetmeid ([5]). Komisjon leiab, et direktiiviga ette nähtud üldine õiguslik raamistik on üldiselt asjakohane ja tehnoloogiliselt neutraalne, tagab isikuandmete kaitse kõrge taseme kõikjal Euroopa Liidus ning on kodanikele, ettevõtjatele ja ametiasutustele

([1]) Otsus 2007/126/JSK (ELT L 58, 24.2.2007).
([2]) KOM(2007) 407 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) Otsus 2007/117/EÜ (ELT L 51, 20.2.2007).
([4]) KOM(2007) 87 (ELT C 138, 22.6.2007).
([5]) KOM(2003) 265 (ELT C 76, 25.3.2004).

märkimisväärselt kasulik. Seepärast ei ole ette näha ühegi õigusloomeettepaneku esitamist kõnealuse direktiivi muutmiseks. Teisalt on kavas võtta mitmesuguseid meetmeid, et tõhustada direktiivi toimimist. Liikmesriigid peavad tagama riiklike õigusaktide nõuetekohase rakendamise. Selleks et vähendada õigusaktide vahelisi erinevusi, on komisjonil kavas esitada teatis teatavate sätete tõlgendamise kohta. Tööprogrammi täitmine jätkub; töörühm peab tõhustama oma osalust järelevalvetavade ühtlustamises. Kui teatav tehnoloogia tekitab pidevalt küsimusi seoses andmekaitse põhimõtete kohaldamisega, uuritakse vajadust valdkondliku õigusakti vastuvõtmiseks.

2. mail võttis komisjon vastu teatise *andmekaitse edendamise kohta eraelu puutumatust soodustavate tehnoloogiate kaudu* (1). Kõnealuste tehnoloogiate kasutamine peaks takistama andmekaitset käsitlevate õigusnormide rikkumist ja aitama selliseid rikkumisi tuvastada. Teatises selgitatakse kõnealuste tehnoloogiate eeliseid ja kirjeldatakse komisjoni seatud eesmärke nende edendamiseks. Lisaks määratakse kindlaks konkreetsed meetmed eesmärkide saavutamiseks, mis edendaksid kõnealuste tehnoloogiate arengut ning nende kasutamist vastutavate andmetöötlejate ja tarbijate poolt.

12. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, (2) milles sätestatakse eeskirjad, mis käsitlevad *juurdepääsu Europoli käsutuses olevatele isikuandmetele*, nimetatud andmete kasutamist ning nende turvalisuse tagamist ja säilitamise tähtaega. 23. juulil võttis nõukogu vastu otsuse Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise lepingu (mis käsitleb lennuettevõtjate poolt *broneeringuinfo töötlemist ja edastamist* Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile) allakirjutamise kohta (3).

12. juulil võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelise lepingu kohta, mis käsitleb *broneeringuinfo kasutamist*. Selles väljendatakse muret lennuettevõtjatele seatud kohustuste mõju ja ulatusega seotud õiguskindlusetuse pärast.

Terrorismi-, kuritegevuse- ja uimastivastane võitlus

Terrorismivastane võitlus

12. veebruaril võttis nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse ajavahemikuks 2007–2013 *eriprogramm „Terrorismi ning muude julgeolekuriskide ennetamine, nendeks valmisolek ja nende tagajärgede likvideerimine"* (4). Programmi eesmärk on toetada liikmesriikide jõupingutusi terrorismirünnakute ning muude julgeolekuriskide enne-

(1) KOM(2007) 228 (ELT C 181, 3.8.2007).
(2) Otsus 2007/413/JSK (ELT L 155, 15.6.2007).
(3) Otsus 2007/551/ÜVJP/JSK (ELT L 204, 4.8.2007).
(4) Otsus 2007/124/EÜ, Euratom (ELT L 58, 24.2.2007).

tamisel ja nendeks valmisolekul ning inimeste ja esmatähtsa infrastruktuuri kaitsmisel nende eest.

15. veebruaril võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni *terrorismivastase võitluse välismõõtme* kohta ([1]). Selles rõhutatakse kiireloomulist vajadust rakendada korrektselt ja täielikult kõiki Euroopa terrorismivastase võitluse strateegia ning terrorismi radikaliseerumise ja terroristide värbamise vastu võitlemise tegevuskava ja strateegia raames kõrgeimal tasandil vastu võetud poliitilisi meetmeid selleks, et nimetatud dokumentides sisalduvad menetlused ja muud ettepanekud kajastuksid võimalikult kiiresti konkreetsetes ja tõhusates meetmetes. Parlament soovitab, et Euroopa Liit ühtsustaks ja tõhustaks oma terrorismivastast poliitikat kolmandate riikide suhtes. Lisaks taotleb parlament, et komisjon ja Euroopa terrorismivastase võitluse koordinaator esitaksid talle aastaaruande oma tegevuse kohta kõnealuses valdkonnas ning võtaksid arvesse parlamendi võimalikke märkusi ja soovitusi.

11. juulil võttis komisjon vastu *rohelise raamatu bioloogiliseks ohuks valmisoleku kohta* ([2]). Rohelise raamatuga soovitakse õhutada arutelu ja algatada konsultatsiooniprotsess Euroopa tasandil, et tõsta teadlikkust kehtivate õigusaktide ja nende rakendamisel esinevate puuduste kohta. Selleks et parandada ELi võimet hoida ära bioloogilisi õnnetusi ja bioloogilist ohtu põhjustavat tahtlikku kriminaalset tegevust, neile reageerida ja taastada normaalne olukord, tuleb erinevates poliitikavaldkondades võetavate meetmete ühtsuse tagamiseks konsulteerida liikmesriikide ja ELi tasandi kõigi asjaomaste sidusrühmadega. Vastavalt arutelu tulemustele võidakse kaaluda poliitiliste meetmete võtmist, mille raames luuakse Euroopa programm bioloogilise ohu tõkestamiseks ning asjakohane Euroopa võrgustik ja tegevuskava.

6. novembril võttis komisjon vastu mitu dokumenti, mille eesmärk oli parandada Euroopa Liidu võimet võidelda terrorismi vastu. Kõnealused dokumendid hõlmasid ettepanekut muuta karistatavaks avalikud üleskutsed terroriakti toimepanemiseks ning terroristide värbamine ning väljaõppe korraldamine, ka siis, kui seda tehakse Interneti teel, ([3]) raamotsuse ettepanekut broneeringuinfo kasutamise kohta õiguskaitse eesmärkidel, ([4]) teatist, mille eesmärk on võidelda ELi piires lõhkeseadeldiste abil toime pandavate terroriaktide arvu vähendamise eest, ([5]) raamotsuse ettepanekut, ([6]) millega muudetakse kehtivat raamotsust ([7]) terrorismivastase võitluse kohta, ning aruannet terrorismivastase võitluse raamotsuse rakendamise kohta ([8]). Dokumentide eesmärk on varustada ELi kõigi liikmesriikide õigussüsteemid asjakohaste

([1]) ELT C 287 E, 29.11.2007.
([2]) KOM(2007) 399 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) KOM(2007) 649.
([4]) KOM(2007) 654.
([5]) KOM(2007) 651.
([6]) KOM(2007) 650.
([7]) Raamotsus 2002/475/JSK (EÜT L 164, 22.6.2002).
([8]) KOM(2007) 681.

vahenditega, mis võimaldaksid anda kohtu alla kurjategijad, kes tegelevad eespool nimetatud tegevustega.

Kuritegevusevastane võitlus

12. veebruaril võttis nõukogu vastu otsuse, millega kehtestatakse üldprogrammi „Turvalisus ja vabaduste kaitse" raames eriprogramm *„Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine"* ([1]). Eriprogrammi eesmärk on tagada kodanike kõrgetasemeline kaitse, ennetades eelkõige selliseid kuritegevuse liike nagu terrorism, inimkaubandus ja lastevastased kuriteod, ebaseaduslik uimasti- ja relvakaubandus, korruptsioon ja pettused ning võideldes nende vastu.

22. mail võttis komisjon vastu teatise *„Küberkuritegevuse vastase võitluse üldise poliitika kujundamine"* ([2]). Võttes arvesse ilmnenud vajadusi ja Euroopa Liidu piiratud volitusi kõnealuses valdkonnas, keskendutakse meetmetele, mille eesmärk on parandada rahvusvahelist koostööd ja kooskõlastamist, et tugevdada operatiivset piiriülest politseikoostööd.

18. juunil võttis komisjon vastu aruande nõukogu raamotsuse kohta, ([3]) mis käsitleb korruptsioonivastast võitlust erasektoris. Kuna kolmanda samba raames ei ole komisjonile antud volitusi algatada rikkumise puhul liikmesriigi vastu menetlust, on aruande eesmärk hinnata ülevõtmismeetmete tegelikke tulemusi. Komisjon on mures viivituste pärast ühenduse õigustiku ülevõtmisel liikmesriikides ja tuletab viimastele meelde, et nad on ise osutanud korruptsioonivastase võitluse tähtsusele erasektoris.

17. ja 20. detsembril võttis komisjon vastu aruande ([4]) nõukogu raamotsuse ([5]) rakendamise kohta, mis käsitleb kuritegevusega seotud tulu, kuriteovahendite ja omandi konfiskeerimist, ning aruande ([6]) nõukogu otsuse ([7]) rakendamise kohta, mis käsitleb liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahelise koostöö korda teabe vahetamisel.

Uimastivastane võitlus

25. septembril võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu otsuse, millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi *„Põhiõigused ja õigusasjad"* raames eriprogramm *„Narkomaania ennetus- ja teavitustegevus"* ([8]). Otsuse eesmärk on ennetada ja vähendada narkootikumide kasutamist, narkosõltuvust ja narkootikumidega seotud

([1]) Otsus 2007/125/JSK (ELT L 58, 24.2.2007).
([2]) KOM(2007) 267 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) KOM(2007) 328 (ELT C 246, 20.10.2007).
([4]) KOM(2007) 805.
([5]) Raamotsus 2005/212/JSK (ELT L 68, 15.3.2005).
([6]) KOM(2007) 827.
([7]) Otsus 2000/642/JSK (EÜT L 271, 24.10.2000).
([8]) Otsus nr 1150/2007/EÜ (ELT L 257, 3.10.2007).

kahju, aidata kaasa narkootikumide kasutamise alase teavitustegevuse tõhustamisele ja toetada ELi narkostrateegia rakendamist.

10. detsembril võttis komisjon vastu teatise ([1]) ELi narkootikumidealase tegevuskava (2005–2008) kohta. Teatises antakse ülevaade ELi narkootikumidevastase võitluse poliitika olulisematest küsimustest, kirjeldatakse üksikasjalikult eesmärkide ja meetmete rakendamist lähtuvalt ELi narkootikumidealasest tegevuskavast (2005–2008) ning hinnatakse 2007. aastal tehtud edusamme. Teatisest selgub, et edusamme on tehtud nii uimastite nõudluse ja pakkumise vähendamise osas kui ka sellistes olulistes küsimustes nagu tegevuse kooskõlastamine, rahvusvaheline koostöö, teavitamine, uurimise ja hindamine. Teatis hõlmab komisjoni kõikide asjaomaste talituste, Narkootikumide ja Narkomaania Euroopa Seirekeskuse ja Europoli edastatud üksikasjalikku teavet.

17. juulil võttis komisjon vastu nõukogu otsuse ettepaneku, ([2]) millega 1-bensüülpiperasiin (BZP) määratletakse uue sünteetilise narkootikumina, mille suhtes tuleb kohaldada kontrollimeetmeid ja kriminaalkaristusi.

Välispiiride haldamine ja sisseränne

Rändevood, varjupaik ja sisseränne

13. veebruaril võttis Regioonide Komitee vastu arvamuse ([3]) komisjoni teatiste kohta, milles käsitletakse *seadusliku rände poliitikakava* ([4]) ja *kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastase võitluse poliitilisi prioriteete* ([5]), ning rohelise raamatu kohta, milles käsitletakse *Euroopa rändevõrgustiku tulevikku* ([6]). Regioonide Komitee rõhutab piirkondlike ja kohalike omavalitsuste tähtsat rolli, mis tuleneb päritoluriikidega suhtlemisel saadud kogemustest ning meetmetest, mida nad võtavad sisserändajate integreerimiseks, eelkõige tervishoiu, eluaseme, hariduse ja tööhõive valdkonnas.

16. mail võttis komisjon vastu teatised *„Üldise lähenemisviisi kohaldamine rändele Euroopa Liidust idas ja kagus asuvate naaberpiirkondade puhul"* ([7]) ning *„Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vaheline korduvränne ja liikuvuspartnerlus"* ([8]). Need kaks teatist on vastuseks 2006. aasta detsembris toimunud Euroopa Ülemkogu üleskutsele süvendada kolmandate riikidega rändeküsimustes peetavat dialoogi ja anda ülevaade

([1]) KOM(2007) 781.
([2]) KOM(2007) 430 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) ELT C 146, 30.6.2007.
([4]) KOM(2005) 669 (ELT C 70, 22.3.2006).
([5]) KOM(2006) 402 (ELT C 78, 11.4.2007).
([6]) KOM(2005) 606 (ELT C 49, 28.2.2006).
([7]) KOM(2007) 247 (ELT C 191, 17.8.2007).
([8]) KOM(2007) 248 (ELT C 191, 17.8.2007).

konkreetsetest meetmetest. Samal päeval esitas komisjon direktiivi ettepaneku, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tööandjatele ([1]).

Mais võttis nõukogu vastu mitu otsust, millega luuakse üldprogrammi *„Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine"* raames kuni 2013. aastani hulk fonde, näiteks välispiirifond, ([2]) Euroopa Pagulasfond ([3]) ning Euroopa Tagasipöördumisfond ([4]).

Välispiirifondi eesmärk on välispiiriga seotud piirikontrolli tõhus korraldamine, isikute liikumise tõhus haldamine välispiiril, välispiiri ületamist reguleerivate ühenduse õigusaktide ühtne kohaldamine piirivalve poolt ning liikmesriikide kolmandates riikides asuvate konsulaaresinduste ja muude teenistuste tegevuse juhtimise parandamine seoses kolmandate riikide kodanike liikumisega. *Euroopa Pagulasfondi* eesmärk on toetada ja soodustada liikmesriikide jõupingutusi pagulaste ja ümberasustatud isikute vastuvõtmisel ning nende vastuvõtmise tagajärgede kandmisel, võttes arvesse ühenduse õigusakte kõnealuses valdkonnas. Otsusega muudetakse fondi teist etappi (2005–2010), et toetada Haagi programmi uusi, eelkõige praktilise koostöö ja ümberasustamisega seotud eesmärke. *Euroopa Tagasipöördumisfondi* eesmärk on toetada liikmesriikide jõupingutusi tagasipöördumise haldamise kõigi aspektide parandamisel integreeritud haldamise põhimõtte kasutamise kaudu. Fond näeb ette liikmesriikide poolt ühiselt rakendatavad meetmed ja siseriiklikud meetmed, milles võetakse üheaegselt arvesse solidaarsuse põhimõtet, ühenduse õigusakte selles valdkonnas ja põhiõigusi.

Haagi programmi elluviimiseks esitas komisjon 6. juunil *rohelise raamatu Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tuleviku kohta* ([5]). Selle eesmärk on selgitada, milliseid võimalusi kätkevad kehtivad ELi õigusaktid varjupaigasüsteemi rajamise teise etapi käivitamiseks. Konsultatsiooni tulemusena koostatakse tegevuskava, mis on plaanis avaldada 2008. aastal.

Samal päeval võttis komisjon vastu *Dublini süsteemi hindamisaruande* ([6]). Kõnealuse süsteemi eesmärk on määrata, milline liikmesriik vastutab mõne liikmesriigi, Norra või Islandi territooriumil esitatud kolmanda riigi kodaniku varjupaigataotluse läbivaatamise eest.

25. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, millega asutatakse üldprogrammi *„Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine"* raames *Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond* aastateks 2007–2013 ([7]). Fondi eesmärk on toetada liikmesriikide

([1]) KOM(2007) 249 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) Otsus nr 574/2007/EÜ (ELT L 144, 6.6.2007).
([3]) Otsus nr 573/2007/EÜ (ELT L 144, 6.6.2007).
([4]) Otsus nr 575/2007/EÜ (ELT L 144, 6.6.2007).
([5]) KOM(2007) 301 (ELT C 191, 17.8.2007).
([6]) KOM(2007) 299 (ELTC 191, 17.8.2007).
([7]) Otsus 2007/435/EÜ (ELT L 168, 28.6.2007).

jõupingutusi võimaldamaks erineva majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise, usulise, keelelise ning etnilise taustaga kolmandate riikide kodanikel täita elamisloa saamise tingimusi ja hõlbustada nende integreerumist Euroopa ühiskondadesse.

11. juulil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu määruse, (1) mis käsitleb ühenduse rände- ja rahvusvahelise kaitse statistikat ning mille eesmärk on parandada kõnealuse statistika kättesaadavust, usaldusväärsust ja võrreldavust Euroopa Liidu tasandil.

10. augustil võttis komisjon vastu otsuse ettepaneku Euroopa rändevõrgustiku loomise kohta (2). Võrgustiku eesmärk on rahuldada ühenduse institutsioonide, liikmesriikide ametiasutuste ja institutsioonide ning laiema üldsuse vajadus varjupaiga ja rände valdkonna teabe järele, et toetada Euroopa Liidu poliitikakujundust ja otsuste tegemist kõnealuses valdkonnas. Aastateks 2008–2013 on finantsraamistikuga ette nähtud eraldada võrgustikule 56,7 miljonit eurot.

11. septembril esitas komisjon kolmanda rände ja integratsiooni aastaaruande, (3) milles analüüsitakse liikmesriikide ja ELi tasandi meetmeid, mida on võetud kolmandate riikide kodanike paremaks integreerimiseks.

23. oktoobril esitas komisjon kaks majandusmigratsiooni valdkonda käsitlevat direktiivi ettepanekut. Esimeses ettepanekus käsitleti kolmandate riikide kodanike kõrget kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil liikmesriiki sisenemise ja seal elamise tingimusi ning soovitati võtta sel eesmärgil kasutusele ELi sinine kaart (4). Teine ettepanek sisaldas direktiivi, (5) millega kehtestatakse ühtne taotlusmenetlus ühtse loa saamiseks, mis annab kolmandate riikide kodanikele õiguse alaliselt elada ja töötada vastavas liikmesriigis, ning millega luuakse ühtsed õigused seaduslikult liikmesriigis elavatele kolmandate riikide kodanikele.

26. novembril avaldas komisjon aruande (6) varjupaigataotlejate vastuvõtu miinimumnõudeid käsitleva direktiivi (nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/9/EÜ, mida sageli nimetatakse ka vastuvõtutingimuste direktiiviks) kohaldamise kohta. Võttes arvesse hindamisaruande ja ühist varjupaigasüsteemi käsitleva rohelise raamatuga seotud arutelu tulemusi, luuakse 2010. aastaks terviklikum vastuvõtutingimuste õigusraamistik, mis on kooskõlas Haagi programmi eesmärkidega.

5. detsembril võttis komisjon vastu teatise *„Ühise sisserändepoliitika väljatöötamine"* (7). Teatises kirjeldatakse, millised kohustused peaks EL võtma, et seista vastu rändega

(1) Määrus (EÜ) nr 862/2007 (ELT L 199, 31.7.2007).
(2) KOM(2007) 466 (ELT C 246, 21.10.2007).
(3) KOM(2007) 512 (ELT C 4, 9.1.2008).
(4) KOM(2007) 637.
(5) KOM(2007) 638.
(6) KOM(2007) 745.
(7) KOM(2007) 780.

seotud väljakutsetele ja ehitada üles ühtne rändepoliitika, mis kasutaks võimalikult hästi ära majanduslikke võimalusi ning solidaarsusel ja kulude võrdsel jaotamisel tuginevaid integratsioonimeetmeid.

Viisad ning välis- ja sisepiiride ületamine

1. juunil jõustusid Euroopa Ühenduse ja Vene Föderatsiooni vaheline lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise leping [1] ning tagasivõtuleping [2]. Lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepinguga kehtestatakse vastastikkuse põhimõttel toimiv lihtsustatud kord lühiajaliste viisade väljastamiseks mõlema lepinguosalise kodanikele kuni 90päevase viibimise puhuks 180 päeva jooksul ning kinnitatakse nende tagasivõtmist. Lepingut ei kohaldata Taani, Iirimaa ega Ühendkuningriigi suhtes. Tagasivõtulepinguga, mida ei kohaldata Taani suhtes, kehtestatakse vastastikkuse põhimõttel toimiv kiire ja tõhus menetluskord selliste isikute väljaselgitamiseks ja tagasivõtmiseks, kes ei vasta Venemaale või mõnda ELi liikmesriiki sisenemise, seal viibimise või elamise nõuetele, ning lihtsustatakse koostöö vaimus kõnealuste isikute üleandmist.

29. novembril kiideti heaks Euroopa Ühenduse ja Ukraina vaheliste lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingu [3] ning tagasivõtulepingu [4] sõlmimine. Samalaadsete lepingute sõlmimine Albaaniaga (ainult viisade väljastamine), [5] endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga, [6] Bosnia ja Hertsegoviinaga [7], Montenegro Vabariigiga [8] ning Serbia Vabariigiga [9] kiideti heaks 8. novembril, Moldova Vabariigiga [10] sõlmitavad lepingud kiideti heaks 22. novembril.

11. juulil võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 863/2007, [11] millega kehtestatakse mehhanism *piirivalve kiirreageerimisrühmade loomiseks*. Määrusega luuakse piirivalve kiirreageerimisrühmade näol mehhanism piiratud aja jooksul kiire operatiivabi osutamiseks taotluse esitanud liikmesriigile, kes on sattunud kiireloomulisse ja erakorralisse surveolukorda seoses välispiirile massiliselt saabuvate kolmandate riikide kodanikega, kes üritavad ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile siseneda.

---

(1) Otsus 2007/340/EÜ (ELT L 129, 17.5.2007).
(2) Otsus 2007/341/EÜ (ELT L 129, 17.5.2007).
(3) Otsus 2007/840/EÜ (ELT L 332, 18.12.2007).
(4) Otsus 2007/839/EÜ (ELT L 332, 18.12.2007).
(5) Otsus 2007/821/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(6) Otsused 2007/824/EÜ ja 2007/817/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(7) Otsused 2007/822/EÜ ja 2007/820/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(8) Otsused 2007/823/EÜ ja 2007/818/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(9) Otsused 2007/825/EÜ ja 2007/819/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(10) Otsused 2007/827/EÜ ja 2007/826/EÜ (ELT L 334, 19.12.2007).
(11) ELT L 199, 31.7.2007.

25. aprillil avati Moldovas Chişinău ametlikult Euroopa Liidu esimene *Ühine Viisakeskus* (1). Viisakeskuse eesmärk on parandada Moldova kodanike jaoks viisateenuse kättesaadavust.

Schengeni infosüsteem (SIS)

29. jaanuaril võttis nõukogu vastu otsuse Schengeni keskkonna sideinfrastruktuuri *(Sisnet) 2007. aasta eelarve* kohta (2) ning kinnitas selle eelarveks 4 099 000 eurot.

16. märtsil võttis komisjon vastu kaks otsust, millega nähakse ette nõuded teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi võrgule (3).

12. juunil võttis nõukogu vastu otsuse Schengeni infosüsteemi käsitlevate Schengeni *acquis'* sätete kohaldamise kohta liikmesriikides, kes ühinesid Euroopa Liiduga 2004. aastal (välja arvatud Küpros) (4).

Samal päeval võttis nõukogu vastu ka otsuse *teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi võrgu (SIS II)* kohta (5). Otsuses määratakse kindlaks SIS II võrgu eesmärgid, tehniline ülesehitus ja rahastamine ning kehtestatakse võrgu toimimise ja kasutamise eeskirjad. Lisaks kehtestatakse erieeskirjad infosüsteemi sisestatava teabe kohta.

Schengeni ala laienemine

8. novembril tegi nõukogu otsuse, et üheksa liikmesriiki (Tšehhi, Eesti, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia) on täitnud Schengeni *acquis'* kohaldamiseks vajalikud tingimused kõikides asjaomastes valdkondades (õhu-, maismaa- ja merepiir, politseikoostöö, Schengeni infosüsteem, andmekaitse ja viisade väljastamine).

Pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist otsustas nõukogu 6. detsembril lõpetada alates 21. detsembrist 2007 kontrolli maismaa- ja merepiiril kõnealuste liikmesriikide vahel ning kõnealuste riikide ja juba Schengeni viisaruumi kuuluvate liikmesriikide vahel ning teha sama alates 30. märtsist 2008 ka õhupiiril (6).

Kasulikud viidad

- Euroopa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala:
  http://ec.europa.eu/justice_home/index_fr.htm
- Eurojust:
  http://eurojust.europa.eu/

(1) IP/07/561.
(2) Otsus 2000/265/EÜ (EÜT L 85, 6.4.2000).
(3) Otsused 2007/170/EÜ (ELT L 79, 20.3.2007) ja 2007/171/EÜ (ELT L 79, 20.3.2007).
(4) Otsus 2007/471/EÜ (ELT L 179, 7.7.2007).
(5) Otsus 2007/533/JSK (ELT L 205, 7.8.2007).
(6) Otsus 2007/801/EÜ (ELT L 323, 8.12.2007).

- Europol:
  http://www.europol.europa.eu/
- Euroopa Politseikolledž:
  http://www.cepol.europa.eu/

2. jagu

Riskijuhtimine

Rahvatervis

Põhiaspektid

Komisjon võttis 20. märtsil vastu aruande ühenduse epidemioloogilise seire ning nakkushaiguste tõrje võrgustiku varajase hoiatuse ja reageerimise süsteemi töö kohta 2004. ja 2005. aastal ([1]). Varajase hoiatuse ja reageerimise süsteemi töö analüüs näitab, et liikmesriigid kasutavad süsteemi üha sagedamini ning praegu peetakse seda sobivaks vahendiks, et edastada kiiresti teavet meetmete kooskõlastamiseks ja riskijuhtimiseks ühenduse tasandil.

Komisjon võttis 23. oktoobril vastu valge raamatu *„Üheskoos tervise nimel: ELi strateegiline lähenemine aastateks 2008–2013"* ([2]). Strateegilisteks eesmärkideks on hea tervise edendamine vananevas Euroopas, kodanike kaitsmine terviseohtude eest ning dünaamiliste tervisesüsteemide ja uute tehnoloogiate edendamine.

Euroopa Parlament ja nõukogu kirjutasid samal päeval alla otsusele, ([3]) millega kehtestatakse ühenduse teine tervisevaldkonna tegevusprogramm (2003–2008).

Lisaks võttis nõukogu 6. detsembril toimunud istungil omalt poolt vastu järeldused, mis käsitlevad Euroopa Liidu tervisestrateegiat.

Tervist mõjutavad tegurid

Komisjon võttis 18. aprillil vastu aruande, mis käsitleb uimastisõltuvusega seotud tervisekahjude ennetamist ja vähendamist käsitleva nõukogu 18. juuni 2003. aasta

([1]) KOM(2007) 121.
([2]) KOM(2007) 630.
([3]) Otsus nr 1350/2007/EÜ (ELT L 301, 20.11.2007).

soovituse rakendamist [1]. Komisjon märgib aruandes, et kahjulike tagajärgede ennetamine ja vähendamine on rahvatervise selgelt määratletud eesmärk riiklikul tasandil ning kõik liikmesriigid on loonud teenused ja vahendid kahjulike tagajärgede vähendamiseks, kuigi erineval määral. Aruandes rõhutatakse, et kõik liikmesriigid ei pea kvaliteedi tagamist, järelevalvet ega hindamist riigi valitsuse ülesandeks, kuid nõustuvad üldiselt vajadusega määratleda ja kasutada kahjulike tagajärgede vähendamisel rohkem teaduslikke tõendeid.

Euroopa Parlament võttis 1. veebruaril [2] vastu resolutsiooni *„Tervisliku toitumise ja kehalise aktiivsuse edendamine: Euroopa mõõde ülekaalulisuse, rasvumise ja krooniliste haiguste ennetamisel"*. Euroopa Parlament peab rasvumise probleemi Euroopa Liidu ja liikmesriikide poliitiliseks prioriteediks. Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles töötama välja mehhanisme, millega edendada koolides häid tavasid, et õpetada lastele tervislikke toitumisharjumusi. Lisaks sellele kaalub Euroopa Parlament võimalust integreerida toitumine ja kehaline aktiivsus teistesse ühenduse poliitika-valdkondadesse.

Komisjon võttis 30. mail vastu valge raamatu *„Toitumise, ülekaalulisuse ja rasvumisega seotud terviseküsimustega tegelemise Euroopa strateegia"* [3]. Valge raamat keskendub meetmetele, mida saaks ühenduse tasandil võtta, et parandada olemasolevaid toitumist ja tervist käsitlevaid probleeme, samuti tehakse ettepanek konkreetsete meetmete kohta, mida liikmesriigid rakendaksid kõigis valdkondades vastavalt oma pädevusele. 2010. aastal vaatab komisjon üle tehtud edusammud.

2005. aasta märtsis loodud tervisliku toitumise, kehalise aktiivsuse ja tervisealane ELi tegevusprogramm andis jätkuvalt tulemusi ka 2007. aastal. Lisaks sellele käivitasid komisjon ja Euroopa Jalgpalliliit (UEFA) augusti lõpus televisioonis reklaamikampaania eesmärgiga julgustada eurooplasi harrastama *igapäevases elus kehalist tegevust*. Teiseks teadlikkuse tõstmise meetmeks oli 8. novembril toimunud *tervisliku toidu ja toiduvalmistamise Euroopa päev,* mis oli osa laste ülekaalulisuse vastasest võitlusest.

Peale selle loodi juunis *alkoholi- ja tervishoiuküsimuste Euroopa foorum,* mille eesmärk on võtta nii Euroopa kui ka kohalikul tasandil konkreetseid meetmeid alkoholiga seotud kahjustuste vähendamiseks. Kõnealune foorum koosneb kahest tegevusrühmast: teadusrühmast, kelle ülesanne on anda foorumi liikmetele teaduslikke suuniseid, ja rühmast, kelle ülesanne on tuvastada häid tavasid ja pakkuda liikmetele välja meetmeid.

---

(1) KOM(2007) 199.
(2) ELT C 250 E, 25.10.2007.
(3) KOM(2007) 279 (ELT C 191, 17.8.2007).

Tubakatoodete tarbimise piiramine

Komisjon võttis 30. jaanuaril vastu rohelise raamatu *„Suund Euroopa vabastamisele tubakasuitsust: poliitikavalikud ELi tasandil"* ([1]). Kõnealuses dokumendis vaadeldakse passiivse suitsetamisega seotud terviseprobleeme ja majanduslikku koormat, avalikkuse toetust suitsetamiskeelule ning riigi ja ühenduse tasandil võetud meetmeid. Uuritakse arvamusi passiivse suitsetamise vastu võitlemise meetmete kohaldusala kohta.

Pärast seda, kui Euroopa Kohus jättis rahuldamata tubakatoodete reklaami käsitleva direktiiviga seotud Saksamaa hagi, on kõik liikmesriigid kõnealuse direktiivi riiklikesse õigusaktidesse üle võtnud. Lisaks sellele on tubakatoodete tarbimise piiramise valdkonnas praeguseks kasutusel kohustuslik terviseohte tutvustav tekst, ning on võimalik kasutada piktogramme.

Välisõhu kvaliteet

Komisjon võttis 4. juulil vastu teatise ([2]), millega toetatakse nõukogu ühtset seisukohta ([3]), mis käsitleb välisõhu kvaliteeti ja Euroopa õhu puhtamaks muutmist käsitleva direktiivi vastuvõtmist.

Elundidoonorlus ning siirdamine

Komisjon võttis 30. mail vastu teatise *„Elundidoonorlus ja elundite siirdamine: poliitikameetmed ELi tasandil"* ([4]). Teatises määratletakse kolm strateegilist probleemi: elundite kvaliteedi ja ohutuse tagamine, elundite kättesaadavuse suurendamine ning elundikaubandusevastane võitlus. Komisjon esitab ettepaneku tegevuskava kohta, mis käsitleb liikmesriikidevahelist tihedamat koostööd kõnealuses valdkonnas, ning ettepaneku EÜ asutamislepingu artiklil 152 põhineva direktiivi kohta, mis hõlmab inimelundite kvaliteedi ja ohutuse aluspõhimõtteid.

Tarbijakaitse

Komisjon võttis 8. veebruaril vastu *rohelise raamatu ühenduse tarbijaõigustiku läbivaatamise kohta* ([5]). Sellega algatas komisjon uue suuna kõnealuste eeskirjade muutmiseks, et tugevdada tarbijate eneseusku, koostades nende tarbeks ühtse õigusliku raamistiku, ja kohandada kõnealused eeskirjad kiiresti muutuva digitaalmaailma väljakutsetega. Selle taustal võttis komisjon 24. aprillil vastu teatise direktiivi

([1]) KOM(2007) 27 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 320 (ELT C 191, 17.8.2007).
([3]) ELT C 263 E, 6.11.2007.
([4]) KOM(2007) 275 (ELT C 191, 17.8.2007).
([5]) KOM(2006) 744 (ELT C 61, 15.3.2007).

1999/44/EÜ *(tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta)* rakendamise kohta ([1]).

Komisjon võttis 13. märtsil vastu ka teatise *„EÜ tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 – Tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu edendamine ja tõhus kaitse"* ([2]). Komisjon on kõnealuseks ajavahemikuks määratlenud kolm peamist eesmärki: Euroopa tarbijatele suuremate õiguste andmine, nende heaolu edendamine ning tõhus kaitse riskide ja ohtude eest, mille vastu nad üksikisikutena on võimetud. Komisjon soovib 2013. aastaks luua ka paremini integreeritud siseturu, mis oleks tõhusam eelkõige jaekaubanduse valdkonnas.

Komisjon võttis 7. juunil vastu ettepaneku direktiivi kohta, mis käsitleb tarbijate kaitset seoses *osaajalise kasutamise õiguse, pikaajaliste puhkusetoodete, edasimüügi ja vahetuse* teatavate aspektidega ([3]). Uue ettepaneku eesmärk oli täita lüngad praegustes eeskirjades. Eelkõige tahetakse uue ettepanekuga laiendada kohaldamisala uutele toodetele, mis on turule tulnud, ja laiendada kaitset sellistele olulistele valdkondadele nagu osaajalise kasutamise õiguse edasimüük ja klubid, kes pakuvad puhkusepakettide vahetust.

Komisjon võttis 25. juulil vastu teise arenguaruande ühtse tugiraamistiku kohta *Euroopa lepinguõiguse* valdkonnas ([4]). Kõnealuses aruandes teeb komisjon kokkuvõtte projektist, mille eesmärk oli anda komisjonile ja ELi seadusandjale „tööriistad" või juhised, mille abil vaadata läbi kehtivad õigusaktid ning koostada uued õigusaktid lepinguõiguse valdkonnas. Komisjon selgitab ka oma lähenemisviisi tulevase ühtse tugiraamistiku koostamisel.

Toiduohutus, taimetervis, loomatervis ning heaolu

Toiduohutus

Komisjon võttis 17. aprillil vastu ettepaneku määruse kohta, millega sätestatakse *ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomses toidus* ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 2377/90 ([5]). Ettepaneku eesmärk on piirata edaspidigi tarbijate kokkupuudet toiduloomade veterinaarravimites kasutatavate farmakoloogiliste toimeainetega ja nende jääkidega loomses toidus.

([1]) KOM(2007) 210 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 99 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) KOM(2007) 303 (ELT C 191, 17.8.2007).
([4]) KOM(2007) 447 (ELT C 191, 17.8.2007).
([5]) KOM(2007) 194 (ELT C 181, 3.8.2007).

Toidu lisaained

Komisjon võttis 18. juulil vastu aruande toidu lisaainete ümberhindamise edenemise kohta ([1]). Kõnealuses aruandes esitatakse kokkuvõte hiljutisest toidu teaduskomitee ja Euroopa Toiduohutusameti teostatud lisaainete ümberhindamisest ning kirjeldatakse meetmeid, mida komisjon kõnealuste teaduslike arvamuste alusel võttis.

Taimetervis

Komisjon võttis 29. jaanuaril vastu ettepaneku direktiivi kohta, mis käsitleb *puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamist* (uuesti sõnastatud versioon) ([2]). Kõnealust valdkonda käsitlevad ühenduse õigusaktid võeti vastu 1992. aastal, et kehtestada ühtlustatud tingimused, mis tagaksid, et ostjad saavad tervet ning hea kvaliteediga paljundusmaterjali ja taimi. Alates kõnealuse õigusakti vastuvõtmisest on see osutunud lihtsaks ja tõhusaks siseturu ühtlustamise vahendiks.

Komisjon võttis 26. novembril ([3]) vastu ettepaneku nõukogu otsuse kohta, millega muudetakse otsust 2003/17/EÜ kolmandates riikides teostatud seemnekultuuride põldtunnustamiste samaväärsuse kohta ja kolmandates riikides kasvatatud seemne samaväärsuse kohta. Ettepanekuga uuendatakse samaväärsust kõigi otsuses 2003/17/EÜ nimetatud kolmandate riikide puhul kuni 31. detsembrini 2012.

Loomatervis ja loomade heaolu

Komisjon võttis 19. septembril ([4]) vastu teatise Euroopa Liidu uue loomatervishoiustrateegia kohta aastateks 2007–2013: „Haiguste ennetamine on parem kui ravi". Ühenduse loomatervishoiupoliitika hindamine kinnitab aastate jooksul tehtud jätkuvaid edusamme ning pakub olulisi soovitusi tulevikuks.

Peale selle võttis nõukogu 28. juunil loomade heaolu valdkonnas vastu direktiivi, millega sätestatakse lihakanade kaitse miinimumeeskirjad ([5]). Nõukogu võttis 11. juunil vastu määruse, millega kaitstakse veekeskkonda võõrliikide ja piirkonnast puuduvate liikide kasutamisest vesiviljeluses tulenevate ohtude eest ning seega aidatakse kaasa kõnealuse valdkonna säästvale arengule Euroopas ([6]).

([1]) KOM(2007) 418 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2007) 31.
([3]) Otsus 2007/780/EÜ (ELT L 314, 1.12.2007).
([4]) KOM(2007) 539 (ELT C 4, 9.1.2008).
([5]) Direktiiv 2007/43/EÜ (ELT L 182, 12.7.2007).
([6]) Määrus (EÜ) nr 708/2007 (ELT L 168, 28.6.2007).

Transpordiohutus ja -turvalisus

Meresõiduohutus ja -turvalisus

Euroopa Parlament ja nõukogu muutsid 25. aprilli määrusega (EÜ) nr 457/2007 määrust (EÜ) nr 417/2002 topeltpõhja ja -parraste või samaväärsete konstruktsiooninõuete kiirendatud järkjärgulise kasutuselevõtu kohta ühekordse põhja ja parrastega naftatankerite puhul (1). Kõnealuse uue määrusega keelatakse kõigil naftatankeritel lipust olenemata siseneda liikmesriigi jurisdiktsiooni all olevatesse sadamatesse ja avamereterminalidesse ning nendest lahkuda või jääda ankrusse aladel, mis kuuluvad liikmesriigi jurisdiktsiooni alla, kui sellel tankeril ei ole topeltpõhja ega -pardaid.

Komisjon võttis 22. oktoobril vastu muudetud määruse ettepaneku *reisijate meritsi ja siseveekogudel vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral* (2). Ettepaneku eesmärk on pakkuda vedajatele ja kõigile merereisijatele olenemata nende marsruudist ühtlustatud õiguslik raamistik, milles oleks kindlaks määratud nende õigused ja kohustused.

Komisjon võttis 24. oktoobril vastu ka muudetud ettepaneku direktiivi kohta, mis käsitleb *laevaomanike tsiviilvastutust ja finantstagatisi* (3). Ettepanekuga määratakse kindlaks eeskirjad, mille eesmärk on nii õnnetuste ennetamine kui ka kahjude hüvitamine.

Lennunduse turvalisus ja ohutus

Komisjon võttis 24. jaanuaril vastu teatise *„Euroopa lennujaamade läbilaskevõime, tõhususe ja ohutuse tegevuskava"* (4). Komisjon esitab teatises laiaulatusliku tegevuskava, mis hõlmab ühtset strateegiat ummikute vähendamiseks Euroopa lennujaamades. Komisjon pakub välja viis põhimeedet: olemasoleva läbilaskevõime kasutamise optimeerimine, kooskõlastatud lähenemine lennuohutuse tagamisele lennuväljadel, koostalitluse, st eri transpordiliikide integreerimise ja kooskasutamise edendamine, lennujaamade keskkonnaalase suutlikkuse parandamine ja uue lennujaama infrastruktuuri kavandamise aluseks oleva raamistiku täiustamine, kulutasuvate tehnoloogiliste lahenduste väljatöötamine ja rakendamine.

Komisjon võttis 14. juunil vastu otsuste ettepaneku, mis käsitleb *Ameerika Ühendriikidega tsiviillennunduse ohutuse reguleerimise alase koostöölepingu* allakirjutamist, et lihtsustada kaupade ja teenustega kauplemist lennundussektoris ning piirata

(1) ELT L 113, 30.4.2007.
(2) KOM(2007) 645.
(3) KOM(2007) 674.
(4) KOM(2006) 819 (ELT C 138, 22.6.2007).

võimalikult palju hindamiste, katsete ja kontrollide dubleerimist (1). Nõukogu võttis ettepaneku vastu 26. novembril.

Energia varustuskindlus ja rajatiste ohutus

Komisjon teeb oma 10. jaanuari teatises *tuumaenergia näidisprogrammi* (2) kohta ettepaneku riiklikest tuumaohutuse reguleerijatest koosneva ELi kõrgetasemelise töögrupi loomiseks, et jätkuvalt arendada ühiseid seisukohti ja Euroopa eeskirju tuumaohutuse ja -julgeoleku valdkonnas (3).

Komisjon võttis samal päeval vastu teatise *„Euroopa energiatehnoloogiate strateegilise plaani suunas"* (4). Selles rõhutatakse energiatehnoloogiate võtmerolli energiapoliitika väljakutsete lahendamisel. Peamisteks väljakutseteks on energia varustuskindlus, kliimamuutused ja konkurentsivõime. Komisjon teatab, et pakub ise välja konkreetse Euroopa strateegilise kava, mis käsitleb energiatehnoloogiaid. Kõnealune ettepanek esitatakse kinnitamiseks 2008. aasta kevadisel Euroopa Ülemkogul.

Nõukogu võttis 19. veebruaril vastu määruse (Euratom) nr 300/2007, millega luuakse tuumaohutusalase koostöö rahastamisvahend (5). Määruse eesmärk on edendada tuumaohutuse ning kiirguskaitse kõrget taset ja tõhusate kaitsemeetmete rakendamist.

Komisjon võttis 27. veebruaril vastu töödokumendi, millega luuakse ajakohastatud raamistik ja kehtestatakse põhimõtted, mille alusel rakendada ELis tuumaenergiaalaseid kaitsemeetmeid. Töödokumenti arutati põhjalikult ja liikmesriikide eksperdid jõudsid selle osas üksmeelele. Töödokument saadi valmis 2007. aastal ning sellest saab alus edaspidistele tegevustele kaitsemeetmete kontrolli valdkonnas. Nõukogu võttis 28. veebruaril komisjoni dokumendi ja saavutatud laialdase üksmeele teadmiseks, mis märgib uue ajastu algust ühenduse tuumaenergiaalaste kaitsemeetmete valdkonnas.

Nõukogu võttis 10. juulil vastu otsuse (6), millega kiidetakse heaks Euroopa Aatomienergiaühenduse ühinemine tuumamaterjali ja tuumarajatiste füüsilise kaitse muudetud konventsiooniga. Komisjon tegi ühinemist käsitleva otsuse 19. detsembril.

Komisjon võttis 17. juulil vastu otsuse, millega moodustatakse tuumaohutuse ja tuumajäätmete käitlemise kõrgetasemeline Euroopa töörühm (7). Kõnealune kõrgeta-

(1) KOM(2007) 325 (ELT C 191, 17.8.2007).
(2) KOM(2006) 844 (ELT C 138, 22.6.2007).
(3) Vt käesoleva aruande II peatüki 2. jao punkt „Energeetika".
(4) KOM(2006) 847 (ELT C 138, 22.6.2007).
(5) ELT L 81, 22.3.2007.
(6) Otsus 2007/513/Euratom (ELT L 190, 21.7.2007).
(7) Otsus 2007/530/Euratom (ELT L 195, 27.7.2007).

semeline töörühm annab komisjonile nõu ja toetab teda ühtse seisukoha ning tuumarajatiste ohutuse valdkonda ja radioaktiivsete jäätmete ohutut haldamist käsitlevate uute ELi eeskirjade järkjärgulisel väljatöötamisel.

Samuti kooskõlas ELi võetud kohustusega anda Slovakkiale pädevat finantsabi esimese põlvkonna nõukogudeaegsete tuumareaktorite sulgemiseks võttis nõukogu 14. mail vastu määruse [1], millega määratakse kindlaks finantsabi ajavahemikuks 2007–2013.

Komisjon võttis 12. detsembril vastu *teise aruande tuumarajatiste, kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete dekomissioneerimiseks eraldatud rahaliste vahendite kasutamise kohta* [2]. Kõnealune aruanne hõlmab kõiki tuumarajatisi ning käsitleb dekomissioneerimiseks ja tuumajäätmete käitlemiseks mõeldud vahendite kasutamist.

Kodanikukaitse ja Euroopa Liidu Solidaarsusfond

Kodanikukaitse

Nõukogu lõi 5. märtsil kodanikukaitse rahastamisvahendi [3]. Kõnealune uus vahend on rahastamisaluseks reageerimis- ja hädaolukordadeks valmisolekumeetmetele, mida hõlmab Euroopa Liidu kodanikukaitse mehhanism [4], kuid ka õiguslikuks ja rahastamisaluseks, millega kiirendatakse siiani aastate 2000–2006 kodanikukaitse programmiga hõlmatud meetmete rakendamist [5]. Peale selle hõlmab rahastamisvahend uusi valdkondi, aidates eelkõige kaasa avastamise ja varajase hoiatamise süsteemide väljatöötamisele ning loomisele uuringute kaudu, mis käsitlevad kõnealuste süsteemide vajalikkust ja teostatavust, ning meetmete kaudu, millega edendatakse nende vastastikust sõltuvust ja nende seotust rahastamisvahendiga. Kõnealusele rahastamisvahendile finantsraamistikus 2007–2013 eraldatud summa on 189,8 miljonit eurot.

Euroopa Liidu Solidaarsusfond

Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 7. juunil vastu otsuse [6] *ELi solidaarsusfondi kasutuselevõtu* kohta. Pärast 2006. aastal Kreekas ja Ungaris toimunud tõsiste üleujutuste tagajärgede läbivaatamist eraldas Euroopa Liidu Solidaarsusfond kulukohustuste ja maksete assigneeringutena kokku 24 370 114 eurot. Euroopa Parlament ja

(1) Määrus (Euratom) nr 549/2007 (ELT L 131, 23.5.2007).
(2) KOM(2007) 794.
(3) Otsus 2007/162/EÜ, Euratom (ELT L 71, 10.3.2007).
(4) Otsus 2001/792/EÜ, Euratom (EÜT L 297, 15.11.2001) ja KOM(2005) 137 (ELT C 236, 24.9.2005).
(5) Otsus 2005/12/EÜ (ELT L 6, 8.1.2005).
(6) Otsus nr 930/2007/EÜ (ELT L 202, 3.8.2007).

nõukogu võtsid 24. oktoobril vastu teise otsuse (1) *ELi solidaarsusfondi kasutuselevõtu* kohta. Kõnealune otsus käsitles jaanuaris Saksamaad tabanud tugeva tormi *Kyrill* ja veebruaris Prantsusmaale kuuluvat Réunioni saart tabanud troopilise tsükloni *Gamède* katastroofilist mõju. Kõnealuse kahe juhtumi puhul eraldati solidaarsusfondist 172,2 miljonit eurot. Komisjon tegi 10. detsembril ettepaneku eraldada üleujutuste tõttu kannatanud Ühendkuningriigi piirkondadele Euroopa solidaarsusfondist abina 162 miljonit eurot (2).

Komisjon võttis 25. oktoobril vastu *„Euroopa Liidu solidaarsusfondi 2006. aasta aruande"* (3), kus esitletakse fondi tegevust 2006. aastal ning mis hõlmab aasta jooksul esitatud uute taotluste menetlemist, toetuste rakendamise järelevalvet ning rakendusaruannete hindamist, et ette valmistada nende lõpetamist.

Euroopa Liidu finantshuvide kaitse

Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 23. juulil (4) vastu programmi *Herakles II,* millega muudetakse ja pikendatakse otsust nr 804/2004/EÜ (5), millega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm meetmete edendamiseks ühenduse finantshuvide kaitse valdkonnas. Kõnealune alusdokument hõlmab nüüdsest lisaks toetustele ka riigihankelepinguid ning sisaldab sigarettide salakaubaveo ja võltsimisega võitlemise eesmärke. Sigarettide salakaubaveo ja võltsimise vastase võitluse lisamine programmi eesmärkide hulka näitab, et selles valdkonnas võetavaid meetmeid on tõhustatud tänu suurenenud koostööle riiklike ja ühenduse ametiasutuste vahel. Programm Herakles II hõlmab ajavahemikku 2007–2013 ning programmi kogueelarve on 98,5 miljonit eurot. Kõnealuse programmiga, mille eesmärk on liita kokku kõik komisjoni pettustevastaste üldmeetmetega seotud talituskulud, nähakse ette mitmete meetmete rahastamine. Sellisteks meetmeteks on tehniline abi riiklikele ametiasutustele, koolituste, konverentside ja seminaride korraldamine ning võrdleva õiguse alaste uuringute teostamine. Programm on mõeldud liikmesriikide riiklikele ametiasutustele, teadusinstituutidele ning liikmesriikides, kandidaat- või ühinevates riikides asutatud mittetulundusühingutele. Peale selle on käesoleva programmi puhul abikõlblikud teatavate kolmandate riikide esindajate osalemisega seotud kulud.

17. detsembril võttis komisjon vastu teatise dünaamilise lähenemisviisi kohta pettusekindluse tagamisele, (6) millega soovitakse töötada välja uus ennetusvahend.

(1) Otsus nr 1530/2007/EÜ (ELT L 337, 21.12.2007).
(2) IP/07/1885.
(3) KOM(2007) 632 (ELT C 9, 15.1.2008).
(4) Otsus nr 878/2007/EÜ (ELT L 193, 25.7.2007).
(5) ELT L 143, 30.4.2004.
(6) KOM(2007) 806.

Kasulikud viidad

- Tervishoiu ja tarbijakaitse peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/index_fr.htm
- Tarbijad:
  http://ec.europa.eu/consumers/index_et.htm
- Toiduohutus:
  http://ec.europa.eu/food/food/index_fr.htm
- Rahvatervis:
  http://ec.europa.eu/health/index_fr.htm
- Transport:
  http://ec.europa.eu/transport/index_fr.html
- Euroopa Meresõiduohutuse Amet:
  http://emsa.europa.eu/
- Energia:
  http://ec.europa.eu/energy/index_fr.html
- Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur:
  http://www.iaea.org/
- Euroopa Pettustevastane Amet:
  http://ec.europa.eu/anti_fraud/index_et.html

V peatükk

Euroopa rahvusvahelise partnerina

Taust

Euroopa Liidu rahvusvahelise rolli tugevdamine

Pärast 2005. aasta oktoobris Hampton Courtis toimunud riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlikku kohtumist lepiti kokku, et Euroopa Liit peab võtma meetmeid välispoliitilise tegevuse tugevdamiseks ning sise- ja välispoliitika kooskõlastamiseks, hoolimata Euroopa Liidu põhiseaduse lepingule osaks saanud tagasilöögist. Selleks võttis komisjon 2006. aastal vastu teatise Euroopa Liidu välistegevuse sidususe, tõhususe ja nähtavuse parandamise kohta. Teatises esitatakse hulk praktilisi ettepanekuid, mis ei nõua aluslepingute muutmist. Eesmärk on tugevdada Euroopa Liidu rahvusvahelist rolli, parandades selleks strateegilist planeerimist ja arutades strateegilise planeerimise seisukohast olulisi küsimusi iga kord, kui vahetub Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja, tugevdades komisjoni ja nõukogu sekretariaadi vahelist koostööd, töötades välja programmi liikmesriikide diplomaatiliste teenistuste ja nõukogu sekretariaadi töötajate vahetuseks, et süvendada suhteid liikmesriikidega, ning parandades liidu välistegevust kajastavat aruandlust, kodanike teavitamist ja liidu nähtavust maailmas.

1. jagu

Suhted naaberriikidega

Laienemisprotsess ja ühinemiseelne strateegia

Üldine lähenemisviis

Pärast Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia ELiga ühinemise lepingu jõustumist said neist 1. jaanuaril liidu liikmesriigid.

6. novembril võttis komisjon vastu teatise *„Laienemisstrateegia ja peamised väljakutsed aastateks 2007-2008"* (1). Teatises käsitletakse praegust laienemiskava, mis hõlmab Lääne-Balkani riike ja Türgit. Teatise aluseks on 2006. aasta detsembris kokku tulnud Euroopa Ülemkogu määratletud uus laienemiskonsensus. Konsensus põhineb kohustuste täitmise kindlustamisel, õiglasel ja rangel tingimuste täitmisel, avalikkuse paremal teavitamisel ning ELi suutlikkusel uusi liikmeid integreerida. Selles esitatakse meetmed laienemisprotsessi parandamiseks, mis seisnevad oluliste reformide tegemises protsessi algusest peale, võrdluskriteeriumide täieulatuslikus kasutamises, läbirääkimisprotsessi läbipaistvamaks muutmises ja peamiste poliitikavaldkondade puhul esimeste mõjuhinnangute koostamises. Lisaks on määratud kindlaks kandidaatriikide peamiste väljakutsete lahendamise strateegia, täpsemalt seoses riigi ülesehitamise, õigusriigi põhimõtete, leppimise saavutamise, haldus- ja kohtureformide ning organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni vastase võitlusega. Teatises on esitatud ka meetmed ühinevate riikide toetamiseks, näiteks meetmed kodanikuühiskonna ja dialoogi arengu edendamiseks, rahastajatevahelise kooskõlastamise tugevdamiseks ning edasist laienemist soosiva avaliku arvamuse toetamiseks.

Reformi ajakohastatud prioriteetide seadmiseks esitas komisjon koos teatisega ettepanekud otsuste kohta nii Türgi (2), Horvaatia (3) ja endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga (4) loodud *ühinemispartnerluse* kui ka Albaania (5), Bosnia ja Hertsegoviina (6) ja Serbiaga (7) (8) loodud *Euroopa partnerluse läbivaatamiseks*. Montenegroga loodud Euroopa partnerluse võttis nõukogu vastu juba 22. jaanuaril (9) (vt allpool). Nendes partnerlusdokumentides on esitatud riikide poolt Euroopa Liiduga ühinemise ettevalmistamise raames seatud prioriteetide loetelu. Kõnealused prioriteedid on ühenduse finantsabi kavandamise aluseks ja seda abi eraldatakse asjakohaste finantsinstrumentide, sealhulgas ühinemiseelse abi rahastamisvahendi alusel.

2007. aastal kirjutasid Euroopa Liit ja Lääne-Balkani riigid alla *viisalihtsustuslepingutele ja tagasivõtmislepingutele* (10) (tagasivõtmisleping Albaaniaga on juba jõustunud). Need lepingud jõustuvad 1. jaanuaril 2008. Lepingud parandavad märgatavalt ELi sisenemiseks viisa saamise tingimusi ja moodustavad olulise osa viisarežiimi täielikust liberaliseerimisest.

(1) KOM(2007) 663.
(2) KOM(2007) 661.
(3) KOM(2007) 658.
(4) KOM(2007) 659 ja KOM(2007) 662.
(5) KOM(2007) 656.
(6) KOM(2007) 657.
(7) Sealhulgas Kosovo, mis on ÜRO egiidi all vastavalt julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonile 1244.
(8) KOM(2007) 660.
(9) Otsus 2007/49/EÜ (ELT L 20, 27.1.2007).
(10) Vt käesoleva aruande IV peatüki 1. jao punkt „Välispiiride haldamine ja sisseränne".

Finantsabi

Uues *ühinemiseelse abi rahastamisvahendis,* mis jõustus 1. jaanuaril [1], on kõik ühinemiseelsed toetusvahendid koondatud üheks ja sellega asendati ühinemiseelsed rahastamisvahendid Phare, ISPA ja Sapard, Türgi ühinemiseelne rahastamisvahend ja Lääne-Balkani riikide rahastamisvahend CARDS. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga on kaetud kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid ning selle jaoks on aastateks 2007–2013 eraldatud kokku 11,468 miljardit eurot.

6. novembril võeti vastu *ühinemiseelse abi rahastamisvahendi mitmeaastane suunav finantsraamistik aastateks 2009–2011* [2]. Selle eesmärk on anda teavet vastavalt komisjoni ettepanekule ja ühinemiseelse abi rahastamisvahendit käsitlevale määrusele rahastamisvahendi jaoks eraldatavate vahendite suunava jaotuse kohta. Finantsraamistik ühendab laienemispaketi poliitilist raamistikku eelarvemenetlusega, selles on esitatud ühinemiseelse abi jaotamine riikide ja rahastamisvahendite lõikes ning regionaal- ja horisontaalsetele programmidele ning toetuskuludele eraldatud vahendid. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi jaotus 2007. aastal [3] riikide ja rahastamisvahendite lõikes on esitatud tabelis 1.

2007. aasta esimeses pooles võttis komisjon vastu esimesed *mitmeaastased suunavad ühised planeerimisdokumendid* kõikide kandidaatriikide kohta. Nendes iga abi saava riigi ja mitut abisaajat hõlmavate programmide jaoks koostatud strateegilistes programmdokumentides arvestatakse mitmeaastases suunavas finantsraamistikus välja pakutud suunavat jaotust. Ühinemiseelset abi antakse nende dokumentide alusel. Aasta teises pooles võttis komisjon vastu kõik *aastased ja mitmeaastased programmid,* milles suunavates dokumentides esitatud laiad tegevusvaldkonnad ja prioriteedid on jaotatud konkreetsete meetmete ja rahastatavate projektide kaupa.

2007. aastal said Türgi, Horvaatia ja endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik abi ühinemiseelse abi rahastamisvahendi alla kuuluvatest *regionaalarengu* ja *inimressursside arengu* rahastamisvahenditest. Regionaalarengu rahastamisvahendiga toetatakse riikide ettevalmistusi ühenduse ühtekuuluvuspoliitika rakendamiseks, eelkõige Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kaudu. Inimressursside rahastamisvahendiga antakse abi ühtekuuluvuspoliitika rakendamise ja Euroopa Sotsiaalfondiga ühinemise ettevalmistamisele. Ajavahemikuks 2007–2009 on ette nähtud meetmeprogrammid, mille raames toetatakse kandidaatriike nendes olulistes

(1) Määrus (EÜ) nr 1085/2006 (ELT L 210, 31.7.2006).
(2) KOM(2007) 689.
(3) KOM(2006) 672.

valdkondades 920 miljoni euroga. Samuti saavad kõnealused riigid abi ühinemiseelse abi rahastamisvahendi alla kuuluvast *maaelu arengu* rahastamisvahendist, millega toetatakse ettevalmistusi ühise põllumajanduspoliitika ja sellega seonduva poliitika ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondiga ühinemiseks. Ajavahemikuks 2007–2009 on sellel otstarbel ette nähtud 255 miljonit eurot.

27. veebruaril, pärast kontrollikoja poolt komisjonile 2005. aasta eelarve täitmise kinnitamise kohta esitatud aruannet, avaldas nõukogu heameelt ühinemiseelsete rahastamisvahendite hea haldamise üle.

6. novembril võttis komisjon vastu *2006. aasta aruande Phare ning ühinemiseelsete ja üleminekuvahendite kohta* (1). Selles aruandes hinnatakse Phare kasutamise seisu kümne uue liikmesriigi, Bulgaaria, Rumeenia ja Horvaatia puhul. Selles hinnatakse samuti uutele liikmesriikidele ettenähtud ühinemisjärgse üleminekutoetuse kasutamise seisu ning Küprose, Malta ja Türgi jaoks ettenähtud ühinemiseelse rahastamisvahendi kasutamise seisu.

7. novembril võttis komisjon vastu *2006. aasta aruande ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahendi (ISPA) kohta* (2). Aruandes analüüsitakse kõnealuses kolmes abi saavas riigis (Bulgaaria, Horvaatia ja Rumeenia) ISPA rakendamisel saavutatud edu. Pärast Bulgaaria ja Rumeenia ühinemist Euroopa Liiduga 1. jaanuaril on Horvaatia ainuke ISPAst abi saav riik.

9. novembril võttis komisjon vastu *üldaruande ühinemiseelse abi kohta (Phare – ISPRA – Sapard) 2006. aastal* (3), mis käsitleb kolmest ühinemiseelsest rahastamisvahendist 2006. aastal rahastatud meetmeid.

Kandidaatriigid

Türgi

Ühinemisläbirääkimisi Türgiga jätkati. Komisjon on esitanud nõukogule 27 sõelumisaruannet 33st. Praeguseks on läbirääkimised avatud ühenduse õigustiku nelja peatüki üle (teadus- ja uurimistegevus, tööstuspoliitika, statistika ja finantskontroll) ja suletud esialgselt üks peatükk (teadus- ja uurimistegevus).

(1) KOM(2007) 679.
(2) KOM(2007) 685.
(3) KOM(2007) 692.

TABEL 1

Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi jaotus 2007. aastal riikide ja rahastamisvahendite lõikes *(eurodes)*

Riik	Rahastamisvahend	2007
Horvaatia	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	49 611 775
	Piiriülene koostöö	9 688 225
	Regionaalareng	45 050 000
	Inimressursside arendamine	11 377 000
	Maaelu arendamine	25 500 000
	Kokku	**141 227 000**
Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	41 641 613
	Piiriülene koostöö	4 158 387
	Regionaalareng	7 400 000
	Inimressursside arendamine	3 200 000
	Maaelu arendamine	2 100 000
	Kokku	**58 500 000**
Türgi	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	256 702 720
	Piiriülene koostöö	2 097 280
	Regionaalareng	167 500 000
	Inimressursside arendamine	50 200 000
	Maaelu arendamine	20 700 000
	Kokku	**497 200 000**
Albaania	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	54 318 790
	Piiriülene koostöö	6 681 210
	Kokku	**61 000 000**
Bosnia ja Hertsegoviina	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	58 136 394
	Piiriülene koostöö	3 963 606
	Kokku	**62 100 000**
Montenegro	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	27 490 504
	Piiriülene koostöö	3 909 496
	Kokku	**31 400 000**
Serbia	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	181 496 352
	Piiriülene koostöö	8 203 648
	Kokku	**189 700 000**
Kosovo ([1])	Üleminekuabi ja institutsioonide väljaarendamine	68 300 000
	Piiriülene koostöö	0
	Kokku	**68 300 000**
Riikide programmid kokku		**1 109 427 000**
Regionaalsed ja horisontaalsed programmid		**108 980 000**
Halduskulud		**44 793 000**
Kõik kokku		**1 263 200 000**

([1]) Nagu on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonis 1244.

ELi ja Türgi vahel jätkatakse tugevdatud poliitilist dialoogi. Poliitilise dialoogi raames peeti juunis ja novembris ministrite kohtumised ning märtsis ja septembris poliitiliste liidrite kohtumised. Assotsieerimiskomitee kohtus märtsis. EÜ ja Türgi tolliliidu tulemusel tihenes kahepoolne kaubandus ELi ja Türgi vahel, mille tagajärjel sai Türgist ELi jaoks suuruselt seitsmes kaubanduspartner.

6. novembri arenguaruande kohaselt täidab Türgi piisaval määral Kopenhaageni kriteeriume ([1]). Majanduskriteeriumide kohaselt võib Türgit pidada toimiva turumajandusega riigiks. Türgi on suurendanud suutlikkust täita ELi liikmesusega kaasnevaid kohustusi ja on saavutanud edu enamikus valdkondades, kuigi vastavusseviimist on vaja jätkata.

Horvaatia

Ühinemisläbirääkimisi Horvaatiaga jätkati. Pärast sõelumisprotsessi lõpetamist on komisjon kõik 33 sõelumisaruannet nõukogule esitanud. Praeguseks on läbirääkimised avatud ühenduse õigustiku 14 peatüki üle (teadus- ja uurimistegevus, haridus ja kultuur, majandus- ja rahapoliitika, tööstuspoliitika, tolliliit, intellektuaalomandiõigused, teenused, äriühinguõigus, statistika, finantsteenused, finantskontroll, infoühiskond ja meedia, tarbijakaitse, tervisekaitse ja välissuhted) ja esialgselt on neist suletud kaks peatükki (teadus- ja uurimistegevus ning haridus ja kultuur).

Poliitilise dialoogi raames toimusid aprillis Brüsselis ministrite kohtumised ja juunis kõrgemate ametnike kohtumised. Stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu kohtus aprillis.

25. aprillil võttis Euroopa Parlament komisjoni 2006. aasta arenguaruande alusel vastu resolutsiooni. 10. detsembril tervitas nõukogu asjaomase aruande alusel Horvaatia arengut, kes oli aasta jooksul üldjoontes saavutanud edu, mis võimaldab astuda protsessi järgmisesse ja nõudlikumasse etappi. Nõukogu tõdes, et läbirääkimised on hästi edenenud, kuid täpsustas, et teatavates valdkondades on veel vaja teha suuremaid jõupingutusi. Horvaatia peab toetuma oma saavutustele ja tegema täiendavaid edusamme, eelkõige kohtu- ja haldusreformide, korruptsioonivastase võitluse, majandusreformide, vähemuste õiguste ja pagulaste tagasipöördumise ning sõjakuritegude kohtus menetlemise alal. Tugevamaid jõupingutusi on vaja ka heanaaberlike suhete tagamiseks, näiteks rahuldavate lahenduste leidmiseks vastastikustele probleemidele naaberriikidega, eelkõige piiriküsimustes.

([1]) KOM(2007) 663 ja SEK(2007) 1436.

Endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik

Stabiliseerimis- ja assotsieerimiskomitee kohtus juunis ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisnõukogu juulis.

12. juulil võttis Euroopa Parlament komisjoni 2006. aasta arenguaruande alusel vastu resolutsiooni. Parlament tervitas saavutatud edu, kuid rõhutas, et reformide ulatusest tuleb kinni pidada ning vastuvõetud õigusaktid kiiresti ja nõuetekohaselt rakendada, sealhulgas politsei-, kohtute ja riigihalduse valdkonnas ning samuti korruptsioonivastases võitluses.

6. novembri arenguaruandes [1] tervitas komisjon saavutatud tulemusi, eelkõige korruptsioonivastase võitluse ja teatavate majandusreformide alal. Samuti väljendas komisjon muret selle üle, et riigisisesed poliitilised pinged lükkavad reformide vastuvõtmist edasi.

Potentsiaalsed kandidaatriigid

Albaania

Detsembris 2006 jõustus vaheleping Albaaniaga. Eesistujakolmiku ja Albaania kohtumine toimus juunis ning sellel arutati üldisi poliitilisi prioriteete, sealhulgas piirkondlikke küsimusi. 6. detsembril pidas ühiskomitee aastakoosoleku, et kontrollida stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames sõlmitud vahelepingu toimimist.

10. detsembril sedastas nõukogu vastavalt komisjoni aruandele, et Albaania on saavutanud edu teatavates valdkondades ja pidanud kinni stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu raames võetud kaubandusalastest kohustustest. Nõukogu rõhutas siiski, et hea haldus ja õigusriik, eelkõige korruptsiooni- ja organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, on endiselt märkimisväärsed probleemid, mis vajavad suuri jõupingutusi.

Bosnia ja Hertsegoviina

Märtsis ja juulis vaatas nõukogu uuesti läbi ELi eriesindaja volitused ja pikendas neid 2008. aasta veebruarini. 18. juunil võttis nõukogu vastu otsuse Miroslav Lajčáki nimetamise kohta ELi eriesindajaks Bosnias ja Hertsegoviinas ajavahemikuks 1. juuli 2007 – 29. veebruar 2008 [2] (vt käesoleva peatüki 4. jao punkt „Ühine välis- ja julgeolekupoliitika").

---

[1] KOM(2007) 663 ja SEK(2007) 1432.

[2] Otsus 2007/427/ÜVJP (ELT L 159, 20.6.2007).

Septembris korraldati ÜRO Peaassamblee raames eesistujakolmiku kohtumine Bosnia ja Hertsegoviinaga. Novembris pikendas nõukogu Euroopa Liidu politseimissiooni volitusi 2009. aasta lõpuni. 10. detsembril tervitas nõukogu komisjoni 6. novembri arenguaruandele (1) toetudes hiljuti toimunud positiivseid muutusi, eelkõige uuesti kinnitatud kava reformida politseid. Nõukogu väljendas jällegi muret Bosnia ja Hertsegoviina poliitilise olukorra ning möödunud aastal aeglustunud reformide pärast.

Montenegro

22. jaanuaril kiitis nõukogu heaks partnerluse 2006. aasta juunis iseseisvunud Montenegroga (2). Selle partnerlusdokumendiga võeti üle Serbia ja Montenegroga loodud Euroopa partnerluse Montenegrot käsitlevad osad (3) ning lisati neile soovitused seoses uute pädevuste ja väljakutsetega, mis tulenevad Montenegro iseseisvumisest.

15. oktoobril sõlmiti Montenegroga stabiliseerimis- ja assotsieerimisleping ning kaubandust ja kaubandusküsimusi käsitlev vaheleping (4). Vaheleping peaks jõustuma 1. jaanuaril 2008. Selleks et Montenegro saaks osaleda Euroopa Ühenduse programmides, otsustas nõukogu kohaldada protokolli nr 8 ajutiselt. Komisjoni delegatsioon hakkas riigis tegutsema 1. novembril.

6. novembri arenguaruandes (5) tõi komisjon esile Montenegro edusamme institutsioonide ja kohtusüsteemi arendamisel, mille hulka kuulus euroopalike normidega üldjoontes kooskõlas oleva põhiseaduse vastuvõtmine parlamendis kvalifitseeritud häälteenamusega. Samuti julgustas komisjon Montenegrot jätkama reforme, näiteks organiseeritud kuritegevuse ja korruptsioonivastases võitluses, ning tugevdama haldussuutlikkust.

Serbia (6)

Poliitilise dialoogi raames toimus märtsis Serbiaga ministrite tasandi kohtumine. Novembris võttis komisjon vastu ettepaneku otsuse kohta, mis käsitleb stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingule allakirjutamist (7). Lepingule allakirjutamiseks on vaja saavutada täielik koostöö endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtuga.

(1) KOM(2007) 663 ja SEK(2007) 1430.
(2) Otsus 2007/49/EÜ (ELT L 20, 27.1.2007).
(3) Otsus 2006/56/EÜ (ELT L 35, 7.2.2006).
(4) KOM(2007) 350 (ELT C 191, 17.8.2007).
(5) KOM(2007) 633 ja SEK(2007) 1434.
(6) Kaasa arvatud Kosovo, nagu on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244.
(7) KOM(2007) 743.

10. detsembril kutsus nõukogu komisjoni 6. novembri arenguaruande [1] põhjal riiki jätkama jõupingutusi reformide alal, eelkõige kohtute ja julgeoleku valdkonnas ning korruptsioonivastases võitluses, ja majandusstruktuuri ümberkorraldamist. Arvestades institutsionaalset suutlikkust, on nõukogu veendunud, et Serbia suudab edaspidi tagada stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu rakendamise ning kiirendada ettevalmistusi Euroopa Liiduga ühinemiseks.

Märtsis esitas Soome endine president Martti Ahtisaari ÜRO erisaadiku ja Kosovo staatuse üle peetavate läbirääkimiste järelevalvajana ÜRO peasekretariaadile üldettepaneku Kosovo staatust käsitleva määruse kohta. ÜRO Julgeolekunõukogu ei saavutanud Kosovo edaspidise staatuse kohta kokkulepet. Otsekohtumised ja läbirääkimised Priština ja Belgradi vahel algasid 28. septembril EList, Ameerika Ühendriikidest ja Venemaast koosneva kolmiku egiidi all ja vahendusel. Need läbirääkimised lõppesid tulemusteta. 7. detsembril esitas kolmiku kontaktrühm ÜRO peasekretärile protsessi kohta sisulise aruande. Märtsis ja novembris toimus Kosovoga (nagu on määratletud ÜRO Julgeolekunõukogu 10. juuni 1999. aasta resolutsioonis 1244) kaks kohtumist stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi järelevalvesüsteemi küsimuses.

10. detsembril tunnustas nõukogu Kosovo omavalitsuse ajutiste institutsioonide saavutatud edu teatavate prioriteetide puhul, kuid rõhutas vajadust nii märkimisväärsete jõupingutuste järele õigusriigi, korruptsiooni- ja organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse valdkonnas kui ka erinevate rahvusrühmade vahelise dialoogi tugevdamise järele. Nõukogu meenutas Kosovo normatiivide tõhusa kohaldamise tähtsust, sealhulgas rahvusvähemuste, ajaloomälestiste ja religiooni kaitset, ning rõhutas, et Kosovo staatuse lahendamine lihtsustaks reformiprogrammi elluviimist. Nõukogu kinnitas, et Euroopa Liit täidab Kosovo suhtes võetud kohustusi.

Endise Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohus

5. märtsil pikendas nõukogu veel kord endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu volituste tõhusat rakendamist toetavate meetmete kehtivusaega [2]. Nende meetmete eesmärk on keelata sissepääs Euroopa Liitu isikutele, kes oma tegevusega aitavad vabaduses viibivatel isikutel jätkuvalt kõrvale hoida õigusemõistmisest kuritegude eest, milles kriminaalkohus on neile süüdistuse esitanud, või käituvad moel, mis võib takistada kriminaalkohtu volituste rakendamist.

---

[1] KOM(2007) 663 ja SEK(2007) 1435.

[2] Ühine seisukoht 2007/150/ÜVJP (ELT L 66, 6.3.2007).

18. juunil [1] ja 23. juulil [2] võttis nõukogu vastu otsused ühise seisukoha 2004/293/ÜVJP (millega pikendatakse endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu (EJRK) volituste tõhusat rakendamist toetavate meetmete kehtivusaega) rakendamiseks. 28. juunil [3] võttis nõukogu vastu otsuse ühise seisukoha 2004/694/ÜVJP (edasiste meetmete kohta, millega toetatakse endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu (EJRK) volituste tõhusat rakendamist) rakendamiseks. Nimetatud kolme otsusega muudetakse nende isikute nimekirja, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid.

Täpsem teave endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu kohta on esitatud käesoleva aruande osas „ÜVJP elluviimine Balkani riikides" (käesoleva peatüki 4. jao punktis „Ühine välis- ja julgeolekupoliitika").

Küprose türgi kogukond

22. jaanuari järeldustes tunnustas nõukogu Küprose türgi kogukonna arendamisel saavutatud edu, eelkõige seoses Küprose ühendamise hõlbustamiseks antavat finantsabi käsitleva määrusega. Viivitamatult tuleb jätkata tööd, et võtta vastu nõukogu määrus eritingimuste kohta, mida kohaldatakse kauplemisel Küprose Vabariigi nende piirkondadega, kus Küprose Vabariigi valitsusel puudub tegelik kontroll.

Euroopa naabruspoliitika

Põhiaspektid

7. märtsil võttis komisjon vastu *strateegiadokumendid aastateks 2007–2013* ja *mitmeaastased suunavad programmid aastateks 2007–2010* Euroopa partnerluse ja rahastamisvahendiga ühinenud riikide [4] ja Venemaa jaoks. Erilist rõhku pannakse riikide programmidele, mille eesmärk on toetada partnerriikide algatatud poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja haldusreformide programmide rakendamist. Umbes 73% ajavahemikuks 2007–2010 ette nähtud 5,6 miljardist eurost investeeritakse partnerriikides Euroopa naabruspoliitika rakendamise toetamisse. Venemaa puhul kaasrahastatakse ühise ruumi loomist käsitlevat üldkava. 865 miljonit eurot on eraldatud piirkondlikuks ja 277 miljonit (lisaks samaväärne summa Euroopa Regionaalarengu Fondist) piiriüleseks koostööks, mis hõlmab kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi ning Euroopa Liitu. Kõnealustes dokumentides ettenähtud prioriteetide alusel määrab komisjon kindlaks meetmed, mille jaoks eraldatakse iga-aastast ühenduse toetust.

---

(1) Otsus 2007/423/ÜVJP (ELT L 157, 19.6.2007).
(2) Otsus 2007/521/ÜVJP (ELT L 192, 24.7.2007).
(3) Otsus 2007/449/ÜVJP (ELT L 169, 29.6.2007).
(4) Alžeeria, Armeenia, Aserbaidžaan, Egiptus, Gruusia, Iisrael, Jordaania, Liibanon, Maroko, Moldova, Süüria, Tuneesia, Ukraina, Valgevene.

11. aprillil võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Musta mere sünergia. Uus piirkondlik koostööalgatus"* (1). Bulgaaria ja Rumeenia Euroopa Liiduga ühinemisest saadik moodustab Must meri osa Euroopa Liidu välispiirist. Musta mere sünergia on erinevate praktiliste meetmete poliitiline raamistik. Esialgu keskendutakse sünergia raames nendele koostöövaldkondadele, kus Euroopa Liidu kohalolek ja/või toetus on juba märkimisväärne, näiteks energeetika, transport ja keskkond. Sünergia võib pakkuda ka täiendavaid võimalusi pikalt lahendamata konfliktide käsitlemiseks. Üks peamisi eesmärke on ka toetada kodanikuühiskonda ja ühiskonna sotsiaalset mõõdet. Üldpõhimõttena lähtutakse kaasrahastamisest. Vajaduse korral võib ühenduse finantsabi anda nii Euroopa partnerluse ja rahastamisvahendi (2) kui ka muude vahendite kaudu. Nõukogu tervitas seda teatist 14. mai järeldustes.

21. ja 22. juuni istungil meenutas ülemkogu, kui oluline on Euroopa naabruspoliitika, mille eesmärk on luua Euroopa Liidu naabrusse jõukad, stabiilsed ja turvalised piirkonnad, mida iseloomustavad inimõigustest ning demokraatia ja õigusriigi põhimõtetest kinnipidamine, ning soodustada reforme ja ajakohastamist asjaomastes partnerriikides. Ülemkogu kiitis heaks nõukogu järeldused Euroopa naabruspoliitika tugevdamise kohta ning eesistujariigi arenguaruande, mis sisaldab mitmeid meetmeid selle poliitika tugevdamiseks.

3. septembril korraldas komisjon konverentsi *„Koostöö Euroopa naabruspoliitika tugevdamise nimel"*. Esimest korda kogunesid Euroopa naabruspoliitikas osalevate riikide ministrid ja kodanikuühiskonna esindajad nii lõunast kui ka idast, et vahetada arvamusi. Konverentsi tulemused moodustavad edaspidise tegevuse aluse.

5. detsembril võttis komisjon vastu teatise *„Tõhus Euroopa naabruspoliitika"* (3). Teatises käsitletakse meetmeid, mida liikmesriigid ja komisjon peavad Euroopa Liidu naaberriikides eelkõige kaubanduse, liikuvuse ja kaua lahendamata konfliktide valdkonnas võtma. 2008. aastaks on ette nähtud teatavad meetmed, et tugevdada kõnealuste riikide valdkondlikke reforme.

Vahemere lõunapiirkonna riigid

2007. aastal pidasid Euroopa Liit ja Vahemere piirkonna partnerid läbirääkimisi kaubandussuhete tugevdamise üle, et luua 2010. aastaks *Euroopa – Vahemere piirkonna vabakaubanduspiirkond*. Läbirääkimistel käsitleti teenuste liberaliseerimist ja investeeringuid, põllumajandust ja kalandust ning tehniliste õigusaktide lähendamist. Vahemere lõunapiirkonna riikide vaheline lõimumine on edenenud, näiteks on jõustunud *Agadiri leping* Egiptuse, Jordaania, Maroko ja Tuneesia vahel.

(1) KOM(2007) 160 (ELT C 181, 3.8.2007).
(2) Määrus (EÜ) nr 1638/2006 (ELT L 310, 9.11.2006).
(3) KOM(2007) 774.

15. märtsil [1] võttis Euroopa Parlament vastu *resolutsiooni Euroopa – Vahemere piirkonna suhete* kohta. Resolutsioonis leiti, et naabruspoliitikat tuleks lõuna suunal tugevdada, arvestades järjest keerukamaid suhteid Vahemere piirkonnaga. Selles osas oli Barcelona protsess oluline edasiminek. Samal päeval võttis parlament vastu resolutsiooni *Euroopa – Vahemere piirkonna vabakaubanduspiirkonna* loomise kohta aastaks 2010. Parlament tõi esile kooskõlastatud jõupingutuste puudumise Euroopa partnerite vahel ning kritiseeris asjaomase piirkonna riikidele finants- ja tehniliseks abiks eraldatud vahendite nappust. Samuti väljendas parlament soovi luua Euroopa – Vahemere piirkonna energiaturg vastamaks praegu ees seisvatele väljakutsetele.

17. oktoobril võttis komisjon vastu teatise [2] Lissabonis toimuva Euroopa ja Vahemere piirkonna partnerluse välisasjade konverentsi ettevalmistamise kohta. Konverents kandis pealkirja *„Euroopa ja Vahemere piirkonna partnerlus: piirkondliku koostöö edendamine rahu, arengu ja kultuuridevahelise dialoogi tugevdamiseks"*. Asjaomased ministrid kohtusid 5. ja 6. novembril Lissabonis. Sellel kohtumisel hinnati 2006. aasta novembris määratletud Tampere programmi rakendamisel aasta jooksul saavutatud edu. Kõnealuse programmi aluseks on 2005. aastal Barcelonas vastuvõetud viieaastane tööprogramm ja selles on lepitud kokku 2008. aasta prioriteetides.

Euroopa Liidu ja Egiptuse assotsieerimisnõukogu kohtus Brüsselis 6. märtsil. Nõukogu võttis vastu Euroopa Liidu ja Egiptuse vahelise Euroopa naabruspoliitika tegevuskava, milles on esitatud arvukate valdkondade reformi- ja koostööprioriteedid. Tegevuskava prioriteetide elluviimise üle peetav dialoog käivitati juuni alguses esimeste allkomiteede kohtumiste raames.

26. septembril toimus New Yorgis *Euroopa Liidu eesistujakolmiku ja Palestiina omavalitsuse* kohtumine. Kohtumise taustaks oli Euroopa Liidu ja Palestiina omavalitsuse suhete normaliseerumine juunis. Sel puhul kinnitas komisjon otsese abi andmise jätkamist Palestiina omavalitsusele, näiteks institutsioonide toetamiseks ja haldussuutlikkuse suurendamiseks. Komisjon meenutas samuti, et jätkatakse erakorralise ja humanitaarabi andmist kogu Palestiina okupeeritud territooriumidele (Jordani Läänekallas ja Gaza sektor). 2007. aastal ületas Euroopa Liidu abi palestiinlastele 800 miljonit eurot, millest 427 miljonit tuli liidu eelarvest ja ülejäänud liikmesriikide kahepoolsetest programmidest.

Euroopa Liidu ja Iisraeli assotsieerimisnõukogu kohtus Brüsselis 5. märtsil. Euroopa Liit õnnitles Iisraeli naabruspoliitikas osalemise ja poliitilise dialoogi allkomitee moodustamise puhul. Sellega seoses tõid pooled esile tegevuskava elluviimise viimase kahe aasta jooksul saavutatud märkimisväärset edu ja leppisid Iisraeli valitsuse algatusel kokku töörühma loomises, et analüüsida koos Euroopa Liidu ja Iisraeli suhete tulevikku.

---

[1] ELT C 301 E, 13.12.2007.
[2] KOM(2007) 598 (ELT C 9, 15.1.2008).

Euroopa Liidu ja Jordaania assotsieerimisnõukogu kohtus 14. novembril. Kohtumisel vaadati läbi Euroopa Liidu ja Jordaania kahepoolsed suhted ning kiideti heaks erinevates allkomiteedes, sealhulgas inimõiguste allkomitees ja assotsieerimiskomitees toimunud viljaka dialoogi tulemused. Liit rõhutas Jordaania riiklike reformide kiirendamise tähtsust, mis peaks tooma Jordaania kodanikele konkreetset kasu.

Euroopa Liidu ja Maroko assotsieerimisnõukogu kohtus Brüsselis 23. juulil. Liit õnnitles Marokot tihedamate partnerlussuhete loomise ning assotsieerimislepingu ja partnerluse tegevuskava tõhusa rakendamise puhul. Pooled otsustasid luua töörühma, kelle ülesandeks oleks analüüsida partnerluse uusi eesmärke ja kahepoolsete suhete arendamise järgmisi etappe.

18. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, ([1]) mis käsitleb *seisukohta,* mille ühendus võtab *assotsieerimisnõukogus Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu* (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt *Alžeeria Demokraatliku Rahvavabariigi* vahel) *artiklite 76 ja* 98 rakendamise suhtes. Otsusega nähakse ette sotsiaalküsimuste töörühma ja tehnilist laadi küsimustega tegeleva kuue allkomitee loomine, et aidata assotsieerimiskomiteel ja -nõukogul rakendada Euroopa – Vahemere piirkonna kokkulepet. Kokkuleppe eesmärk on luua Euroopa Liidu ja Alžeeria vabakaubanduspiirkond aastaks 2017.

19. jaanuaril ([2]) võttis *Euroopa Liidu ja Liibanoni assotsieerimisnõukogu* vastu soovituse Euroopa Liidu ja Liibanoni tegevuskava elluviimise kohta Euroopa naabruspoliitika raames. Assotsieerimisnõukogu kohtus 24. aprillil Luxembourgis. 24. mail võttis nõukogu vastu otsuse, ([3]) mis käsitleb seisukohta, mille ühendus võtab *assotsiatsiooninõukogus Euroopa – Vahemere piirkonna lepingu* (millega luuakse assotsiatsioon ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt *Liibanoni Vabariigi* vahel) artikli 75 rakendamise suhtes. Samal päeval võttis nõukogu vastu otsuse ([4]) kõnealuse lepingu artikli 80 rakendamise kohta. Otsusega nähakse ette kümne allkomitee loomine, et aidata nõukogul ja assotsieerimisnõukogul kõnealust lepingut rakendada.

10. detsembril võttis nõukogu vastu otsuse ([5]) ühenduse *makromajandusliku abi* andmise kohta *Liibanonile*. Abi antakse ühekordselt ja piiratud aja jooksul ning see täiendab jõupingutusi, mida Liibanon teeb majandusreformiprogrammi rakendamisega oma eelarve tasakaalustamiseks, et viia riigivõlg jätkusuutlikule tasemele.

([1]) Otsus 2007/835/EÜ (ELT L 330, 15.12.2007).
([2]) ELT C 89, 24.4.2007.
([3]) KOM(2007) 64.
([4]) KOM(2007) 84.
([5]) Otsus 2007/860/EÜ (ELT L 337, 21.12.2007).

Ida-Euroopa

2007. aastal jätkus Moldova ja Ukrainaga kokkulepitud Euroopa naabruspoliitika tegevuskavade rakendamine. Saavutatud edu käsitleti aprillis 2007 koostatud üldhinnangus.

6. veebruaril toimus Kiievis kohtumine Euroopa Liidu *eesistujakolmiku* ja *Ukraina* vahel. Kohtumisel algatati pooltevahelised läbirääkimised tõhusama koostöölepingu üle. Lepingu keskmes peaks olema täielik ja ambitsioonikas vabakaubanduspiirkond, mis aitaks saavutada võimalikult tihedaid kaubandussuhteid liidu ja Ukraina vahel. Uue täiendatud lepingu üle alustati läbirääkimisi 5. märtsil. 2007. aastal käsitleti kuues läbirääkimisvoorus poliitilisi küsimusi, kohtusüsteemi ja siseküsimusi, samuti valdkonnapõhist koostööd, sealhulgas energeetika ja transpordi valdkonnas. Pooled leppisid kokku, et vabakaubanduspiirkonna üle ei alustata läbirääkimisi enne, kui Ukraina on ühinenud Maailma Kaubandusorganisatsiooniga.

Euroopa Liidu ja Ukraina koostöönõukogu kohtus 18. juunil Luxembourgis ja kohtumisel tervitati uue täiendatud lepingu üle peetavate läbirääkimiste käigus saavutatud edu. Koostöönõukogu lõi raamistiku lepingute allakirjutamiseks viisarežiimi lihtsustamise, tagasivõtmise (1) ja terasetoodetega kauplemise (2) küsimustes.

Euroopa Liidu ja Ukraina tippkohtumine toimus 14. septembril Kiievis. Käsitletud teemad olid muu hulgas demokraatia edasine tugevdamine Ukrainas, eelkõige septembris toimuvate parlamendivalimiste kaudu, ning Euroopa Liidu ja Ukraina tegevuskava elluviimisel tehtud märkimisväärsed edusammud. Euroopa Liidu juhid rõhutasid, et Ukraina suutlikkus poliitilise süsteemi stabiliseerimisel on peamine tegur poliitiliste ja majandusreformide elluviimisel. Juhid tervitasid uue täiendatud koostöölepingu üle peetavatel läbirääkimistel saavutatud edu.

19. juunil Luxembourgis kohtunud *ELi ja Moldova koostöönõukogu* hindas naabruspoliitika tegevuskava rakendamist, sealhulgas viimasel ajal poliitikas ja majanduses toimunud arengut, ning Transnistria konflikti rahumeelseks lahendamiseks tehtud tööd.

Moldova ja Ukraina vahelise piiri haldamine on muutunud läbipaistvamaks. Komisjon ja kõnealused kaks riiki otsustasid pikendada Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni 2009. aasta novembrini. Detsembris peeti Moldova ja Ukrainaga kolmepoolne kohtumine piiriküsimuste arutamiseks.

Komisjon jätkas Transnistria küsimusele lahenduse leidmiseks tehtavate jõupingutuste toetamist, tehes selleks samalaadseid algatusi nagu eelmisel aastal.

(1) Vt käesoleva aruande IV peatüki 1. jao punkt „Välispiiride haldamine ja sisserränne".
(2) Vt käesoleva peatüki 2. jao punkt „Rahvusvaheline kaubandus".

Komisjon on astunud veelgi samme, et pakkuda Moldovale võimalikke täiendavaid ühepoolseid kaubandussoodustusi, ning esitas selleks nõukogule 14. novembril ettepaneku määruse kohta [1].

16. aprillil otsustas nõukogu, et ühenduse makromajanduslikku finantsabi võidakse Moldovale anda kuni 45 miljoni euro ulatuses, et saavutada jooksevkonto tasakaal ja leevendada valitsuse majandusprogrammi elluviimisel esinevaid rahalisi raskusi [2]. Pärast Moldovat (eriti selle lõunaosa) tabanud raskekujulist põuaperioodi kiitis komisjon lühiajalise abimeetmena heaks kolme miljoni euro suuruse humanitaarabi andmise riigi kõige haavatavamate maapiirkondade elanikele.

Edu on saavutatud ka komisjoni 21. novembri 2006. aasta dokumendi [3] rakendamisel. Dokumendis on kirjeldatud abi, mida EL võiks Valgevenele anda, kui viimane alustaks demokratiseerimist, austaks inimõigusi ja järgiks õigusriigi põhimõtteid.

Kaukaasia

Euroopa naabruspoliitika ja asjaomaste tegevuskavade rakendamine kolmes Lõuna-Kaukaasia riigis (Armeenias, Aserbaidžaanis ja Gruusias) jätkus kogu aasta jooksul. 16. oktoobril kohtusid kõnealuse kolme riigi assotsieerimisnõukogud Luxembourgis, et anda ülevaade kahepoolsete suhete ja tegevuskavade rakendamise arengust.

10. juulil võttis nõukogu vastu ühismeetme [4], mis käsitleb Euroopa Liidu edasist osalemist Gruusia/Lõuna-Osseetia konflikti lahendamise protsessis.

Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahend

1. jaanuaril asendati programmid MEDA ja TACIS ühenduse abivahendite ümberkorralduse käigus ühe meetmega – *Euroopa naabruspoliitika ja partnerluse rahastamisvahendiga*. Rahastamisvahend on suunatud nii Euroopa naabruspoliitikas osalevatele kolmandatele riikidele kui ka Lõuna-Kaukaasia riikidele. Selle vahendi kaudu toetatakse ka strateegilist partnerlust Venemaaga. Ajavahemikuks 2007–2013 on ette nähtud 11,2 miljardit eurot.

Iga-aastased tegevuskavad võeti vastu 2007. aastal, pärast seda, kui komisjon oli vastu võtnud kõikide riikide, välja arvatud Palestiina okupeeritud territooriumide mitmeaastased suunavad programmid. Kokku eraldati ELi 17 ida- ja läänepoolsele naaberriigile abiprojektideks ja -programmideks 1,7 miljardit eurot.

2007. aastal eraldati okupeeritud Palestiina territooriumide ja rahuprotsessi toetamiseks märkimisväärsed täiendavad eelarvelised vahendid (275 miljonit eurot). Enamik

(1) KOM(2007) 705.
(2) Otsus 2007/259/EÜ (ELT L 111, 28.4.2007).
(3) IP/06/1593.
(4) Ühismeede 2007/484/ÜVJP (ELT L 181, 11.7.2007).

ühenduse abist anti ajutise rahvusvahelise mehhanismi kaudu, mille liikmesriigid ja komisjon 2006. aastal asutasid.

Vahemere piirkonna riikidega sõlmitud kahepoolsete programmide, eelkõige mestimisprogrammide ning eelarve ja valdkondlike toetusprogrammidega jätkati reformide toetamist.

Venemaa, Ida-Euroopa ja Lääne-Kaukaasia riikidega sõlmitud kahepoolsete programmidega keskenduti muu hulgas energeetikasektori reformile (Aserbaidžaanis ja Ukrainas) ja vaesuse vähendamisele (Moldovas). Oluliste valdkondadena käsitleti ka võitlust tööpuudusega (Armeenias) ning Gruusia ja Abhaasia piirkonna konfliktikoldes rakendatavaid rehabilitatsiooniprojekte.

Mestimist edendati jõudsalt kõikides Euroopa naabruspoliitika partnerriikides ning seda alustati ka Aserbaidžaanis ja Moldovas. Kokku korraldati Euroopa naabruspoliitika partnerriikide taotlusel tehnilise abi infobüroo (TAIEX) raames 65 üritust. Keskmiselt esitati kuus 20 taotlust.

Rajati naabruspoliitika investeerimisfond, et korraldada 2008. aasta alguseks ühiseid Euroopa operatsioone ja tõhusamalt jaotada suurte rahastajate vahendeid, nii et oleks võimalik rahastada olulisimaid operatsioone ja toetada partnereid vajalike reformide ja investeeringute elluviimisel.

Programme käivitati ka piirkondlikul tasandil, et lahendada ühist huvi pakkuvaid küsimusi, nagu energeetika, keskkonna, transpordi ja investeeringute edendamisega seotud probleemid. Jätkati piiriülese koostöö ja Lähis-Ida rahupartnerlusprogrammi toetamist. Muude algatuste hulka kuulusid soolise võrdõiguslikkuse ja kultuuridevahelise dialoogi edendamine.

Suhted Venemaaga

19. märtsil võttis nõukogu vastu ühismeetme *keemiarelvade hävitamise* toetamiseks Venemaa Föderatsioonis massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia raames [1]. Kõnealuse ühismeetmega aitab Euroopa Liit Venemaal pidada kinni keemiarelvade keelustamise konventsiooniga nõutavast keemiarelva varude hävitamise tähtajast. Meede aitab samuti ehitada välja energeetikainfrastruktuuri keemiarelva hävitamise rajatises Štšutšjes. Liit panustab rohkem kui kolm miljonit eurot Ühendkuningriigi koordineeritavasse mitmepoolsesse rahastamisprojekti.

10. mail võttis Euroopa Parlament seoses *Euroopa Liidu ja Venemaa* tippkohtumisega vastu resolutsiooni, millega kinnitati, kui oluline on käivitada strateegiline koostöö Venemaaga. Venemaa on oluline partner, kellega Euroopa Liit ei jaga mitte ainult

[1] Ühismeede 2007/178/ÜVJP (ELT L 81, 22.3.2007).

majanduslikke ja kaubanduslikke huve, vaid ka eesmärki teha rahvusvahelisel tasandil ja ühiste naabritega tihedat koostööd.

17. ja 18. mail toimus Venemaal Samaras 19. *Euroopa Liidu ja Venemaa* tippkohtumine. Hoolimata olulistest lahkarvamustest, eelkõige inimõiguste valdkonnas, rõhutas Euroopa Liit, et ta osaleb kindlalt strateegilises partnerluses Venemaaga. Mõlemad pooled näitasid üles huvi pidada läbirääkimisi partnerluslepingu asendamiseks ning otsustasid kindlalt teha edaspidi tihedamat koostööd energeetika, kliimakaitse, teadusuuringute ja rahvusvaheliste konfliktide lahendamise valdkonnas.

26. oktoobril toimus Portugalis Mafras 20. *Euroopa Liidu ja Venemaa* tippkohtumine, et arutada koostöö tugevdamist seoses nelja ühise ruumi, Euroopa Liidu ja Venemaa arengu ning rahvusvaheliste ja piirkondlike probleemidega, eriti Kosovo puhul. Tippkohtumisel analüüsiti ka Euroopa Liidu ja Venemaa vahelist investeeringuid käsitlevat dialoogi, pikkade piiriületusjärjekordade lühendamise ühisalgatusi ja Venemaa ühinemist Maailma Kaubandusorganisatsiooniga. Energeetikavaldkonnas analüüsiti võimalike varustusraskuste jaoks ettenähtud varajase hoiatamise mehhanismi arendamist ning Euroopa Liidu ja Venemaa vahelise energeetikadialoogi korralist aruannet. Euroopa Liit rõhutas ka Venemaaga peetava kaubavahetuse olulisust ja asjaomaste suhete potentsiaali.

2007. aastal kohtusid Euroopa Liidu ja Venemaa alalised partnerlusnõukogud justiits-, siseasjade, välissuhete ja kultuuriküsimustes.

Kasulikud viidad

- Laienemise peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/enlargement/index_et.htm
- Välissuhete peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/external_relations/index.htm
- Endise Jugoslaavia asjade rahvusvaheline kriminaalkohus:
  http://www.un.org/icty/index-f.html
- Euroopa naabruspoliitika:
  http://ec.europa.eu/world/enp/index_fr.htm
- Vahemere lõunapiirkonna ja Lähis-Ida riigid:
  http://ec.europa.eu/external_relations/med_mideast/intro/index.htm
- Barcelona protsess:
  http://ec.europa.eu/external_relations/euromed/bd.htm
- Euroopa Liidu suhted Venemaaga:
  http://ec.europa.eu/external_relations/russia/intro/index.htm
- Euroopa Liidu suhted Ukrainaga:
  http://ec.europa.eu/external_relations/ukraine/intro/index.htm

2. jagu

Euroopa Liidu koht maailmamajanduses

Rahvusvaheline kaubandus

Põhiaspektid

22. mai resolutsioonis globaalse Euroopa ja konkurentsivõime välisaspektide kohta leidis Euroopa Parlament, et EL peaks jätkama ühisturu väljakujundamiseks tehtavat tööd ja globaalse liberaliseerimise ning vaba ja õiglase kaubanduse edendamist ning seisma vastu protektsionismile. Parlament on arvamusel, et ühenduse ekspordi suhtes kohaldatavate kõrgete tollimaksude ja mittetariifsete tõkete kaotamine või vähendamine peaks olema liidu kaubanduspoliitika üks peamisi prioriteete, võttes vajalikul määral arvesse arenguküsimusi.

31. mail avaldas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ettevalmistava arvamuse teemal *„Euroopa Liidu väljakutsed ja võimalused globaliseerumise kontekstis"* ([1]). Arvamuses on esitatud neljast punktist koosnev strateegia:

- globaliseerumisest tingitud probleemide lahendamine globaalse lähenemisviisi abil;
- tõhusamate ülemaailmsete eeskirjade loomisele kaasaaitamine, et toetada inimlikku globaliseerumist;
- ELi ühise maailmakaubanduse strateegia väljaarendamine;
- integratsiooni tugevdamine, et muuta globaliseerumine Euroopa kodanike jaoks võimaluseks.

26. septembril võttis komitee vastu omaalgatusliku arvamuse *„Maailmakaubanduse integratsioon ja allhanked. Uute väljakutsetega toimetulemine"* ([2]). Arvamuses uuritakse, kui suures ulatuses on ülemaailmse kaupade ja teenuste allhanke tõukejõuks eelkõige Aasia riikide areng ning uute ELi liikmesriikide integratsioon. Samuti püütakse välja selgitada, kas ja kui haavatav on EL uute, globaalselt toimivate kaubandusjõudude ja nendega seotud suhteliste eeliste muutumise suhtes.

20. novembri teatises ([3]) *„21. sajandi Euroopa ühtne turg"* ([4]) rõhutab komisjon, et ühtne turg on tõhus vahend, mis peab võimaldama üleilmastumist ära kasutada eurooplaste hüvanguks. Teatises on esitatud kolmest punktist koosnev strateegia:

([1]) ELT C 175, 27.7.2007.
([2]) ELT C 10, 15.1.2008.
([3]) KOM (2007) 724.
([4]) Vt käesoleva aruande II peatüki 2. jao punkt „Siseturu läbivaatamine ja edasiarendamine".

- laiendada väljapoole ühtset turgu ala, kus Euroopa ettevõtetel on võimalik konkureerida;
- laiendada ühtset turgu reguleerivate õigusaktide mõjuala, edendades Euroopa standarditel ja väärtustel rajanevat koostööd teiste riikidega;
- tagada, et Euroopa kodanikud saaksid avatusest tegelikku kasu.

30. oktoobril võttis komisjon vastu määruse ettepaneku, mis käsitleb ühenduse uut statistikasüsteemi väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega (Extrastat) [1]. Algatuses nähakse muu hulgas ette võimalus vastata kasutajate uutele vajadustele, koostades täiendavat kaubandusstatistikat ettevõtete tunnuste, ekspordi ja impordi arve esitamise vääringu, tehingu liigi ja tariifikvoodi järgi.

Mitmepoolsed läbirääkimised: Doha konverents

Doha konverentsivooru lõpuleviimiseks peetavad läbirääkimised kestsid terve 2007. aasta, kui tööd oli taasalustatud paindlikumalt pärast selle takerdumist 2005. aasta detsembris Hongkongis peetud Maailma Kaubandusorganisatsiooni tippkohtumise tagasihoidlike tulemuste tõttu. 15. ja 16. veebruari istungil [2] väljendas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee soovi saavutada läbirääkimistega kiiresti Doha konverentsi lõpuleviimine ning samal seisukohal oli ka nõukogu, leides oma 22. mai järeldustes, et Doha vooru lõpetamine mängiks olulist rolli Euroopa tööstuse konkurentsivõime parandamises. 8. ja 9. märtsi kohtumise eesistujariigi järeldustes rõhutas Euroopa Ülemkogu muu hulgas vajadust jõuda Doha arengukava suhtes kokkuleppeni, mis oleks edasipürgiv, õiglane ja laiapõhjaline, ning kutsus põhilisi osapooli üles tegutsema konstruktiivselt läbirääkimiste eduka lõpuleviimise nimel.

Vaidluste lahendamine

2007. aastal võttis Euroopa Liit osa 31 WTO-le esitatud kaubandusvaidlusest (15 juhul kaebuse esitajana ja 16 juhul kostjana). Enamiku vaidlusküsimuste puhul olid vastaspooleks Ameerika Ühendriigid (8 juhul esines EL kaebuse esitajana ja 3 juhul kostjana). Enim kajastamist leidsid endiselt Airbusi ja Boeingu vahelised vaidlused, mille aluseks olid kaebused väidetavate toetuste andmise kohta kõnealustele tootjatele. Küsimuse arutamine kestis terve aasta ning lõplikku otsust oodatakse 2008. aasta keskpaigaks. WTO vaekogu kinnitas Euroopa Liidu seisukohta, vaidlustades Brasiilias protekteeritud rehvide suhtes kehtestatud impordipiirangu. India tühistas veinilt ja kangetelt alkohoolsetelt jookidelt võetavad lisamaksud. Ecuador ja Ameerika Ühendriigid taotlesid WTO vaekogu moodustamist Euroopa Liidu banaaniimpordikorra arutamiseks. Vaidluses Norrast imporditud lõhe suhtes kohaldatud ELi dumpinguvastaste meetmete üle tegi WTO vaekogu positiivse otsuse mitme Norra nõude kohta, kuid lükkas tagasi Norra taotluse meetmed tühistada.

---

(1) KOM(2007) 653.
(2) ELT C 97, 28.4.2007.

Kaubanduspoliitika vahendid

1. augustil esitas komisjon *2006. aasta ülevaate kolmandate riikide kaubanduse kaitsemeetmetest ühenduse suhtes.* (1) Ülevaates on 2006. aasta lõpu seisuga loetletud 143 kaitsemeedet, mida on ühenduse suhtes kohaldanud peamiselt Hiina, Ameerika Ühendriigid ja India.

Augustis ilmus ka *2006. aasta aruanne ühenduse dumpingu- ja subsiidiumivastase ning kaitsemeetmetealase tegevuse kohta* (2). Aruandest ilmneb, et 2006. aastal kasvas nii algatatud menetluste arv kui ka selliste uurimiste arv, mis lõpetati ilma meetmeid kehtestamata.

Kahese kasutusega kaupade eksport

18. septembril muutis ja ajakohastas nõukogu määrust (EÜ) nr 1334/2000, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ja tehnoloogia ekspordi kontrollimiseks (3).

Pääs välisturule

18. aprillil võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Globaalne Euroopa: tugevam partnerlus Euroopa eksportijate turulepääsu nimel"* (4). Kõnealune algatus on globaalse Euroopa strateegia oluline osa ning annab suure panuse majanduskasvu ja tööhõive Lissaboni kavasse. See näeb ette uue partnerluse komisjoni, liikmesriikide ja ettevõtete vahel ning asetab kesksele kohale meetmete kooskõlastamise Euroopas ja kolmandates riikides kohapeal, kus kohalike asjatundjate abil on võimalik kaubandustakistusi kergemini tuvastada ja nendega tegelda. Kõnealuse teatise olulisust rõhutati ka nõukogu 17.-18. juuni istungi järeldustes.

13. detsembril (5) esitas komisjon ettepaneku muuta *kaubandustakistusi käsitlevat määrust,* (6) et võimaldada Euroopa eksportijatele paremat juurdepääsu välisturgudele ning ergutada majanduskasvu ja tööhõivet ühenduses.

Pääs Euroopa Liidu turule

Arvestades arenguküsimuste olulisust liidu kaubanduspoliitikas, jätkab komisjon *arengumaade ekspordiettevõtete abiliini (Export Helpdesk for Developing Countries)* väljatöötamist ja edendamist, kuna see kujutab endast abivahendit, mis hõlbustab arengumaade pääsu ELi turule.

(1) KOM(2007) 461 (ELT C 246, 20.10.2007).
(2) KOM(2007) 479.
(3) Määrus (EÜ) nr 1183/2007 (ELT L 278, 22.10.2007).
(4) KOM(2007) 183 (ELT C 181, 3.8.2007).
(5) KOM(2007) 796.
(6) Määrus (EÜ) nr 3286/94 (ELT L 349, 31.12.1994).

21. juunil jõustus nõukogu määrus, millega peatatakse ajutiselt üldised tariifsed soodustused Valgevene Vabariigi suhtes [1]. Selle meetmega vastatakse Valgevene suutmatusele täita oma kohustusi rahvusvahelises tööorganisatsioonis ILO. Meetme tulemusel taaskehtestatakse Valgevene suhtes ELi imporditud kaupade standardtariifid, mis on 3% võrra kõrgemad üldise soodustuste süsteemi tariifidest.

14. novembril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, [2] millega kehtestatakse ühepoolsed kaubandussoodustused Moldova suhtes. Ettepaneku kohaselt vabastatakse peaaegu kõik Moldovast ELi eksporditud kaubad ja teenused kõikidest tollimaksudest ja koguselistest piirangutest.

Tekstiiltooted

Jaanuaris võeti vastu nõukogu muudetud määrus teatavate tekstiiltoodete kolmandatest riikidest importimise ühiseeskirjade kohta [3] ning mitmed otsused, millega sõlmiti koostöölepingud või koostöölepingu protokollid Aserbaidžaani, [4] Kasahstani [5] ja Ukrainaga [6].

18. septembril võttis nõukogu vastu läbirääkimissuunised, mille kohaselt koostada Valgevenega sõlmitava lepingu eelnõu tekstiiltoodetega kauplemise lepingu uuendamiseks. 10. detsembril võttis nõukogu vastu otsuse, [7] millega kinnitatakse tingimused lepingu kehtivusaja pikendamiseks ühe aasta võrra.

18. oktoobril muutis [8] komisjon kehtiva määruse [9] (teatavate tekstiiltoodete kolmandatest riikidest importimise ühiseeskirjade kohta) lisa, kehtestades 2008. aastaks kontrollisüsteemi teatava Hiinast pärineva impordi suhtes.

Terasetooted

30. mail võttis nõukogu vastu otsuse, millega kiidetakse heaks Euroopa Ühenduse ja Ukraina valitsuse vahelise teatavate terasetoodetega kauplemist käsitleva lepingu sõlmimine, [10] ning määruse [11] teatavate Ukrainast pärit terasetoodete impordi suhtes kehtestatud ning nimetatud lepingus sätestatud koguseliste piirangute haldamise kohta. Uus leping kirjutati alla 18. juunil Luxembourgis ning see kehtib alates allakirjutamise päevast kuni 31. detsembrini või kuni Ukraina liitumiseni

---

[1] Määrus (EÜ) nr 1933/2006 (ELT L 405, 30.12.2006).
[2] KOM(2007) 705.
[3] Määrus (EÜ) nr 54/2007 (ELT L 18, 25.1.2007).
[4] Otsus 2007/35/EÜ (ELT L 17, 24.1.2007).
[5] Otsus 2007/36/EÜ (ELT L 17, 24.1.2007).
[6] Otsus 2007/37/EÜ (ELT L 17, 24.1.2007).
[7] Otsus 2007/861/EÜ (ELT L 337, 21.12.2007).
[8] Määrus (EÜ) nr 1217/2007 (ELT L 275, 19.10.2007).
[9] Määrus (EMÜ) nr 3030/93 (ELT L 275, 8.11.1993).
[10] Otsus 2007/451/EÜ (ELT L 178, 6.7.2007).
[11] Määrus (EÜ) nr 752/2007 (ELT L 178, 6.7.2007).

WTOga, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem. 12. detsembril võttis komisjon vastu määruse, millega kehtestatakse koguseliste piirangute tase 2008. aastaks ([1]).

22. oktoobril võttis nõukogu vastu otsuse teatavate terasetoodetega kauplemist käsitleva lepingu sõlmimise kohta ([2]) ning määruse ([3]) Venemaalt pärit terasetoodete impordi suhtes nimetatud lepingus sätestatud koguseliste piirangute haldamise kohta. Uus leping kirjutati alla 26. oktoobril Mafras (Portugal) ELi ja Venemaa tippkohtumisel ning see kehtib alates allakirjutamise päevast kuni 31. detsembrini 2008 või kuni Venemaa liitumiseni WTOga, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem. Leping on automaatselt pikendatav igal aastal.

10. detsembril võttis nõukogu vastu otsuse ([4]) EÜ – endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi stabiliseerimis- ja assotsiatsiooninõukogu otsuse kohta, millega tühistatakse koguseliste piiranguteta topeltkontrollisüsteem endisest Jugoslaavia Makedoonia Vabariigist ühendusse imporditavate terasetoodete jaoks. Lisaks sellele esitati ettepanek ([5]) tunnistada kehtetuks määrus (EÜ) nr 152/2002, mis sisaldab eeskirju kõnealuse süsteemi kohaldamiseks ühenduses. Ettepaneku kohaselt peaksid otsus ja määrus jõustuma 1. jaanuaril 2008.

Samal päeval võttis nõukogu vastu ka määruse, ([6]) mis käsitleb autonoomseid meetmeid koguseliste piirangute kehtestamiseks Kasahstani Vabariigist pärineva terase impordi suhtes ajavahemikuks 1. jaanuarist 2008 kuni uue terasevaldkonda reguleeriva lepingu jõustumiseni.

Intellektuaalomand

19. novembril võttis nõukogu vastu otsuse, ([7]) millega kiidetakse Euroopa Ühenduse nimel heaks protokoll, millega muudetakse intellektuaalomandi õiguste kaubandus-aspektide lepingut („TRIPS-leping"). Kõnealune muudatus TRIPS-lepingus võimaldab farmaatsiatööstuseta arengumaadel importida esmatähtsaid ravimeid.

Tolliliit

12. veebruaril võttis nõukogu vastu määruse, millega nähakse ette tollimaksuvaba režiim teatavate farmatseutiliste toimeainete suhtes, mis kannavad Maailma Ter-

([1]) Määrus (EÜ) nr 1465/2007 (ELT L 327, 13.12.2007).
([2]) Otsus 2007/739/EÜ (ELT L 300, 17.11.2007).
([3]) Määrus (EÜ) nr 1342/2007 (ELT L 300, 17.11.2007).
([4]) KOM(2007) 437 (ELT C 4, 9.1.2008).
([5]) KOM(2007) 436 (ELT C 4, 9.1.2008).
([6]) Määrus (EÜ) nr 1531/2007 (ELT L 337, 21.12.2007).
([7]) Otsus 2007/768/EÜ (ELT L 311, 29.11.2007).

viseorganisatsiooni antud rahvusvahelisi vabanimetusi (INN), ja valmis farmaatsiatoodete valmistamiseks kasutatavate kindlaksmääratud toodete suhtes [1].

16. aprillil võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu ühenduse tollialase tegevusprogrammi („Toll 2013") [2]. Programmi eelarve on 323,8 miljonit eurot ning seda tuleks hakata rakendama alates jaanuarist 2008. Programmi eesmärk on eelkõige toetada tolliasutusi, et soodustada kaubandust ja kiirendada tollimenetlusi, aidata kaasa ajakohastatud tolliseadustiku rakendamisele ning elavdada teabevahetust kolmandate riikide tolliametitega.

25. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, mis käsitleb Euroopa Ühenduse ühinemist Maailma Tolliorganisatsiooniga (WCO) ning ajutist liikmele omaste õiguste ja kohustuste teostamist. Ühendus soovis saada organisatsiooni liikmeks, et teostada oma tollipoliitikaga seotud volitusi välissuhetes. Lepiti kokku, et ühendus saab kõigepealt WCO ajutiseks liikmeks ning jääb selleks niikaua, kui WCO muudetud asutamislepingu on ratifitseerinud kõik selle liikmed [3].

17. oktoobril võttis komisjon vastu ettepaneku määruse kohta, millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 918/83, millega kehtestatakse ühenduse tollimaksuvabastuse süsteem [4]. Muutmisettepanek esitati, et valmistada ette direktiivi vastuvõtmist imporditud kaupade käibemaksust ja aktsiisist vabastamise kohta.

17. detsembril muutis nõukogu määrust (EÜ) nr 2505/96, millega avatakse teatavaid põllumajandus- ja tööstustooteid hõlmavad ühenduse tariifikvoodid ja sätestatakse nende haldamine, [5] ning määrust (EÜ) nr 1255/96, millega ajutiselt peatatakse teatavatele tööstus-, põllumajandus- ja kalandustoodetele kehtestatud ühise tollitariifistiku ühepoolsed tollimaksud [6].

2007. aastal jätkasid institutsioonid tööd *ühenduse ajakohastatud tolliseadustiku* koostamiseks [7] ja üleminekuks *e-tollile* eesmärgiga asendada kõik tollimenetlused koostalitlusvõimeliste elektrooniliste riiklike menetlustega [8].

Rahvusvaheliste suhete valdkonnas tegi komisjon 11. aprillil ettepaneku tollikoostöö ja tolliküsimustes antava vastastikuse haldusabi lepingu sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse ja Jaapani valitsuse vahel [9].

---

(1) Määrus (EÜ) nr 129/2007 (ELT L 56, 23.2.2007).
(2) Otsus nr 624/2007/EÜ (ELT L 154, 14.6.2007).
(3) KOM(2007) 252 (ELT C 181, 3.8.2007).
(4) KOM(2007) 614 (ELT C 4, 9.1.2008).
(5) Määrus (EÜ) nr 1526/2007 (ELT L 349, 31.12.2007).
(6) Määrus (EÜ) nr 1527/2007 (ELT L 349, 31.12.2007).
(7) KOM(2005) 608 (ELT C 49, 28.2.2006).
(8) KOM(2005) 609 (ELT C 49, 28.2.2006).
(9) KOM(2007) 177 (ELT C 181, 3.8.2007).

Atlandi-ülesed suhted

30. aprillil leidis Valges Majas aset Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide *tippkohtumine,* millest võtsid osa Ühendriikide president hr Bush, komisjoni president hr Barroso, komisjoni asepresidendid hr Barrot ja hr Verheugen, komisjoni liikmed pr Ferrero-Waldner ja hr Mandelson, Saksamaa Liitvabariigi kantsler ja nõukogu eesistuja pr Merkel ning nõukogu peasekretär ning ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) kõrge esindaja hr Solana. Tippkohtumise jooksul:

- võeti vastu *uus raamistik Atlandi-ülese majandusintegratsiooni edendamiseks*. Raamistiku eesmärk on süvendada Atlandi-ülest koostööd ja vähendada bürokraatlikke takistusi. See põhineb lõppdeklaratsioonile lisatud prioriteetprojektidel, mis käsitlevad intellektuaalomandiõigusi, kaubandust, finantsturge, uuendustegevust, tehnoloogiat ja investeerimist. *Atlandi-ülese majandusnõukogu* ülesandeks saab nende eesmärkide täitmise järelevalve ja täpsustamine. Nõukogu kaaseesistujateks on komisjoni liige ja Ühendriikide valitsuse kõrgetasemeline esindaja ning nõukogu tuleb kokku vähemalt kord aastas;
- osapooled võtsid vastu *avalduse poliitiliste ja julgeolekuküsimuste kohta*, mis sisaldab poolte kohustusi tegutseda ühiselt, et kindlustada vabadust, jõukust, julgeolekut, rahu ja inimõigusi ning lahendada piirkondlikke probleeme eelkõige Kosovos, Afganistanis, Lähis-Idas, Iraagis, Sudaanis ja Ladina-Ameerikas. Samuti leppisid pooled kokku, et teevad pingutusi terrorismiga võitlemiseks ning viisavabaduse kehtestamiseks USA ja ELi kodanikele;
- *ühisavalduses* kohustusid pooled tegelema energiavarustuskindluse, kliimamuutuste ja säästva arengu kolmikprobleemiga. Nad rõhutasid oma ühishuvi turvalise, mõistliku hinnaga ja puhta energia tagamise ning reostuse ja kasvuhoonegaaside vähendamise vastu, toetades samal ajal majanduskasvu.

Tippkohtumise jooksul kirjutasid pooled alla avatud õhuruumi („*Open skies*") lepingule, mis on esimeseks sammuks lennutranspordi lepingu sõlmimise suunas ([1]).

Tippkohtumisele eelnes Euroopa Parlamendi 25. aprilli *resolutsioon Atlandi-üleste suhete kohta,* milles parlament toetas eesistujariigi Saksamaa algatust käivitada uus Atlandi-ülene majanduspartnerlus ja koostada tegevuskava tollitõketeta Atlandi-ülese turu saavutamiseks.

Atlandi-ülese majandusnõukogu esimene kohtumine toimus 9. novembril Washingtonis. Arutati eelkõige Atlandi-ülese majandusintegratsiooni arengut ning Atlandi-ülese kaubanduse takistuste vähendamiseks võetavate ühismeetmete ettepanekut. Pooled algatasid dialoogi Atlandi-üleste investeeringute lihtsustamise kohta ning koostasid tegevuskava USA ja ELi kaubanduspartnerluse programmide vastastikuse tunnustamise saavutamiseks 2009. aastaks. Arutati ka biokütuste standardite ühilduvust,

([1]) Otsus 2007/339/EÜ (ELT L 134, 25.5.2007).

tooteohutuse vastavushindamist ning farmaatsiatooteid käsitleva teabe andmist tarbijatele.

1. veebruaril toimus Genfis Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline *piraatluse ja võltsimise vastase võitluse* konverents. Kohtumine aitas hinnata hetkeolukoda ja valmistada ette tulevast koostööd selles valdkonnas.

Washingtonis kirjutati alla *salastatud teavet* käsitlev julgeolekuleping [1], mis jõustus 30. aprillil. Kokkuleppe alusel saab vahetada salastatud teavet ELi ja Ameerika Ühendriikide vahel.

2. juulil kirjutati Brüsselis alla konfidentsiaalsuslepingule, mille eesmärk on *edendada tervishoidu* ja *lihtsustada kaubandust* Euroopa Liidu ja Ühendriikide vahel. Nüüdsest saavad pooled vahetada konfidentsiaalset teavet kosmeetikatoodete ja meditsiiniseadmete ohutuse kohta.

23. juulil kirjutati alla Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline leping, mis käsitleb lennuettevõtjate poolt *reisijate isikuandmete (PNR) töötlemist ja edastamist* Ameerika Ühendriikide Sisejulgeolekuministeeriumile [2].

Suhted teiste tööstusriikide ja suure sissetulekuga riikidega

G8 tippkohtumine

G8 riigipead ja valitsusjuhid kohtusid Saksamaal Heiligendammis 6.–8. juunil. Tippkohtumist juhatas Saksamaa Liitvabariigi kantsler ja nõukogu eesistuja pr Merkel. Kõne all olid eelkõige kliimamuutused, Aafrikale antav arenguabi, võimalused parandada investeerimistingimusi ja suurendada vastutust, rahvusvaheline kaubandus (Doha konverents) ning üleilmastumise sotsiaalaspektid.

Juunis toimunud kohtumisel avaldas Euroopa Ülemkogu heameelt Heiligendammi protsessi käivitamise üle G8 tippkohtumisel, kuna see kujutab endast uut dialoogivormi muu hulgas Lõuna-Aafrika, Brasiilia, Hiina, India ja Mehhikoga. Euroopa Ülemkogu on teadlik nende ja teiste kiiresti areneva majandusega riikide pidevalt kasvavast tähtsusest. Ülemkogu leidis, et Heiligendammis alustatud protsess peaks aitama tihendada poliitilist dialoogi ja koostööd nende riikidega.

Jaapan

5. juunil toimus Berliinis *Euroopa Liidu ja Jaapani* tippkohtumine. Pooled kinnitasid oma soovi tugevdada ELi ja Jaapani vahelist pikaajalist partnerlust ning oma kohustust aidata lahendada ülemaailmseid probleeme, nagu kliimamuutused ja

(1) Otsus 2007/274/JSK (ELT L 115, 3.5.2007).
(2) Otsus 2007/551/ÜVJP, JSK (ELT L 204, 4.8.2007).

energiavarustuskindlus. Vastu võeti ka ELi ja Jaapani ühine tegevuskava intellektuaalomandiõiguste kaitse ja tugevdamise kohta, samuti parafeeriti tippkohtumise jooksul tollikoostöö kokkulepe.

Kanada

4. juunil toimus Berliinis *Euroopa Liidu ja Kanada tippkohtumine*. Lõppdeklaratsioonis tunnustasid pooled omavahelisi häid suhteid ning leppisid kokku vajaduses teha edusamme, et saavutada kolm põhieesmärki, milleks on rahu ja julgeolek, majanduspartnerlus ning energiavarustuskindlus ja kliimajulgeolek. Vastu võeti ka ELi-Kanada õigusloomealase koostöö tegevuskava 2007.-2008. aastaks.

Uus-Meremaa

21. septembril toimus Lissabonis *Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa ministrite kolmikkohtumine*. Kohtumisel võtsid EL ja Uus-Meremaa vastu uue omavahelisi suhteid ja koostööd käsitleva ühisavalduse, millel hakkavad põhinema nende suhted järgmise viie aasta jooksul. Ühisavalduses käsitletakse koostöö tihendamist eelkõige sellistes valdkondades nagu kahepoolsed kaubandussuhted ja investeeringud, piirkondlik julgeolek, energiavarustuskindlus, kliimamuutused ning terrorismivastane võitlus.

Euroopa Majanduspiirkond

15. mail toimus Brüsselis Euroopa Majanduspiirkonna nõukogu 27. istung. Arutelud keskendusid olukorrale Lähis-Idas, Afganistanis ja Kosovos. Nõukogu avaldas heameelt eelkõige selle üle, et lõppenud on läbirääkimised EMP lepingu laiendamise üle Bulgaaria ja Rumeenia kaasamiseks lepinguosalistena, ning ettevalmistuste üle, mida tehakse EMP/EFTA osalemiseks liidu 2007.–2013. aasta programmides, mis on kohaldatavad EMPs.

23. juulil võttis nõukogu vastu otsuse Bulgaaria Vabariigi ja Rumeenia Euroopa Majanduspiirkonnas osalemise lepingu ja nelja sellega seotud lepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta [1]. EMPs on nüüd 30 liikmesriiki, kes moodustavad peaaegu 500 miljoni tarbijaga siseturu. Kuna läbirääkimised EMP laiendamise üle ei lõppenud 29. märtsiks, nagu oli kavandatud, tuli tagada EMP laiendamise lepingu jõustumine võimalikult kiiresti ning sel eesmärgil tehti ka ettepanek lepingu ajutise kohaldamise kohta.

20. novembril toimus Brüsselis Euroopa Majanduspiirkonna nõukogu 28. istung. Arutelud keskendusid olukorrale Kosovos, Lähis-Idas ja Sudaanis Dārfūri piirkonnas. Osalejad avaldasid heameelt selle üle, et juulis kirjutati alla EMP laiendamise leping ning et selle ajutine kohaldamine lisab lepinguosaliste hulka Bulgaaria ja Rumeenia, ning kutsusid liikmesriike üles ratifitseerimismenetlusi võimalikult kiiresti lõpule viima.

---

[1] Otsus 2007/566/EÜ (ELT L 221, 25.8.2007).

Suhted areneva majandusega riikidega

28. novembril toimus Pekingis *Euroopa Liidu ja Hiina* tippkohtumine. Euroopa ja Hiina juhid arutasid rida kahepoolseid küsimusi seoses vastastikuste majandus- ja kaubandussuhete arenguga, pöörates erilist tähelepanu järgmistele teemadele: vahetuskursid, kaubandusbilansi puudujääk ning partnerlus- ja koostöölepingu üle peetavad läbirääkimised, aga ka teaduse ja tehnoloogia, keskkonna, hariduse ja infoühiskonna valdkonnas tehtud edusammud. Samuti käsitleti piirkondlikke ja rahvusvahelisi küsimusi, nagu kliimamuutused, energia, Aafrika areng ning sündmused Myanmaris, Korea poolsaarel, Iraanis ja Lähis-Idas.

30. novembril toimus New Delhis *Euroopa Liidu ja India* tippkohtumine. Osapooled tegid kokkuvõtteid 2005. aasta septembris vastu võetud ning 2008. aastal läbivaatamist ootava tegevuskava täitmisest. ELi ja India juhid kirjutasid alla lepingu protokollile ELi ja India vahelise finantskoostöö kohta 2007.–2010. aastal. Uuendati ka 2001. aastal sõlmitud teadus- ja tehnoloogiaalase koostöö lepingut ning tehti teatavaks Euroopa tehnoloogia- ja ärikeskuse rajamine Indiasse. Osapooled tunnustasid edusamme kahepoolsetes kaubandusläbirääkimistes, milles lepiti ametlikult kokku 2006. aastal Helsingis ning mis algasid selle aasta juunis. Poliitilistest küsimustest arutati taas kord eelkõige mitmepoolseid suhteid, energiaprobleeme, kliimamuutusi, desarmeerimist, relvastuse leviku tõkestamist ning terrorismivastast võitlust.

4. juulil leidis Lissabonis aset esimene *Euroopa Liidu ja Brasiilia* tippkohtumine eesmärgiga sõlmida strateegiline partnerlus omavaheliste suhete tugevdamiseks [1]. Nüüd on ELil strateegiline partnerlus kõikide kiiresti areneva majandusega riikide rühma BRIC osalistega (Brasiilia, Venemaa, India ja Hiina).

Suhteid *Ladina-Ameerika* riikidega käsitletakse käesoleva peatüki 3. jao punktis „Piirkondlikud strateegiad".

Suhted rahvusvaheliste organisatsioonidega

Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD)

Komisjon võttis aktiivselt osa *Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni* tööst üleilmastumise majandus- ja sotsiaalaspektide arutamisel, sh mais toimunud OECD nõukogu ministrite kohtumisest teemal *„Innovatsioon: OECD majanduskasvu ja õiglase kohtlemise tegevuskava edasiarendamine",* ülemaailmsest foorumist *„Ühiskondade edusammude mõõtmine ja edendamine"* ning uuest Heiligendammi protsessist, mille eesmärk on tagada juunis toimunud G8 tippkohtumise järelduste elluviimine kasvu ja vastutuse edendamiseks maailmamajanduses. OECD viis läbi ka ühenduse poliitika esimese üldhindamise, mille lõpparuanne avaldati 20. septembril. Komisjon pooldab

[1] Vt käesoleva peatüki 3. jao punkt „Piirkondlikud strateegiad".

endiselt OECD institutsioonilist reformi ning kiiresti areneva majandusega riikide laiemat kaasamist organisatsiooni töösse. Eelkõige sooviks komisjon näha, et OECDga saaksid ühineda need ELi liikmesriigid, kes veel ei ole organisatsiooni liikmed, nagu Bulgaaria, Eesti, Küpros, Läti, Leedu, Malta, Rumeenia ja Sloveenia.

Maailmapank ja Rahvusvaheline Valuutafond

5. ja 6. veebruaril võtsid Euroopa institutsioonid neljandat korda vastu Maailmapanga Euroopa tegevdirektorite rühma, et arutada ELi hääli Maailmapangas, eelarvetoetust, Rahvusvahelise Arenguassotsiatsiooni vahendite täiendamist (IDA 15) ning Euroopa Investeerimispanga ja uute doonorriikidega seotud küsimusi. Aruteludel osalesid kõik Euroopa Ühenduse, valitsusväliste organisatsioonide ja Euroopa Parlamendi võtmeisikud. 2007. aastal esitasid Euroopa tegevdirektorid Maailmapanga juhatajate nõukogule üle 30 ühisavalduse.

14. ja 15. aprillil võttis Euroopa Liit Maailmapanga ja Rahvusvahelise Valuutafondi kevadkohtumiste raames osa Euroopa tegevdirektorite, Maailmapanga ja IMFi ühisnõupidamisest, et arutada IMFi ja Maailmapanga käimasolevate reformide vastasmõjusid ning edusamme ELi seisukohtade kooskõlastamisel nendes organisatsioonides.

20.–22. oktoobril toimusid Washingtonis Maailmapanga ja Valuutafondi aastakoosolekud ning arengukomitee koosolek. Komisjon osales aruteludes IMFi juhtimise ja rahastamise reformi ning Maailmapanga strateegilise juhtimise reformi üle.

Maailmapanga ja ELi vaheliste suhete teisi aspekte käsitletakse ka käesoleva peatüki 5. jao punktis „Maailmapank ja piirkondlikud arengupangad".

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank (EBRD)

2007. aastal eraldas EBRD 5,6 miljardit eurot projektide rahastamiseks põhiliselt Euroopa Liidu lõuna- ja idapoolsetes liikmesriikides.

Nendest projektidest kaks viidi lõpule komisjoni, EBRD ja Euroopa Investeerimispanga vahel 2006. aasta detsembris sõlmitud kolmepoolse kokkuleppe raames ning kolme projekti ettevalmistustööd on lõppjärgus.

Tugevdati koostööd Euroopa piirkondade projektide toetamiseks antava ühisabi programmi (Jaspers) raames, mille eesmärk on aidata Kesk- ja Ida-Euroopas asuvatel liikmesriikidel läbi viia väärtprojekte, mis saaksid toetust ELi struktuurifondidest ja ühtekuuluvusfondist. Avati kolm piirkondlikku bürood (Bukarestis, Varssavis ja Viinis).

13. juulil kirjutasid komisjon ja EBRD alla vastastikuse mõistmise memorandumile, et tugevdada koostööd energeetikavaldkonnas ning laiendada selle ulatust ka muudele küsimustele kui tuumarajatiste likvideerimisega seonduv. Osapooled avaldasid soovi laiendada koostööd, toetades nii varustuskindluse kui energiatõhususe alaseid

projekte. Algatati ka komisjoni ja EBRD vaheline arutelu panga keskkonnapoliitika läbivaatamise üle.

Kasulikud viidad

- Kaubanduse peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/trade/index_fr.htm
- Maailma Kaubandusorganisatsioon:
  http://www.wto.org/indexfr.htm
- Doha arengukava:
  http://ec.europa.eu/trade/issues/newround/doha_da/index_fr.htm
  http://www.wto.org/french/tratop_f/dda_f/dda_f.htm
- Välissuhete peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/external_relations/index.htm
- Euroopa Liidu suhted Ameerika Ühendriikidega:
  http://ec.europa.eu/external_relations/us/intro/index.htm

3. jagu

Rahvusvaheline solidaarsus

Ühiste väärtuste kaitsmine ja edendamine väljaspool Euroopa Liitu

Euroopa Liit tegutseb oma käsutuses olevate rahastamisvahendite abil nii kahepoolsel kui rahvusvahelisel tasandil eesmärgiga edendada ja kaitsta inimõigusi ning toetada demokraatia arengut ja õigusriigi põhimõtteid kogu maailmas.

2007. aastal tehti märkimisväärseid jõupingutusi hiljuti ÜRO loodud *inimõiguste nõukogu* toimivaks muutmisel, mis võimaldas võtta seisukohti teatavates pakilistes inimõiguste rikkumisega seotud küsimustes, näiteks Sudaanis Dārfūris ja Myanmaris. Oma 26. aprillil vastu võetud iga-aastases ülevaates, mis käsitleb inimõiguste olukorda maailmas, kritiseeris Euroopa Parlament inimõiguste nõukogu selle pärast, et too ei suutnud inimõiguste rikkumisega seotud küsimustes saavutada mõistlikke kompromisse. Parlament on inimõigustega seotud suurte probleemidena nimetanud järgmisi: Hiina lähenemine inimõigustele, Guantánamo laager, relvakaubandus, eelkõige väikerelvadega kauplemine, mis parlamendi arvates tuleks reguleerida rahvusvahelise leppega.

Lisaks osales EL *ÜRO Peaassamblee* inimõigustealases töös, eelkõige selles osas, mis käsitleb uute reeglite kehtestamist, näiteks ÜRO konventsiooni sunniviisilise kadumise kohta ja ÜRO konventsiooni puuetega inimeste õiguste kohta. Viimane konventsioon on inimõigusi käsitlev õigusakt, milles käsitletakse selgesõnaliselt ka sotsiaalset aspekti, ja see on ühtlasi esimene märkimisväärne inimõigustealane konventsioon, millele ühendus on alla kirjutanud juriidilise isikuna.

Inimõigused lülitati regulaarselt ka strateegilistesse dialoogidesse, mis toimusid *kolmandate riikidega* sõlmitud assotsieerimis- ja koostöölepingu, näiteks Euroopa Liidu ja Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide vahel sõlmitud Cotonou lepingu raames või Euroopa naabruspoliitika kohaselt. Lisaks jätkas Euroopa Liit tihedaid inimõigustealaseid läbirääkimisi *Hiinaga* ja konsultatsioone selles valdkonnas *Venemaa, Kanada, Ameerika Ühendriikide, Jaapani, Uus-Meremaa* ja ELi kandidaatriikidega. Inimõigusi käsitleva dialoogi alustamine *Usbekistaniga* oli teedrajav samm, eelkõige seetõttu, et Euroopa Liidu Kesk-Aasiat käsitleva strateegia raames on ette nähtud sarnase dialoogi alustamine kõikide piirkonna riikidega.

Lisaks kõnealusele koostööl põhinevale lähenemisele ei kõhelnud Euroopa Liit võtmast *erimeetmeid* inimõiguste raskete rikkumiste korral kogu maailmas, näiteks *Hiinas, Iraanis, Sudaanis, Sri Lankal* või *Jeemenis*. EL edendas jätkuvalt võitlust piinamise ja relvakonfliktide käigus laste vastu suunatud vägivalla vastu ning tugevdas toetust inimõiguste kaitsjatele kogu maailmas. Lisaks jätkas EL *surmanuhtluse kaotamise* propageerimist ning näitas oma otsusega võtta piirkondadevahelise liidu raames ÜRO Peaassamblee 62. istungjärgul vastu surmanuhtlusevastane resolutsioon kindlat poliitilist tahet.

ELi välisabiprogrammide üldreformi käigus loodi 2006. aastal uus *demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahend* ([1]). See jõustus 1. jaanuaril. Rahastamisvahendist antakse 1,104 miljardit eurot inimõiguste, demokratiseerimise ja õigusriigi toetamiseks kolmandates riikides ajavahemikul 2007–2013. Rahastamisvahendist antav abi suunatakse esmajoones partnerlusele kodanikuühiskonnaga ning inimõiguste kaitse, demokraatia, õiguse ja õigusriigi kaitse ning edendamisega seotud rahvusvahelistele organisatsioonidele. Uuest rahastamisvahendist rahastatakse ka Euroopa Liidu laialdast valimiste vaatlemise alast tegevust, millest on nüüdseks saanud oluline vahend demokraatlike protsesside tugevdamisel kolmandates riikides.

15. veebruaril loodud *Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti* ([2]) ülesandeks on kaitsta inimõigusi Euroopa Liidus. Selle põhimääruses on siiski sätestatud tihe koostöö *Euroopa Nõukogu* ja *Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE), ÜRO* ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega, mis tegelevad põhiõiguste kaitsega. Ameti

([1]) Määrus (EÜ) nr 1889/2006 (ELT L 386, 29.12.2006).

([2]) Määrus (EÜ) nr 168/2007 (ELT L 53, 22.2.2007). Vt käesoleva aruande III peatüki 3. jao punkt „Põhiõiguste kaitse ja diskrimineerimisvastane võitlus".

tegevuses võivad osaleda ka ELi kandidaatriigid ja riigid, kellega on sõlmitud stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingud (Lääne-Balkani riigid).

15. oktoobril võttis nõukogu üheksandat korda vastu Euroopa Liidu iga-aastase aruande inimõiguste kohta.

Komisjoni käsutuses olevatest paljudest arengualastest rahastamisvahenditest ja programmidest esindavad mõned liidu väärtusi rahvusvahelisel tasandil eriti tugevalt. Oma kodanike nimel ja solidaarselt maailma rahvastega võttis EL aastas üle 2000 meetme. Kõnealused valdkonnapõhised meetmed on konkreetne näide võitlusest vaesuse ja nälja, piinamise, AIDSi ja inimkaubanduse vastu ning tugevama kodanikuühiskonna, uimastiohvrite taastusravi, keskkonna ning demokraatlikuma ja õiglasema ühiskonna eest. Projekte viiakse sageli ellu ebakindlates tingimustes koos valitsusväliste organisatsioonidega. Nimetatud organisatsioonid vastutavad seejuures meetmete eest, mida komisjon rahastab aastas 870 miljoni euro ulatuses.

Arengupoliitika

Üldine strateegia

28. veebruaril võttis komisjon vastu teatise *„ELi tegevusjuhend tööjaotuse kohta arengupoliitikas“* ([1]). Komisjon on seisukohal, et kokkulepe tööjaotuse kohta suurendab abi tõhusust, tugevdab arengukoostöö rolli liidu välissuhetes ja aitab kaasa Euroopa arengukonsensuses määratletud väärtustel põhineva Euroopa identiteedi kujundamisele. Seda tegevusjuhendit on käsitletud ka nõukogu 15. mai järeldustes.

Pärast 2002. aastal Monterreys toimunud arenguabi rahastamise konverentsi võttis EL endale rea kohustusi seoses arenguabi määra, allikate ja tõhususega. Nõukogu tegi komisjonile ülesandeks tagada nende kohustuste täitmine. Selleks võeti 4. aprillil vastu kolm teatist:

- *„Monterrey konverentsist Euroopa konsensuseni arengupoliitikas – kuidas täita võetud kohustusi“* ([2]), millega püütakse võtta kogu protsess kokku poliitilise sünteesi vormis, millega määratakse kindlaks välissuhtluseks kasutatavad sõnumid. Analüüsidest ilmneb, et kuigi Euroopa Liit on õigel teel, on vaja vankumatut poliitilist tahet ja üldsuse suuremat toetust, et võetud kohustusi täielikult täita. Seetõttu on väga oluline, et teostatud tehnilised uuringud ja neist tulenevad soovitused saaksid laialt levitatud;
- *„ELi kaubandusabistrateegia suunas – komisjoni panus“* ([3]), mis märgib uut etappi Euroopa Liidu kohustustes teha kogu maailma hõlmavaid jõupingutusi kauban-

([1]) KOM(2007) 72 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) KOM(2007) 158 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) KOM(2007) 163 (ELT C 181, 3.8.2007).

dusabi alal ja paremini koordineerida oma arenguabi. Teatises osutatakse majanduspartnerluslepingute kontekstis erilist tähelepanu Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele. Euroopa Parlament ja nõukogu esitasid oma seisukohad nimetatud teatise suhtes vastavalt 15. ja 23. mail;

- *„Kuidas Euroopa täidab lubadusi rahastada arengut“* ([1]), mis on pärast Monterrey konverentsi tehtud edusamme käsitlev aruanne ja vastab ka nõukogu poolt 2005. aasta mais aastatuhande arengueesmärkide läbivaatamise raames antud kohustustele. Teatisele on lisatud töödokument, mis sisaldab üksikasjalikumaid analüüse. Aruanne põhineb liikmesriikide vastustel viimasele iga-aastasele küsitlusele, mis toimus jaanuaris. Nõukogu käsitles seda teatist oma 15. mai järeldustes.

7. juunil ([2]) kommenteeris Regioonide Komitee komisjoni 2006. aasta teatist Euroopa arengukonsensuse juhtimise kohta ([3]). Komitee leidis esmajoones, et hea juhtimine nõuab, et riigivalitsemise kõigil tasanditel lähtutaks läbipaistvuse, elanikkonna osaluse ja subsidiaarsuse austamise põhimõtetest.

Oma 20. juuni resolutsioonis märkis parlament aastatuhande arengueesmärkide raames võetud kohustuste tähtsust, väljendades muret selle üle, et toetajad ei ole piisavalt täitnud oma kohustusi Aafrika suhtes. 12. juulil märkis parlament, et 2006. aasta detsembris loodud arengu- ja majanduskoostöö rahastamisvahendi ([4]) rakendamisel on vajalik demokraatlik järelevalve.

21. juunil võttis komisjon vastu 2007. aasta aruande Euroopa Ühenduse arengupoliitika ja välisabi rakendamise kohta 2006. aastal. ([5])

20. septembril võttis komisjon vastu esimese *„Euroopa Liidu aruande arenguga seotud poliitikavaldkondade sidususe kohta“* ([6]). Euroopa Liit võttis poliitikavaldkondade sidususega seotud kohustused vastu 12 valdkonnas: väliskaubandus; keskkond; kliimamuutused; julgeolek; põllumajandus; kalandus; üleilmastumise sotsiaalne mõõde; tööhõive ja rahuldavad töökohad; ränne; teadusuuringud; infoühiskond; transport ning energeetika. Aruandest ilmneb, et sidususpüüdlused peaksid aitama kiiremini saavutada aastatuhande arengueesmärke. Nõukogu 20. novembri järeldustes aruande kohta antakse suund ELi poliitikavaldkondade sidususe arendamisega seotud püüdlustele aastatel 2008 ja 2009.

25. oktoobril võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„ELi meetmed ebakindlates olukordades – säästvat arengut, stabiilsust ja rahu edendavad meetmed keerulises*

([1]) KOM(2007) 164 (ELT C 181, 3.8.2007).
([2]) ELT C 197, 24.8.2007.
([3]) KOM(2006) 421.
([4]) Määrus (EÜ) nr 1905/2006 (ELT L 378, 27.12.2006).
([5]) KOM(2007) 349 (ELT C 191, 17.8.2007).
([6]) KOM(2007) 545 (ELT C 4, 9.1.2008).

keskkonnas" ([1]). Teatis edastati teistele liidu institutsioonidele, et algatada arutelu eesmärgiga töötada välja ühtne ühenduse strateegia ebakindlate olukordadega tegelemiseks. Euroopa Parlament esitas teatise kohta oma seisukoha 15. novembril ja nõukogu oma istungjärgul 19. ja 20. novembril.

Tööhõive, sotsiaalne ühtekuuluvus ja inim- ja sotsiaalareng

Komisjon tugevdas oma rolli rahvusvahelistel foorumitel ning aitas märkimisväärselt kaasa *haridus- ja tervishoiualaste* arengukoostöökavade edendamisele. Kuna komisjon oli aasta jooksul (juuli 2006 – juuni 2007) kiiralgatuse „Haridus kõigile" kaaseesistujaks, oli tal keskne koht rahvusvahelises arutelus, mis käsitleb abiandjate tegevuse suuremat ühtlustamist ja abi tulemuslikkust hariduse valdkonnas. Koos Ühendkuningriigi valitsuse ja Maailmapangaga korraldas komisjon kõrgetasemelise hariduskohtumise, millel keskenduti hariduse suuremale, paremale, kiiremale ja pikemaajalisele prognoositavale rahastamisele arengumaades.

Lisaks tugevdas komisjon veelgi oma rolli *ülemaailmse HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja malaaria vastu võitlemise fondis*, täites aasta jooksul (aprill 2006 – aprill 2007) juhatuse aseesimehe ülesandeid. 23. aprillil võttis nõukogu nimetatud valdkonnas vastu järeldused, mis käsitlesid „hiljuti HIV/AIDSiga seoses tõstatunud küsimusi" ja põhinesid eesistujana tegutsenud Saksamaa esitatud dokumendil, milles juhiti tähelepanu uutele probleemidele ja takistustele, mis ei võimalda saavutada edu võitluses nende haigustega ega 2005. aastal vastu võetud HIV/AIDSi, tuberkuloosi ja malaariaga võitlemise Euroopa tegevusprogrammi tõhusalt rakendada.

2007. aastal oli endiselt ELi tähelepanu keskmes *naiste roll arengupoliitikas*. 8. märtsil võttis komisjon vastu teatise *„Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine arengukoostöös"* ([2]). Teatis, mis koostati pärast põhjalikke konsultatsioone liikmesriikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna esindajatega, kujutab endast vastust Euroopa konsensuses võetud kohustustele. Lisaks on see ka naiste ja meeste soolise võrdõiguslikkuse juhise „välissuhteid" käsitlev osa. Teatises esitatakse esmakordselt ka soolise võrdõiguslikkuse edendamise ja naiste võimaluste suurendamise Euroopa strateegia, mis tugevdab kahesuunalist lähenemisviisi soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamisele ja soolise võrdõiguslikkuse meetmetele. Nõukogu andis algatusele toetuse oma 14. mai järeldustes.

Samal päeval kiitis nõukogu heaks komisjoni poolt 2006. aasta detsembris välja pakutud tegevusprogrammi arengumaade *tervishoiutöötajate* nappusega seotud probleemi lahendamiseks ([3]).

([1]) KOM(2007) 643.
([2]) KOM(2007) 100 (ELT C 181, 3.8.2007).
([3]) KOM(2006) 870 (ELT C 126, 7.6.2007).

Oma 17. ja 18. juuni istungil võttis nõukogu vastu järeldused, mis käsitlesid *tööhõive edendamist Euroopa Liidu arengukoostöö kaudu*. Need järeldused võeti vastu pärast seda, kui oli heaks kiidetud samateemaline komisjoni töödokument, ning neis rõhutatakse tööhõive kasvavat tähtsust Euroopa Liidu arengukoostöös.

10. mail võttis komisjon vastu temaatilise inim- ja sotsiaalarengu strateegia „Investeerimine inimestesse" aastateks 2007–2013. Pidades silmas eesmärki aidata ELi partnerriikidel saavutada aastatuhande arengueesmärgid, tehakse selles ettepanek toetada meetmeid järgmises neljas valdkonnas: tervis kõigile; haridus, teadmised ja oskused; sooline võrdõiguslikkus ning muud sotsiaal- ja inimarengu aspektid (sh sotsiaalne ühtekuuluvus, tööhõive, inimväärne töö, noored ja lapsed ning kultuur). Arengukoostöö rahastamisvahendi raames on meetmete kogueelarve 2007.–2013. aastal 1,06 miljardit eurot.

Euroopa Parlament võttis 23. mail vastu üksikasjaliku aruande inimväärse töö edendamise kohta maailmas. Aruanne esitati pärast komisjoni 24. mai 2006. aasta teatist ja nõukogu 1. detsembri 2006. aasta järeldusi samal teemal ([1]). Eelkõige rõhutas parlament, et inimväärse töö edendamine peaks saama osaks ELi arengupoliitikast ja väliskoostööst. Parlament toonitas ka vajadust tugevdada Euroopa Liidu ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni vahelist koostööd. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma 17. jaanuari arvamuses sarnase seisukoha.

Euroopa Liit osales aktiivselt 30. märtsil New Yorgis toimunud ÜRO Peaassambleel käsitletud *puuetega inimeste õiguste* konventsiooni asjus toimunud läbirääkimistel ja oli üks esimesi konventsioonile allakirjutanuid ([2]).

10. mail võttis komisjon vastu teatise ([3]), mis käsitles *Euroopa kultuurivaldkonna tegevuskava üleilmastuvas maailmas* ([4]). Üks nimetatud teatise eesmärke on muuta kultuur Euroopa Liidu rahvusvaheliste suhete oluliseks osaks, et luua sidemeid teiste maailma piirkondadega.

Jätkusuutlik areng

Oma 1. veebruari resolutsioonis ([5]) rõhutas parlament vajadust tagada, et jätkusuutliku arengu kõik kolm komponenti – keskkonnakaitse, sotsiaalne õiglus ja ühtekuuluvus ning majanduslik heaolu – oleksid korralikult integreeritud kõigisse arengukoostöö-strateegiatesse ja et neid viidaks nimetatud strateegiate raames ka ellu, ning ergutas komisjoni seda protsessi korrapäraselt läbi vaatama.

([1]) Vt ka käesoleva peatüki 2. jao punkt „Suhted rahvusvaheliste organisatsioonidega".
([2]) Vt käesoleva peatüki 3. jao punkt „Ühiste väärtuste kaitsmine ja edendamine väljaspool Euroopa Liitu".
([3]) KOM(2007) 242 (ELT C 181, 3.8.2007).
([4]) Vt käesoleva aruande III peatüki 3. jao punkt „Kultuur".
([5]) ELT C 250 E, 25.10.2007.

25. mail võttis nõukogu vastu deklaratsiooni põua ja kõrbestumise vastu võitlemise kohta, et toetada kõrbestumise vastu võitlemise ÜRO konventsiooni reformi (1).

20. juunil võttis komisjon vastu dokumendi pealkirjaga *„Keskkonda ning loodusvarade, sealhulgas energiaressursside säästvat majandamist käsitlev temaatiline strateegia (ENRTP)“*. Strateegiale eraldatakse aastatel 2007–2010 soovituslikult 804 miljonit eurot ja selle eesmärk on kaasata keskkonnakaitsenõuded ühenduse arengu- ja muusse välispoliitikasse ning aidata edendada ühenduse keskkonna- ja energeetikapoliitikat välismaal ühenduse ja partnerriikide ja -piirkondade ühistes huvides.

18. septembril (2) võttis komisjon vastu teatise pealkirjaga *„Ülemaailmse kliimamuutuste liidu loomine Euroopa Liidu ja kliimamuutustele enim mõjutatud vaeste arengumaade vahel“* (1).

Esimeses *arenguaruandes säästva arengu strateegia kohta* (3), mille komisjon võttis vastu 22. oktoobril (4), kinnitatakse, et vaesuse kaotamine maailmas on jätkuvalt üks võtmeküsimusi. Aruandes esitatakse jätkusuutliku arengu strateegia rakendamise tulemused ja sellest ilmneb, et aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel on tehtud teatavaid julgustavaid edusamme. Vaesus oli maailmas vähenenud 4% ning kooli lõpetamise määr oli tõusnud 78%lt 2000. aastal 83%le 2005. aastal. Aruandest ilmnes ka, et paranenud on abi tõhusus ja kvaliteet. Kuid surve keskkonnale oli endiselt suur, eelkõige seoses juurdepääsuga põhiressurssidele, ning miljard inimest elas endiselt äärmises vaesuses. Et suurendada eelkõige oma panust aastatuhande arengueesmärgi saavutamisse, milleks on nälja vähendamine, võttis komisjon 4. mail arengukoostöö rahastamisvahendi raames vastu *toiduainetega kindlustatust käsitleva temaatilise strateegia aastateks 2007–2013*.

Detsembris toimunud Bali konverentsil (1) osalejad võtsid vastu otsused, mis käsitlevad metsade hävimise takistamist, arengumaade rahastamisvahendi loomist, et toetada kliimamuutustega kohanemist, ning tehnosiirde ulatuslikumat rahastamist arengumaades.

Jätkusuutlikku arengut silmas pidades on EL endiselt suurim abiandja Aafrikale ja tegutseb väga aktiivselt ka Vahemere piirkonnas. Lahendamata on veel palju probleeme, eelkõige keskkonnaga seotud põhjustel ümberasujate ja riigisiseselt ümberasustatud isikute küsimus ning vee- ja metsaalgatuste elluviimine. Lisaks peab EL tagama, et jätkusuutliku arengu keskkonnaga seotud tegureid võetaks arvesse, ning tegema samme rahvusvahelise keskkonnajuhtimissüsteemi kasutuselevõtuks.

(1) Vt käesoleva aruande III peatüki 2. jao punkt „Keskkond”.
(2) KOM(2007) 540.
(3) KOM(2007) 642.
(4) Vt käesoleva aruande II peatüki 1. jao punkt „Säästva arengu strateegia”.

Rahvusvaheline koostöö uimastivastase võitluse alal

2007. aastal tehti tänu mitmepoolsetele uimastivastastele jõupingutustele kaks märkimisväärset edusammu. Esiteks algasid ettevalmistused, et hinnata rahvusvahelise üldsuse poolt ÜRO 1998. aasta uimastitele pühendatud peaassambleel võetud kohustuste täitmist. Selleks toetas Euroopa Liit ÜRO uimastikomisjoni 50. istungjärgu resolutsiooni heakskiitmist, millega võetakse meetmed sellise hindamise korraldamiseks, ning Euroopa Komisjon palkas ekspertide rühma, et aidata tagada hindamise tõenduspõhisus. Teiseks algatati Pariisi pakti uus etapp. Kõnealuse protsessi eesmärk on tugevdada rahvusvahelisi jõupingutusi heroiini liikumisteele jäävates piirkondades ja seda rahastab peamiselt Euroopa Ühendus. Selle algatuse raames korraldati 2007. aastal kolm ümarlauda, mille teemadeks olid uimastite lähteainete kõrvaletoimetamise vastane võitlus, uimastivastased jõupingutused Kaspia mere piirkonnas ning Afganistani ja tema naaberriikide koostöö. Komisjon ja paljud liikmesriigid osalesid aktiivselt kogu tegevuses, samuti ka pakti poliitilise nõuanderühma kohtumisel. Paljud liikmesriigid ja komisjon osalesid ka aasta ainukesel Dublini rühma plenaaristungil, kuhu esmakordselt oli kutsutud osalema ka üks mitteliikmesriik Iraan.

Kahepoolsete suhete vallas korraldati ELi eesistujakolmiku kohtumisi Afganistani, Ameerika Ühendriikide, Venemaa, Balkani riikide ning esmakordselt ka Ukraina ja Lääne-Aafrika riikide majandusühenduse riikidega. Euroopa Liidu, Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide uimastialase koostöö- ja koordineerimismehhanismi aastakohtumine toimus mais Port of Spainis ning ELi ja Andide Ühenduse kõrgtasemeline uimastialane dialoog novembris Bogotás.

Nagu varasematel aastatelgi, keskendus Euroopa Liidu kolmandate riikidega tehtav uimastialane koostöö esmalt Afganistanile ja seejärel Andide Ühendusele. Mõlemal juhul on ELi strateegia suunatud peamiselt alternatiivsete elatusviiside toetamisele, kuid ka meetmed uimastite vähendamiseks on oluline osa ELi programmist Afganistanis. Kesk-Aasia, Ida-Euroopa ja Kaukaasia riigid saavad samuti abi piirkondlikest uimastivastastest programmidest, mis käsitlevad piirivalvet, uimastikaubandust ja nõudluse vähendamist neis piirkonnis. Käimas on ka mitu komisjoni rahastatud piirkondadevahelist algatust (Ladina-Ameerika / Kariibi mere piirkond, Ladina-Ameerika / Kariibi mere / Aasia piirkond, Balkani / Vahemere piirkond, Ladina-Ameerika / Kariibi mere / Aafrika piirkond), mis hõlmasid muuhulgas luureandmete vahetamist, uimastiravi ja tervisekahjude vähendamist.

Toorained

22. jaanuaril andis nõukogu teada oma nõusolekust 24. septembril 2007 lõppenud 2001. aasta rahvusvahelise kohvilepingu pikendamiseks [1].

[1] ELT L 42, 14.2.2007.

5. septembril võttis komisjon vastu ettepaneku, mis käsitles rahvusvahelises kakaonõukogus võetavat seisukohta seoses 2001. aastal sõlmitud kakaod käsitleva rahvusvahelise kokkuleppe [1] pikendamisega, sest see lõpeb 30. septembril 2008.

2007. aastal asuti rakendama abiprogrammi „Kõigi AKV riikide põllumajandustooted" ning kiirendati programmi „ELi-Aafrika puuvillapartnerlus" elluviimist.

Osana AKV suhkruprotokollis osalevate AKV riikide jaoks kavandatud täiendavatest meetmetest, mis võeti Euroopa suhkrurežiimi reformist tulenenud kaubandusšoki järel, otsustas komisjon 18. aprillil jagada rahastamisvahendi eelarve abikõlblike riikide vahel; lisaks kinnitas komisjon nimetatud viie riigi toetusstrateegiad.

Humanitaarabi

Üldine strateegia

Humanitaarabipoliitika raames annab komisjon abi loodus- või inimese tekitatud katastroofide ohvritele kolmandates riikides, lähtudes ainuüksi humanitaarabi vajadusest. 2007. aastal andis komisjon humanitaarkriiside korral abi rohkem kui 70 riigis, tehes seda 85 rahastamisotsuse kaudu, kogusummas 768,5 miljonit eurot.

Humanitaarabiprogramme ei vii ellu komisjon ise. Komisjon annab selleks vajalikud vahendid ja teostab oma ülesannet, rahastades ühenduse humanitaarabimeetmeid partnerite kaudu, kes on alla kirjutanud partnerluse raamlepingule (näiteks valitsusvälised ja rahvusvahelised organisatsioonid (Punase Risti allorganisatsioonid)) või Euroopa Ühenduse ja ÜRO vahelisele finants- ja haldusraamistiku kokkuleppele (FAFA) ÜRO allasutustega.

2007. aastal eraldati 47% vahenditest valitsusvälistele organisatsioonidele, 42% ÜRO allasutustele ja 11% teistele rahvusvahelistele organisatsioonidele.

2007. aasta peamised eesmärgid saavutati aasta alguses koostatud strateegia kohaselt.

Kuigi 2007. aastal humanitaarabi seisukohalt suuri loodusõnnetusi ei olnud, mitmekordistus keskmise tõsidusega looduskatastroofide arv: üleujutused Aafrikas, Indias ja Bangladeshis, orkaan *Felix* Nicaraguas, troopiline tsüklon *Sidr* Bangladeshis, orkaan *Dean* Kariibi mere piirkonnas ja maavärin Peruus.

Teisalt ei tekkinud aasta jooksul uusi keerukaid kriise, kuid jätkusid probleeme valmistanud kriisid, mis olid olemas juba 2006. aastal, eelkõige Colombias, Somaalias, Sri Lankal, Sudaanis ja Tšaadis, ning mõningatel juhtudel olukord isegi halvenes.

---

[1] KOM(2007) 499.

Humanitaarabi eelarverealt rahastatud projektide kaudu sai abi 104 miljonit inimest.

Komisjoni poliitika hõlmab erilise tähelepanu pööramist unustatud kriisidele, st olemasolevatele kriisiolukordadele, kus humanitaarabivajadus on suur, kuid abiandjad ei osuta sellele piisavalt tähelepanu (nagu nähtub humanitaarabi ja arenguabi näitajatest elaniku kohta). 2007. aastal eraldati unustatud kriiside (Sahrawi põgenike olukord Alžeerias, Tšetšeenia, Jammu ja Kashmiri vaheline separatistlik konflikt Indias, Nepal, Myanmar ja Colombia) jaoks kokku 59 miljonit eurot, mis oli 13% 2007. aastal humanitaarabi eelarvereal piirkondlikeks rahastamisotsusteks ettenähtud vahenditest. Neid kriise nimetati unustatud kriisideks juba 2006. aastal, välja arvatud Colombia puhul.

Humanitaarabipoliitikas tehti 2007. aastal oluline samm Euroopa humanitaarabikonsensust käsitleva avalduse vastuvõtmisega, mis põhines komisjoni 13. juunil esitatud teatisel *„Euroopa konsensuse saavutamine humanitaarabi valdkonnas"* ([1]). Teatise väljatöötamise käigus lähtus komisjon mitmetest suurtest kriisidest saadud kogemustest ja teostas ulatuslikke konsultatsioone oma humanitaarabipartnerite ja liikmesriikidega. Konsultatsioonide käigus ilmnes märkimisväärne üksmeel humanitaarabitöötajate ees seisvate väljakutsete osas ja nõustuti, et EL peaks võtma selles küsimuses selge seisukoha. Pärast teatise esitamist viisid Euroopa Parlamendi ja nõukoguga peetud intensiivsed läbirääkimised konsensust käsitleva avalduse vastuvõtmiseni 18. detsembril. Kolme institutsiooni (nõukogu, parlament ja komisjon) poolt alla kirjutatud Euroopa konsensus kinnitab humanitaarabi põhimõtteid ja häid tavasid eesmärgiga edendada koordineeritud lähenemisviisi, mis võimaldaks ELil anda võimalikult suur panus rahvusvahelisse humanitaarabialasesse tegevusse.

Toiduabi

Kooskõlas komisjoni teatisega ([2]), millega kehtestati põhimõte „üks vahend poliitikavaldkonna kohta", et parandada ühenduse meetmete tõhusust, otsustati siduda erakorraline toiduabi humanitaarabiga, et võimaldada lühiajalise toiduainetega kindlustamise ja toiduabi haldamise koordineerimist. Esimesel rakendusaastal viis komisjon ellu kaks rahastamisotsust koguväärtusega 220 miljonit eurot, et rahuldada haavatavaimate elanikkonnarühmade toiduvajadusi pidevalt muutuvates tingimustes.

Möödunud aastal sai humanitaarabiga liidetud toiduabi 25 miljonit inimest.

Katastroofivalmidus

Komisjon toetab maailma paljudes piirkondades katastroofivalmidusalast tegevust. 2007. aastal algatas komisjon Dipecho programmide raames uusi projekte Kariibi mere piirkonnas, Lõuna-Aasias, Kesk- ja Ladina-Ameerikas, koguväärtuses 19,5 miljonit

([1]) KOM(2007) 317 (ELT C 191, 17.8.2007).
([2]) KOM(2004) 101 (ELT C 98, 23.4.2004).

eurot. Vajadusel toetab komisjon ka katastroofivalmidust humanitaarabi raames. Lisaks teeb komisjon koostööd olulisemate arengupoliitika osalistega nii Euroopa kui ka rahvusvahelisel tasandil, et riskivähendamist paremini arengumeetmetesse kaasata ja koordineerida seda kõrge riskiga riikides tehtavate jõupingutustega kliimamuutustega kohanemisel.

Katastroofivalmiduse eelarverealt rahastatud projektide kaudu sai abi ligikaudu 20 miljonit inimest.

Peamised humanitaarabioperatsioonid

2007. aastal eraldas komisjon humanitaarabi peadirektoraadi (ECHO) kaudu humanitaarabioperatsioonideks 768,5 miljonit eurot.

Toetatud operatsioonid on loetletud tabelis 2.

Abi anti peamiselt järgmistele riikidele ja piirkondadele:

- Aafrikas:
  - — Sudaanile (110 miljonit eurot), et rahuldada humanitaarabivajadust (sh toiduabivajadust), mis tulenes konfliktiolukorrast, loodusõnnetustest ja riiki laostanud epideemiatest;
  - — Kongo Demokraatlikule Vabariigile (50 miljonit eurot), et tagada elanikkonnale elementaarne tervishoiuteenus ja abistada ümberasustatud isikuid ja pagulasi, koondades jõupingutused haavatavaimatele isikutele (naised ja lapsed). Jätkati ka ECHO hädaabilennuteenistuse tegevust;
  - — Tšaadile (30,5 miljonit eurot), et aidata pagulasi, ümberasustatuid ja kõige haavatavamas olukorras kohalikke elanikke. Meetmed hõlmasid nimetatud rühmade kaitset, tervishoidu ja toitmist ning meetmeid vee- ja sanitaartingimuste, põhihariduse jm valdkonnas.
- Lähis-Idas:
  - — palestiina elanikkonnale (60 miljonit eurot), kellest kõige haavatavamaid aidati järgmistes valdkondades: toiduabi, tervishoid, peavari, vesi ja sanitaarvahendid, psühhosotsiaalne toetus ja kaitse. Täiendav üle 28 miljoni euro suurune summa eraldati kriisist mõjutatud kogukondade kõige haavatavamatele osadele Jordani läänekaldal ja Gaza sektoris ning Palestiina pagulastele Jordaanias, Liibanonis ja Süürias.

- Uutes iseseisvates riikides:
  — Tšetšeeniale (21 miljonit eurot), kus rahuldati kõige pakilisemaid vajadusi (hävitatud eluasemete taastamine, toiduainetega kindlustamine, sissetulekuid loovad meetmed, psühhosotsiaalne kaitse ja abi).
- Aasias:
  — Afganistanile (27 miljonit eurot), kus algatati abiprogrammid pagulastele ja ümberasustatud isikutele ning anti mitut valdkonda hõlmavat abi haavatavaimatele isikutele.
- Ladina-Ameerikas:
  — Colombiale (13 miljonit eurot), kus anti abi hiljuti ümber asustatud isikutele, et aidata neil taastada iseseisva toimetuleku võime. Põhiteenuseid osutati ka kogukondadele, kes olid isoleeritud või relvastatud rühmade kontrolli all.

TABEL 2

Humanitaarabi rahastamise otsused (2007. aasta eelarve) geograafiliste piirkondade kaupa

(eurodes)

Meetmepiirkonnad	2007. aastaks ette nähtud summa
Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigid (kokku)	**422 760 000**
Aafrika	2 000 000
Somaali poolsaar	217 950 000
Ida-Aafrika järvede piirkond	89 500 000
Lääne-Aafrika	46 600 000
Kariibi meri ja Vaikne ookean	16 310 000
Lõuna-Aafrika ja India ookean	50 400 000
Uued iseseisvad riigid, Lähis-Ida ja Vahemere piirkond (kokku)	**124 897 000**
Uued iseseisvad riigid (*Tšetšeenia, Kaukaasia, Tadžikistan jt*)	25 807 000
Lähis-Ida, Vahemere piirkond	99 090 000
Aasia ja Ladina-Ameerika (kokku)	**157 366 000**
Aasia	117 301 000
Ladina-Ameerika	40 065 000
Valdkondlik rahastamine ja toetused	**28 900 000**
Tehniline abi (eksperdid ja bürood)	**25 400 000**
Muud kulud (auditid, hindamised, teave jm)	**9 207 000**
Kokku	**768 530 000**

Piirkondlikud strateegiad

Koostöö Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidega ja ülemeremaade ja -territooriumidega (ÜMT)

Finantskoostöö

19. märtsil [1] muutis nõukogu 2001. aasta otsust ülemeremaade ja -territooriumide assotsieerimise kohta Euroopa Ühendusega, [2] pidades seejuures silmas kaht eesmärki: esiteks pikendada otsuse 2001. aastal kindlaks määratud algset kehtivusaega 31. detsembrini 2013, nii et see langeks kokku 10. Euroopa Arengufondi (EAF) kehtivusajaga (2008–2013) ja mitmeaastase finantsraamistikuga aastateks 2007–2013, teiseks, lisada mõned uued sätted, mis käsitleksid näiteks tehnilist abi ja ülemeremaade ja -territooriumide juurdepääsu ELi rahastatavatele temaatilistele programmidele. 10. EAFi raames eraldati ülemeremaadele ja -territooriumidele kokku 286 miljonit eurot.

16. juulil võttis komisjon vastu 10. EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse ettepaneku [3]. 18. juulil esitas komisjon ettepaneku EAFi komitee töökorra vastuvõtmiseks [4].

Komisjon täitis oma eesmärgi, milleks oli kõikide 9. EAFi vahendite sidumine kohustustega enne 2007. aasta lõppu. See on esimene kord, kui kõik EAFi vahendid on enne järgmise EAFi jõustumist kohustustega seotud. Lisaks toimus arengukoostöö kiirenemine. EAFi lepingud ja maksed saavutasid 2007. aastal rekordtaseme. Suurim osa EAFi kohustustest 2007. aastal oli seotud infrastruktuuriga (27%) ja majandusarenguga (8%). Eelarvetoetusprogrammid ja valdkondlikud toetusprogrammid moodustasid 2007. aastal heakskiidetud uutest projektidest 22%.

Lisaks jätkas komisjon märkimisväärsete vahendite eraldamist olulistele ülemaailmsetele algatustele, näiteks HIVi/AIDSi ning tuberkuloosi ja malaaria vastase võitluse rahvusvahelisele fondile, ning Euroopa Liidu algatustele, näiteks AKV riikide ja ELi vee- ja energiarahastule ja Aafrika rahutagamisvahendile. Komisjon pani aluse ka Aafrika infrastruktuuride sihtfondile, millele eraldati alustuseks 108 miljonit eurot.

2007. aastal eraldati EAFist AKV riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele kokku 3,63 miljardit eurot. Nimetatud summa jagunemist kajastab alljärgnev tabel 3.

---

(1) Otsus 2007/249/EÜ (ELT L 109, 26.4.2007).
(2) Otsus 2001/822/EÜ (EÜT L 314, 30.11.2001).
(3) KOM(2007) 410 (ELT C 246, 20.10.2007).
(4) KOM(2007) 427 (ELT C 246, 20.10.2007).

TABEL 3

EAFist 2007. aastal AKV riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele eraldatud vahendid *(eurodes)*

Meetmepiirkonnad	2007. aastaks ette nähtud summa
Aafrika	2 156 876 551,74
Kariibi mere piirkond	241 715 281,13
Vaikse ookeani piirkond	112 431 663,45
Ülemeremaad ja -territooriumid	150 475 235,47
Muud kui piirkondlikud programmid	971 283 375,98
Kokku	**3 632 782 107,77**

Piirkondlikud majanduspartnerluslepingud

15. mail kinnitas nõukogu oma osalemist kuue AKV piirkonnaga toimuvates läbirääkimistes majanduspartnerluslepingute üle, mis alates 1. jaanuarist 2008 asendavad senise ühepoolsete soodustuste süsteemi. Samuti otsustas nõukogu, et pärast teatavaid üleminekuperioode saavad AKV riigid tolli- ja kvoodivaba juurdepääsu Euroopa Liidu turgudele. Nõukogu tunnistas vajadust ülevaadatud päritolureeglite järgi, et AKV riigid saaksid täiel määral kasu paremast juurdepääsust ELi turule. Nõukogu tunnistas ka, et ELi juurdepääs AKV turgudele peab olema järkjärguline ja et seda tuleb hoolikalt juhtida ning et AKV riike soodustav paindlik kohtlemine (toodete väljaarvamine, pikad üleminekuperioodid ja kaitseklauslid) peab vastama WTO eeskirjadele.

23. mail võttis Euroopa Parlament vastu majanduspartnerluslepinguid käsitleva resolutsiooni, paludes komisjonil lihtsustada lepingute tingimusi AKV riikide jaoks, võttes arvesse viivitusi läbirääkimistel ja nende riikide vähest valmisolekut lepingutega seotud reformideks. Parlament tegi ettepaneku, et liberaliseerimise rütm, ajakava ja ulatus oleksid järkjärgulised ja paindlikud, et paraneks AKV piirkonna integratsioon ja konkurentsivõime. Parlament nõudis AKV riikidele tollimaksuvaba ja kvootideta juurdepääsu ELi turgudele ning majanduspartnerluslepingute päritolueeskirjade lihtsustamist, liberaliseerimist ja suuremat paindlikkust.

19. oktoobril võttis komisjon vastu majanduspartnerluslepinguid käsitleva teatise [1]. Teatises esitatakse strateegia, mida komisjon kavatseb järgida AKV riikidega peetavatel majanduspartnerluslepinguid käsitlevatel läbirääkimistel.

20. novembril võttis nõukogu vastu uued majanduspartnerluslepinguid käsitlevad järeldused, milles ta toetas komisjoni jõupingutusi läbirääkimiste edukaks lõpetami-

[1] KOM(2007) 635.

seks, mis võiks vajadusel toimuda kahes etapis, ning Euroopa turgudele parema juurdepääsu tagamiseks alates 1. jaanuarist 2008.

Selleks võttis nõukogu 20. detsembril vastu määruse [1], millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikide rühma riikidest pärit toodete suhtes kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus.

Aafrika

2007. aastal muutusid Euroopa Liidu ja Aafrika poliitilised suhted mandrite tasandil kaasaegsemaks ja tippsündmuseks oli strateegilise partnerluse loomine, milles leppisid kokku 80 riigipead või valitsusjuhti 9. detsembri Lissaboni tippkohtumisel. See otsustav samm võimaldas viia Aafrika ja Euroopa vahelised läbirääkimised kõrgeimale poliitilisele tasemele ja tugevdas samas Aafrika Liidu rolli Euroopa Liidu läbirääkimispartnerina Aafrikas. Uus lähenemisviis on saavutatud tänu pikaajalisele protsessile, mis algas 2005. aastal Euroopa Liidu Aafrikat käsitleva strateegia heakskiitmisega, mille eesmärk on parandada ELi Aafrika-poliitika sidusust ning komisjoni ja liikmesriikide vahelist koordineerimist.

Vastavalt nõukogu 2006. aasta detsembri järeldustele olid läbirääkimised ühise strateegia üle ja Aafrika ja Euroopa teine tippkohtumine Euroopa Liidu ja ka Aafrika Liidu välispoliitika 2007. aasta prioriteetseimad eesmärgid ning see kajastub ka juulis Ghanas Accras peetud Aafrika Liidu tippkohtumise järeldustes.

Euroopa Liit ja Aafrika Liit pidasid kogu 2007. aasta jooksul läbirääkimisi ühise strateegia ja sellest tuleneva esimese tegevuskava üle. Euroopa Liidu ja Aafrika ministrite kolmikkohtumisel 15. mail kinnitati ühise strateegia põhijooned. Et anda oma panus tulevasse Euroopa Liidu ja Aafrika ühisstrateegiasse, tegi komisjon 27. juunil esitatud teatises *„Kairost Lissabonini – ELi-Aafrika strateegiline partnerlus"* [2] ettepaneku uute suundade kehtestamiseks mandritevahelistes suhetes. Kõnealust teatist täiendab dokument pealkirjaga *"Lissabonist järgmise tippkohtumiseni: kuidas tagada uue Euroopa Liidu – Aafrika strateegilise partnerluse edukus"* [3].

Euroopa Liidu ja Aafrika ühine strateegia ja esimene tegevuskava (2008–2010) kinnitati Euroopa Liidu ja Aafrika ministrite kolmikkohtumisel 31. oktoobril Accras, seejärel kiitsid selle heaks Euroopa Liidu ja Aafrika välisministrid 5. detsembril Kairos, enne kui Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu valitsusjuhid selle ametlikult 8. ja 9. detsembril Lissabonis toimunud tippkohtumisel vastu võtsid.

---

[1] Määrus (EÜ) nr 1528/2007 (ELT L 348, 31.12.2007).
[2] KOM(2007) 357 (ELT C 246, 20.10.2007).
[3] SEK(2007) 856.

Euroopa Liidu ja Aafrika ühine strateegia annab pildi Euroopa Liidu ja Aafrika suhetest pikema aja jooksul ning loob võimaluse tegeleda mitte ainult arenguküsimuste ja Aafrika ja institutsioonidega. Strateegiaga pannakse alus võrdväärsete partnerite poliitilisele dialoogile, millesse on kaasatud märkimisväärselt palju erinevaid institutsioone ja valitsusväliseid organisatsioone ning mille raames käsitletakse ühist huvi pakkuvaid ja rahvusvahelise tähtsusega küsimusi, nagu ränne, energeetika ja kliimamuutus. Strateegia elluviimist alustatakse *esimese tegevuskavaga (2008–2010),* milles nähakse ette kaheksa strateegilise partnerluse valdkonda: rahu ja turvalisus; demokraatia ja inimõigused; kaubandus, piirkondlik integratsioon ja infrastruktuur; aastatuhande arengueesmärgid; energeetika; kliimamuutus, ränne, vaba liikumine ja tööhõive; teadus, infoühiskond ja kosmos.

Detsembris nimetasid komisjon ja nõukogu ühiselt esmakordselt ametisse Euroopa Liidu Aafrika Liidu juures asuva delegatsiooni juhi, kelle ülesanne on olla ühtaegu Euroopa Liidu eriesindaja ja Euroopa Komisjoni delegatsiooni juht ning kes astub ametisse 2008. aasta jaanuaris Etioopias Addis Abebas. Selle ametikoha loomine annab tunnistust Euroopa Liidu ja Aafrika Liidu suhete tugevnemisest ja näitab, kui tähtis on eriti komisjoni jaoks tugevdada suhteid Aafrika Liidu Komisjoni ja teiste institutsioonidega.

Põllumajanduse valdkonnas võttis komisjon 24. juulil vastu teatise *„Aafrika põllumajanduse edendamine – Ettepanek põllumajanduse arendamise alaseks koostööks mandri ja piirkondlikul tasandil Aafrikas“* ([1]). Teatis on vastuseks paljude Aafrika mandril tegutsevate organisatsioonide nõudmistele määrata Aafrika põllumajanduse igakülgse arendamise programmi (CAADP) raames kindlaks koostöövaldkonnad. Kooskõlas nõukogu 20. novembri järeldustes kinnitatuga kavatseb Euroopa Liit toetada Aafrika põllumajandusarengut pikaajalise koostöö raames, muuhulgas piirkondlikul ja kogu mandri tasandil tegutsevate Aafrika organisatsioonidega, kes koordineerivad Aafrika põllumajanduse igakülgse arendamise programmi. See seitsmel prioriteedil põhinev toetus võimaldab valdkonnal areneda, eelkõige tänu põllumajanduspoliitika ja valitsemistava parandamisele. Komisjon korraldas koos eesistujariigist Saksamaaga 18.–21. juunil Berliinis ka teise Euroopa maaelu jätkusuutlikku arengut käsitleva foorumi teemal *„Jätkusuutlik areng ja vaesuse vähendamine Aafrika maapiirkondades: kuidas saaks Euroopa olla tõhusam partner?“*

Kahepoolsel tasandil osutas Euroopa Liit 2007. aastal jätkuvalt suurt tähelepanu poliitilisele ja humanitaarolukorrale Sudaanis Dārfūris, Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas. Euroopa Liit jälgis väga tähelepanelikult ka inimõiguste austamist ja liikumist demokraatia ja õigusriigi suunas. Järelevalvet teostati eelkõige Côte d'Ivoire'is, Nigeerias, Kongo Demokraatlikus Vabariigis, Somaalias ja Zimbabwes.

([1]) KOM(2007) 440 (ELT C 191, 17.8.2007).

2007. aastal rahastati *Aafrika rahutagamisvahendist* jätkuvalt mitmeid Aafrika vägede poolt teostatavaid rahuvalveoperatsioone, näiteks Aafrika Liidu missiooni Sudaanis Dārfūris (AMIS – ligikaudu 300 miljonit eurot alates operatsiooni algusest), rahvusvahelisi üksusi Kesk-Aafrika Vabariigis (kokku 23,4 miljonit eurot) ja Aafrika Liidu missiooni Somaalias (Amisom – 15 miljonit eurot). Rahutagamisvahendist toetati märkimisväärselt ka Aafrika rahutagamis- ja julgeolekujõudude tugevdamist piirkondlikul ja allpiirkondlikul tasandil (kokku ligikaudu 35 miljonit eurot).

Vaikse ookeani piirkond

Euroopa Parlament tervitas oma 1. veebruari resolutsioonis (1) komisjoni 2006. aasta mais esitatud algatust (2), mille eesmärk on koostada Vaikse ookeani piirkonda käsitlev tugevdatud partnerluse strateegia pärast 30aastast koostööd. Fidžil võimuvahetuseni viinud sündmusi arvestades on Euroopa Liit alustanud kahepoolsel tasemel läbirääkimisi uute liidritega, et tuua olukorda selgust demokraatia, õigusriigi ja inimõiguste osas.

Koostöö Aasia riikidega

2007. aastal tähistasid Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni riigid ja Euroopa Liit 30 aasta möödumist oma partnerluse algusest. Selle piduliku sündmuse puhul esitati märtsis deklaratsioon, mille eesmärk on nii kahe- kui ka mitmepoolsete suhete tugevdamine. Nõukogu peasekretär ja ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Javier Solana viibis Manilas (Filipiinidel) 31. juulist 2. augustini ja osales ASEANi riikide 14. piirkondlikul foorumil.

Lisaks kiideti nõukogu 23. ja 24. aprilli istungil heaks *India Vabariigi, Korea Vabariigi ja ASEANi riikidega sõlmitavat vabakaubanduslepingut* käsitlevad läbirääkimissuunised. Läbirääkimisi alustati 3. mail ja sestsaadik on peetud mitu läbirääkimisvooru.

Nõukogu kutsus samal ajal komisjoni üles alustama sissejuhatavaid läbirääkimisi *India Vabariigi ja Korea Vabariigiga* sõlmitud koostöö- ja partnerluslepingute pikendamiseks või uute lepingute sõlmimiseks. Aasta jooksul toimus mitu konsultatsioonitsüklit.

Kolmas ASEM-protsessis (Aasia-Euroopa kohtumised) osalevate riikide keskkonnaministrite kohtumine peeti aprillis ja selle kesksed teemad olid kliimamuutus ja säästev energia; bioloogilise mitmekesisuse ja metsade hävinemine kliimamuutuste kontekstis; kliimamuutus ja energia säästlik kasutamine; Euroopa-Aasia edasine koostöö keskkonnavaldkonnas. Nimetatud kohtumisel kirjutati alla ühisele deklaratsioonile, milles mõlemad osapooled võtsid endale uued keskkonnaga seotud kohustused.

(1) ELT C 250 E, 25.10.2007.
(2) KOM(2006) 248 (ELT C 184, 8.8.2006).

Tehes jõupingutusi Lõuna-Aasia piirkondliku integratsiooni toetamiseks, omistati Euroopa Liidule vaatleja roll SAARCis (Lõuna-Aasia Piirkondliku Koostöö Assotsiatsioon), misjärel ta sai võimaluse osaleda Indias New Delhis 3. ja 4. aprillil peetud *SAARCi tippkohtumisel*.

Kahepoolsel tasandil jälgis nõukogu tähelepanelikult olukorda *Myanmaris,* nagu ilmneb ka aprilli järeldustest, milles nõukogu tunneb muret inimõiguste tõsiste rikkumiste ja riiklikele ja rahvusvahelistele inimõiguste organisatsioonidele seatud piirangute pärast. Samuti käsitletakse järeldustes nõukogu ühist seisukohta kõnealuse riigi vastu suunatud piiravate meetmete uuendamise kohta (1). 21. juunil võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni, milles mõistetakse hukka riikliku rahu- ja arengunõukogu (SPDC) jätkuvad repressioonid Myanmari rahva vastu ning demokraatiameelsete pidev tagakiusamine ja vangistamine nimetatud asutuse poolt. Euroopa Parlament kahetseb, et Myanmari välisministril Nyan Win'il oli võimalus osaleda ASEMi riikide kaheksandal välisministrite kohtumisel vaid mõni päev pärast seda, kui Myanmari sõjaline hunta oli pikendanud Daw Aung San Suu Kyile määratud ebaseaduslikku koduaresti aasta võrra. Nõukogu võttis juulis vastu määruse, millega uuendatakse Myanmari vastu suunatud piiravaid meetmeid (2). Oma 15. ja 16. oktoobri istungil nõudis nõukogu, et Myanmari ametivõimud lõpetaksid kohe kõik vägivaldsed repressioonid ja ähvardused. Lisaks nõudis nõukogu, et valitsus avalikustaks nende isikute asukoha, keda peeti kinni alates augusti keskpaigast, ja lubaks rahvusvaheliste organisatsioonide esindajatel neid külastada. Nõukogu pidas vajalikuks avaldada režiimile suuremat otsest survet, võttes vastu jõulisemad meetmed ning järgmised täiendavad piirangud: ekspordikeeld seadmetele, mida kasutatakse metsandussektoris, puidutöötluses ning metallide, mineraalide, vääris- ja poolvääriskivide töötlemisel; impordikeeld nende sektorite toodetele ja investeeringute keelamine nendes valdkondades. Nõukogu kinnitas, et jätkatakse olulisi humanitaarabiprogramme Myanmari kõige haavatavamas olukorras olevatele elanikele ja myanmari pagulastele naaberriikides. Nõukogu teatas taas valmisolekust aidata kõnealust riiki üleminekuperioodil ja otsustas jätkata riigi elanikkonna abistamist teel demokraatia, turvalisuse ja heaolu suunas.

Euroopa Parlament käsitles 15. veebruari (3) resolutsioonis Hiina valitsuse ja dalailaama vahelise dialoogi kohta *olukorra arengut Tiibetis* ning kutsus komisjoni üles tõstatama Tiibeti küsimust ning jätkama kahe osapoole vahelisi kõnelusi Euroopa Liidu ja Hiina Rahvavabariigi partnerlust ja koostööd käsitleva uue raamleppe läbirääkimistel.

24. mail võttis Euroopa Parlament vastu *Kašmiiri* olukorda ja *tulevikuperspektiive* käsitleva resolutsiooni, milles väljendatakse soovi tugevdada India ja Pakistani kahepoolseid suhteid, et normaliseerida olukord piirkonnas.

(1) Ühine seisukoht 2007/248/ÜVJP (ELT L 107, 25.4.2007).
(2) Määrus (EÜ) nr 830/2007 (ELT L 185, 17.7.2007).
(3) ELT C 287 E, 29.11.2007.

Samal päeval tuli esmakordselt kokku Euroopa Ühenduse ja *Pakistani* kolmanda põlvkonna koostöölepingute alusel moodustatud ühiskomitee. Kõnealune komitee, mis ei olnud koos käinud 11 aastat, asutas kolm töörühma, mis tegelevad kaubanduse, arengukoostöö ja hea valitsemistava ning inimõiguste ja rändega.

Bangladeshis näitas komisjon oma pühendumust demokraatiale ja inimõigustele, lähetades sinna Euroopa Liidu valimiste vaatlusmissiooni, mille tegevus peatati, kui sai selgeks, et 2007. aasta jaanuaris kavandatud valimised tulevad ebaausad. Euroopa Liidu piirkondlike juhtide juunikuine kolmikkohtumine Dhakas andis taas tähelepanuväärse võimaluse edastada ajutisele valitsusele sõnumi demokraatia ja inimõiguste kohta. Komisjon rahastab kõige enam ÜRO Arenguprogrammi koordineeritud projekte, mis hõlmavad fotodega valimisnimekirjade ettevalmistamist 2008. aasta lõpus toimuvateks valimisteks.

Koostöö Kesk-Aasiaga

Euroopa Liidu ministrite kolmik ja Kasahstani, Kõrgõzstani, Tadžikistani, Türkmenistani ja Usbekistani välisministrid kohtusid esmakordselt 27. ja 28. märtsil, et arutada olulisi piirkondlikke küsimusi. Aruteludel keskenduti majandus- ja kaubandusküsimustele, turvalisusele, haridusele, demokraatiale, õigusriigile ja inimõigustele, energeetikale ja keskkonnale ning piirkondlikele küsimustele, nagu Afganistani ja Iraani küsimus. Euroopa Liit täpsustas oma kohustusi piirkonna ees, lubades ajavahemikul 2007–2013 abi kahekordistada 750 miljoni euroni.

Juunis peetud kohtumisel kiitis Euroopa Ülemkogu heaks *strateegia uue partnerluse kohta Kesk-Aasiaga*. Ülemkogu määratles Euroopa Liidu strateegilised huvid piirkonnas kahepoolse ja piirkondliku koostöö osas ning pakkus võimalusi partnerluseks järgmistes valdkondades: noorsootöö ja haridus; inimõigused, õigusriik, hea valitsemistava ja demokratiseerimine; majandusareng; kaubandus ja investeerimine; energia ja transport; keskkonna säästmine ja vesi. Strateegia hõlmab muuhulgas võitlust ühiste ohtudega ja ühiseid väljakutseid.

Kahepoolsel tasandil väljendas nõukogu oma 4. märtsi ja 14. mai järeldustes sügavat muret seoses inimõiguste olukorraga *Usbekistanis* ja rõhutas taas Euroopa Liidu valmisolekut alustada Usbekistaniga ulatuslikke läbirääkimisi, eelkõige inimõiguste valdkonnas. Nõukogu võttis 14. mail vastu ühise seisukoha ([1]), millega uuendatakse kaheksa Usbekistani ametiisiku suhtes kohaldatavaid viisapiiranguid, mis kehtestati pärast Andijoni sündmusi. Nõukogu 15. oktoobri järeldustes Usbekistani kohta arutati relvaembargot ja viisakeeldu. Mõlemat piirangut otsustati pikendada ühe aasta võrra, kuid peatada viisakeelu kohaldamine järgnevaks kuueks kuuks.

Türkmenistani president Gurbangulõ Berdõmuhhamedov viibis Brüsselis 5.–7. novembrini ja kohtus president Barroso ja volinike Ferrero-Waldneri, Mandelsoni ja

([1]) Ühine seisukoht 2007/338/ÜVJP (ELT L 128, 16.5.2007).

Piebalgsiga. Kõnelustel keskenduti peamiselt Euroopa Liidu ja Türkmenistani suhete võtmeküsimustele, nagu koostöö tugevdamine, mis hõlmab „Euroopa maja" avamist Aşgabatis, üleminek koostöö- ja kaubanduslepingult Euroopa Liidu ja Türkmenistani vahelisele partnerlus- ja koostöölepingule, kahepoolse energeetikaalase koostöö tugevdamine vastastikuse mõistmise protokolli abil. Euroopa Liidu ja Türkmenistani ühiskomitee tuli kokku 17. septembril ning käsitles muu hulgas riigi prioriteete Kesk-Aasia strateegia raames, energeetikaalast koostööd, Euroopa Ühenduse antavat abi ja inimõigusi.

Euroopa Liidu ja *Kasahstani* koostöönõukogu kohtus Brüsselis 12. veebruaril, et uurida ja arutada kahepoolsete suhetega seotud küsimusi ja tegevuskava. Euroopa Liidu ja Kasahstani energeetikaalast koostööd käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi elluviimise raames peeti esimene dialoog 10. juulil Astanas. Euroopa Liidu ja Kasahstani koostöökomitee keskendus detsembris Brüsselis strateegia elluviimisele ja Kasahstani prioriteetsetele eesmärkidele. Komisjon pidas terve aasta jooksul Kasahstani ametivõimudega dialoogi seoses riigi ühinemisega Maailma Kaubandus-organisatsiooniga ning Kaspia mere energeetikaprojekti edenemisega.

Euroopa Liidu ja *Kõrgõzstani* koostöönõukogu kohtus Brüsselis 13. veebruaril. Koostöönõukogu käsitles Kõrgõzstani poliitilisi reforme, õigusriigi ja inimõiguste küsimusi, piirkondlikku koostööd kaubandus- ja majandusvaldkonnas Kesk-Aasias ning transpordivaldkonnaga seotud keskkonnaküsimusi ning õigust ja siseasju. Euroopa Ühenduse ja *Kõrgõzstani Vabariigi* vahelisele *lepingule teatavate lennuliiklusteenuste kohta kirjutati alla 1. juunil.*

Euroopa Liidu ja *Tadžikistani* ühiskomitee seitsmes kohtumine peeti detsembris Brüsselis. Euroopa Liidu Kesk-Aasia strateegia raames käsitleti järgmisi küsimusi: Tadžikistani prioriteetsed erieesmärgid, nagu tehniline nõustamine seoses hüdroenergiasektori arendamisega, et parandada kodumaist energiavarustust ja energia eksportimise võimalusi. Vahetati seisukohti kaubandusküsimustes, investeerimiskliima parandamise ja olemasolevate ja tulevaste arenguprojektidega seotud küsimustes, nagu demokratiseerimisprotsessi toetamine, inimõigused ja õigusriik ning võitlus vaesuse vastu.

Finantskoostöö

Üldiselt olid 2007. aastal Euroopa Liidu ees seisvateks tähtsamateks küsimusteks jätkusuutliku majandus- ja sotsiaalarengu edendamine ning vaesuse kaotamine, eelkõige sotsiaalvaldkonna reformid Aasia ja Kesk-Aasia piirkondlike arengukavade abil.

Euroopa Ühendus toetas *tervishoiusektorit* Afganistanis, Bangladeshis, Filipiinidel, Indias ja Myanmaris. Piirkondlikul tasandil anti abi linnugripi profülaktikaks ja nakkushaiguste leviku tõkestamiseks. Vaesuse kaotamiseks võetakse ka meetmeid *toiduainetega kindlustamise* tagamiseks Afganistanis, Bangladeshis, Kambodžas,

Kõrgõzstanis, Laoses, Põhja-Koreas ja Tadžikistanis ning pakutakse *abi ümberasustatud elanikele* Afganistanis, Bangladeshis, Filipiinidel, Indoneesias, Myanmaris, Nepalis ja Tais.

Haridussektorile anti abi Bangladeshis, Indoneesias, Kambodžas, Pakistanis ja Vietnamis. Lisaks käivitati 2007. aastal uued programmid, mille raames toetatakse tulevikus Kasahstani, Kõrgõzstani, Myanmari, Nepali, Pakistani ja Türkmenistani. Aasia ja Kesk-Aasia riigid võivad saada juba toetust piirkondlikest Erasmus Munduse programmidest ja edaspidi ka kõrgharidusalasest programmist Tempus IV.

Valitsemistava parandamine, mis hõlmab riigi rahanduse juhtimist, reforme ja majanduse üleminekuperioodi, on samuti oluline valdkond, mida ühendus piirkonnas toetab. See kehtib eelkõige Afganistani, Hiina, Kambodža, Laose ja Sri Lanka kohta. Uusi programme hea valitsemistava edendamiseks alustati 2007. aastal ka Afganistanis, Bangladeshis, Indoneesias, Laoses ja Vietnamis.

2007. aastal toetas Euroopa Ühendus partnerlus- ja koostöölepingute rakendamist kõikides Kesk-Aasia maades, et lihtsustada üleminekut ning vähendada vaesust. Komisjon alustas konsultatsioone liikmesriikidega juunis vastu võetud uue Aasia partnerluse elluviimiseks.

Edaspidi saavad Aasia riigid kasu ka paljude riikide vahelisest koostööst, eelkõige energeetika, transpordi, hariduse ja keskkonna valdkonnas. 2007. aastal alustatud ettevalmistavad meetmed viivad tulevikus koostööni Hiina ja Indiaga kaubanduse, teaduse ja tehnoloogia valdkonnas. 2007. aasta oli oluline etapp Euroopa Ühenduse ning Aasia ja Kesk-Aasia vahel *keskkonna, energeetika* ja *kliimamuutuste* valdkonnas toimunud koostöös.

Koostöö Ladina-Ameerika riikidega

1. jaanuaril jõustus uus määrus, millega moodustatakse *arengukoostöö rahastamisvahend*. Selle peamised ülesanded on vaesuse kaotamine ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamine. Ladina-Ameerika erieesmärgid on sotsiaalne ühtekuuluvus, haridus, piirkondlik integratsioon ja säästev areng. Nimetatud määruse, 2007. aastal vastuvõetud riigipõhiste strateegiadokumentide ja 2007.–2013. aasta piirkondliku programmitöö juhiste alusel sidus komisjon kõnealusel aastal arengukoostööprogrammide raames kohustustega 340 miljonit eurot. Kogusumma jagati 17 aastapõhise meetmeprogrammi vahel, mis koosnesid 36 kogu Ladina-Ameerikat hõlmavast meetmest ning millest 2 on piirkondliku ja 2 allpiirkondliku tasandi meetmeprogrammid ja 13 kahepoolsed meetmeprogrammid. Olulisimad toetatud valdkonnad olid haridus ja kultuur (8 meedet), sotsiaalne ühtekuuluvus ja sotsiaalne kaasatus (6 meedet), riigi ja selle institutsioonide ajakohastamine (6 meedet) ning toetus majandussektorile (4 meedet).

Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna riike ühendava Rio grupi ja Euroopa Liidu vaheline ministrite kohtumine toimus 19. ja 20. aprillil Dominikaani Vabariigis Santo Domingos. Aruteludel käsitleti olukorda Haitil, energeetikat, keskkonda ja kliimamuutusi, mitmepoolsuse tugevdamist (eelkõige inimõiguste ja uimastivastase võitluse valdkonnas), keskmise sissetulekuga riike, vaesusevastast võitlust ning Euroopa Liidu ja Rio grupi vahelisi suhteid tulevikus.

Kõnelused *assotsieerimislepingute* üle algasid *Andide Ühendusega* 14. juunil ja *Kesk-Ameerikaga* 28. ja 29. juunil. Esimesed läbirääkimisvoorud toimusid septembris Colombias ja oktoobris Costa Ricas. Läbirääkimisi Andide Ühendusega jätkati 10.–14. detsembril Brüsselis. Tulevikus sõlmitavad lepingud käsitlevad poliitilist dialoogi Euroopa Ühenduse ja kõnealuste piirkondade vahel, koostöö tugevdamist ja osapoolte majandussuhete lihtsustamist eelkõige sooduskaubanduse ja vabakaubanduslepingu osas.

23.–25. septembril toimus Tšiilis Santiagos *sotsiaalset ühtekuuluvust käsitlev foorum,* mille eesmärk oli valmistada ette Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika ning Kariibi mere piirkonna riikide tippkohtumine, et edendada võrdõiguslikkust, vaesuse kaotamist ja sotsiaalset kaasamist käsitlevat dialoogi ja koostööd. Pariisis toimus 29. ja 30. novembril kohalike omavalitsuste esindajate Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika ning Kariibi mere piirkonna riikide foorum, mille käigus loodi piirkondadevahelise dialoogi raames detsentraliseeritud koostöö võimalusi.

Komisjon võttis 30. mail, enne 4. juulil toimunud Euroopa Liidu ja Brasiilia esimest tippkohtumist vastu teatise *„Teel ELi ja Brasiilia strateegilise partnerluse poole"* ([1]). Lissabonis peetud tippkohtumisel sõlmiti Euroopa Liidu ja Brasiilia vahel uus strateegiline partnerlus, mis põhineb osapoolte ajaloolistel, kultuurilistel ja majanduslikel sidemetel. Partnerid kinnitasid muu hulgas oma kohustust parandada poliitilist dialoogi piirkondadevahelisel tasandil ja dialoogi valdkondliku poliitika alal, näiteks meretranspordi, teaduse ja tehnoloogia, infoühiskonna, energeetika ja hariduse valdkonnas. Osapooled olid ühel meelel selles osas, et toimetulekuks ülemaailmsete väljakutsetega on vaja välja töötada ühised strateegiad ja neid strateegiaid edendada. Osapooled leppisid kokku ka selles, et parim viis ülemaailmsete küsimuste käsitlemiseks on tõhusad mitmepoolsed meetmed, milles keskne osa on ÜRO-l. Lisaks lubasid osapooled pöörata erilist tähelepanu Euroopa Liidu ja Mercosuri vaheliste suhete tugevdamisele ning kohustusid sõlmima assotsieerimislepingu kõnealuse kahe organisatsiooni vahel. President Luiz Inácio Lula da Silva esimene visiit komisjoni 5. juulil kinnitas uue ajastu algust Euroopa Liidu ja Brasiilia vahelistes suhetes.

Kolmas *Euroopa Liidu ja Tšiili assotsiatsiooninõukogu* tuli kokku 24. juulil Brüsselis. Volinik Ferrero-Waldner ja minister Foxley kirjutasid alla Euroopa Liidu ja Tšiili

([1]) KOM(2007) 281 (ELT C 191, 17.8.2007).

koostöölepingu aastateks 2007–2013, mille eelarve on 41 miljonit eurot. Programmis keskendutakse kolmele prioriteetsele sektorile: sotsiaalne ühtekuuluvus: kõrgharidus; innovatsioon ja konkurentsivõime.

Euroopa Liidu ja Mehhiko ühiskomitee korraline kohtumine toimus kehtiva assotsieerimislepingu raames 26. ja 27. novembril.

Euroopa Ühendus ja Ameerika Arengupank kirjutasid teisele vastastikuse mõistmise memorandumile alla 19. novembril.

Pärsia lahe riigid, Iraan ja Jeemen

Koostöönõukogu ja *Pärsia lahe koostöönõukogu* kaheksas ühiskohtumine toimus 8. mail Saudi Araabias Ar-Riyāḍis. Kõnelustel käsitleti käimasolevaid vabakaubandusläbirääkimisi, Euroopa Liidu ja Pärsia lahe koostöönõukogu koostööd, mõlemaid osapooli huvitavaid poliitilisi küsimusi ja piirkondlikku olukorda. Arutelud jätkusid 25. septembril New Yorgis ÜRO Peaassamblee raames peetud Euroopa Liidu ministrite kolmiku ja Pärsia lahe koostöönõukogu kohtumisel.

Iraani tuumarelva küsimust jälgiti tähelepanelikult ja Euroopa Liit võttis asjaomaseid meetmeid. 23. veebruaril võttis nõukogu vastu ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1737 (2006) vastava ühise seisukoha, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ([1]), eesmärgiga veenda Iraani viivitamata peatama teatav tuumarelva leviku tõkestamise seisukohast tundlik tuumaenergiaalane tegevus. Piiravate meetmete (kaupade, tehnoloogiate ja tehnilise ja rahalise abi tarnimise keeld, nimetatud resolutsioonis loetletud isikutele või organisatsioonidele kuuluvate varade külmutamine) rakendamine sätestati nõukogu 19. aprilli määruses ([2]). Ühist seisukohta ja määrust muudeti hiljem, et lülitada neisse julgeolekunõukogu 2007. aasta resolutsioonis 1747 (2007) heaks kiidetud täiendavad piiravad meetmed.

Neljas poliitiline kõnelustevoor *Jeemeniga* peeti 25. oktoobril Brüsselis, sellel käsitleti Jeemeni valitsuse teostatavaid reforme, inimõigusi, turvalisust ja geopoliitilist olukorda piirkonnas.

Euroopa Liit jätkas diplomaatiliste jõupingutustega tähelepanu pööramist inimõiguste rikkumistele.

Euroopa Liit algatas uue *Erasmus Munduse* programmi, et tugevdada Euroopa, Iraani, Iraagi ja Jeemeni ülikoolide vahelisi sidemeid. Euroopa Liit toetas ka mitmeid *uimastivastase koostöö* raames teostatavaid projekte. Kokku on Iraanis käigus kuus Euroopa Liidu projekti, mida rahastatakse 5,2 miljoni euroga. Neist projektidest kolm teostatakse koostöös ÜROga.

([1]) Ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT L 61, 28.2.2007).
([2]) Määrus (EÜ) nr 423/2007 (ELT L 103, 20.4.2007).

Kasulikud viidad

- Välissuhete peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/index.htm
- Koostöötalitus EuropeAid:
  http://ec.europa.eu/europeaid/index_fr.htm
- Väliskoostööprogrammid:
  http://ec.europa.eu/europeaid/where/worldwide/index_fr.htm
- Inimõigused:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/human_rights/intro/index.htm
- Valimiste korraldamiseks antava abi ja nende vaatlemise üldstrateegia:
  http://ec.europa.eu/external_relations/human_rights/eu_election_ass_observ/index.htm
- Demokraatia ja inimõiguste edendamine:
  http://ec.europa.eu/europeaid/where/worldwide/eidhr/index_fr.htm
- Euroopa Liidu poliitika inimõiguste küsimuses:
  http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?lang=et&id=822&mode=g&name=
  http://www.europarl.europa.eu/comparl/afet/droi/default.htm
- Arengukoostöö ja arengu peadirektoraat:
  http://ec.europa.eu/development/index_fr.cfm
- Aastatuhande arengueesmärgid:
  http://www.un.org/french/millenniumgoals/index.shtml
- Keskkonna ja loodusvarade majandamise temaatiline strateegia:
  http://ec.europa.eu/development/policies/9interventionareas/environment/funding/funding_en.cfm
- Humanitaarabi peadirektoraat (ECHO):
  http://ec.europa.eu/echo/index_fr.htm
- Humanitaarvajaduste hindamine ja unustatud kriiside tuvastamine:
  http://ec.europa.eu/echo/pdf_files/strategic_methodologies/methodology_2007_fr.pdf
- Suhted AKV riikidega:
  http://www.acpsec.org/index_f.htm
- Cotonou partnerlusleping:
  http://ec.europa.eu/development/geographical/cotonouintro_fr.cfm
- Suhted Vahemere piirkonna riikidega:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/med_mideast/intro/index.htm
- Suhted Aasia riikidega:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/asia/index.htm
  http://ec.europa.eu/europeaid/where/asia/index_fr.htm
- Suhted Ladina-Ameerika riikidega:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/la/index.htm
  http://ec.europa.eu/europeaid/where/latin-america/index_fr.htm

4. jagu

Panus ülemaailmse julgeoleku tagamisse

Ühine välis- ja julgeolekupoliitika

Põhiaspektid

2007. aastal muutis Euroopa Liit oma välistegevuse veelgi nähtavamaks ja tõhusamaks. Ta suurendas meetmete sidusust ja koostoimet, et saavutada oma eesmärgid kõikides välispoliitikaga seotud valdkondades, sealhulgas julgeolek, kaubandus, arenguabi ja konfliktide ärahoidmine.

EL pürgis vastavalt endale seatud eesmärgile jätkuvalt tõhusa mitmepoolsuse poole, toetades ühtaegu mitut rahu- ja ülesehitusprotsessi ning kasutades ära kõiki välissuheteks ettenähtud vahendeid, et teostada tsiviilmissioone (näiteks õigusriigi tagamiseks) ja sõjalisi operatsioone.

Samuti rakendati 2007. aastal esimest korda *stabiliseerimisvahendit,* ([1]) mis vahetab välja kiirreageerimisvahendi. Põhiosa stabiliseerimisvahendist moodustab kriisiolukorras võetavate ja kuni 18 kuud kesta võivate meetmete juhtimine. Selleks on eraldatud 93 miljonit eurot 2007. aasta eelarvest, mille kogusumma on 140 miljonit eurot. Stabiliseerimisvahend hõlmab paljusid erinevaid meetmeid, millega toetatakse näiteks vahendustegevust, usalduse suurendamist, ajutise riigihalduse ja kohtusüsteemi loomist, endiste võitlejate demobiliseerimiseks ja taasintegreerimiseks ettenähtud tsiviilmeetmeid, infrastruktuuride taastamist ja katastroofidele reageerimist.

Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) valdkonnas käivitati 2007. aastal neli uut operatsiooni: politseimissioon Afganistanis (EUPOL Afghanistan), politsei- ja julgeolekumissioon Kongo Demokraatlikus Vabariigis (EUPOL RD Congo), ELi planeerimisrühm (EUPT Kosovo) võimaliku politseimissiooni käivitamiseks Kosovos ning sõjaline operatsioon Tšaadis / Kesk-Aafrika Vabariigis (EUFOR Tchad/RCA). Komisjon jätkab ühise välis- ja julgeolekupoliitika vahenditest rahastatavate tsiviiloperatsioonide eelarve haldamist.

Lisaks määras ELi kõrge esindaja Javier Solana 29. jaanuaril Michael Matthiesseni oma eriesindajaks ÜVJP küsimustes Euroopa Parlamendi juures ja Riina Kionka oma eriesindajaks inimõiguste küsimuses. 23. aprillil esines Javier Solana liikmesriikide parlamentide kaitsekomisjonide esimeeste kohtumisel Berliinis, kus ta tervitas võimalust, mida nimetatud kohtumiste korrapärane korraldamine pakub EJKP valikute arutamiseks.

([1]) Määrus (EÜ) nr 1717/2006 (ELT L 327, 24.11.2006).

17. juunil kiitis nõukogu heaks eesistujariigi aruande Euroopa Liidu tegevuse kohta konfliktide lahendamisel. Aruande soovitused tuginevad kogemustele, mis on saadud varajase hoiatamise, planeerimise, ELi vahendite kasutamise ja partneritega tehtava koostöö alal.

Uus Lissaboni leping, [1] mille riigipead ja valitsusjuhid 13. detsembril vastu võtsid, sisaldab muudatusi, mis tõhustavad laienenud liidu tegevust ja suurendavad tema demokraatlikku õiguspärasust, muutes ühtlasi välistegevuse sidusamaks. Lepinguga nähakse muu hulgas ette ÜVJP kõrge esindaja ametikoht. ÜVJP kõrge esindaja on samal ajal komisjoni asepresident ja teda toetab Euroopa Liidu välisteenistus.

Ühist välis- ja julgeolekupoliitikat toetatakse kõikide Euroopa Liidu käsutuses olevate poliitiliste vahenditega ning see on üha enam kaasatud ELi strateegiliste eesmärkide saavutamisse pikaajalise arengu ja vaesuse kõrvaldamise valdkonnas. Sel eesmärgil võttis nõukogu 19. ja 20. novembri istungjärgul vastu järeldused meetmete kohta, mida EL võtab reageerimiseks ebakindlatele olukordadele, ning julgeoleku ja arengu vahelise seose kohta.

ÜVJP elluviimine

18. septembril kiitis nõukogu heaks Euroopa Liidu eriesindajate nimetamise, volituste ja rahastamise suuniste ajakohastamise. Nõukogu leiab, et eriesindaja volitused ei tohi üldjuhul kesta üle nelja aasta, ning kiidab heaks hindamisprotsessi tugevdamise ja eriesindaja kaasamise poliitika koordineerimise edendamisse kohapeal. Seejuures toetab ta põhimõtet, et naised ja mehed peaksid olema sellel ametikohal võrdselt esindatud.

Samal päeval võttis nõukogu vastu läbirääkimissuunised, millega ta volitas eesistujariiki algatama edaspidi ELi sõjaliste kriisiohjemissioonide puhul vastuvõtjariigiga läbirääkimised, et sõlmida leping ELi juhitavate vägede staatuse kohta, lähtudes täiendatud näidislepingust. Eesistujariik võib seejuures vajadusel kasutada peasekretäri ja ÜVJP kõrge esindaja abi.

Aasta jooksul ÜVJP raames vastu võetud nõukogu ühismeetmed ja ühised seisukohad on olnud seotud järgmiste teemadega:

- Balkani piirkond:
  - ühise seisukoha 2004/133/ÜVJP (endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ekstremistide vastu suunatud piiravate meetmete kohta) muutmine ja kehtivusaja pikendamine [2];

[1] Vt käesoleva aruande I peatüki 3. jao punkt „Aluslepingute reformimine".
[2] Ühine seisukoht 2007/86/ÜVJP (ELT L 35, 8.2.2007).

— Euroopa Liidu Bosnia ja Hertsegoviina eriesindaja volituste muutmine ja pikendamine ([1]);

— Euroopa Liidu eriesindaja Miroslav Lajčáki nimetamine Bosniasse ja Hertsegoviinasse ([2]);

— Euroopa Liidu endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi eriesindaja volituste muutmine ja pikendamine ([3]);

— endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu volituste tõhusat rakendamist toetavate meetmete kehtivusaja pikendamine ([4]);

— ühise seisukoha 2004/293/ÜVJP (millega pikendatakse endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu volituste tõhusat rakendamist toetavate meetmete kehtivusaega) rakendamine ([5]);

— Kosovos võimaliku rahvusvahelise tsiviilmissiooni ja selle koostisosana Euroopa Liidu eriesindaja ametikoha loomise ettevalmistamisele kaasaaitamiseks asutatud ELi rühma volituste pikendamine ([6]);

— nõukogu ühismeetme 2006/304/ÜVJP (millega asutatakse ELi planeerimisrühm (EUPT Kosovo) seoses ELi võimaliku kriisiohjamise operatsiooniga Kosovos õigusriigi alal ja teistes võimalikes valdkondades) muutmine ja kehtivusaja pikendamine ([7]) ([8]);

— nõukogu ühismeetme 2006/623/ÜVJP (millega asutatakse ELi rühm Kosovos võimaliku rahvusvahelise tsiviilmissiooni ja selle koostisosana Euroopa Liidu eriesindaja ametikoha loomise ettevalmistamisele kaasaaitamiseks (ICMi/EUSRi ettevalmistusrühm)) muutmine ja kehtivusaja pikendamine ([9]) ([10]);

— ühismeetme 2002/921/ÜVJP (millega pikendatakse Euroopa Liidu järelevalvemissiooni volitusi) muutmine ([11]);

— ühise seisukoha 2004/694/ÜVJP (edasiste meetmete kohta, millega toetatakse endise Jugoslaavia asjade rahvusvahelise kriminaalkohtu volituste tõhusat rakendamist) kehtivusaja pikendamine ([12]);

([1]) Ühismeede 2007/87/ÜVJP (ELT L 35, 8.2.2007).
([2]) Otsus 2007/427/ÜVJP (ELT L 159, 20.6.2007).
([3]) Ühismeede 2007/109/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
([4]) Ühine seisukoht 2007/150/ÜVJP (ELT L 66, 6.3.2007).
([5]) Otsus 2007/521/ÜVJP (ELT L 192, 24.7.2007).
([6]) Ühismeede 2007/203/ÜVJP (ELT L 90, 30.3.2007).
([7]) Ühismeede 2007/520/ÜVJP (ELT L 192, 24.7.2007).
([8]) Ühismeede 2007/778/ÜVJP (ELT L 312, 30.11.2007).
([9]) Ühismeede 2007/517/ÜVJP (ELT L 190, 21.7.2007).
([10]) Ühismeede 2007/744/ÜVJP (ELT L 301, 20.11.2007).
([11]) Ühismeede 2007/40/ÜVJP (ELT L 17, 24.1.2007).
([12]) Ühine seisukoht 2007/635/ÜVJP (ELT L 256, 2.10.2007).

— Bosnias ja Hertsegoviinas toimuva Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni ELi relvajõudude juhataja nimetamine (1);

— ühismeetme 2004/570/ÜVJP (Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni kohta Bosnias ja Hertsegoviinas) muutmine (2);

— Bosnias ja Hertsegoviinas toimuva Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni ELi operatsiooni ülema nimetamine (3);

— Bosnias ja Hertsegoviinas toimuva Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni ELi kontingendi juhatuse ülema Napolis nimetamine (4);

— ühismeetme 2007/87/ÜVJP (millega muudetakse ja pikendatakse Bosniasse ja Hertsegoviinasse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi) muutmine (5);

— Euroopa Liidu politseimissiooni pikendamine Bosnias ja Hertsegoviinas (6);

— ühismeetme 2007/749/ÜVJP (Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Bosnias ja Hertsegoviinas) rakendamine (7);

— Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPM) juhi / politseiülema nimetamine Bosniasse ja Hertsegoviinasse (8);

— ELi planeerimisrühma (EUPT Kosovo) juhi nimetamine (9);

- Lõuna-Kaukaasia:

  — Euroopa Liidu Lõuna-Kaukaasia eriesindaja volituste muutmine ja pikendamine (10);

  — ühismeetme 2006/439/ÜVJP (mis käsitleb Euroopa Liidu edasist osalemist Gruusia/Lõuna-Osseetia konflikti lahendamise protsessis) kehtivusaja pikendamine (11);

- Kesk-Aasia:

  — teatavate Usbekistani vastu suunatud piiravate meetmete kehtivusaja pikendamine (12);

  — Usbekistani vastu suunatud piiravad meetmed (13);

(1) Akt 2007/711/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus BiH/11/2007 (ELT L 288, 6.11.2007).
(2) Ühismeede 2007/720/ÜVJP (ELT L 291, 9.11.2007).
(3) Akt 2007/724/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus BiH/10/2007 (ELT L 293, 10.11.2007).
(4) Akt 2007/725/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus BiH/12/2007 (ELT L 293, 10.11.2007).
(5) Ühismeede 2007/748/ÜVJP (ELT L 303, 21.11.2007).
(6) Ühismeede 2007/749/ÜVJP (ELT L 303, 21.11.2007).
(7) Otsus 2007/791/ÜVJP (ELT L 317, 5.12.2007).
(8) Poliitika- ja julgeolekukomitee otsus EUPM/3/2007 (ELT L 329, 14.12.2007).
(9) Akt 2007/888/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus EUPT/2/2007 (ELT L 346, 29.12.2007).
(10) Ühismeede 2007/111/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(11) Ühismeede 2007/484/ÜVJP (ELT L 181, 11.7.2007).
(12) Ühine seisukoht 2007/338/ÜVJP (ELT L 128, 16.5.2007).
(13) Ühine seisukoht 2007/734/ÜVJP (ELT L 295, 14.11.2007).

— ühismeetme 2007/113/ÜVJP (millega muudetakse ja pikendatakse Kesk-Aasiasse nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi) muutmine (1);

- Aasia:
  — Euroopa Liidu Afganistani eriesindaja volituste pikendamine (2);
  — Birma/Myanmari vastu suunatud piiravate meetmete uuendamine (3);
  — Euroopa Liidu politseimissiooni asutamine Afganistanis (EUPOL Afghanistan) (4);
  — Euroopa Liidu ja Horvaatia Vabariigi vahelise Horvaatia Vabariigi osalemist Euroopa Liidu politseimissioonil Afganistanis (EUPOL Afghanistan) käsitleva lepingu sõlmimine (5);
  — Euroopa Liidu ja Uus-Meremaa vahelise Uus-Meremaa osalemist Euroopa Liidu politseimissioonil Afganistanis käsitleva lepingu (EUPOL Afghanistan) sõlmimine (6);
  — missiooni EUPOL Afghanistan juhi ametisse nimetamine (7);
  — ühismeetme 2007/106/ÜVJP (millega pikendatakse Afganistani nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi) muutmine (8);
  — ühismeetme 2007/369/ÜVJP (millega muudetakse ühismeedet 2007/369/ÜVJP Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Afganistanis (EUPOL Afghanistan)) muutmine (9);
  — Euroopa Liidu osalemine Korea poolsaare energia arenduse organisatsioonis (KEDO) (10);
  — ühise seisukoha 2006/318/ÜVJP (millega muudetakse ühist seisukohta 2006/318/ÜVJP Birma/Myanmari vastu suunatud piiravate meetmete uuendamise kohta) muutmine (11);
  — Afganistanis läbiviidava Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPOL Afghanistan) panustajate komitee asutamine (12);

(1) Ühismeede 2007/634/ÜVJP (ELT L 256, 2.10.2007).
(2) Ühismeede 2007/106/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(3) Ühine seisukoht 2007/248/ÜVJP (ELT L 107, 25.4.2007).
(4) Ühismeede 2007/369/ÜVJP (ELT L 139, 31.5.2007).
(5) Otsus 2007/665/ÜVJP (ELT L 270, 13.10.2007).
(6) Otsus 2007/670/ÜVJP (ELT L 274, 18.10.2007).
(7) Akt 2007/685/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus EUPOL AFG/1/2007 (ELT L 281, 25.10.2007).
(8) Ühismeede 2007/732/ÜVJP (ELT L 295, 14.11.2007).
(9) Ühismeede 2007/733/ÜVJP (ELT L 295, 14.11.2007).
(10) Ühine seisukoht 2007/762/ÜVJP (ELT L 305, 23.11.2007).
(11) Ühine seisukoht 2007/750/ÜVJP (ELT L 308, 24.11.2007).
(12) Akt 2007/886/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus EUPOL AFGH/2/2007 (ELT L 346, 29.12.2007).

- Aafrika:
  - Côte d'Ivoire'i vastu suunatud piiravate meetmete uuendamine [1] [2];
  - ühise seisukoha 2004/137/ÜVJP (mis käsitleb Libeeria vastu suunatud piiranguid) muutmine ja kehtivusaja pikendamine [3];
  - ühise seisukoha 2002/960/ÜVJP (mis käsitleb Somaalia-vastaseid piiravaid meetmeid) muutmine [4];
  - Euroopa Liidu Sudaani eriesindaja volituste pikendamine [5];
  - Euroopa Liidu eriesindaja ametisse nimetamine Ida-Aafrika järvede piirkonnas [6];
  - Zimbabwe vastu suunatud piiravate meetmete uuendamine [7];
  - ühismeetme 2006/319/ÜVJP (Kongo Demokraatlikus Vabariigis tegutsevat ÜRO missiooni (MONUC) valimisprotsessi ajal toetava Euroopa Liidu sõjalise operatsiooni kohta) kehtetuks tunnistamine [8];
  - ühismeetme 2005/355/ÜVJP (Kongo Demokraatliku Vabariigi julgeolekusektori reformide alase Euroopa Liidu nõustamis- ja abimissiooni kohta) muutmine [9];
  - ühise seisukoha 2004/161/ÜVJP (millega pikendatakse Zimbabwe vastu suunatud piiravaid meetmeid) rakendamine [10];
  - Euroopa Liidu eriesindaja nimetamine Sudaani [11];
  - ühismeetme 2005/557/ÜVJP (Aafrika Liidu missiooni Sudaani Dārfūri piirkonnas toetava Euroopa Liidu tsiviil-sõjalise tegevuse kohta) rakendamine [12];
  - ühismeetme 2005/557/ÜVJP (Aafrika Liidu missiooni Sudaani Dārfūri piirkonnas toetava Euroopa Liidu tsiviil-sõjalise tegevuse kohta seoses Aafrika Liidu missiooni Somaalias (AMISOM) loomist abistava sõjalise toetuselemendi lisamisega) muutmine [13];
  - ühise seisukoha 2002/960/ÜVJP (mis käsitleb Somaalia-vastaseid piiravaid meetmeid) muutmine [14];

---

(1) Ühine seisukoht 2007/92/ÜVJP (ELT L 41, 13.2.2007).
(2) Ühine seisukoht 2007/761/ÜVJP (ELT L 305, 23.11.2007).
(3) Ühine seisukoht 2007/93/ÜVJP (ELT L 41, 13.2.2007).
(4) Ühine seisukoht 2007/94/ÜVJP (ELT L 41, 13.2.2007).
(5) Ühismeede 2007/108/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(6) Ühismeede 2007/112/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(7) Ühine seisukoht 2007/120/ÜVJP (ELT L 51, 20.2.2007).
(8) Ühismeede 2007/147/ÜVJP (ELT L 64, 2.3.2007).
(9) Ühismeede 2007/192/ÜVJP (ELT L 87, 28.3.2007).
(10) Otsus 2007/235/ÜVJP (ELT L 101, 18.4.2007).
(11) Otsus 2007/238/ÜVJP (ELT L 103, 20.4.2007).
(12) Otsus 2007/244/ÜVJP (ELT L 106, 24.4.2007).
(13) Ühismeede 2007/245/ÜVJP (ELT L 106, 24.4.2007).
(14) Ühine seisukoht 2007/391/ÜVJP (ELT L 146, 8.6.2007).

— Libeeria vastu suunatud piirangute lõpetamine [1];

— julgeolekusektori reformi alane politseimissioon ja selle õigusalane kontaktüksus Kongo Demokraatlikus Vabariigis (EUPOL Kinshasa) [2];

— Kongo Demokraatliku Vabariigi (KDV) julgeolekusektori reformide alane Euroopa Liidu nõustamis- ja abimissioon (EUSEC RD Congo) [3];

— ühise seisukoha 2005/440/ÜVJP (mis käsitleb Kongo Demokraatliku Vabariigi vastu suunatud piiravaid meetmeid) muutmine [4];

— Euroopa Liidu sõjaline operatsioon Tšaadi Vabariigis ja Kesk-Aafrika Vabariigis [5];

— ühismeetme 2005/557/ÜVJP (Aafrika Liidu missioone Sudaani Dārfūri piirkonnas ja Somaalias toetava Euroopa Liidu tsiviil-sõjalise tegevuse kohta) rakendamine [6];

— ühismeetme 2007/108/ÜVJP (millega pikendatakse Sudaani nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volitusi) muutmine [7];

— Euroopa Liidu eriesindaja nimetamine Aafrika Liitu [8];

— ühismeetme 2005/557/ÜVJP (Aafrika Liidu missioone Sudaani Dārfūri piirkonnas ja Somaalias toetava Euroopa Liidu tsiviil-sõjalise tegevuse kohta) kehtetuks tunnistamine [9];

- Lähis-Ida:

— Lähis-Ida rahuprotsessi jaoks nimetatud Euroopa Liidu eriesindaja volituste pikendamine ja muutmine [10];

— Iraani vastu suunatud piiravate meetmete vastuvõtmine [11];

— ühise seisukoha 2007/140/ÜVJP (mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid) muutmine [12];

— ühismeetme 2005/889/ÜVJP (millega asutatakse Euroopa Liidu piirihaldamise abimissioon Rafah' piiriületuspunktis (EU BAM Rafah)) muutmine ja kehtivusaja pikendamine [13];

---

(1) Ühine seisukoht 2007/400/ÜVJP (ELT L 150, 12.6.2007).
(2) Ühismeede 2007/405/ÜVJP (ELT L 151, 13.6.2007).
(3) Ühismeede 2007/406/ÜVJP (ELT L 151, 13.6.2007).
(4) Ühine seisukoht 2007/654/ÜVJP (ELT L 264, 10.10.2007).
(5) Ühismeede 2007/677/ÜVJP (ELT L 279, 23.10.2007).
(6) Otsus 2007/690/ÜVJP (ELT L 282, 26.10.2007).
(7) Ühismeede 2007/809/ÜVJP (ELT L 323, 8.12.2007).
(8) Ühismeede 2007/805/ÜVJP (ELT L 323, 8.12.2007).
(9) Ühismeede 2007/887/ÜVJP (ELT L 346, 29.12.2007).
(10) Ühismeede 2007/110/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(11) Ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP (ELT L 61, 28.2.2007).
(12) Ühine seisukoht 2007/246/ÜVJP (ELT L 106, 24.4.2007).
(13) Ühismeede 2007/359/ÜVJP (ELT L 133, 25.5.2007).

— teatavate palestiinlaste ajutine vastuvõtmine Euroopa Liidu liikmesriikides (1);

— Palestiina aladel toimuva Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPOL COPPS) juhi / politseiülema volituste pikendamine (2);

— ühismeetme 2005/190/ÜVJP (Euroopa Liidu integreeritud õigusriigimissiooni EUJUST LEX kohta Iraagis) muutmine ja kehtivusaja pikendamine (3);

— ühismeetme 2005/797/ÜVJP (Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Palestiina aladel) muutmine (4);

— ühismeetme 2005/889/ÜVJP (millega asutatakse Euroopa Liidu piirihaldamise abimissioon Rafah' piiriületuspunktis (EU BAM Rafah)) muutmine (5);

— otsuse 2006/807/ÜVJP (Euroopa Liidu politseimissiooni kohta Palestiina aladel) muutmine (6);

- Ida-Euroopa:

— Euroopa Liidu eriesindaja nimetamine Moldova Vabariigis (7);

— ühise seisukoha 2004/179/ÜVJP (Moldova Vabariigi Transnistria piirkonna juhtkonna vastu suunatud piiravate meetmete kohta) kehtivusaja pikendamine ja muutmine (8);

— teatud Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete pikendamine (9);

- muud valdkonnad ja piirkonnad:

— ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP (terrorismivastaste erimeetmete rakendamise kohta) ajakohastamine (10);

— Euroopa Liidu terrorismivastase võitluse strateegia ning radikaliseerumise ja terroristide värbamise vastase strateegia rakendamine (11);

— ÜRO 16 terrorismivastast võitlust käsitleva konventsiooni ja protokolli ülemaailmse kohaldamise ning ÜROs rahvusvahelist terrorismi käsitleva ülemaailmse konventsiooni sõlmimise toetamine;

(1) Ühine seisukoht 2007/705/ÜVJP (ELT L 285, 31.10.2007).
(2) Akt 2007/737/ÜVJP, poliitika- ja julgeolekukomitee otsus EUPOL COPPS/1/2007 (ELT L 298, 16.11.2007).
(3) Ühismeede 2007/760/ÜVJP (ELT L 305, 23.11.2007).
(4) Ühismeede 2007/806/ÜVJP (ELT L 323, 8.12.2007).
(5) Ühismeede 2007/807/ÜVJP (ELT L 323, 8.12.2007).
(6) Otsus 2007/808/ÜVJP (ELT L 323, 8.12.2007).
(7) Ühismeede 2007/107/ÜVJP (ELT L 46, 16.2.2007).
(8) Ühine seisukoht 2007/121/ÜVJP (ELT L 51, 20.2.2007).
(9) Ühine seisukoht 2007/173/ÜVJP (ELT L 79, 20.3.2007).
(10) Ühine seisukoht 2007/871/ÜVJP (ELT L 340, 22.12.2007).
(11) KOM(2007) 649 ja KOM(2007) 681 (ELT C 9, 15.1.2008).

— otsuse 2004/197/ÜVJP (millega luuakse mehhanism Euroopa Liidu sõjalise või kaitsetähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks (Athena)) muutmine ([1]);

— keemiarelvade hävitamine Venemaa Föderatsioonis massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia raames ([2]);

— Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni (OPCW) tegevuse toetamine massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames ([3]);

— Euroopa Liidu sõjalise või kaitsetähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks loodava mehhanismi (Athena) kodifitseerimine ([4]);

— ülemääraseid kahjustusi tekitavate või valimatu toimega tavarelvade kasutamise keelustamist ja piiramist käsitleva konventsiooni toetamine Euroopa julgeolekustrateegia raames ([5]);

— massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames Korea Rahvademokraatlikus Vabariigis läbiviidavate Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri (IAEA) järelevalve- ja kontrollitoimingute toetamine ([6]);

— ühise seisukoha 2001/931/ÜVJP (milles käsitletakse terrorismivastaste erimeetmete rakendamist ning tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2007/448/ÜVJP) ajakohastamine ([7]).

Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsestrateegia ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika

Euroopa Kaitseagentuur

Nõukogu võttis 18. septembril vastu otsuse, mis käsitleb Euroopa Kaitseagentuuri finantsmäärust, hankelepingute sõlmimise eeskirju ja Euroopa Kaitseagentuuri tegevuseelarvest rahalise toetuse andmise eeskirju ([8]).

Kriisiohje

Kriisiolukordadele reageerimiseks võetavate meetmete koordineerimisel tehti 2007. aastal olulisi edusamme. Komisjon teatas delegatsioonide juhtidele konkreetsetest meetmetest, mida tuleb võtta, et hõlbustada kriisi kõige raskemas etapis kohapealse

([1]) Otsus 2007/91/ÜVJP (ELT L 41, 13.2.2007).
([2]) Ühismeede 2007/178/ÜVJP (ELT L 81, 22.3.2007).
([3]) Ühismeede 2007/185/ÜVJP (ELT L 85, 27.3.2007).
([4]) Otsus 2007/384/ÜVJP (ELT L 152, 13.6.2007).
([5]) Ühismeede 2007/528/ÜVJP (ELT L 194, 26.7.2007).
([6]) Ühismeede 2007/753/ÜVJP (ELT L 304, 22.11.2007).
([7]) Ühine seisukoht 2007/871/ÜVJP (ELT L 340, 22.12.2007).
([8]) Otsus 2007/643/ÜVJP (ELT L 269, 12.10.2007).

tegevuse koordineerimist komisjoni talituste vahel ning liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Samuti lõi komisjon delegatsioonides nn kriisikorrespondentide võrgustiku. Juulis loodi lisaks uurimisrühm, kes analüüsib komisjoni tegevust kriisiolukordadele reageerimisel ja teeb tööd koordineerimise tõhustamiseks. Rühm uurib varasemate kriisiolukordade kulgu, et teha kindlaks neile reageerimiseks võetud meetmete tugevad ja nõrgad küljed.

12. ja 13. novembril toimus kõrgetasemeline konverents, kus käsitleti samuti liidu reageerimist kriisiolukordadele. Konverents kandis nimetust *„Varajasest hoiatamisest varajase reageerimiseni: kuidas parandada pikemas perspektiivis ELi reageerimist kriisiolukordadele ja ohtudele"*.

Relvade leviku tõkestamine

Euroopa Parlament avaldas 18. jaanuari resolutsioonis [1] kahetsust selle üle, et Euroopa Liidu relvaekspordi toimimisjuhendit käsitleva ühise seisukoha vastuvõtmiseks ei ole astutud ühtegi sammu, kuigi seisukoha tekst kiideti heaks juba 2005. aasta juunis.

14. märtsil [2] kutsus parlament rahvusvahelist üldsust üles toetama algatusi, mille eesmärk on luua mehhanism, mis võimaldaks rikastada uraani mitmepoolsete rahvusvaheliste kokkulepete raames ja Rahvusvahelise Aatomienergia Agentuuri kontrolli all.

17. juunil märkis nõukogu, et on alanud töö juriidiliselt siduva rahvusvahelise relvakaubandusalase lepingu väljatöötamiseks, ning kinnitas arenguaruande 2003. aasta detsembris nõukogus vastu võetud ja massihävitusrelvade leviku vastast võitlust käsitleva Euroopa strateegia rakendamise kohta.

19. märtsil vastu võetud ühismeetmega 2007/185/ÜVJP [3] toetas Euroopa Liit Keemiarelvade Keelustamise Organisatsiooni tegevust, rahastades massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamise raames seitset projekti.

14. mail kiitis nõukogu heaks mehhanismi Euroopa Liidu sõjalise või kaitsetähendusega operatsioonide ühiste kulude rahastamise haldamiseks (Athena) [4]. Selle otsusega kodifitseeriti 23. veebruari 2004. aasta otsuse tekst, millega Athena algselt loodi, et võtta arvesse selles hiljem tehtud muudatusi.

19. juunil võttis nõukogu vastu *aruande väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastast võitlust käsitleva ELi strateegia rakendamise kohta*. Ta väljendas heameelt märkimisväärsete edusammude üle, mida

(1) ELT C 244 (18.10.2007).
(2) ELT C 287 E (29.11.2007).
(3) ELT L 85, 27.3.2007.
(4) Otsus 2007/384/ÜVJP (ELT L 152, 13.6.2007).

Euroopa Liit ja tema liikmesriigid on teinud strateegia ja 2005. aastal vastuvõetud kava elluviimisel, ning avaldas kindlat toetust ÜRO programmile kerg- ja väikerelvade salakaubanduse ärahoidmiseks, sellega võitlemiseks ja selle likvideerimiseks. Nõukogu võttis teise poolaastaaruande vastu 11. novembril. 19. novembril võttis nõukogu samuti vastu kuuenda aastaaruande, milles käsitletakse Euroopa Liidu osalemist väike- ja kergrelvade destabiliseeriva hankimise ja leviku vastases võitluses. Nende aruannete koostamisel osales ka komisjon, tehes kokkuvõtte seoses nimetatud strateegiaga elluviidud haldus-, õigusloome- ja finantsmeetmetest.

28. juunil võttis nõukogu vastu ühismeetme 2007/468/ÜVJP, [1] millega toetatakse Üldise Tuumakatsetuste Keelustamise Lepingu Organisatsiooni (CTBTO) ettevalmistuskomisjoni tegevust selle järelevalve- ja kontrollivõimekuse tugevdamiseks ning massihävitusrelvade leviku vastase ELi strateegia rakendamiseks.

Väike- ja kergrelvade ning nende laskemoona ebaseadusliku hankimise ja salakaubaveo vastaseks võitluseks on Euroopa Liit ette näinud järgmise kogusumma: 1999.–2007. aastaks umbes 15 miljonit eurot ÜVJP rahalistest vahenditest ja 1992.–2007. aastaks 366 miljonit eurot Euroopa Ühenduse ja Euroopa Arengufondi rahalistest vahenditest.

Terrorism

Veebruaris vaatas EL läbi radikaliseerumise ja terroristide värbamise vastase strateegia, mille ta oli võtnud vastu 2005. aasta detsembris. EL keskendus oma meetmetes Al-Qaida ja tema jäljendajate terrorirünnakutele.

Komisjon toetas mitmeid uusi terrorismivastase võitlusega seotud projekte, mis ulatuvad Balkani riikidest kuni Kagu-Aasiani, eriti piirikaitse ja terrorismi rahastamise vastase võitluse valdkonnas.

Jaanuaris jõustunud uus stabiliseerimisvahend (2007–2013) võimaldas ELil anda kolmandatele riikidele oluliselt rohkem abi, et suurendada nende suutlikkust võidelda terrorismiga. 16. juulil käivitati esimene terrorismivastane ühismeede [2]. Ühismeetmega toetatakse rahaliselt Alžiiris asuvat ELi terrorismivastase võitluse keskust.

Panus rahu ja stabiilsuse tagamisse Aafrikas

Euroopa ja Aafrika partnerlus tugevnes 2007. aastal tänu vabatahtlikele maksetele, mis liikmesriigid tegid Aafrika rahutagamisrahastusse Aafrika Liidu Sudaani Dārfūri missiooni ja Somaalia missiooni raames.

Samuti kasvas 2007. aastal ÜVJP tsiviil- ja sõjaliste meetmete maht Aafrikas. Oktoobris oli suurem osa meetmetest seotud Ida-Tšaadiga, Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosaga

---

[1] ELT L 176, 6.7.2007.
[2] Ühismeede 2007/501/ÜVJP (ELT L 185, 17.7.2007).

ning Dārfūriga piirnevate aladega, mitte enam Kongo Demokraatliku Vabariigiga. Oluline osa stabiliseerimisvahendi raames võetud või kavandatavatest meetmetest on samuti suunatud nimetatud piirkondadele või muudele kriisikolletele Aafrikas.

Sudaan/Dārfūr

Nõukogu teatas 22. jaanuari järeldustes Sudaani kohta, et ta on mures vastuvõtmatu olukorra pärast, mis valitseb Dārfūris julgeoleku, humanitaarolukorra ja inimõiguste alal, ja nõuab karistamatu vägivalla peatamist kõnealuses piirkonnas. Nõukogu meenutas 5. märtsi järeldustes ELi ja tema liikmesriikide suurt panust Aafrika Liidu missiooni Dārfūris (AMIS). Alates 2004. aastast on selleks Aafrika rahutagamisvahendi kaudu ja kahepoolsete suhete raames liikmesriikidega eraldatud 400 miljonit eurot.

24. juulil poliitika- ja julgeolekukomiteelt saadud üleskutsele vastamiseks esitasid nõukogu ja komisjoni sekretariaat kava Euroopa Liidu poliitika tugevdamiseks Dārfūris ja seda ümbritsevas piirkonnas, tehes seejuures tihedalt koostööd ELi eriesindajaga Sudaanis. Kava hõlmab ELi otsest tehnilist, rahalist ja poliitilist abi läbirääkimiste korraldamiseks ning Aafrika Liidu ja ÜRO vahendustegevuse toetamiseks, et leida Dārfūri konfliktile lahendus. EL peab vastavalt Tripoli kokkuleppele esmatähtsaks kontakte kõikide rahvusvaheliste jõududega, sealhulgas Hiina ja Araabia riikidega, ning piirkondlike osapooltega, eelkõige Egiptuse, Eritrea, Liibüa ja Tšaadiga.

EL tervitas ÜRO ja Aafrika Liidu ühismissiooni käivitamist Dārfūris (Minuad). Nõukogu märkis, et rahvusvahelise üldsuse toetus Aafrika Liidu Sudaani missioonile on äärmiselt oluline, et võimaldada missiooni jätkumine ÜRO ja Aafrika Liidu ühismissioonile ülemineku perioodil. Sellega seoses kinnitas nõukogu 19. novembril taas ELi kavatsust jätkata ka edaspidi Aafrika Liidu Sudaani missiooni toetamist kuni volituste üleandmiseni ÜRO ja Aafrika Liidu ühismissioonile.

Kongo Demokraatlik Vabariik

Nõukogu tuletas meelde oma toetust EUSEC RD Congo raames tehtud tööle. ELi uus Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames läbiviidav politseimissioon ja selle õigusalane kontaktüksus (EUPOL RD Congo) võttis üle ülesanded missioonilt EUPOL Kinshasa, mis oli 30. juunil edukalt lõpule viidud.

Tšaad ja Kesk-Aafrika Vabariik

Pärast seda, kui ÜRO Julgeolekunõukogu võttis ühehäälselt vastu resolutsiooni 1778 (2007), millega kiidetakse heaks mitmemõõtmelise kohaloleku kehtestamine Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis ning volitatakse ELi tagama selle sõjaline komponent, otsustas EL lähetada nendesse riikidesse relvajõud 12 kuuks alates esialgsest operatiivvõimest teatamisest. Operatsiooni EUFOR Tchad/RCA läbiviimine on osa ELi ulatuslikest jõupingutustest aidata kaasa Dārfūri konfliktile püsiva lahenduse leidmisele ja piirkonna stabiilsuse tagamisele.

Guinea-Bissau

Nõukogu märkis, et pärast mais *Guinea-Bissaus* läbi viidud nõukogu ja komisjoni esialgset ühist teabe kogumise missiooni on kaalutud võimalust viia riikliku julgeolekusektori reformi toetuseks läbi Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika nõustamis- ja abimissioon, milles osaleksid mõned tehnikavaldkonna tsiviil- ja sõjalised eksperdid.

Lähis-Ida rahuprotsess

Lähis-Ida rahuprotsessi kahjustas oluliselt kevadel ägenenud vägivald, mida põhjustasid Palestiina relvastatud rühmituste vastasseis, mis oli eriti vaenulik Gaza sektoris, ning kokkupõrked Liibanoni relvajõudude ja Liibanoni islami mässuliste vahel. Palestiina omavalitsuse presidendi Mahmoud Abbasi ja Iisraeli peaministri Ehud Olmerti kohtumised pärast Annapolises toimunud novembrikuist rahvusvahelist konverentsi annavad siiski uuesti lootust, et Iisraeli ja Palestiina konflikt võib leida püsiva lahenduse.

Palestiina okupeeritud alad

Aasta algust iseloomustas pinge Iisraeli ja Hamasi kontrolli all oleva Palestiina valitsuse vahel. Nõukogu nõudis 22. jaanuari järeldustes, et Iisrael kannaks üle Palestiina kinnipeetud maksu- ja tollitulud. Samuti tundis nõukogu muret asundustegevuse ja Palestiina alale rajatava turvatara ehituse jätkumise üle. Lisaks nõudis nõukogu röövitud Iisraeli sõduri ja Iisraelis kinnipeetavate Palestiina ministrite ja parlamendisaadikute viivitamatut vabastamist.

Nõukogu avaldas 23. aprilli järeldustes toetust Araabia Liiga 29. märtsi tippkohtumise deklaratsioonis kinnitatud rahualgatusele. Samuti nõudis nõukogu 12. märtsil Gazas röövitud BBC ajakirjaniku Alan Johnstoni viivitamatut ja tingimusteta vabastamist. Euroopa Parlament ühines selle nõudmisega 26. aprilli resolutsioonis.

Nõukogu võttis 23. mail vastu ühismeetme (millega asutatakse Euroopa Liidu piirihaldamise abimissioon Rafah' piiriületuspunktis (EU BAM Rafah)) [1], millega pikendatakse ELi missiooni kuni 24. maini 2008 ja eraldatakse missiooni tegevusega seonduvate kulutuste katmiseks 7 miljonit eurot.

Nõukogu mõistis 17. ja 18. juuni järeldustes hukka asjaolu, et Hamas on haaranud Gazas võimu. Ta teatas, et toetab Araabia Liiga üleskutset taastada Palestiina rahvuslik ja territoriaalne ühtsus ning Egiptuse valitsuse peetavaid läbirääkimisi relvarahu saavutamiseks. Nõukogu väljendab toetust president Abbasile ja tema otsusele kuulutada riigis välja erakorraline seisukord ja moodustada Palestiina valitsus, mida

[1] Ühismeede 2007/359/ÜVJP (ELT L 133, 25.5.2007).

juhib peaminister Fayyad. Nõukogu on kinnitanud, et Euroopa Liit taastaks Palestiina omavalitsusega viivitamata normaalsed suhted ja looks tingimused kiireks praktilise ja rahalise abi andmiseks.

Euroopa Parlament võttis 16. juulil vastu resolutsiooni, milles mõistetakse hukka asjaolu, et Hamas on haaranud Gaza sektori üle sõjalise kontrolli, ja kutsutakse Palestiinat üles jätkama leppimise ja rahvusliku ühtsuse vaimus poliitilist sisedialoogi, et takistada Jordani Läänekalda ja Gaza sektori geograafilist ja poliitilist eraldumist.

Nõukogu mõistis 23. juulil rangelt hukka Qassam-rakettide rünnaku Iisraeli territooriumil. Tunnistades küll Iisraeli seaduslikku õigust enesekaitsele, kutsus nõukogu Iisraeli üles äärmisele mõõdukusele, rõhutades, et Iisraeli tegevus ei tohiks olla ebaproportsionaalne ega vastuolus rahvusvahelise humanitaarõigusega. Nõukogu kordas oma üleskutset vabastada viivitamata, täielikult ja seadusekohaselt Palestiina kogutud ja alles kogutavad maksu- ja tollitulud ning tervitas esimese 255 vangi ja kinnipeetu vabastamist Iisraeli võetud kohustuse raames.

Nõukogu väljendas 15. ja 16. oktoobri järeldustes heameelt, et praegune olukord võimaldab liikuda Iisraeli ja Palestiina vahel rahu saavutamise suunas. Ta tunnustas Palestiina presidendi Abbasi ja Iisraeli peaministri Olmerti jõupingutusi ning julgustas neid omavahelises poliitilises dialoogis initsiatiivi näitama.

Selleks et säilitada seni saavutatud edu ja kasutada ära käimasoleva protsessi pakutavad võimalused, kutsus nõukogu 19. ja 20. novembri järeldustes mõlemaid osapooli võtma täiendavaid meetmeid, et täita eelkõige seoses tegevuskava ning liikumist ja juurdepääsu käsitleva lepinguga võetud kohustusi.

10. detsembril avaldas nõukogu heameelt, et Annapolises toimus Lähis-Ida rahuprotsessi käsitlev konverents ning et Iisraeli peaminister Olmert ja Palestiina president Abbas jõudsid kokkuleppele alustada viivitamata kahepoolseid läbirääkimisi, lootes jõuda enne 2008. aasta lõppu rahulepingu sõlmimiseni.

Palestiina elanikele nende täpsetele vajadustele vastava abi andmise hõlbustamiseks loodud ajutist rahvusvahelist mehhanismi on Lähis-Ida neliku heakskiidul 2007. aastal korduvalt kolme kuu võrra pikendatud.

Liibanon

Liibanoni julgeolekuolukorda mõjutas alates 2006. aasta novembrist poliitiline ummikseis. Nõukogu väljendas 22. jaanuari järeldustes heameelt Liibanoni valitsuse poolt 4. jaanuaril vastu võetud taastamise, reformi ja ülesehituse ambitsioonika programmi ning Liibanoni valitsuse otsuse üle võtta Euroopa naabruspoliitika raames vastu tegevuskava.

25. jaanuaril toimus Pariisis Liibanonile antavat toetust käsitlev rahvusvaheline konverents. Euroopa Liit ja tema liikmesriigid võtsid kohustuse anda üle 40%

rahvusvahelise üldsuse poolt Liibanoni rahva ning seadusliku ja demokraatlikult valitud valitsuse toetuseks eraldatavast abist, kokku üle 7,6 miljardi dollari.

Nõukogu väljendas 17. ja 18. juuni kohtumisel muret asjaolu üle, et Liibanoni julgeolekutingimused on pärast mais Liibanoni relvajõudude ja Fatah al-Islami mässuliste vahel toimunud kokkupõrkeid dramaatiliselt halvenenud.

Samuti on nõukogu hukka mõistnud 13. juunil toimunud parlamendiliikme Walid Eido, tema poja ja teiste isikute mõrva. Nõukogu kutsus kõiki Liibanoni poliitilisi jõude uuesti üles otsima väljapääsu praegusest poliitilisest ummikseisust ning saavutama võimalikult laiaulatuslikku konsensust järgmiste presidendivalimiste suhtes. Nõukogu on rahul, et Liibanoni eelmise peaministri Rafiq Hariri mõrva menetlemiseks on loodud erikohus, mis võimaldab kinnitada Liibanoni rahvale, et nende riigis austatakse õigusriigi põhimõtteid.

23. juulil mõistis nõukogu hukka ÜRO ajutiste relvajõudude vastu suunatud terrorirünnakud Liibanonis, eelkõige 24. juuni rünnaku, mille käigus tapeti kuus Hispaania kontingendi rahuvalvajat. Nõukogu tunneb endiselt muret jätkuva vägivalla üle Liibanonis ning eelkõige Palestiina Nahr al-Baredi piirkonna põgenikelaagris toimuva võitluse üle.

16. oktoobril mõistis nõukogu hukka parlamendiliikme Antoine Ghanemi ja veel viie isiku mõrva. Nõukogu kordas oma üleskutset, et presidendivalimised toimuksid välissekkumiseta ja põhiseaduses ettenähtud tähtaja jooksul.

Ülesehitusprotsess (Afganistan, Iraak)

Afganistan

Euroopa Liidul oli ka 2007. aastal Afganistani ülesehitusprotsessis oluline roll. Komisjon oli endiselt üks peamisi Afganistani toetajaid ja üks neist vähestest rahastajatest, kes on võtnud mitmeaastase kohustuse. Mais käivitas komisjon uue Afganistani käsitleva strateegia ja kuulutas välja sihtprogrammi, mille raames antakse aastatel 2007–2010 abi 610 miljoni euro ulatuses. Uued abimeetmed keskenduvad kolmele prioriteetsele valdkonnale: kohtu- ja politseireform, maaelu areng, sealhulgas alternatiivid moonikasvatusele, ja tervis.

Üks 2007. aasta peamisi saavutusi oli uue, kohtusüsteemi käsitleva programmi koostamine. Komisjon on nimetanud peamistes kohtuasutustes ametisse eksperdid, kelle ülesanne on koostada Afganistani politsei ja kohtuasutuste põhjalik reformiprogramm, selleks et parandada personali kutseoskusi ja täiustada töölevõtmise korda ning palga- ja edutamissüsteemi.

Komisjon jätkas 2007. aastal ka Afganistani riikliku politsei toetamist. Juulis Roomas toimunud konverentsil, kus käsitleti õigusriigi põhimõtete järgimist Afganistanis,

määrati kindlaks, et politseid ja kohtusüsteemi toetatakse 200 miljoni euroga. See toetus on osa uuest kohustusest pöörata rohkem tähelepanu õigusriigi põhimõtete ja hea juhtimistava järgimise kindlustamisele provintsides.

Nõukogu väljendas 17. ja 18. juuni kohtumisel heameelt, et Afganistanis on Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames käivitatud Euroopa Liidu politseimissioon (EUPOL Afghanistan). Selle missiooniga toetatakse Afganistani juhtimisel jätkusuutliku ja tõhusa tsiviilpolitseialase korra loomist. Missioonile on antud volitused vähemalt kolmeks aastaks ja selle eesmärk on tagada Afganistani siseministeeriumi, piirkondade ja provintside tasandil järelevalve, nõustamine ja väljaõpe.

Enamik Euroopa Liidu liikmesriike jätkasid osalemist Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsiooni (NATO) juhitavates rahvusvahelistes julgeoleku abijõududes, mis tegutsevad ÜRO mandaadi alusel. Rahvusvahelistes julgeoleku abijõududes osaleb ligikaudu 17 000 liikmesriikide sõjaväelast.

Iraak

Komisjon jätkas osalemist Iraagi ülesehituseks tehtavates rahvusvahelistes jõupingutustes ja temast on saanud üks Maailmapanga ja ÜRO hallatava Iraagi ülesehituse rahvusvahelise fondi peamisi rahastajaid. Iraagi ülesehituse rahvusvaheline fond suunab oma abi eelkõige põhiteenustele (haridus, tervishoid ja toitumine, infrastruktuuri ajakohastamine, pagulaste toetamine), põllumajandusele ja loodusvaradele, suutlikkuse suurendamisele (hea valitsemistava, inimareng ja institutsionaalne toetus) ja valimiste toetamisele.

2007. aastal ulatus komisjoni abi 90 miljoni euroni, millega toetati õigusriigi põhimõtete järgimist, energeetikat, poliitilist protsessi, riigi rahanduse juhtimise reformi ning Jordaaniasse ja Süüriasse põgenenud Iraagi pagulasi. Komisjon analüüsis pagulaste vajadusi, et koostada laiaulatuslik keskmise pikkusega üldstrateegia. Lisaks eraldati 4 miljonit eurot Iraagi-siseselt ümberasustatud isikute toetuseks.

Samuti toetas komisjon missiooni Eujust LEX kaudu Iraagi õigusriigi toimimise tugevdamist. 2007. aastal toimus ka kaks läbirääkimiste vooru eesmärgiga sõlmida Iraagiga kaubandus- ja koostööleping.

Kasulikud viidad

- Välissuhted:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/index.htm
- Ühine välis- ja julgeolekupoliitika:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/cfsp/intro/index.htm
- ÜRO:
  http://www.un.org/
- Rahvusvaheline Aatomienergiaagentuur:
  http://www.iaea.org/

- Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat kajastav Euroopa Liidu Nõukogu veebileht:
  http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=261&lang=et&mode=g
- Euroopa Kaitseagentuur:
  http://eda.europa.eu/
- Tsiviiloperatsioonid:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/cfsp/fin/pja.htm
- Ülesehitustööd Iraagis:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/iraq/intro/index.htm
- Iraagi ülesehituse rahvusvaheline fond:
  http://www.irffi.org/
- Lähis-Ida rahuprotsess:
  http://ec.europa.eu/comm/external_relations/mepp/index.htm

5. jagu

Mitmepoolne koostöö

Koostöö Ühinenud Rahvaste Organisatsiooniga

Euroopa Liidu ja ÜRO koostöö tugevnes 2007. aastal veelgi. Omavahelise partnerluse tähtsust rõhutati ka ÜRO uue peasekretäri Ban Ki-Mooni külaskäigul Brüsselisse 24. jaanuaril.

Euroopa Liit jätkas jõupingutusi selleks, et toetada ÜRO reforme (muu hulgas 15. juunil vastu võetud nõukogu järelduste abil ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni reformimise kohta) ja uute organite tugevdamist, mis on loodud 2005. aasta ülemaailmse tippkohtumise tulemusena (rahutagamiskomisjon ja inimõiguste nõukogu).

Euroopa Ühendus osales aktiivselt rahutagamiskomisjoni töös, kes oli kutsunud ta oma koosolekutele kui abi andva institutsiooni. Samuti osalesid kõnealuse komisjoni töös mõned liikmesriigid. Rahutagamiskomisjon tegeles ka 2007. aastal Burundi ja Sierra Leone küsimusega ning võttis 20. juunil vastu Burundi rahutagamisstrateegia.

17. juunil kiitis nõukogu heaks ELi prioriteedid ÜRO Peaassamblee 62. istungjärguks. Nende prioriteetide hulka kuulusid ÜRO süsteemi reform, rahuvalve, rahu tagamise struktuur, inimõigused, ÜRO operatiivtegevuse süsteemi sidusus, õigusriik, rahvusvaheline õigusemõistmine, kaitsmiskohustus, areng ja vaesusevastane võitlus, keskkond, kliimamuutused ja globaalne soojenemine, terrorismivastane võitlus, desarmeerimine,

relvastuskontroll ja massihävitusrelvade leviku tõkestamine, piirkondlikud organisatsioonid ning ÜRO eelarve.

7. juunil kirjutasid Euroopa Liidu eesistuja ja ÜRO peasekretär alla ELi-ÜRO kriisiohjealast koostööd käsitlevale ühisavaldusele. Avaldusega soovitakse veelgi tugevdada ELi ja ÜRO koostööd ning paremini kooskõlastada mõlema organisatsiooni tegevust.

Euroopa Nõukogu

2007. aastal tihenes koostöö ka Euroopa Nõukoguga. Aasta tähtsündmuseks oli *Euroopa Liidu ja Euroopa Nõukogu vastastikuse mõistmise memorandumi* allakirjutamine 23. mail, mille eesmärk on hoogustada nimetatud organisatsioonide vahelist koostööd ühist huvi pakkuvates valdkondades. Tänu sellele poliitilisele kokkuleppele sai teoks 2005. aasta mais Varssavis toimunud Euroopa Nõukogu riigipeade ja valitsusjuhtide kolmandal tippkohtumisel tehtud otsus luua uus raamistik koostöö ja poliitilise dialoogi intensiivistamiseks Euroopa Liiduga.

23. oktoobril toimus ELi ja Euroopa Nõukogu vahel konstruktiivses õhkkonnas neljapoolne kohtumine, millel osalesid Euroopa Liidu Nõukogu eesistuja, Euroopa Komisjon ning Euroopa Nõukogu eesistuja ja sekretariaat. Kõik osavõtjad märkisid, et tegu on olulise etapiga omavahelises koostöös. Arutati kaht teemat, milleks olid demokraatia edendamine ja Euroopa Liidu naabruspoliitika alla kuuluvates riikides võetavad ühismeetmed. Komisjon rõhutas eriti koostöövõimalusi, mida pakub ELi naabruspoliitika, ning osutas asjaolule, et naabruspoliitika kaudu on ühtlasi võimalik toetada piirkondlikul tasandil tehtavat koostööd (näiteks Musta mere piirkonnas).

Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon

2007. aastal jätkas komisjon koostööd OSCEga, seistes hea selle eest, et nimetatud organisatsioon võtaks oma tegevuses ja poliitikas vajalikul määral arvesse ELi prioriteete ja eesmärke, mis määrati kindlaks 4. ja 5. detsembril 2006 Brüsselis toimunud ministritevahelisel kohtumisel. Et kasutada optimaalselt inim- ja finantsressursse ning parandada nende abil oma tegevuse koostoimet ja vastastikust täiendavust, tugevdasid komisjon ja OSCE koostööd nii juhtkonna kui ka allüksuste tasandil. 11. juulil sõlmisid Euroopa Ühendus ja OSCE sel eesmärgil rahastamislepingu ELi panuse kohta OSCE eelarvesse.

Majandus- ja keskkonnaküsimustes tegi komisjon tööd selleks, et ühendus püsiks juhtivas rollis kord kuus peetud erinevatel kohtumistel ja 21.–23. mail toimunud Praha majandusfoorumil, kus keskenduti veemajandusele ja mõjule, mida pinnase kahjustumise ja -saaste tagajärjed avaldavad keskkonnaohutusele.

Sotsiaalküsimustes andis komisjon oma panuse iga-aastasse kohtumisse, mis leidis aset 24. septembrist 5. oktoobrini Varssavis.

Lisaks osales Benita Ferrero-Waldner 29. ja 30. novembril Madridis ministritevahelisel kohtumisel, mille käigus tehti olulisi otsuseid (eesistujariikide kinnitamine kuni 2011. aastani ning abi andmine Afganistanile).

Maailmapank ja piirkondlikud arengupangad

Kuigi ühendus ei ole erinevalt liikmesriikidest Maailmapanga osanik, kuulub ta panga põhipartnerite hulka ning rahastab selle tegevust ja sihtfonde üle kogu maailma. Seoses 2001. aasta novembris sõlmitud (ja alles 2006. aastal läbivaadatud) raamlepinguga ja piirkondlikul tasandil sõlmitud kahepoolse lepingu protokolliga (Vahemere piirkond, AKV riigid, ELi naabruspoliitika riigid, Kesk-Aasia jt) on nimetatud koostöö viimastel aastatel tublisti laienenud.

2007. aastal tihendasid Maailmapanga uus president Robert Zoellick ja tema meeskond kahepoolseid suhteid ühendusega. Robert Zoellick kohtus juunis ja novembris isiklikult komisjoni presidendi Barroso ja volinikega (esimesel korral kandidaadina panga presidendi ametikohale).

Kohtumistel käsitleti eelkõige järgmisi küsimusi: panga uued arengustrateegiad, vahendid nõrkade riikide stabiliseerimiseks, üleilmse tähtsusega avalike hüvede kaitsmiseks (sealhulgas energeetika ja kliimamuutustega seotud küsimised) ja hea valitsemistava tugevdamiseks üleminekuetapis olevates riikides, keskmise sissetulekuga arengumaade toetamine, kiiresti areneva majandusega riikide ja uute rahastajate kaasamine, ELi tegevuse nähtavamaks muutmine ning kord, mille alusel pank kaasrahastab / rakendab meetmeid koos ühendusega.

Dialoogi pidasid ka ELi delegatsioonid ja Maailmapanga kohalikud kontorid. 2007. aastal palus pank ühendusel osaleda oma aastaaruande esitusel ning võttis omakorda osa arenguküsimustega seotud ärakuulamisest Euroopa Parlamendis. Samuti kohtus Maailmapank 2007. aastal Euroopa Investeerimispangaga.

Euroopa riike esindavad Maailmapanga juhid kohtusid kord kuus Washingtonis, et töötada välja ELi ühine seisukoht ning olla ühel meelel peamistes küsimustes ja otsuste puhul, mis panga juhatusel tuleb vastu võtta.

Kui rääkida tehingutest, siis 2007. aastal ulatusid ühenduse väljamaksed, mida tehakse (toetuse kujul) ligikaudu 30le panga sihtfondile, umbes poole miljardi euroni. Kolmandik nendest algatustest on seotud konkreetsete projektidega, mida rakendatakse riiklikul tasandil, ülejäänud vahenditega toetatakse teatava valdkonna rahvusvahelisi horisontaalmeetmeid (suurtes võlgades olevatele vaestele riikidele suunatud võlakergendusprogramm, tervishoid, keskkonnakaitse, troopikapõllumajanduse alased teadusuuringud) ning sõja- ja katastroofijärgseid ülesehitusprogramme,

mida pank koordineerib Afganistanis, Ida-Timoris, Iraagis ja tsunami tagajärjel kannatanud Lõuna-Aasia riikides.

Lisaks Maailmapangale pidas ühendus 2007. aastal poliitilist dialoogi ja tegi rakendusalast koostööd piirkondlike arengupankadega (Aafrika Arengupank, Aasia Arengupank ja Ameerika Arengupank).

Kasulikud viidad

- Euroopa Liidu suhted ÜROga:
  http://ec.europa.eu/external_relations/un/index.htm
- ÜRO:
  http://www.un.org/
- Euroopa Liidu suhted Euroopa Nõukoguga:
  http://ec.europa.eu/external_relations/coe/index.htm
- Euroopa Liidu suhted Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooniga:
  http://ec.europa.eu/external_relations/osce/index.htm
- Euroopa Nõukogu:
  http://www.coe.int/
- Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon:
  http://www.osce.org/

VI peatükk

Institutsioonide ja asutuste tegevus

Euroopa Parlament

Euroopa Parlamendi koosseis

Pärast Bulgaaria ja Rumeenia ühinemist kasvas parlamendisaadikute arv 785ni. 31. detsembri seisuga jagunesid parlamendi 785 kohta fraktsioonide vahel järgmiselt:

- Euroopa Rahvapartei (Kristlike Demokraatide) ja Euroopa Demokraatide fraktsioon (PPE-DE), esimees Josep Daul — 284
- Euroopa Parlamendi Sotsiaaldemokraatide fraktsioon (PSE), esimees Martin Schulz — 215
- Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsioon (ALDE), esimees Graham Watson — 103
- Fraktsioon „Liit Rahvusriikide Euroopa eest" (UEN), kaasesimehed Cristiana Muscardini ja Brian Crowley — 44
- Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsioon (Verts/ALE), kaasesimehed Monica Frassoni ja Daniel Cohn-Bendit — 42
- Euroopa Ühendatud Vasakpoolsete / Põhjamaade Roheliste Vasakpoolsete liitfraktsioon (GUE/NGL), esimees Francis Wurtz — 41
- Fraktsioon „Iseseisvus ja Demokraatia" (IND/DEM), kaasesimehed Jens-Peter Bonde ja Nigel Paul Farage — 24
- Fraktsioonilise kuuluvuseta liikmed — 32

Siinkohal tuleks märkida fraktsiooni „Identiteet, suveräänsus, traditsioon", mille eksisteerimine jäi lühiajaliseks. Fraktsioon moodustati jaanuariistungil ning sellesse kuulusid 20 saadikut seitsmest riigist (Austria, Belgia, Bulgaaria, Itaalia, Prantsusmaa,

Rumeenia, Ühendkuningriik). Fraktsioon lagunes novembri esimesel täiskogu istungil pärast seda, kui fraktsioonist lahkus viis Rumeenia saadikut. Fraktsiooniliikmetest said jälle fraktsioonilise kuuluvuseta liikmed.

Parlamendiliikmete põhimäärus

Novembris otsustas parlament muuta oma kodukorda (artiklit 8), et sätestada, et Euroopa Parlamendis kehtestab üldjuhul parlamendiliikmete põhimääruse rakendamise eeskirjad parlamendi juhatus. Muudatus jõustub alates seitsmendast ametiajast (alates 2009. aastast).

Koosseis tulevikus

Vastuseks Euroopa Ülemkogu üleskutsele ja kooskõlas Lissaboni lepinguga muudetud Euroopa Liidu lepingu uue artikliga 9A võttis parlament vastu tulevikus tema koosseisu käsitleva otsuse eelnõu. Selles kehtestatakse kohtade ajutine jagunemine parlamendis perioodil 2009–2014, võttes eelkõige aluseks kahaneva proportsionaalsuse põhimõtte, sätestades samal ajal klausli, mille kohaselt vaadatakse jagunemine enne nimetatud ametiaja lõppu läbi, et luua püsiv süsteem. Saadikute arvu ülemmääraks on kinnitatud 750. Kui aga ajavahemikus 2009–2014 peaks toimuma uus laienemine, siis võib selle ülemmäära ajutiselt ületada.

Euroopa Ülemkogu oktoobrikuu kohtumisel vastu võetud lõplikus otsuses kehtestati saadikute arvu ülemmääraks „750 + 1", milles „+ 1" osutab parlamendi presidendile. Parlamendi president Hans-Gert Pöttering pidas vajalikuks oktoobri täiskogu istungil täpsustada, et ka parlamendi presidendil on hääletamisõigus.

Parlament võttis vastu raporti, mis käsitleb liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel. Selle raportiga avas parlament üldise mõtiskelu algatuste üle, mis aitaksid kaasa kodanike aktiivsemale osalemisele Euroopa Parlamendi valimistel.

Parlamendi juhtivorganite uued juhid

Aasta alguses valis parlament oma ametiaja keskel uued juhid, sealhulgas presidendi, asepresidendi ja kvestorid ning parlamendi komisjonide esimehed ja nende asetäitjad.

Kahe suurema fraktsiooni vahelise (PPE-DE ja PSE) varem sõlmitud kokkuleppe tulemusena valiti uueks presidendiks suure häälteenamusega Hans-Gert Pöttering.

Kaheksa parlamendi komisjonid said uued esimehed. Praegu kuulub üheksa komisjoni esimeest fraktsiooni PPE-DE, seitse fraktsiooni PSE, kolm fraktsiooni ALDE, samal ajal kui fraktsioonidesse Verts/ALE, GUE/NGL ja UEN kuulub üks esimees (sealhulgas allkomisjonide esimehed). Selline ümberjaotamine ei muuda 2004. aastal kehtestatud

tasakaalu. Parlamendi komisjonide koguarv ja nende konkreetsed pädevusvaldkonnad jäid samaks.

Seoses uute liikmete saabumisega Bulgaariast ja Rumeeniast otsustas parlament muuta oma kodukorda, et tõsta ajavahemikuks jaanuar 2007 – juuli 2009 kvestorite arvu viielt kuuele ja parlamendi komisjonide aseesimeeste arvu kolmelt neljale.

Parlamendi reform

Euroopa Parlament alustas mõtiskelu selle üle, kuidas reformida oma töömeetodeid, ja moodustas selleks töörühma. Arutelu jätkub järgmisel aastal, kuid esimeeste konverents kinnitas oktoobris esimesed reformimeetmed, mis käsitlevad täiskogu istungite toimimist.

Parlamendi töö

2007. aastal jagunes parlamendi töö vastavalt tabelis 4 esitatule.

2007. aastal esitas parlament komisjonile 6790 küsimust, millest 6066 kirjalikku, 59 suulist arutelude raames ja 665 infotunni ajal. Nõukogule esitas parlament 1026 küsimust, millest 594 kirjalikku, 23 suulist arutelude raames ja 409 infotunni ajal.

Petitsioonide puhul on asutamislepingu artikli 194 kohaselt Euroopa Parlament see organ, kellele saab Euroopa tasandil esitada petitsioone. Euroopa kodanike petitsioonide läbivaatamine kujutab endast parlamendi jaoks väärtuslikku vahendit, mille abil väga konkreetselt jälgida ühenduse õiguse nõuetekohast kohaldamist või teostada selle üle järelevalvet. Parlament sai 2007. aastal umbes 1000 petitsiooni. Jätkuvalt kasvas keskkonnakaitsega seotud petitsioonide osakaal, olles peamiseks petitsiooni aluseks. Mitme uue juhtumi puhul pöördus parlament komisjoni poole, et viimane aitaks saadikutel uurida põhjalikumalt petitsiooni esitajate kirjeldatud olukordi. Seega on tegemist valdkonnaga, kus on suured võimalused oluliseks institutsioonidevaheliseks koostööks.

Heaolu edendamisega seotud strateegilise eesmärgi täitmisel esitas parlament oma arvamuse nii erinevates küsimustes kui majanduspoliitika põhisuunad 2007. aastal: liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised; ühtse turu läbivaatamine: tõkete ja ebatõhususte ületamine parema rakendamise ja jõustamise abil; piiriüleste teenuste osutajate kohustused; üldist huvi pakkuvad sotsiaalteenused Euroopa Liidus; Euroopa lepinguõiguse ühine tugiraamistik; teadmiste rakendamine praktikas: ELi laiapõhjaline innovatsioonistrateegia; Euroopa raadiospektripoliitika ja lairibaühenduse poliitika; digitaalsed raamatukogud; äriühingu õigus ja Euroopa osaühingu põhikiri; autoriõiguse ühine piiriülene haldamine; 2005. aasta konkurentsipoliitika; finantsteenuste poliitika (2005–2010); majandus- ja rahaliidu riikide rahandus 2006. aastal; statistika õigeaegne edastamine liikmesriikide poolt ja edastatud andmete kontrollimine; finantsiline ebastabiilsus ja selle tegelik mõju majandusele; 2007. aasta aruanne

euroala kohta ja euro kasutuselevõtmine Küprosel ja Maltal ning Euroopa Parlamendiga konsultatsioonimeetodi parandamine euroala laienemisega seotud küsimustes; maksu- ja tollipoliitika panus Lissaboni strateegiasse; valdkondlikud probleemid riigihankeid käsitlevate õigusaktide ülevõtmisel ja rakendamisel, nende õigusaktide seos Lissaboni kavaga ning kaitsevarustuse hangete erandid siseturu eeskirjadest EÜ asutamislepingu artikli 296 alusel; tarbijapoliitika strateegia 2007–2013 ja roheline raamat ühenduse tarbijaõigustiku läbivaatamise kohta; Euroopa lennukiehituse tulevik; Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline lennutranspordileping ning ühise lennunduspiirkonna (ECAA) rajamise mitmepoolne leping; esimese raudteepaketi elluviimine; jätkusuutlik liikuvus meie maailmajaos (liikumisvõimeline Euroopa); Galileo; roheline raamat linnatranspordi kohta; kaubaveologistika Euroopas; lennujaamade läbilaskevõime ja maapealne käitlemine: tõhusama poliitika suunas; Boeingi kaebus Airbusi vastu WTO raames; ELi uuendatud turismipoliitika – partnerluse edendamiseks Euroopa turismis; haridus- ja koolitussüsteemide tõhusus ning võrdsed võimalused; spordi roll hariduses; profijalgpalli tulevik Euroopas; artistide sotsiaalne staatus.

Aastat tähistas kasvav mure energeetika ja kliimamuutustega seotud probleemide pärast. Energeetika valdkonnas käsitleti arutelude käigus selliseid erinevaid teemasid nagu energiahinna tõusu makromajanduslik mõju; hinnang Euratomile – 50 aastat Euroopa tuumaenergiapoliitikat; gaasi ja elektri siseturu väljavaated; taastuva energia tegevuskava Euroopas; liikumine Euroopa ühise energiaalase välispoliitika suunas; traditsioonilised energiaallikad; energiatehnoloogia. Kliimamuutuste küsimustega tegelemiseks otsustas parlament (aprillis) luua kliimamuutuste ajutise komisjoni, mille ülesanne on teha ettepanekuid Euroopa Liidu tulevikus järgitava poliitika kohta kliimamuutuste küsimustes ning kooskõlastada Euroopa Parlamendi seisukohta rahvusvahelise raamistiku läbirääkimistel pärast 2012. aastat järgitava kliimapoliitika üle. Parlament võttis arvesse ka nõukogu ja komisjoni kliimamuutust käsitlevaid deklaratsioone ja arutas nõukogu strateegiat Bali kliimamuutustele keskendunud konverentsil (COP 13 ja COP/MOP 3). Samuti võeti vastu raport, mis käsitleb kaubanduse ja kliimamuutuste vahelisi seoseid.

Õigusloomes olid aasta olulisimad sündmused muu hulgas esimesel lugemisel vastu võetud kompromiss *rändlusteenuse* kohta ning esimesel lugemisel vastu võetud arvamus Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi ja postiteenuste kohta. Samuti võttis parlament vastu nn kolmandat raudteepaketti käsitleva teksti, milleni jõuti pärast lepitusmenetlust, ning käsitles lõpuni mitu olulist teemat teisel lugemisel (nt teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimine) ja esimesel lugemisel (nt piiritusjookide määratlemine, kirjeldamine, esitlemine ja märgistamine; riigihankelepingute sõlmimise läbivaatamise kord ning Fiscalis 2013). Õigusloome negatiivne pool on seotud täiskogu istungil kahe komisjoni ettepaneku tagasilükkamisega: ettepanek alkohoolsete jookide aktsiisimäära ühtlustamiste kohta (raport edastati mais kõigepealt parlamendi asjaomasele komisjonile ja ettepanek lükati lõpuks tagasi juulis) ning ettepanek ühise põlluma-

janduspoliitika raames kohaldatavate otsetoetuskavade ühiseeskirjade kohta (ettepanek saadeti parlamendi komisjoni läbivaatamiseks 2006. aasta novembris ja lükati lõplikult tagasi 2007. aasta veebruaris). Samal ajal tuleb märkida, et täiskogu ei järginud parlamendi asjaomase komisjoni seisukohta lükata tagasi ettepanek teraviljade sekkumismehhanismide kohta.

Solidaarsuse edendamisega seotud strateegilise eesmärgi täitmisel käsitles parlament peamiselt järgmist: soolise võrdõiguslikkuse edendamine Euroopa Liidus ja juhised aastateks 2006–2010; noorte naiste ja tütarlaste diskrimineerimine hariduses; võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamine sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust; puuetega naiste olukord Euroopa Liidus; lapse õiguste Euroopa strateegia: õpiraskuste all kannatavate laste diskrimineerimise („düskrimineerimise") ja „düsinimeste" tõrjumise vastu; sotsiaalse tegelikkuse hindamine ning paindlikkuse ja turvalisuse ühised põhimõtted; ühenduse tegevus seoses piiriüleste tervishoiuteenuste osutamisega ning teenuste direktiivist tervishoiuteenuste väljajätmise mõju ja tagajärjed; homofoobia Euroopas; läbirääkimiste areng rassismi ja ksenofoobia vastast võitlust käsitleva raamotsuse üle ning meetmed, mis tuleb võtta, et võidelda Euroopas sageneva äärmusluse vastu; romide vaba liikumine Euroopa Liidu piires; direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil, kohaldamine; Küprosel teadmata kadunud isikud; algatused, mille eesmärk on tagada inimväärne töö kõigi jaoks ning tööõiguse ajakohastamine; töötajate teavitamist ja nõustamist käsitlevate Euroopa õigusaktide tõhustamine; ettevõtete sotsiaalne vastutus – uus partnerlus; abi külmakahjustuste tagajärjel kannatanud põllumajandustootjatele; toiduainete hinnatõus ja tarbijakaitse; uute liikmesriikide integreerimine ühisesse põllumajanduspoliitikasse; struktuuripoliitika mõju ja tagajärjed Euroopa Liidu ühtekuuluvusele ning ühtekuuluvuspoliitika tõhusus erinevuste vähendamisel vaeseimates ELi piirkondades; ELi tulevane merenduspoliitika: Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses ning liikmesriikide 2005. aastal tehtud jõupingutused püügivõimsuse ja kalapüügivõimaluste püsiva tasakaalu saavutamiseks; ebaseaduslik linnujaht Maltal; Via Baltica; loodusvarade säästva kasutamise temaatiline strateegia ning mullakaitse ja pestitsiidide säästva kasutamise temaatiline strateegia; sõiduautode ja väikeste tarbesõidukite süsinikdioksiidiheidete vähendamist käsitlev ühenduse strateegia; jõupingutused selleks, et peatada bioloogilise mitmekesisuse hävimine 2010. aastaks, ning ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvaheline kauplemine; Euroopa Liidu tegevuskava võitlemaks ebaseadusliku, reguleerimata ja teatamata jäetud kalapüügiga; hülgetoodete keelustamine Euroopa Liidus; kõrbestumise vastu võitlemise konventsioon.

Lõpliku raporti vastuvõtmisega lõpetas oma töö juunis Equitable Life Assurance Society kriisi ajutine uurimiskomisjon. Lisaks kriitilistele märkustele konkreetsetes küsimustes antakse selles mitu üldsoovitust Euroopa õigusaktide ülevõtmiseks ning käsitletakse komisjoni ja uurimiskomisjoni rolli.

Solidaarsuse valdkonnas saavutati sellel aastal olulisi tulemusi õigusloomes: nende hulgas võib rõhutada lepitusmenetluse raames vastuvõetud lõppteksti lepinguvälistele võlasuhetele kohaldatava õiguse kohta (Rooma II), lõppteksti keskkonna rahastamisvahendi kohta ning teisel lugemisel saavutatud kompromissi programmi Daphne III osas.

Turvalisuse edendamisega seotud strateegilise eesmärgi täitmisel esitas parlament oma arvamuse järgmistes aktuaalsetes küsimustes: vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala välispoliitilise mõõtme strateegia; reisijate isikuandmete leping ja pankadevahelise süsteemi SWIFT leping Ameerika Ühendriikidega; Euroopa Liidu piirangud vedelikele, mida reisijad tohivad lennuki pardale viia; terrorismivastase võitluse välismõõde; organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse strateegilise kontseptsiooni väljatöötamine; nõukogu otsus surmanuhtluse moratooriumi kohta; sammud kassettlahingumoona ülemaailmse keelustamise lepingu suunas liikumiseks; jalaväemiinide keelustamist käsitleva Ottawa konventsiooni 10. aastapäev; Euroopa merepiiride haldamine – Euroopa solidaarsus ja sisserändajate õiguste kaitsmine; praktiline koostöö ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi otsustusprotsessi kvaliteet; kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastase võitluse poliitilised prioriteedid, poliitikakava seadusliku rände kohta ning roheline raamat Euroopa Liidu kodanike diplomaatilise ja konsulaarkaitse kohta kolmandates riikides; hotellide tuleohutus; Euroopa liiklusohutuse tegevusprogramm – vahekokkuvõte; mänguasjade ohutus ja Hiinas valmistatud ohtlikud mänguasjad; tarbijate usaldus digitaalse keskkonna vastu; EJKP operatsioon Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis; loodusõnnetused ning metsatulekahjud Kreekas, nende tagajärjed ning järeldused ennetus- ja hoiatusmeetmete võtmiseks; HIV/AIDSi vastane võitlus; hulgiskleroosi valdkonna hea tava eeskiri; meetmed südame-veresoonkonna haigustega võitlemiseks; strateegia liikmesriikide toetamiseks alkoholist põhjustatud kahju vähendamisel; Euroopa mõõde ülekaalulisuse ja rasvumise ennetamisel; poliitikavalikud ELi tasandil, et liikuda Euroopa vabastamise suunas tubakasuitsust; geneetiliselt muundatud maisi MON 863 riskijuhtimine.

Samuti tuleb märkida parlamendi positiivset arvamust nõukogu ettepaneku kohta laiendada Schengeni *acquis*' kohaldamist üheksale uuele liikmesriigile.

Võttes veebruaris vastu lõpliku raporti, viis oma töö lõpule ajutine komisjon, mis uuris Euroopa riikide väidetavat kasutamist Ameerika Ühendriikide Luure Keskagentuuri (LKA) poolt kinnipeetavate transpordiks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks. Täiskogu jäi endale kindlaks, vaatamata mitme rühma katsetele muuta raporti tooni leebemaks.

Valdkonnas *„Euroopa Liit kui ülemaailmne partner"* vaatas parlament läbi nõukogu aastaaruande Euroopa Parlamendile ÜVJP peamiste aspektide ja põhiliste valikuvõimaluste, sealhulgas nende rahalise mõju kohta Euroopa ühenduste 2005. aasta üldeelarvele, ning Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika perspektiivid 2007. aastal, sealhulgas raketitõrjesüsteemide rajamine Ameerika Ühendriikide poolt Euroopas. Samuti peeti olulisi arutelusid järgmiste riikide ja piirkondade üle: olukord

Dārfūris, Lähis-Idas ja eelkõige Palestiinas ja Pakistanis, olukord Myanmaris, Kašmiiris, Nigeerias, Zimbabwes, Gruusias, Kosovo tulevik ja ELi roll; endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2006. aasta eduaruanne; olukord Bosnias ja Hertsegoviinas (käsitledes nõukogu soovitusi); olukord Montenegros (stabilisatsiooni- ja assotsiatsioonilepingu sõlmimine); suhted Serbia, Venemaa ja Ukrainaga (sealhulgas läbirääkimised uue, laiendatud lepingu sõlmimiseks Euroopa Liiduga); Atlandi-ülesed suhted; suhted Hiinaga, sealhulgas dialoog inimõiguste küsimuses; suhted Šveitsiga; Euroopa naabruspoliitika tugevdamine; „Reformid araabia maailmas: milline on Euroopa Liidu strateegia?"; majandus- ja kaubandussuhted Lõuna-Koreaga; läbirääkimised Mercosuri riikidega piirkondadevahelise assotsiatsioonilepingu sõlmimise osas ja Brasiiliaga uue kahepoolse strateegilise partnerluse osas; läbirääkimised assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks Kesk-Ameerikaga ja Andide Ühendusega; Euroopa – Vahemere piirkonna suhted – Euroopa-Vahemere vabakaubanduspiirkonna loomine; Euroopa Liidu suhted Vaikse ookeani saartega – tugevdatud partnerluse strateegia; Euroopa Liidu ja Aafrika vahelised suhted ning Euroopa Liidu ja Aafrika teine tippkohtumine (8. ja 9. detsembril Lissabonis); referendum Venezuelas ja Liibüas meditsiinitöötajatele mõistetud surmanuhtlus.

Arutati ka arengupoliitika ja väliskaubandusega seotud küsimuste eri aspekte, eelkõige selliseid nagu eelarvetoetus arengumaadele; Euroopa Liidu kaubandusabi; konsensus humanitaarabi valdkonnas – Euroopa Liit ja humanitaarabi; kohalikud omavalitsused ning arengukoostöö; arengukoostööpoliitika jätkusuutlikkuse süvalaiendamine; riigihankelepingu (GPA) uued läbirääkimised; komisjoni roheline raamat ja avalik arutelu Euroopa Liidu kaubanduspoliitika vahendite võimaliku reformi üle; majanduspartnerluslepingud; Euroopa huvi: edukas toimetulek üleilmastumise ajajärgul, globaalne Euroopa – konkurentsivõime välisaspektid; TRIPS-leping ja ravimite kättesaadavus; G8 kohtumise järeldused – aastatuhande arengueesmärgid – vahekokkuvõte; AKV-EÜ parlamentaarse ühisassamblee töö 2006. aastal; viimased arengud Euroopa Liidu kahepoolsetes kaubandussuhetes Hiinaga ning teatavate tekstiilitoodete ja rõivaste import; Euroopa Liidu meetmed ebakindlates olukordades ja Aafrika põllumajanduse edendamiseks.

Samuti tuleb märkida, et parlament oli sel aastal eriti range oma demokraatliku järelevalve õiguse rakendamisel arengukoostöö rahastamisvahendi raames, paludes komisjonil mitmel korral võtta tagasi või vaadata läbi teatavad otsuse eelnõud (nt Iraagi 2007. aasta erimeede, Aasia piirkonnastrateegia dokument ja mitmeaastane näidisprogramm), kui need läksid komisjoni rakendusvolitustest kaugemale.

Mitmel korral olid päevakorras ka inimõigustega seotud küsimused, sealhulgas Euroopa Liidu aastaaruanne inimõiguste kohta; 11.–19. juunil Genfis toimunud ÜRO inimõiguste nõukogu viies istungjärk ning inimõigustealased dialoogid ja konsulteerimised kolmandate riikidega.

Laienemise valdkonnas võttis parlament vastu 2006. aasta eduaruande Horvaatia kohta ning arutas Euroopa Liidu ja Türgi vahelisi suhteid. Türgi puhul käsitleti eraldi naiste rolli Türgi ühiskondlikus, majandus- ja poliitilises elus. Arutelu raames tulevaste laienemiste mõju üle ühtekuuluvuspoliitika tulemuslikkusele keskenduti ka liidu võimele integreerida Türgi.

Euroopa Parlamendi suhted teiste institutsioonidega

Parlament arutas Euroopa Liidu muude institutsioonide ja asutustega nõukogu eesistujate Saksamaa ja Portugali töökavasid ja eesistumisperioodi kokkuvõtteid ning Brüsselis 21. ja 22. juunil ja 13. ja 14. detsembril toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumiste ettevalmistamist ja järeldusi. Lisaks arutas parlament järgmisi küsimusi: kevadel (8. ja 9. märtsil) toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise ettevalmistamine ja järeldused; 18. ja 19. oktoobril Lissabonis toimunud ametliku Euroopa Ülemkogu kohtumise ettevalmistamine ja järeldused; Euroopa Investeerimispanga 2005. aasta aruanne; Euroopa Keskpanga 2006. aasta aruanne; 2006. aasta aruanne Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta (arutelul viibis ka ombudsman Nikiforos Diamandouros); kontrollikoja 2006. aasta aruanne, mida esitles selle president Hubert Weber.

Euroopa Parlament kinnitas 2008. aasta eelarve ja kiitis heaks 2005. aasta raamatupidamisaruande. 2008. aastaks vastu võetud eelarve peegeldab parlamendi poolt esimesel lugemisel vastu võetud poliitilisi prioriteete, sealhulgas otsuseid, et ühendus rahastab Galileo programmi, Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti ning Euroopa Liidu missioone Kosovos ja Palestiinas. Märkida tuleb ka seda, et parlament otsustas jätta 5. rubriigi alla kuuluvasse reservi ainult 5 miljonit eurot. See rubriik on mõeldud Euroopa Komisjoni personalikulude katmiseks. Lisaks arutas parlament ka Euroopa Liidu omavahendite tulevikku.

Institutsioonipoliitika valdkonnas avaldas parlament oma arvamuse mitme poliitiliselt olulise tähtsusega ja aktuaalse küsimuse kohta: Berliini deklaratsioon; Euroopa Liidu põhiseadusliku protsessi tegevuskava; valitsustevahelise konverentsi kokkukutsumine (Euroopa Parlamendi arvamus vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 48); Euroopa Liidu põhiõiguste harta heakskiitmine ja põhiõiguste harta järgimine komisjoni õigusaktide ettepanekutes: korrapärase ja nõuetekohase kontrollimise metoodika; kaasotsustamismenetlus (kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitlev ühine deklaratsioon) ja komiteemenetlus. Ka sellel aastal oli parema õigusloome teema tähelepanu keskmes ja parlament võttis vastu resolutsiooni aasta aruande kohta „Parem õigusloome 2005": subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamine; Euroopa Liidu parema õigusloome strateegilise ülevaate kohta; õiguskeskkonna lihtsustamise strateegia kohta ning soovituslike õigusaktide kasutamise institutsioonilise ja õigusliku mõju kohta. Õigusloome valdkonnas tuleb samuti märkida novembris kahe (nendest üks konsultatsiooni- ja teine kaasotsustusmenetluse raames) Euroopa tasandi erakondi ja nende rahastamist käsitleva raporti vastuvõtmist, kus esimesel lugemisel (kaasotsustamismenetluse raames) menetleti küsimus rekordajaga.

Detsembris toimunud täiskogu istungil anti Sahharovi auhind üle Sudaani Dārfūri sõja ohvreid kaitsvale Sudaani advokaadile Salih Mahmoud Osmanile. Pidulikel istungitel astusid Euroopa Parlamendis üles Rumeenia president Traian Băsescu (jaanuaris); Bulgaaria Vabariigi president Georgi Părvanov (veebruaris); India Vabariigi president A. P. J. Abdul Kalam (aprillis); Portugali Vabariigi president Anibal António Cavaco Silva (septembris); Prantsusmaa Vabariigi president Nicolas Sarkozy (novembris) ja Tema Majesteet Jordaania Hašimiidi Kuningriigi kuningas Abdullah II (detsembris).

Euroopa Parlament tegi ka mitmele Euroopa Liidu Nõukogu liikmele ettepaneku arutleda Euroopa tulevikku käsitlevatel teemadel. Mais kohtuti Itaalia Vabariigi peaministri Romano Prodi ja Madalmaade Kuningriigi peaministri Jan Pieter Balkenendega, novembris Hispaania Kuningriigi valitsusjuhi José Luis Rogríguez Zapateroga. Vastuseks Eesti ja Venemaa vahel puhkenud pingetele tegid (mais) Euroopa Parlamendi president ja fraktsioonide esimehed avaldused, mis kandsid endas selget sõnumit solidaarsusest Euroopa Liidus.

Töötajate arv

31. detsembri seisuga oli parlamendi sekretariaadi talituste ametikohtade loetelus märgitud 4998 alalist ja 126 ajutist ametikohta.

Euroopa Parlamendi ja komisjoni koostöö

Õigusloomekava valdkonnas võttis parlament detsembriistungil suure häälteenamusega vastu resolutsiooni komisjoni 2008. aasta õigusloome- ja töökava kohta. Resolutsioonis rõhutatakse komisjoni paranduste tähtsust ja esitatakse mitmeid ettepanekuid.

TABEL 4

Parlamendi menetlused (jaan–dets) – Vastuvõetud resolutsioonid ja otsused

	Seadusandlikud menetlused							Muud menetlused				
	Konsultatsiooni-menetlused (1)	Koostöömenetlused		Kaasotsustamismenetlused			Nõusoleku-menetlused	Eelarve- ja kinnitamis-menetlused	Algatus-menetlused	Resolutsioonid (art 103 ja 108)	Inim-õigused	Muud küsimused	Kokku
		1. luge-mine	2. luge-mine	1. luge-mine (2)	2. luge-mine (3)	3. luge-mine							
Jaanuar I					4		1		3	2			**10**
Jaanuar II	2						2	1	6	2			**13**
Veebruar	8			5		1			12	5	3		**34**
Märts I	5			3					11	8	3		**30**
Märts II	3			5				1	4	1		1	**15**
Aprill	10			12	2			27	8	7	3	1	**70**
Mai I				1	3				6	2		1	**13**
Mai II	6			2	2	1			11	5	3	3	**33**
Juuni I	8			3				3	2	2		1	**19**
Juuni II	13			17					14	5	3	1	**53**
Juuli	14			20	3	1	1	1	14	8	3	4	**69**
September I	4			2	1			1	12	4	3		**27**
September II	11			8		3			9	6			**37**
Oktoober I	5								4	3			**12**
Oktoober II	20			6	2		3	3	10	5	3	4	**56**
November I	9			19			1		9	10	3	2	**53**
November II	13			11	1				4	2		2	**33**
Detsember	21			5	4		1	2	5	11	3	3	**55**
2007. aastal kokku	**152**			**119**	**22**	**6**	**9**	**39**	**144**	**88**	**30**	**23**	**632**

(1) Sealhulgas komisjoni ettepanekute kohta esitatud Euroopa Parlamendi 66 muudatusettepanekut + 2 tagasilükkamist.
(2) Sealhulgas komisjoni ettepanekute kohta esitatud Euroopa Parlamendi 79 muudatusettepanekut.
(3) Sealhulgas nõukogu ühiste seisukohtade kohta Euroopa Parlamendi tehtud 15 muudatust.

Euroopa Ombudsman

Euroopa Ombudsman Nikiforos Diamandouros algatas EÜ asutamislepingu artikli 195 alusel 180 uut juurdlust seoses hea haldustava võimaliku rikkumisega Euroopa Komisjonis. Juhtumid hõlmasid läbipaistvusküsimusi (juurdepääs dokumentidele), hankemenetluste ja eraldatud toetustega seotud vaidlusi, personalijuhtumeid, komisjoni rolli põhilepingute täitmise järele valvajana ning selliseid sagedasi hea haldustava rikkumise juhtumeid nagu päringute vastustega viivitamine või vastamata jätmine. Viimastel aastatel on ombudsmani kriitilisteks märkusteks andnud alust 15% juurdlustest. Ombudsman soovitab üha sagedamini lahendada kaebus komisjoni ja kodaniku vastastikusel kokkuleppel. Poliitilise vastutuse suurendamiseks ei vasta ombudsmanile juurdluse küsimustes enam mitte komisjoni peasekretär, vaid pädev volinik.

Ombudsman kohtus oktoobris peadirektoraatide koordinaatoritega, kes tegelevad ombudsmanilt saadud kaebuste läbivaatamisega, ning novembris peadirektorite ja talituste juhtidega. Parlamendis on menetluses parlamendi presidendile ombudsmani tehtud ettepanekud muuta Euroopa Ombudsmani põhikirja. Oma (2006. aastat käsitleva) aastaaruande arutelul rõhutas Nikiforos Diamandouros kodanike teadlikkuse kasvu Euroopa Ombudsmani rollist ja volitustest.

Nõukogu ja Euroopa Ülemkogu

Nõukogu

2007. aastal juhtis nõukogu tööd esimesel poolaastal eesistujariigina Saksamaa ning teisel poolaastal Portugal. Kokku toimus eri koosseisudes 79 ametlikku istungit.

31. detsembri seisuga oli nõukogu sekretariaadi talituste ametikohtade loetelus märgitud 3461 alalist ja 369 ajutist ametikohta.

Euroopa Ülemkogu

2007. aastal kogunes Euroopa Ülemkogu viiel korral:

8.-9. märtsi istung

Ülemkogu istung toimus Brüsselis Saksamaa Liitvabariigi kantsleri Angela Merkeli juhtimisel. Istungil arutati peamiselt järgmisi küsimusi: Euroopa energeetikapoliitika väljatöötamine, ÜRO kliimamuutuste konverentsil läbirääkimiste käivitamise ettevalmistamine ülemaailmse ja üldise 2012. aasta järgset perioodi käsitleva kokkuleppe sõlmimiseks, Lissaboni strateegia ja selle tulemuste rakendamine. Samuti käsitleti uut partnerlust Ameerika Ühendriikidega, intellektuaalomandi õiguste kaitset, võltsimise ja piraattoodete vastast võitlust rahvusvahelisel tasandil, Euroopa Tehnoloogiainsti-

tuudi loomist, paremat Euroopa õigusloomet, ühenduse õigusaktidest tuleneva halduskoormuse vähendamist ja nelja Euroopa koordinaatori nimetamist nelja energiaalase projekti juhtimiseks.

24.-25. märtsi mitteametlik kohtumine Berliinis

25. märtsil 1957 allakirjutatud Rooma lepingute 50. aastapäeva tähistamiseks toimus 24. ja 25. märtsil Berliinis riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlik kohtumine. Kohtumisel kirjutati alla Berliini deklaratsioonile, milles tuuakse esile Euroopa ühendamise roll rahu säilitamisel ja õitsengu saavutamisel, ja kinnitatakse veel kord Euroopa Liidu põhiväärtusi.

21.-22. juuni istung

Euroopa Ülemkogu istung toimus Brüsselis Saksamaa kantsleri Angela Merkeli juhtimisel. Istungil arutati peamiselt väljavaateid uue Euroopa Liidu lepingu sõlmimiseks. Pärast pikka arutelu otsustas Euroopa Ülemkogu kutsuda kokku valitsustevahelise konverentsi, kellele ta määras kindlaks üksikasjaliku mandaadi, rõhutades vajadust lõpetada töö enne 2007. aasta lõppu. Tulemuseks on leping, millega muudetakse kahte olemasolevat lepingut (ELi ja EÜ lepingut). Muud küsimused hõlmasid rändehaldust, Lissaboni strateegia ja majanduse ajakohastamisega seotud mitme algatuse tähtsustamist, hiljutisel G8 kohtumisel antud signaale seoses energeetikavaldkonna ja kliimamuutustega, välistegevust naabruspoliitika raames ja suhetes Aafrika ja Kesk-Aasiaga ning rahuprotsessi edusamme Põhja-lirimaal.

19. oktoobri mitteametlik kohtumine Lissabonis

Eesistujariik Portugal korraldas Euroopa Ülemkogu mitteametliku kohtumise, mis oli pühendatud üleilmastumisele ja Lissaboni strateegia välismõõtmele. Euroopa riikide juhid arutasid komisjoni hiljutist teatist *„Euroopa huvi: edukas toimetulek üleilmastumise ajajärgul"* ja kinnitasid seeläbi veelkord Euroopa Liidu püüdu liikuda avatud turgude suunas, kutsudes samal ajal üles liidu huvide tugevale kaitsele väljaspool liitu ja tarbijakaitsele liidusiseselt. Samuti käsitleti liidu rolli ja kogemust keskkonnaalaste ja sotsiaalküsimustega seotud õigusaktide seisukohast, vajadust suurema läbipaistvuse ja hoiatussüsteemi järele finantsturgudel ning kliimamuutust. 18. oktoobril lõppes väljaspool mitteametlikku Euroopa Ülemkogu kohtumist toimunud valitsustevaheline konverents, mille tulemusena riigipead ja valitsusjuhid sõlmisid lepingu eelnõu, millele nad kirjutasid hiljem alla Lissabonis 13. detsembril. Põhiõiguste hartale kirjutasid alla parlamendi president, nõukogu eesistuja ja komisjoni president 12. detsembril.

14.-15. detsembri istung

Ülemkogu istung toimus 14.-15. detsembril Brüsselis Portugali peaministri José Sócratese juhtimisel. Seoses ELi toimimise lepinguga tundis ülemkogu heameelt 18. oktoobril pärast valitsustevahelist konverentsi saavutatud kokkuleppe üle, millele järgnes Lissaboni lepingu allakirjutamine 13. detsembril ja põhiõiguste harta väljakuulutamine 12. detsembril. Ülemkogu kutsus liikmesriike üles ratifitseerima kiiresti nimetatud tekstid, nii et need saaksid jõustuda 1. jaanuaril 2009. See võimaldaks ELil täielikult keskenduda tema ees seisvatele väljakutsetele, eelkõige kliimamuutustele ja üleilmastumisele. Selleks võttis Euroopa Ülemkogu vastu üleilmastumist käsitleva deklaratsiooni, milles on loetletud ELi ees seisvad probleemid ja meetmed, mida ta peab võtma selleks, et üleilmastumine ei kujutaks endast ohtu, vaid pigem võimalust. Et aidata ELil tulla pikemas perspektiivis tõhusamalt toime võimalike raskustega, lõi ülemkogu sõltumatu töörühma, kelle ülesanne on teha ettevalmistusi aastateks 2020–2030 ning anda ülevaade olulisematest küsimustest ja suundumustest, millega ELil võib olla vaja tegeleda, ning pakkuda asjaomaseid lahendusi. Samuti arutati ülemkogul järgmisi küsimusi; rändepoliitika rakendamine, terrorismivastase võitluse strateegia, uuendatud Lissaboni strateegia rakendamine, energeetika, kliimamuutus ja säästva arengu strateegia, ettevõtluse raamtingimuste parandamine, paindlikkuse ja turvalisuse *(flexicurity)* üldpõhimõtted, integreeritud merepoliitika, läbirääkimised Kosovo edasise staatuse üle ning olukord Iraanis, Kongos, Liibanonis ja Myanmaris.

Komisjon

Koondaruanne 2006. aasta tegevusest

2006. aastal saavutatud poliitilised tulemused leidsid kajastamist komisjoni 28. veebruari teatises. 30. mail avaldas komisjon ka 2006. aasta haldustegevuse koondaruande.

Strateegiline planeerimine ja programmid aastaks 2008

Esimese sammuna aastaprogrammi koostamisel võttis komisjon 21. veebruaril vastu *2008. aasta poliitilise strateegia*. Selles dokumendis kinnitatakse komisjoni kõigi nelja strateegilise eesmärgi (vt eespool) poliitilised prioriteedid.

23. oktoobril esitas komisjon *2008. aasta õigusloome- ja tööprogrammi*. Selles keskendutakse jätkuvalt konkreetsete tulemuste saavutamisele üldiste strateegiliste eesmärkide raames, mis sätestati praeguse komisjoni ametiaja alguses. Õigusloome-programm keskendub järgmistele valdkondadele: majandus ja tööhõive, jätkusuutlik areng ja võitlus kliimamuutuste vastu, ühtne lähenemisviis rände küsimustes, sotsiaalne integratsioon, kodanike heaolu üleilmastumise tingimustes, eriti seoses julgeoleku-, tervishoiu- ja ohutusalaste riskidega, liidu roll maailmas.

Seadusandlik tegevus

Aasta jooksul kogunes komisjon 43 korda. Edastati 462 direktiivi, määruse või otsuse ettepanekut ja 3 soovitust. Esitati 358 teatist või aruannet, 11 rohelist ja 4 valget raamatut. Lisaks 2007. aasta tööprogrammis vastu võetud uutele algatustele, programmidele, tegevuskavadele, algatatud aruteludele ning jätkunud meetmetele kajastavad need arvud muu hulgas jooksvaid haldusettepanekuid ja olemasolevate õigusaktide kodifitseerimise ettepanekuid.

Koostöö liikmesriikide parlamentidega

Komisjon võttis 8. mail vastu teise aastaaruande suhete kohta liikmesriikide parlamentidega. Aruandes analüüsitakse selliste 2006. aasta eesmärkide täitmist nagu liikmesriikide parlamentide külastamine komisjoniliikmete poolt või parlamentide vajaduste parem arvestamine nende institutsiooniliste pädevuste teostamisel.

2007. aastal jätkas komisjoni asepresident Margot Wallström 2005. aasta veebruaris püstitatud eesmärgi täitmist ja osales riiklike parlamentide alaliste esindajate koosolekutel, võttis kõrgel tasemel osa Euroopa Liidu parlamentide Euroopa Ühenduse asjadele spetsialiseerunud komiteede konverentsi kohtumistest, osales Euroopa Parlamendi korraldatud kohtumistel riikide parlamentidega, avaldas uudiskirja jne.

10. mail 2006 vastu võetud teatises Euroopa Ülemkogule *„Kodanikekeskne tegevuskava – Euroopa Liit tulemuslikuks"* ([1]) soovis komisjon edastada kõik oma uued ettepanekud ja konsultatiivdokumendid liikmesriikide parlamentidele, et nad avaldaksid oma arvamuse ja aitaksid parandada poliitika väljatöötamise protsessi. Pärast Euroopa Ülemkogu poolset heakskiitu edastavad komisjoni talitused alates 2006. aasta detsembrist nimetatud dokumendid kõikidele parlamentidele ja vastavad liikmesriikide parlamentide arvamustele kehtiva menetluse kohaselt ([2]).

Alates 2006. aasta oktoobrist on komisjon saanud 27 liikmesriigi parlamendilt 82 erineva dokumendi kohta 167 arvamust; algatatud on 112 menetlust volitamiskorra alusel ja 17 lihtsustatud menetlust; 38 arvamust on olnud täies ulatuses positiivsed.

35 arvamust esitati COSACi raames teostatud kahe subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimise kontrolli tulemusena: 19 arvamust olid seotud abielulahutust käsitleva ettepanekuga: nendest 16 olid positiivsed (kolm olid siiski veidi kriitilised subsidiaarsuse põhjendatuse osas); Tšehhi ja Madalmaade parlamendi arvamused olid negatiivsed; 16 arvamust käsitlesid ühenduse postiteenuste siseturu väljakujundamist;

([1]) KOM(2006) 211 (ELT C 176, 28.7.2006).
([2]) SEK(2006) 1252.

Belgia, Saksa, Prantsuse ja Luksemburgi parlamendid esitasid ettepanekute teatavate osade suhtes reservatsioone.

Ülejäänud 132 arvamust käsitlesid komisjoni erinevaid dokumente; mõne dokumendi kohta on esitatud mitu arvamust. Komisjoni dokumendid, mille kohta esitasid tähelepanekud vähemalt kolm rahvaesinduskogu: ettepanek Euroopa Tehnoloogiainstituudi kohta, veinituru ühise korralduse kohta ja sanktsioonide kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmanda riigi kodanike tööandjate suhtes, roheline raamat tubakasuitsu kohta, tööõiguse ajakohastamise kohta, diplomaatilise ja konsulaarkaitse kohta, üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Ühenduse institutsioonide valduses olevatele dokumentidele, Euroopa teadusruumi kohta ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi tuleviku kohta ning teatis pealkirjaga *„Euroopa seisukoht ookeanide ja merede küsimuses"* ja poliitiline strateegia aastaks 2008.

Teatavad ülemkojad on väga aktiivsed: Tšehhi Senat, Saksa Bundesrat, Prantsuse Senat, Briti Lordide Koda – liikmesriikide parlamentide esitatud 167 arvamusest võib nende arvele kanda 92. Teised on aga jälle näidanud üles initsiatiivi, sealhulgas Portugali Assembleia da Republica, Rootsi Riksdagen ja Taani Folketinget.

Komisjon annab menetlusele esimese hinnangu ja uurib, kuidas oleks võimalik seda uut otsest dialoogimehhanismi liikmesriikide parlamentidega paremaks muuta. Pidades silmas Lissaboni lepingu ratifitseerimist, kavandab komisjon kohandada oma menetlust vastavalt uue lepingu sätetele alates selle jõustumise kuupäevast.

Personalipoliitika ja -juhtimine

2007. aastal oli komisjoni talituste tegevuseelarves ette nähtud 19 004 alalist ja 366 ajutist ametikohta ning teadusuuringute eelarves 3828 alalist ametikohta. Sellele lisanduvad komisjoni haldusalas olevate asutuste 1920 alalist ja 117 ajutist ametikohta. Agentuurides oli ette nähtud reguleerivates asutustes 3733 ametniku ja ajutise töötaja ametikohta ning täitevasutustes 164 ajutise töötaja ametikohta.

Personalivahetuse raames on 1. novembri seisuga 230 komisjoni ametnikku lähetuses väljaspool institutsiooni, komisjoni talitustes töötab omakorda 1171 liikmesriigi eksperti. Muu hulgas oli 2007. aastal 261 riigiametnikul struktureeritud täiendõppe raames võimalus tutvuda komisjoni tööga.

Euroopa Kohus ja muud kohtud

Ametissenimetamised Euroopa Kohtus

2007. aastal nimetati ametisse Euroopa Kohtu kohtunikud Alexander Arabadjiev ja Camelia Toader.

Ametissenimetamised Esimese Astme Kohtus

2007. aastal nimetati ametisse Esimese Astme Kohtu kohtunikud Valeriu M. Ciucă, Teodor Tchipev, Alfred Dittrich, Sten Frimodt Nielsen, Santiago Soldevila Fragoso ja Laurent Truchot.

Lisaks nimetati alates 11. juulist 1996 Esimese Astme Kohtus kohtunikuna töötanud Marc Jaeger 17. septembril Esimese Astme Kohtu presidendiks.

Kohtute töötajate arv

Euroopa Kohtu, Esimese Astme Kohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu talitustes oli 31. detsembri seisuga 1453 alalist ja 429 ajutist ametikohta.

Kohtupraktika Euroopa Kohtus ja Esimese Astme Kohtus

Politseikoostöö ja õigusalase koostöö valdkonnas tegi kohus kolm otsust:

- kohtuasjas *Advocaten voor de Wereld* ([1]) (3. mai kohtuotsus) kinnitas kohus, et raamotsus Euroopa vahistamismääruse kohta on kehtiv, lükates tagasi selle vastu esitatud etteheited, mis käsitlesid kasutatud õigusliku vahendi ebaasjakohasust ja väidetavat seaduslikkuse ja mittediskrimineerimise põhimõtte rikkumist;
- kohtuasjas *Ordre des barreaux francophones et germanophone jt* ([2]) (26. juuni kohtuotsus) sedastas kohus, et rahapesu vastu võitlemist käsitleva direktiiviga ei rikuta õigust õiglasele kohtulikule arutamisele, nagu see on tagatud inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis, kui teatavatel konkreetsetel tingimustel laiendatakse advokaatidele ja notaritele kohustus teavitada pädevaid ametiasutusi asjaoludest, mida nad teavad või arvavad olevat seotud rahapesuga;
- kohtuasjas *komisjon/nõukogu* ([3]) (23. oktoobri kohtuotsus), milles käsitleti ühenduse pädevust näha ette kriminaalkaristusi, et võidelda laevade põhjustatud merereostuse vastu, kinnitas kohus oma varasemat keskkonnaalast kohtupraktikat, tühistades raamotsuse põhjendusel, et asjakohased sätted kuuluvad ühenduse pädevusse, ja täpsustas samal ajal selle pädevuse piire.

Konkurentsivaldkonnaga seotud kohtuasjas *Microsoft/komisjon* ([4]) (17. septembri kohtuotsus) kinnitas Esimese Astme Kohus nii otsuse kui ka Microsoftile valitseva seisundi kuritarvitamise eest komisjoni poolt määratud trahvi seaduslikkust. Kuritarvitamine oli seotud keeldumisega edastada PC Windowsi operatsioonisüsteemi ja muude süsteemide teatavaks koostalituseks vajalikku teavet, ja meediaprogrammi Windows Media Player müügiga.

([1]) Kohtuasi C-303/05.
([2]) Kohtuasi C-305/05.
([3]) Kohtuasi C-440/05.
([4]) Kohtuasi T-201/04.

Riigiabi valdkonnas tegi kohus otsuse kohtuasjas *Lucchini* (1) (18. juuli kohtuotsus), mis käsitles ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõtet. Selle põhimõtte kohaselt peab riigisisese kohtu kohtunik jätma kohaldamata mis tahes sätte, mis võib seada kahtluse alla komisjoni ainupädevuse otsustada riigiabi kokkusobivuse üle siseturuga, sealhulgas riigisisene säte, mis sätestab kohtuotsuse seadusjõupõhimõtte, mis oleks kõnealusel juhul takistanud nõudmast tagasi antud riigiabi, mille komisjon oli kuulutanud kokkusobimatuks.

Kodakondsuse ja rändepoliitika raames sedastas Euroopa Kohus liidetud kohtuasjas *Morgan ja Bucher* (2) (23. oktoobri kohtuotsus), et Saksa õigusega ette nähtud nõue, mille kohaselt õppetoetuse saamiseks õpinguteks muus liikmesriigis kui see, mille kodanikeks toetust taotlevad õppijad on, peavad need õpingud olema jätkuks Saksamaal asuvas õppeasutuses vähemalt ühe aasta jooksul sooritatud õpingutele, on vastuolus EÜ asutamislepingu artiklis 18 sätestatud ühenduse kodanike liikumisvabadusega.

Politseikoostöö ja õigusalase koostöö valdkonnas tegi Euroopa Kohus kolm otsust:

- kohtuasjas *Stamatelaki* (3) (19. aprilli kohtuotsus) täpsustas Euroopa Kohus sarnaselt oma varasemale kohtupraktikale, et asjaolu, et Kreeka keeldub hüvitamast teises liikmesriigis kantud haiglaravikulusid, samal ajal kui need hüvitataks Kreekas asuvas eraraviasutuses kandmise korral, kujutab endast põhjendamatut piirangut teenuste vabale liikumisele;
- kohtuasjades *The International Transport Workers' Federation ja The Finnish Seamen's Union* (4) (11. detsembri kohtuotsus) ning *Laval un Partneri* (5) (18. detsembri kohtuotsus) kinnitas Euroopa Kohus, et kollektiivse tegutsemise õigus on põhiõigus, mis on ühenduse õiguse üldpõhimõtete lahutamatu osa, kuid rõhutas samal ajal, et see õigus peab olema kooskõlas liikumise põhivabadustega siseturul. Kohus sedastas, et kohtuasjas *The International Transport Workers' Federation ja The Finnish Seamen's Union* käsitletud ametiühingute tegevus kujutab endast EÜ asutamislepingu artikli 43 kohaselt piirangut asutamisvabadusele ja seepärast saab neid õigustada töötajate kaitsmise ettekäändel vaid juhul, kui on tehtud kindlaks, et need on taotletud eesmärgi saavutamiseks sobivad ega lähe kaugemale sellest, mis on eesmärgi saavutamiseks vajalik. Euroopa Kohus sedastas *Laval un Partneri* suhtes tehtud kohtuotsuses, et ehitusplatsi blokeerimine kujutab endast teenuste osutamise vabadusele piirangut, mida ei saa kõnealuse juhtumi puhul pidada õigustatuks, arvestades asjaolu, et töötajate kaitse on suures osas tagatud kehtiva ühenduse õigusega ning et ametiühingu

(1) Kohtuasi C-119/05.
(2) Liidetud kohtuasjad C-11/06 ja C-12/06.
(3) Kohtuasi C-444/05.
(4) Kohtuasi C-438/05.
(5) Kohtuasi C-341/05.

tegevus toimub riigisiseses kontekstis, kus puudub igasugune regulatsioon, mis oleks piisavalt selge ja täpne.

Maksuvaldkonnas kohtuasjas *Meilicke jt* ([1]) tehtud otsusest (6. märtsi kohtuotsus) nähtub, et riigisiseses maksualases õiguses vahetegemine selle alusel, kas dividendid on saadud riigis asutatud ettevõtetelt või mõnes muus liikmesriigis asutatud ettevõtetelt, on EÜ asutamislepingu artiklis 56 sätestatud kapitali vaba liikumise piirang, mis ei ole kõnealusel juhul õigustatud. Lisaks täpsustab Euroopa Kohus asjaolusid, mille puhul ta on ajaliselt piiranud oma kohtuotsuste kehtivust, kuid keeldub nende kohaldamisest kõnealusel juhul.

Kontrollikoda

Aastaaruanne

13. novembril esitas kontrollikoja president Euroopa Parlamendile kontrollikoja 2006. aasta eelarve aruande ([2]). Aruandes tõstetakse esile teatavaid muutusi paremuse poole, eelkõige põllumajanduskulude valdkonnas. Siiski mõjutavad nii komisjoni kui ka liikmesriikide sisekontrolli puudustest tulenevad vead jätkuvalt enamiku Euroopa Liidu kulutuste seaduslikkust ja nõuetekohasust.

Eriaruanded

2007. aastal avaldatud kontrollikoja eriaruannetes käsitleti järgmist:

- Euroopa Liidu teadusuuringute ja tehnoloogia raamprogrammide edusammude hindamine;
- käibemaksu valdkonnas tehtav halduskoostöö;
- kalavarude kaitse eeskirjadega seotud kontrolli-, inspektsiooni- ja karistusmehhanismid;
- tehnilise abi mõjusus suutlikkuse arendamise kontekstis;
- programmi CARDS haldamine komisjoni poolt;
- eksporditoetuse taotlustega hõlmatud saadetiste füüsiline ja asenduskontroll;
- Euroopa Pagulaste Fondi juhtimine (2000–2004);
- institutsioonide hoonetega seotud kulud;
- programmitöö perioodi vaheetapi menetluste rakendamine Struktuurifondide raames (2000–2006);
- ühenduse transiidisüsteem.

([1]) Kohtuasi C-292/04.
([2]) ELT C 273, 15.11.2007.

Aasta eriaruanded

Euroopa Kontrollikoja koostatud 2007. aasta eriaruannetes käsitleti Euroopa Liidu asutuste ja ametite 2006. aasta raamatupidamisaruandeid.

Arvamused

2007. aastal avaldas kontrollikoda mitu arvamust finantsmõjuga õigusaktide ettepanekute kohta, näiteks Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatava finantsmääruse muutmise eelnõu ja standardmääruse muutmise eelnõu, mis käsitleb täitevasutusi, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

2007. aasta oli Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele töörohke.

Pärast Euroopa Liidu viienda laienemise teist lainet 1. jaanuaril on Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee liikmeid kokku 344. Kui 12 nõunikku Bulgaariast ja 15 nõunikku Rumeeniast alustasid tööd jaanuarikuu täiskogu istungil, viibis istungil ka komisjoni volinik Olli Rehn.

2007. aastal loodi uued võimalused tegutsemiseks kahes prioriteetses poliitikavaldkonnas, asutades säästva arengu seirekeskuse ja tööturu seirekeskuse. Euroopa Liidu – India ümarlaua eeskujul loodi välisuhete valdkonnas Hiina ümarlaud.

Aasta jooksul pidas komitee üheksa täiskogu istungit, millel osales peaaegu alati üks või mitu volinikku. Komitee esitas ühiste poliitikavaldkondade kohta 188 arvamust. Aasta prioriteetsetest poliitikavaldkondadest tuleb rõhutada arvamusi, mida komitee esitas arvukalt Euroopa Liidu energeetikapoliitika kohta. 2007. aastal tegi komitee veelgi suuremaid jõupingutusi töömeetodite ratsionaliseerimiseks, võttes kasutusele arvamuste liigitamise poliitiliste prioriteetide järgi ja kinnitades eeskirjad arvamuste esituse ja pikkuse kohta.

Teiste institutsioonidega arendati tihedat poliitilist dialoogi, millest annab tunnistust üheksa ettevalmistavat arvamust, mille Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas komisjoni palvel vastavalt koostööprotokollile, mis reguleerib Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja komisjoni vahelisi suhteid. Samuti pöörduvad oma prioriteetsete küsimustega komitee poole järjest rohkem riigid, kes on nõukogu tulevased eesistujad.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 31. mai täiskogu istungil kirjutasid Euroopa Komisjoni asepresident Margot Wallström ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee president Dimitris Dimitriadis alla komisjoni ja komitee vahelist koostöökorda

käsitleva protokolli lisandile. See dokument täiendab 2005. aasta novembri koostööprotokolli ja selles on sätestatud teabevahetuspoliitika aluspõhimõtted.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jätkas valdkondlikku koostööd liikmesriikide majandus- ja sotsiaalkomiteedega küsimustes, mis on Euroopa tegevuskavas kesksel kohal. Juulis toimus äärmiselt viljakas arutelu komisjoni asepresidendi Jacques Barrot' ning majandus- ja sotsiaalnõukogude esimeeste ja peasekretäride vahel aluslepingute reformimise, kliimamuutuste ja energeetikapoliitika üle.

Lisaks arvamuste avaldamisele täitis komitee oma rolli Euroopa kodanikuühiskonna esindajana, korraldades mitmeid kohtumisi ja konverentse. Näiteks võib tuua 27. ja 28. septembril toimunud konverentsi *„VVK 2007: organiseeritud kodanikuühiskonnal on sõnaõigus Euroopa tuleviku suhtes"*. Konverentsil osalesid muu hulgas Margot Wallström ja Lobo Antunes (Portugali riigisekretär) ning esindatud olid ka kodanikuühiskonna erinevad organisatsioonid liikmesriikidest.

17. detsembril sõlmisid Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Regioonide Komitee uue koostöölepingu, milles on kehtestatud nende suhete raamistik tulevikuks.

31. detsembri seisuga töötas Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees 695 töötajat (560 ametnikku ja 135 ajutist töötajat), nendest 458 talitustes, mis on ühised Regioonide Komiteega. 7 ametikohta olid täitmata.

Regioonide Komitee

Aasta tähtsündmuseks oli teabevahetuspoliitikat käsitleva koostööprotokolli lisandile allakirjutamine juunis.

Regioonide Komitee korraldas märtsis oma juhatuse koosoleku ja täiskogu istungi Roomas, osaledes ühtlasi Rooma lepingu allakirjutamise tähistamise pidustustel. Pidulikust istungist võtsid osa mitmed Euroopa ja Itaalia tuntud poliitikud, sealhulgas Itaalia Vabariigi president Giorgio Napolitano, Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso ja Itaalia peaminister Romano Prodi. Komitee võttis sellel istungil vastu deklaratsiooni Euroopale, mis edastati riigipeadele ja valitsusjuhtidele Berliinis.

Komitee korraldas viiendat korda koostöös komisjoniga avatud uste päeva. Üritus toimus 8.–12. oktoobril ja komisjon tegi tõhusat tööd selle õnnestumise nimel.

Täiskogu istungid

2007. aastal võttis komitee oma viiel täiskogu istungil vastu 35 arvamust dokumentide kohta, mille puhul oli arvamuse küsimine kohustuslik või vabatahtlik. 3 arvamust esitati omal algatusel. Samuti esitas komitee 5 perspektiivarvamust ja koostas ühe arvamuse pärast Euroopa Parlamendi poole pöördumist.

Komitee esmatähtsad teemad

- Aidata kaasa ühtekuuluvuspoliitika tuleviku kujundamisele;
- viia ellu Lissaboni tegevuskava;
- viia lõpuni laienemine;
- töötada välja uus naabruspoliitika;
- tugevdada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala kohalikku ja piirkondlikku mõõdet;
- paremini kooskõlastada komisjoniga subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtete järgimise hindamise üksikasjalikku korda ning ühenduse õigusaktide haldus- ja finantsmõju kohalikele omavalitsustele.

Komitee töösse kaasatud isikud

2007. aastal võttis komitee oma töö raames vastu järgmised isikud:

- Jacques Barrot (veebruari täiskogu istung);
- José Manuel Barroso (märtsiistung Roomas);
- Olli Rehn (juuni täiskogu istung);
- Andris Piebalgs (juuni täiskogu istung);
- Danuta Hübner (juuni täiskogu istung);
- Dalia Grybauskaitė (oktoobri täiskogu istung);
- Joe Borg (oktoobri täiskogu istung);
- Leonard Orban (oktoobri täiskogu istung);
- Ján Figel' (novembri täiskogu istung);
- Günter Verheugen (territoriaalne dialoog – veebruariistung);
- Danuta Hübner (territoriaalne dialoog – veebruariistung);
- Franco Frattini (juuni majandus- ja sotsiaalpoliitika komisjon).

Ühendustega peetud struktureeritud dialoogi raames said oma poliitikavaldkonnast ülevaate teha järgmised volinikud:

- Vladimír Špidla (september);
- Margot Wallström (komisjoni tööprogrammi esitlus novembris);
- Benita Ferrero-Waldner (detsember).

Regioonide Komitee olulised sündmused

- Mais toimus Saksamaal Münsteris D-kava raames konverents-arutelu liidu väärtuste teemal *„Euroopa Liit: enam kui vabakaubanduspiirkond – väärtustel põhinev ühendus";*
- oktoobris toimus Tenerifel konverents, mille raames käsitleti *piirkondade ja linnade rolli rändevoogude juhtimisel.* Konverents korraldati koos Kanaari saarte valitsusega;
- detsembris toimus Ungaris seminar Euroopa naabruspoliitika kohta Musta mere sünergia raames;
- Brüsselis toimus ümarlaud kultuuriturismi kohta;
- Regioonide Komitee panusena Euroopa aastasse „Võrdsed võimalused kõigile" toimus juunis Brüsselis konverents, mille raames käsitleti võrdseid võimalusi.

Koostöö komisjoniga

Vastavalt koostööprotokollile edastas komisjoni liige Margot Wallström komiteele näitliku nimekirja küsimustest, mida käsitletakse komisjoni 2007. aasta tööprogrammis ja mille kohta oodatakse komitee panust.

Euroopa Keskpank

Euroopa Keskpank jätkas oma rahapoliitikat, mille eesmärk on tagada euroalas hindade stabiilsus. 2007. aasta jooksul tõstis EKP nõukogu baasintresse 50 baaspunkti võrra, EKP pakkumisintressi alammäär põhiliste refinantseerimistehingute suhtes oli detsembris 4%. Tagades hindade stabiilsuse, aitab rahapoliitika edendada euroala majandusarengut ja tööhõivet. Sisemajanduse kogutoodangu mõõdukas reaalkasv jätkus 2007. aastal, samal ajal aga jätkus tugev surve hindadele. EKP edendab endiselt läbipaistvat rahapoliitikat, selgitades strateegilisi otsuseid mõjutavaid majandus- ja rahapoliitilisi hinnanguid nii EKP presidendi korrapärastel pressikonverentsidel ja EKP kuubülletäänis kui ka muudes väljaannetes ja EKP nõukogu liikmete avaldustes. Vastavalt õigusaktides sätestatud nõudele aruannete esitamise kohta tegi EKP president ettekande Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonis ning parlamendi täiskogu istungil. Alates 2007. aasta suvest, mil finantsturud muutusid ebakindlaks, jälgis EKP väga tähelepanelikult sündmuste arengut, suheldes eelkõige tihedamalt asjaomaste keskpankadega. Lisaks sai EKP kehtestatud põhimõtete raames jätkata oma rahapoliitika elluviimist ning tänu selle teatavatele iseloomulikele joontele suutis pangandussektor end paremini kaitsta turu volatiilsuse eest.

Küprose ja Malta ametiasutuste taotlusel uuris EKP 16. mail avaldatud lähenemisaruandes, kas Küpros ja Malta kui riigid, kes ei kuulunud euroalasse, vastaksid euro kasutuselevõtuks kehtestatud tingimustele. Võttes arvesse EKP maikuu lähenemisaruannet ja komisjoni lähenemisaruannet, otsustas nõukogu komisjoni ettepanekul

10. juulil tühistada Küprose ja Malta suhtes kehtivad erandid ning lubada neil võtta kasutusele euro alates 1. jaanuarist 2008. Koostöös Küprose ja Malta keskpangaga tegi EKP vajalikud ettevalmistused Küprose ja Malta ühinemiseks eurosüsteemiga, sh korraldati ühine teavitamiskampaania euromüntide ja pangatähtede tutvustamiseks.

Target, maailma üks suurimaid maksesüsteeme, aitas jätkuvalt kaasa euro rahaturu integreerimisele ja mängis olulist rolli ühtse rahapoliitika sujuval toimimisel. 1. novembril hakkas toimima Target2, Target-süsteemi viimane põlvkond. EKP jätkas ettevalmistustöid, et võtta kasutusele uus teenus, mis võimaldaks ühtlustada nn keskpanga rahaga eurodes tehtavaid väärtpaberitehinguid (Target2-Securities), ning otsustas alustada töid CCBM2 kallal, mis kujutab endast eurodes nomineeritud tagatiste arveldamise ühtse süsteemi uut põlvkonda. EKP jätkas tihedat koostööd Euroopa Komisjoniga, et valmistada ette ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) loomist, ning julgustas Euroopa pangandussektorit ja teisi huvitatud isikuid looma vajalikke tingimusi, et SEPA süsteemi juurutamist saaks alustada 2008. aastal ning viia see lõpule 2010. aastaks.

EKP jätkas üldise järelevalve ja finantsstabiilsuse tagamisega seotud ülesannete täitmist, sh jälgis ja analüüsis keskpank pangandus- ja finantssektoreid mõjutavaid olulisi sündmusi, avas uued valdkonnad koostöö arendamiseks liikmesriikide keskpankade ja järelevalveasutustega ning osales finantseeskirjade raamistiku väljatöötamises. Kriisiohje valdkonnas osales EKP aktiivselt ühenduse tasandil majandus- ja rahanduskomitee eestkostel algatatud mõttevahetustes selle üle, kuidas tõhustada praegu piiriüleste finantskriiside ohjamisel ja lahendamisel kasutatavaid kokkuleppeid. EKP korraldas juulis *finantsturgude ebastabiilsuse simulatsiooni* käsitleva konverentsi, mille raames arutati makromajanduse stressiteste ja finantskriisialaste õppuste korraldamist.

EKP jälgis endiselt euroala finantsintegratsiooni edendamisel tehtud edusamme ja avaldas uue iga-aastase väljaande esimese numbri pealkirjaga *„Finantsintegratsioon Euroopas"*. Selle korrapäraselt avaldatava aruande eesmärk on aidata kaasa Euroopa finantsintegratsiooni arengule. Lisaks püütakse aruande abil suurendada üldsuse teadmisi rollist, mis on eurosüsteemil Euroopa Liidu finantsintegratsiooni eesmärgi saavutamisel. Aruandes on esitatud EKP veebisaidil kaks korda aastas avaldatavad kõige uuemad näitajad finantsintegratsiooni kohta.

Koostöös liikmesriikide keskpankadega jätkas EKP mitmesuguste statistiliste andmete väljatöötamist, kogumist, süstematiseerimist ja avaldamist. Neid andmeid kasutatakse euroala rahapoliitika elluviimisel ja Euroopa Keskpankade Süsteemi erinevate ülesannete täitmisel. 2007. aastal läbis EKP keskmise perioodi statistikastrateegia ühe olulise etapi, avaldades ühiselt Eurostatiga esimese väljaande, mis hõlmab muude kontode kui rahastamiskontode ühtseid kvartaliandmeid institutsiooniliste sektorite kaupa euroalal. EKP jätkas ka lühiajaliste väärtpaberite algatuse STEP (Short-Term European Paper) toetamist. Tegemist on erasektori projektiga, mille eesmärk on Euroopa lühiajaliste väärtpaberiturgude integratsioon. Aprillis alustas EKP statistika

avaldamist Euroopa lühiajaliste väärtpaberite päevase tootluse kohta ning alates juulist avaldab ta Internetis iga päev euroala tootluskõverat. Juulis võttis EKP vastu ka määruse (EÜ) nr 958/2007 investeerimisfondide varade ja kohustuste statistika kohta (EKP/2007/8).

Kuna 2002. aasta euro pangatähtede emissioon osutus edukaks, kavandab Euroopa Keskpank teistkordset emissiooni, mis peaks toimuma järk-järgult mõne aasta pärast.

Euroopa Keskpank osaleb jätkuvalt mitme Euroopa ning rahvusvahelise institutsiooni ja organisatsiooni töös. Euroopa Keskpanga nõukogu koosolekutel osalesid eurorühma juht ja üks komisjoni liige. Keskpanga president ja asepresident osalesid omakorda eurorühma koosolekutel, millel on oluline roll, sest need kujutavad endast sobivat pinnast avatud ja mitteametliku strateegilise arutelu arendamiseks EKP, euroala riikide rahandusministrite ja komisjoni vahel.

EKP jätkas arvamuste esitamist tema pädevusse kuuluvaid valdkondi käsitlevate ühenduse ja liikmesriikide õigusaktide ettepanekute kohta. EKP tegevust on üksikasjalikult selgitatud tema aruannetes, mis ta on koostanud vastavalt Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja artikli 15 lõigetele 1 ja 3.

Euroopa Investeerimispank

EIP ülesanne on aidata kaasa Euroopa Liidu üldpoliitiliste eesmärkide saavutamisele, rahastades jätkusuutlikke investeeringuid.

2005. aasta panga juhatajate nõukogu heakskiidetud strateegiliste suuniste eesmärk on suurendada Euroopa Liidu poliitikavaldkondadele antava toetuse lisaväärtust. Nimetatud strateegia on esitatud eesmärkidena, mis on aastateks 2008–2010 määratletud panga tegevuskavas.

Euroopa Liidu liikmesriikides on määratletud kuus strateegilist eesmärki: majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus ning lähenemine, uuendustegevuse toetamine, üleeuroopaliste võrkude arendamine, keskkonna kaitse ja parandamine, VKEde toetamine ning säästva, konkurentsivõimelise ja kindla energeetika edendamine.

2006. aasta detsembris nõukogus heakskiidetud pikendatud laenumandaadi alusel tegutseb pank ka Euroopa Liidu partnerriikides.

2007. aastal rahastas Euroopa Investeerimispank projekte 47,8 miljardi euro ulatuses. Liikmesriikides ja EFTA rahastatud projektide summa ulatus 41,4 miljardi euroni.

Euroopa Liidu partnerriikidesse suunati 6,4 miljardit eurot, mis jagunesid:

- 2,9 miljardit ühinemiseks valmistuvatele riikidele;
- 230 miljonit idas asuvatele naaberriikidele;

- 1,4 miljardit Euroopa – Vahemere piirkonna investeerimis- ja partnerlusvahendi raames (FEMIP);
- 869 miljonit AKV riikidele ja ÜMTdele ning Lõuna-Aafrikale;
- 925 miljonit Ladina-Ameerikale ja Aasiale.

EIP 2007. aasta aruanne avaldatakse tema veebisaidil pärast juhatajate nõukogu kogunemist juunis 2008.

Asutused

Reguleerivad asutused

2007. aastal jätkusid tööd kahe uue reguleeriva asutuse loomiseks:

- Euroopa Kemikaaliamet: määrus (EÜ) nr 1907/2006, 18. detsember 2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 793/93, määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti direktiiv 76/769/EMÜ ja direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ ([1]). Kemikaaliameti asukoht on Helsingi (Soome).
- Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut: määrus (EÜ) nr 1922/2006, 20. detsember 2006, millega luuakse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut ([2]). Instituudi asukoht on Vilnius (Leedu).

Täitevasutused

14. detsembril lõi komisjon Euroopa Teadusuuringute Nõukogu rakendusameti ja Teadusuuringute rakendusameti. 2007. aastal laiendati 2003. aastal loodud Aruka Energeetika Rakendusasutuse pädevusvaldkondi ning asutuse nimi muudeti Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutuseks ([3]).

Seadusandlik tegevus

Kaasotsustamismenetlused

2007. aastal koostas komisjon kaasotsustamismenetluse raames 100 ettepanekut. Euroopa Parlament ja nõukogu allkirjastasid või saavutasid allkirjastamiseks konsensuse 120 dokumendi puhul. Neist enamus oli menetlemisel juba enne 1. jaanuari.

([1]) ELT L 396, 30.12.2006.
([2]) ELT L 403, 30.12.2006.
([3]) Otsus 2004/20/EÜ (ELT L 5, 9.1.2004), otsust on muudetud otsusega 2007/372/EÜ (ELT L 140, 1.6.2007).

Paljude ettepanekute puhul (72) saavutati kokkulepe *esimesel lugemisel*. Kuigi dokumendid, mille puhul saadi hakkama ilma teise lugemiseta, on suures osas tehnilist laadi või sellised, mida kodifitseeritakse, kuuluvad nende hulka ka üldsusele tuntud teemad, nagu rändlus üldkasutatavates mobiilsidevõrkudes („rändlusteenus"); piiritusjookide määratlemine, kirjeldamine, esitlemine ja märgistamine; viisainfosüsteem (VIS) ja liikmesriikidevaheline teabevahetus lühiajaliste viisade kohta; ohtlike kaupade sisevedu, Euroopa kvalifikatsiooniraamistik elukestva õppe valdkonnas ning relvade omandamise ja valduse kontroll.

26 põhiõigusaktist koosneva paketi üle peetavate läbirääkimiste lõpulejõudmisega tugevnes institutsioonidevaheline koostöö sellel aastal veelgi. Paketiga hõlmatud õigusakte oli vaja kiiresti kohandada 17. juuli 2006. aasta otsusega (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused), et nendesse lisada uus kontrolliga regulatiivmenetlus. Need põhiõigusaktid olid Euroopa Parlamendi juuli ja novembri täiskogu istungite päevakorras (kokkulepped saavutati esimesel lugemisel).

17 ettepanekut võeti vastu *teisel lugemisel*. See annab tunnistust seadusandjate poliitilise tahte suurenemisest saavutada kokkulepe oluliste ja tundlike dokumentide puhul, vältides lepitusmenetlust. Lõpuni menetleti järgmised dokumendid: ühenduse tervise- ja tarbijakaitse valdkonna tegevusprogramm aastateks 2007–2013; avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel käsitlev määrus; eriprogramm „Uimastiennetus ja teavitustegevus"; teleringhäälingutegevust käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamine („piirideta televisioon").

Olulisi edusamme tehti sellel aastal teatavate prioriteetsete dokumentide puhul ning tänu sellele peaks nende menetlemine jõudma peagi lõpule. Need dokumendid käsitlesid näiteks Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituuti, Euroopa satelliitraadionavigatsiooniprogrammi (Galileo) kasutuselevõtu- ja rakendusetapi elluviimist ning ühenduse postiteenuste siseturu rajamise lõpuleviimist. Samal ajal oli edasiminek kesine tööaja korralduse, ajutise tööjõu ja täiendavate pensioniõiguste kaasaskantavusega seotud dokumentide osas.

Lepitusmenetlust kasutati viie dokumendi puhul: kolm raudteepaketti, lepinguvälistele võlasuhetele kohaldatav õigus (Rooma II) ja keskkonna rahastamisvahend. Pooleli on vaid üks lepitusmenetlus, mis käsitleb tsiviillennundusjulgestuse valdkonna ühiseeskirjade kehtestamist, kuid väljavaated selle menetluse lõpetamiseks hiljemalt 16. jaanuaril 2008 on head.

Üldisemas plaanis võtsid kolm institutsiooni 13. juunil vastu *kaasotsustamismenetluse praktilist korda käsitleva ühise deklaratsiooni* ([1]) uue läbivaadatud versiooni, mis tugevdas nendevahelist koostööd ja kaasotsustusmenetluse sujuvat toimimist. Sellest

([1]) ELT C 145, 30.6.2007.

annab eelkõige tunnistust esimesel lugemisel saavutatud nõusolekute arvu oluline kasv.

Komiteemenetlus

Aasta jooksul käivitas komisjon teatava hulga algatusi, et tagada komiteemenetlust käsitleva otsuse [1] reformi elluviimine. Selles otsuses on kehtestatud komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. Komisjon esitas 2006. aasta lõpus ettepanekuid, mille eesmärk oli kohandada komiteemenetluse reformiga eelisjärjekorras 26 põhiõigusakti. Pärast seda vaatas komisjon 2007. aastal süstemaatiliselt läbi kõik kaasotsustamismenetlusega seotud kehtivad põhiõigusaktid, et kavandada ka nende kohandamist. Sellise tavamenetluses kohandamise kohta võttis komisjon 23. novembril vastu teatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule, hiljem tehti mitu ettepanekut nn koondmääruste vastuvõtmiseks. Nende abil on võimalik kohandada uue komiteemenetlusega ligikaudu 200 põhiõigusakti (esimene ettepanek võeti vastu 23. novembril, teine ja kolmas 19. detsembril ning viimane võetakse vastu 2008. aasta alguses).

Samuti alustas komisjon läbirääkimisi Euroopa Parlamendiga, et vaadata läbi 2000. aasta kahepoolne kokkulepe otsuse 1999/468/EÜ [2] üksikasjalike rakenduseeskirjade kohta. Läbirääkimised jõudsid poliitilisel tasandil lõpule novembris. Kaks institutsiooni peaksid läbivaadatud kokkuleppe võtma ametlikult vastu 2008. aasta alguses.

Statistika

2007. aastal vastu võetud, kehtetuks tunnistatud või kehtivuse kaotanud õigusaktid leiab ajakohastatud andmebaasist *EUR-Lex* [3].

Kasulikud viidad

- Euroopa Parlament:
  http://www.europarl.europa.eu/news/public/default_et.htm
- Euroopa Liidu Nõukogu:
  http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?lang=ET
- Euroopa Ülemkogu istungjärgud:
  http://www.consilium.europa.eu/cms3_fo/showPage.asp?id=432&lang=et&mode=g
- Euroopa Komisjon:
  http://ec.europa.eu/index_et.htm
- Volinike veebisait:
  http://ec.europa.eu/commission_barroso/index_fr.htm

---

(1) Otsus 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006).
(2) Otsus 1999/468/EÜ (EÜT L 184, 17.7.1999).
(3) http://eur-lex.europa.eu/et/index.htm.

- Komisjoni poliitiline strateegia:
  http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_fr.htm
- Euroopa Ombudsman:
  http://ombudsman.europa.eu/home/et/default.htm
- Euroopa Kohus, Esimese Astme Kohus ja Euroopa Liidu Avaliku Teenistuse Kohus:
  http://curia.europa.eu/et/transitpage.htm
- Kontrollikoda:
  http://eca.europa.eu/portal/page/portal/eca_main_pages/home
- Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee:
  http://eesc.europa.eu/index_et.asp
- Regioonide Komitee:
  http://cor.europa.eu/fr/index.htm
- Euroopa Keskpank:
  http://www.ecb.eu/home/html/index.en.html
- Euroopa Investeerimispank:
  http://www.bei.org/
- Ametid:
  http://europa.eu/agencies/community_agencies/index_et.htm
- Kaasotsustamismenetlust käsitlev veebisait:
  http://ec.europa.eu/codecision/index_fr.htm
- Komiteemenetluse register:
  http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/registre.cfm

VII peatükk

Eelarve ja finantstegevus

2007. aasta eelarve täitmine

14. detsembril 2006 kinnitas Euroopa Parlament 2007. aasta eelarve, mis on esimene 2007.–2013. aasta finantsraamistikuga seotud eelarve ja hõlmab Euroopa Liidu laienemise tulemusena esimest korda 27 liikmesriiki.

2007. eelarveaasta jooksul esitati seitse paranduseelarvet. Paranduseelarveid kajastav ülevaade assigneeringute lõikes on esitatud käesoleva aruande lisas (värvilises trükis lehekülgedel).

2007. aasta eelarvet täideti kulukohustuste assigneeringute puhul mahus 126,8 miljardit eurot ja maksete assigneeringute puhul mahus 114,2 miljardit eurot, mis vastab 0,93%le 27 liikmesriigi rahvamajanduse kogutulust.

2008. aasta eelarve ettevalmistamine

Euroopa Liidu 2008. aasta eelarve ettevalmistamine kulges 2007. aastal järgmiselt:

- 2. mail kiitis komisjon heaks esialgse eelarveprojekti;
- 13. juulil esitas nõukogu eelarveprojekti;
- 25. oktoobril toimus Euroopa Parlamendis eelarveprojekti esimene lugemine;
- 23. novembril toimus nõukogus eelarveprojekti teine lugemine.

13. detsembril eelarveprojekti teisel lugemisel Euroopa Parlamendis kiitis parlament selle heaks. 18. detsembril kirjutas parlamendi president eelarvele alla.

Eelarve läbivaatamine

2006. aasta mais leppisid Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kokku, et komisjon vaatab ühenduse eelarve põhjalikult läbi [1]. Läbivaatamine kujutab endast ainulaadset võimalust hinnata eelarvet ja selle rahastamist üksikasjalikult ja ilma piiranguteta, millega tuleb arvestada finantsraamistiku üle peetavatel läbirääkimistel.

12. septembril võttis komisjon vastu teatise, [2] astudes sellega esimese sammu eelarve reformimiseks. Komisjoni teatisega käivitati ulatuslik avalik arutelu huvitatud isikutega nii kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul kui ka Euroopa Liidu tasandil, et ergutada avatud mõttevahetust selle üle, millised väljakutsed ELi ees tulevikus seisavad ja kuidas suunata ELi vahendeid eelkõige valdkondadesse, kus sellest oleks kõige enam kasu. Selle arutelu põhjal esitab komisjon 2008.-2009. aastaks ettepaneku eelarve läbivaatamise kohta.

Finantsmäärus

Määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 [3] (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) rakenduseeskirju [4] muudeti viimati 23. aprilli määrusega (EÜ, Euratom) nr 478/2007 [5]. Et ühenduse rahalisi vahendeid oleks võimalik 2007.–2013. aastal paremini kasutada, tehakse nende uute sätete abil hulk lihtsustusi toetuste ja hankemenetluste valdkonnas, suurendatakse läbipaistvust ja täiustatakse kontrolle. Rakenduseeskirjade muudatused jõustusid 1. mail, st samal päeval kui finantsmääruse muudatused.

Samal põhjusel esitas komisjon 25. aprillil määruse eelnõu, [6] millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1653/2004 täitevasutuste standardfinantsmääruse vastuvõtmise kohta vastavalt määrusele (EÜ) nr 58/2003, millega kehtestatakse nende täitevasutuste põhikiri, kellele usaldatakse teatavad ühenduse programmide juhtimisega seotud ülesanded [7].

20. juulil esitas komisjon määruse eelnõu, [8] millega muudetakse määrust (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185.

---

(1) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelisele institutsioonidevahelisele kokkuleppele (eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta) lisatud 3. deklaratsioon (ELT C 139, 14.6.2006).
(2) SEK(2007) 1188.
(3) Viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006).
(4) Määrus (EÜ, Euratom) nr 2342/2002 (EÜT L 357, 31.12.2002).
(5) ELT L 111, 28.4.2007.
(6) SEK(2007) 492.
(7) ELT L 297, 22.9.2004.
(8) SEK(2007) 1013.

7. mail kiitis nõukogu heaks kokkuleppe, mis sõlmiti 18. aprillil toimunud kolmepoolsel eelarvearutelul Euroopa Parlamendi ja komisjoniga ning mille kohaselt komisjon esitab igal aastal koos üldeelarve esialgse projektiga ülevaate kõikide ühenduse ametite kohta. Seoses sellega lisati 2008. aasta üldeelarve esialgsele projektile töödokument, mis sisaldas kogu teavet nende ühenduse loodud ametite kohta, kellel on juriidilise isiku staatus.

21. juunil võttis komisjon vastu oma raamatupidamissüsteemi ajakohastamist käsitleva eduaruande 31. märtsi seisuga ([1]).

Omavahendid

9. jaanuaril esitas komisjon oma 5. aruande ([2]) traditsiooniliste omavahendite kontrollikorra toimimise kohta, mida rakendatakse tolliprotseduuride ja raamatupidamise puhul. Nimetatud aruanne, mida avaldatakse iga kolme aasta tagant, käsitles ajavahemikku 2003–2005. Aruanne kinnitas vajadust jätkata liikmesriikides kontrollimeetmeid.

29. märtsi resolutsioonis, mis käsitleb ELi omavahendite süsteemi tulevikku, kritiseeris Euroopa Parlament praeguses korralduses esinevaid lünki, mille tõttu omavahendid sõltuvad liikmesriikide osamaksust. Lünkade kõrvaldamiseks soovitab ta kaheetapilist reformi. Esiteks muutuks osamaksu suuruse arvutamine märgatavalt lihtsamaks, kui selle aluseks võetaks ainult rahvamajanduse kogutulu, millest teatav protsent nõutaks kõikidelt liikmesriikidelt osamaksuks. Teiseks soovitatakse võtta alates 2014. aastast kasutusele uued omavahendid, mis vahetaksid järk-järgult välja liikmesriikidelt laekuva osamaksu.

7. juunil võttis nõukogu vastu otsuse, ([3]) mis lähtub Euroopa Ülemkogu 2005. aasta detsembri järeldustest, millega 2007.–2013. aasta finantsraamistikus nähakse ette omavahenditega seotud kohandused. Nende kohanduste eesmärk on vähendada 2007.–2013. aastal Saksamaa, Madalmaade, Austria ja Rootsi osamaksu, samuti Ühendkuningriigi kasuks tehtavat korrigeerimist, mida kohaldatakse ka edaspidi, kuid väiksemal määral, et Ühendkuningriik osaleks täielikult nende Euroopa Liidu eelarve kulude katmises, mis on suunatud pärast 30. aprilli 2004 ELiga ühinevatele liikmesriikidele (välja arvatud tagatisrahastuga seotud põllumajandusmaksed). Kõnealune otsus peaks jõustuma 2009. aasta alguses.

([1]) KOM(2007) 343 (ELT C 246, 20.10.2007).
([2]) KOM(2006) 874 (ELT C 126, 7.6.2007).
([3]) Otsus 2007/436/EÜ, Euratom (ELT L 163, 23.6.2007).

Üldeelarve raames tagatud laenutehingud

Nõukogu muutis 30. jaanuari määrusega [1] eeskirju, mille alusel reguleeritakse Euroopa Liidu välistegevuse tagatisfondi rahastamist. Fond loodi 1994. aastal eesmärgiga kaitsta Euroopa Liidu eelarvet häirete eest, mis võivad tekkida, kui kolmandad riigid jätavad täitmata neile antud laenudega kaasnevad kohustused. Nüüdsest ei rahastata fondi enam ennetavalt, vaid tagantjärele, lähtudes antud laenude ja tagatiste tagastamata summadest.

Audit ja sisekontroll

7. märtsil esitas komisjon esimese arenguaruande, [2] mis käsitleb tema 2006. aastal vastu võetud tegevuskava ühtse sisekontrolli raamistiku loomiseks [3]. Aruandes rõhutatakse üldise kontrollistrateegia alaseid olulisi parandusi, mis on juba tehtud või veel pooleli sellistes võtmetähtsusega valdkondades nagu sisepoliitika ja struktuurifondid. 30. mail võttis komisjon vastu aastaaruande eelarve täitmist kinnitavale asutusele 2006. aastal tehtud siseauditite kohta [4].

Kasulikud viidad

- Eelarve veebisait:
  http://ec.europa.eu/budget/index_fr.htm

(1) Määrus (EÜ, Euratom) nr 89/2007 (ELT L 22, 31.1.2007).
(2) KOM(2007) 86 (ELT C 181, 3.8.2007).
(3) KOM(2006) 9 (ELT C 67, 18.3.2006).
(4) KOM(2007) 280 (ELT C 191, 17.8.2007).

Institutsioonide ja asutuste nimekiri

Euroopa Parlament

Peasekretariaat
Centre européen, plateau du Kirchberg – BP 1601
L-2929 Luxembourg
Tel (352) 43 00-1

Euroopa Liidu Nõukogu

Peasekretariaat
Rue de la Loi, 175
B-1048 Bruxelles
Tel (32-2) 285 61 11

Euroopa Komisjon

Rue de la Loi, 200
B-1049 Bruxelles
Tel (32-2) 299 11 11

Euroopa Kohus, Esimese Astme Kohus ja Avaliku Teenistuse Kohus

Boulevard Konrad Adenauer
L-2925 Luxembourg
Tel (352) 43 03-1

Euroopa Kontrollikoda

12, rue Alcide De Gasperi
L-1615 Luxembourg
Tel (352) 43 98-1

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

Rue Belliard, 99
B-1040 Bruxelles
Tel (32-2) 546 90 11

Regioonide Komitee

Rue Belliard, 101
B-1040 Bruxelles
Tel (32-2) 282 22 11

Euroopa Investeerimispank

100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
Tel (352) 43 79-1

Euroopa Keskpank

Kaiserstraße 29
D-60311 Frankfurt am Main
Tel (49-69) 13 44-0

Euroopa Ombudsman

1, avenue du président-Robert-Schuman
BP 403 FR
F-67001 Strasbourg Cedex
Tel (33) 388 17 23 13

Euroopa Andmekaitseinspektor

Rue Wiertz, 60
B-1047 Bruxelles
Tel (32-2) 283 19 00

Euroopa Liidu detsentraliseeritud asutused

http://publications.europa.eu/code/et/et-390500.htm

Ühenduse detsentraliseeritud asutused (1. sammas)

Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fond (Eurofound)

Euroopa GNSS Järelevalveamet

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA)

Euroopa Keskkonnaagentuur (EEA)

Euroopa Koolitusfond (ETF)

Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus (Cedefop)

Euroopa Lennundusohutusamet (EASA)

Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus (CdT)

Euroopa Liidu Liikmesriikide Välispiiril Tehtava Operatiivkoostöö Juhtimise Euroopa Agentuur (Frontex)

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (EFRA)

Euroopa Meresõiduohutuse Amet (EMSA)

Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA)

Euroopa Raudteeagentuur (ERA)

Euroopa Ravimiamet (EMEA)

Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut

Euroopa Toiduohutusamet (EFSA)

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur (EU-OSHA)

Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet (ENISA)

Euroopa Ülesehitusamet (EAR)

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus (ECDC)

Siseturu Ühtlustamise Amet (kaubamärgid ja tööstusdisainilahendused) (OHIM)

Ühenduse Kalanduskontrolli Agentuur (CFCA)
Ühenduse Sordiamet (CPVO)

Kavandatavad ühenduse asutused (1. sammas)
Energeetikasektorit reguleerivate asutuste koostööamet
Euroopa Elektroonilise Side Turu Amet [1]

Euroopa Liidu asutused (2. ja 3. sammas)
Eurojust (Euroopa õigusalase koostöö üksus)
Euroopa Kaitseagentuur (EDA)
Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituut (EUISS)
Euroopa Liidu Satelliidikeskus (EUSC)
Euroopa Politseiamet (Europol)
Euroopa Politseikolledž (CEPOL)

Rakendusametid
Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet
Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Rakendusamet
Konkurentsivõime ja Uuendustegevuse Täitevasutus
Rahvatervise Programmi Rakendusamet
Teadusuuringute Rakendusamet
Üleeuroopalise Transpordivõrgu Rakendusamet

Ühisettevõtted
ITERi ühisettevõte (termotuumasüntees)
Ühisettevõte SESAR (lennuliikluse juhtimine)

Kavandatavad ühisettevõtted
Ühisettevõte Artemis (manussüsteemid)
Ühisettevõte ENIAC (nanoelektroonika)
Ühisettevõte FCH (kütuseelemendid ja vesinik)
Ühisettevõte IMA (innovatiivne meditsiin)

Muud kavandatavad detsentraliseeritud organisatsioonid (1. sammas)
Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut

[1] Uus asutus võtab üle ka Euroopa Võrgu- ja Infoturbeameti ülesanded.

Euroopa Liit

Euroopa Liidu liikmesriigid

Kandidaatriigid

Allikas: teabevahetuse peadirektoraat.

Kulukohustuste assigneeringute kokkuvõte (poliitikavaldkondade kaupa)

Nimetus	2006. aasta eelarve (1)		2007. aasta eelarve (1)	
	Kulukohustused eurodes	Inimressursid (2)	Kulukohustused eurodes	Inimressursid (2) (3)
01 Majandus- ja rahandusvaldkond	455 408 106	534	494 943 213	559
02 Ettevõtlus	371 736 570	936	510 034 683	1 089
03 Konkurents	68 370 447	723	71 733 008	751
04 Tööhõive ja sotsiaalküsimused	11 910 774 688	786	11 439 308 752	824
05 Põllumajandus ja maaelu arendamine	54 547 436 518	1 065	54 509 708 026	1 111
06 Energeetika ja transport	1 437 382 957	1 052	1 808 895 383	1 097
07 Keskkond	326 305 136	613	353 459 123	648
08 Teadusuuringud	3 497 054 472	1 807	3 564 666 233	2 099
09 Infoühiskond ja meedia	1 405 764 586	1 185	1 434 653 126	1 202
10 Otsene teadustegevus	329 600 000	2 604	348 472 000	2 694
11 Kalandus ja merendus	1 062 038 904	331	955 157 781	349
12 Siseturg	56 544 289	509	56 356 692	532
13 Regionaalpoliitika	28 720 613 582	668	34 834 862 423	701
14 Maksukorraldus ja tolliliit	107 126 425	472	110 028 293	513
15 Haridus ja kultuur	989 517 713	561	1 222 658 358	598
16 Teabevahetus	179 883 940	867	201 020 070	1 001
17 Tervishoid ja tarbijakaitse	529 554 201	772	544 689 734	806
18 Vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanev ala	591 981 878	423	671 490 292	505
19 Välissuhted	3 439 558 826	2 566	3 574 746 889	2 563
20 Kaubandus	64 798 962	542	71 517 573	560
21 Areng ja suhted Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) riikidega	1 081 855 708	2 072	1 243 646 218	2 032
22 Laienemine	2 318 030 155	644	1 064 558 244	540
23 Humanitaarabi	718 983 106	194	749 664 171	219
24 Pettusevastane võitlus	63 636 000	402	72 517 000	416
25 Komisjoni poliitika koordineerimine ja õigusnõustamine	159 662 454	1 414	168 735 840	1 475
26 Komisjoni haldus	886 498 581	3 309	987 459 461	3 406
27 Eelarve	1 141 848 040	547	519 495 894	578
28 Audit	9 714 059	99	9 186 797	103
29 Statistika	117 187 355	777	121 365 032	808
30 Pensionid	945 245 000		997 490 000	
31 Keeletalitused	346 602 401	3 688	358 927 149	3 764
40 Reservid	229 000 000		734 527 000	
Komisjon kokku	**118 109 715 059**	**32 162**	**123 805 974 458**	**33 543**
Muud institutsioonid (v.a pensionid)	**2 460 056 437**		**2 577 189 876**	
KOKKU	**120 569 771 496**		**126 383 164 334**	

Allikas: eelarve peadirektoraat.

(1) Sealhulgas paranduseelarved.
(2) Hõlmab nii koosseisulisi kui ka abitöötajaid.
(3) 2007. aasta esialgne eelarveprojekt.

Kulukohustuste assigneeringud finantsperspektiivi rubriikide kaupa (kogusumma)

Kulukohustuste assigneeringud	2006. aasta eelarve (1)	2007. aasta finantsraamistik	2007. aasta eelarve (1)
	eurodes	eurodes	eurodes
1. JÄTKUSUUTLIK KASV	**47 515 445 319**	**54 405 000 000**	**54 854 332 015**
Konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	7 897 689 685	8 918 000 000	9 367 547 511
Ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks	39 617 755 634	45 487 000 000	45 486 784 504
2. LOODUSVARADE KAITSE JA MAJANDAMINE	**55 690 657 356**	**58 351 000 000**	**55 850 230 036**
millest: turuga seotud kulud ja otsetoetused	42 459 970 000	45 759 000 000	42 311 661 000
3. KODAKONDSUS, VABADUS, TURVALISUS JA ÕIGUS	**1 165 318 589**	**1 273 000 000**	**1 442 632 099**
– Vabadus, turvalisus ja õigus	553 181 000	637 000 000	623 833 000
– Kodakondsus	612 137 589	636 000 000	818 799 099
4. EL KUI ÜLEMAAILMNE PARTNER	**8 520 771 538**	**6 578 000 000**	**6 812 460 000**
5. HALDUSKULUD	**6 604 078 362**	**7 039 000 000**	**6 978 864 032**
6. KOMPENSATSIOONID	**1 073 500 332**	**445 000 000**	**444 646 152**
Kulukohustuste assigneeringud kokku	**120 569 771 496**	**128 091 000 000**	**126 383 164 334**
Kohustuslikud kulud	45 058 959 201		44 232 401 352
Mittekohustuslikud kulud	75 510 812 295		82 150 762 982
Maksete assigneeringud kokku	**107 378 469 621**	**123 790 000 000**	**113 845 815 415**
Kohustuslikud kulud	45 075 536 201		44 122 503 852
Mittekohustuslikud kulud	62 302 933 420		69 723 311 563
Maksete assigneeringud protsendina RKTst	**0,97%**	**1,06%**	**0,95%**

Allikas: eelarve peadirektoraat.

(1) Sealhulgas paranduseelarved.

Jaotus tululiigi järgi

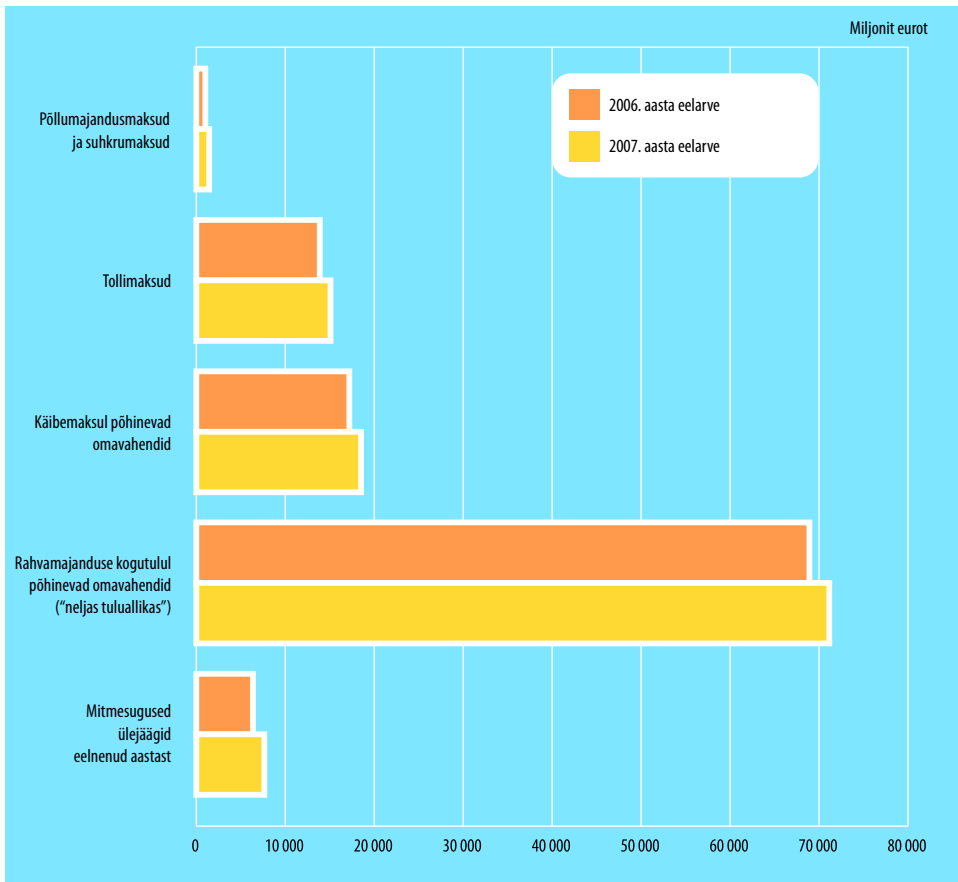

Tululiik	2006. aasta eelarve		2007. aasta eelarve	
	Miljonit eurot	%	Miljonit eurot	%
Põllumajandusmaksud ja suhkrumaksud	1 014,00	0,9	1 449,10	1,3
Tollimaksud	13 874,90	12,9	15 083,80	13,2
Käibemaksul põhinevad omavahendid	17 200,28	16,0	18 517,23	16,3
Rahvamajanduse kogutulul põhinevad omavahendid ("neljas tuluallikas")	68 921,21	64,2	71 153,08	62,5
Mitmesugused ülejäägid eelnenud aastast	6 368,08	6,0	7 642,61	6,7
Kogusumma	**107 378,47**	**100,0**	**113 845,82**	**100,0**

Allikas: eelarve peadirektoraat.

Euroopa Komisjon

Üldine aruanne Euroopa Liidu tegevuse kohta – 2007

Luxembourg: Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus

2008 – 258 lk – 16,2 x 22,9 cm

ISBN 978-92-79-07104-1

Hind (ei sisalda käibemaksu) Luksemburgis: 25 EUR

Euroopa Komisjon avaldab üldise aruande Euroopa Liidu tegevuse kohta igal aastal vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingu artiklile 212 ja Euratomi asutamislepingu artiklile 125.

Kõnealuses aruandes, mis esitatakse Euroopa Parlamendile, antakse üldine ülevaade ühenduse möödunud aasta tegevuse kohta.